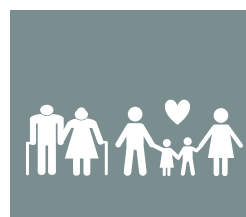
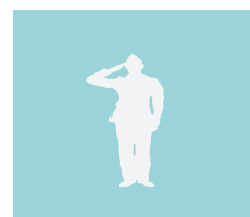
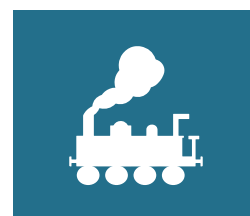
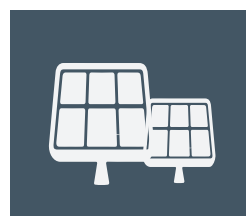

RAPORTUL PUBLIC

AL CURȚII DE CONTURI

PE ANUL **2022**

NOTĂ

Reproducerea textului este permisă numai cu indicarea sursei.

CURTEA DE CONTURI

Strada Lev Tolstoi nr. 22-24, sector 1,

BUCUREȘTI, cod 011948

Tel.: (+4) 021 3078731

Fax: (+4) 021 3078875

Website: www.curteadeconturi.ro

ROMÂNIA, București

© CURTEA DE CONTURI

ISSN 2821-4560 (versiune tipărită)

ISSN 2821-4854 (versiune online)

ISSN-L 2821-4560

RAPORTUL PUBLIC AL CURȚII DE CONTURI PE ANUL 2022

ANALIZAT ȘI APROBAT DE PLENUL CURȚII DE CONTURI

MEMBRII CURȚII DE CONTURI:

PREȘEDINTE: MIHAI BUSUIOC

VICEPREȘEDINTE: LUCIAN OVIDIU HEIUȘ

VICEPREȘEDINTE: ION MOCIOALCĂ

**CONSILIERI DE CONTURI: ENIKŐ KATALIN LACZIKO, AUREL DUMITRU, ȘTEFANIA GABRIELLA FERENCZ,
CLAUDIA BOGHICEVICI, AURELIAN BĂDULESCU, SORIN LAZĂR, CSONGOR-ATTILA DEZSŐ,
CARMEN DORINA DRĂGAN, ION CĂLIN, ADRIAN POPA,
BOGDAN NICOLAE STAN, MIRELA CĂLUGĂREANU**

AUTORITATEA DE AUDIT

PREȘEDINTE: LUCIAN DAN VLĂDESCU

VICEPREȘEDINTE: CAMELIA PRICOPIE

VICEPREȘEDINTE: FLORIN TUNARU

CUPRINS

INTRODUCERE	9
1. SITUAȚIA MACROECONOMICĂ INTERNĂ ÎN CONTEXT INTERNAȚIONAL	13
2. ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ CENTRALĂ	20
FINANȚE PUBLICE ȘI BĂNCI	21
SĂNĂTATE	43
EDUCAȚIE, CERCETARE, INOVARE, DIGITALIZARE, CULTURĂ ȘI SPORT	54
MEDIU ȘI PROTECȚIA MEDIULUI	65
ECONOMIE, ENERGIE ȘI MEDIU DE AFACERI	70
TRANSPORTURI ȘI INFRASTRUCTURĂ	88
AGRICULTURĂ ȘI SIGURANȚA ALIMENTELOR	97
APĂRARE, ORDINE ȘI SIGURANȚĂ PUBLICĂ, RELAȚII EXTERNE, JUSTIȚIE	108
MUNCĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ	119
LOCUINȚE, SERVICII ȘI DEZVOLTARE REGIONALĂ	123
AUTORITĂȚI PUBLICE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	127
3. ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ	137
4. EVALUAREA SISTEMULUI DE CONTROL INTERN MANAGERIAL	160
5. ACTIVITATEA DE FOLLOW-UP	170

ACRONIME

AAAS	Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului
ABA	Administrația Bazinală de Apă
ADS	Agencia Domeniilor Statului
AFIR	Agencia pentru Finanțarea Investițiilor Rurale
AFM	Administrația Fondului pentru Mediu
AJPIS	Agencia Județeană pentru Plăți și Inspectie Socială
ALOP	Angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor
ANA	Agencia Națională Antidrog
ANAF	Agencia Națională de Administrare Fiscală
ANAP	Agencia Națională pentru Achiziții Publice
ANAR	Administrația Națională „Apele Române”
ANIF	Agencia Națională de Îmbunătățiri Funciare
ANL	Agencia Națională pentru Locuințe
ANMDMR	Agencia Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România
ANPA	Agencia Națională pentru Pescuit și Acvacultură
ANRM	Agencia Națională pentru Resurse Minerale
ANRSC	Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice
ANSVSA	Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor
ANUC	Alianța Națională a Uniunilor de Creatori
APIA	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură
ASNACP	Administrația Sistemului Național Antigriindă și de Creștere a Precipitațiilor
AVR	Autoritatea Vamală Română
ATI	Specialitatea Anestezie și Terapie Intensivă
BGC	Bugetul general centralizat
BGCUAT	Bugetul general centralizat al unităților administrativ-teritoriale
BIRD	Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BNR	Banca Națională a României
BS	Buget de stat
CCGTS	Contul Curent General al Trezoreriei Statului
CCR	Curtea de Conturi a României
CE	Comisia Europeană
CENAFER	Centrul Național de Calificare și Instruire Feroviară
CJ	Centru Județean
CN	Companie Națională
CNAS	Casa Națională de Asigurări de Sănătate
CNAIR	Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere
CNSC	Consiliul Național de Soluționare a Contestățiilor
CSV	Circumscripțiile sanitar-veterinare
DGAMC	Direcția Generală de Administrare a Marilor Contribuabili
DGASPC	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului
DGRFP	Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice
DIICOT	Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism
DSVSA	Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor
DSU	Departamentul pentru Situații de Urgență
EUROSTAT	Oficiul de statistică al UE
FEN	Fonduri externe nerambursabile
FNUASS	Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate
HG	Hotărârea Guvernului
HCL	Hotărârea Consiliului local
IGSU	Inspectoratul General pentru Situații de Urgență

INTOSAI	Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit
ISJ	Inspectoratul Școlar Județean
ISU	Inspectoratul pentru Situații de Urgență
ISSAI	The International Standards of Supreme Audit Institutions
MADR	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
MAE	Ministerul Afacerilor Externe
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
MApN	Ministerul Apărării Naționale
MDLPA	Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației
MF	Ministerul Finanțelor
MMAP	Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
MIPE	Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene
MS	Ministerul Sănătății
MTI	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii
NSPA	Agencia de Suport și Achiziții NATO
OECD	Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
OG	Ordonanța Guvernului
OMF	Ordinul ministrului finanțelor
OMJ	Ordinul ministrului justiției
ONAC	Oficiul Național pentru Achiziții Centralizate
ONRC	Oficiul Național al Registrului Comerțului
OPC	Ordonator principal de credite
OSGG	Ordinul secretarului general al Guvernului
OUG	Ordonanța de urgență a Guvernului
PIB	Produsul intern brut
PDE	Procedura de deficit excesiv
PNASC	Planul Național de Acțiune pentru implementarea Strategiei Naționale privind Adaptarea la Schimbările Climatice
PNIESC	Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice
PNDL	Programul Național de Dezvoltare Locală
RA	Regie Autonomă
RNP	Regia Națională a Pădurilor
SA	Societate pe acțiuni
SAI	Instituție Supremă de Audit
SC	Societate comercială
SCIM	Sistem de Control Intern Managerial
SCUB	Spitalul Clinic de Urgență București
SEAP	Sistemul Electronic de Achiziții Publice
SGG	Secretariatul General al Guvernului
SN	Societate Națională
SRE	Surse Regenerabile de Energie
SRL	Societate cu răspundere limitată
SRR	Societatea Română de Radiodifuziune
TVA	Taxa pe Valoarea Adăugată
UAT	Unitate administrativ-teritorială
UATC	Unitate administrativ-teritorială comună
UATJ	Unitate administrativ-teritorială județeană
UATM	Unitate administrativ-teritorială municipală
UATMB	Unitatea administrativ-teritorială a municipiului București
UATO	Unitate administrativ-teritorială orașenească
UE	Uniunea Europeană
UM	Unitate Militară

INTRODUCERE

Rolul Curții de Conturi

Curtea de Conturi a României exercită controlul asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, rol consfințit prin Constituția României. Misiunea asumată a Curții de Conturi este aceea de a contribui la o bună gestionare a finanțelor publice, oferind cetățenilor și reprezentanților aleși ai României asigurări suficiente că resursele publice sunt folosite corect, eficient și cu înțelepciune.

În mod tradițional, activitățile unei instituții supreme de audit (SAI) erau legate cu precădere de executiv, legislativ, puterea judecătorească și de alte autorități publice. În ultimul deceniu, SAI-urile au început să își extindă angajamentul față de principalele părți interesate, inclusiv față de cetățeni, pentru a spori impactul auditului. O mai mare implicare a acestora conduce la creșterea eficacității SAI-urilor și, în cele din urmă, la o eficiență sporită și o mai mare responsabilitate a sistemului public¹.

Instituțiile supreme de audit, cum este și Curtea de Conturi a României, îndeplinesc un rol din ce în ce mai important în guvernanta publică și dezvoltarea durabilă, după cum se menționează în Rezoluția A/69/228 a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite privind promovarea eficienței, responsabilității, eficacității și transparenței administrației publice prin consolidarea SAI-urilor. Acestea își pot îndeplini sarcinile în mod obiectiv și eficient numai dacă sunt independente de entitatea auditată și sunt protejate împotriva influenței externe – notează Rezoluția.

Viziunea Curții de Conturi a României este profund legată de interesul public, deoarece, prin obiectivele strategice și activitatea specifică, aceasta acționează ca agent al responsabilității și transparenței. Astfel, Curtea de Conturi a României își asumă o responsabilitate socială semnificativă în sensul promovării bunei guvernări și a integrității în sectorul public. Mai mult decât identificarea și raportarea neregulilor financiare și a abaterilor de la cadrul de reglementare, Curtea deține un rol proactiv în pledoaria pentru conduita etică, respectarea standardelor legale și adoptarea celor mai bune practici în managementul financiar. Prin inițiativele de dezvoltare a capacității instituționale, programe de formare profesională la toate nivelurile și publicarea rapoartelor de audit, Curtea de Conturi contribuie la construirea rezilienței instituționale și la consolidarea statului de drept.

Abordarea noastră

Abordarea în auditul public extern a Curții de Conturi este bazată pe standardele internaționale ale instituțiilor supreme de audit și pe cele mai bune practici în domeniu. Eforturile de audit sunt orientate către identificarea activităților care prezintă riscuri semnificative, a problemelor sistemice cu care se confruntă entitățile auditate, către rezolvarea cauzelor, nu doar a efectelor acestora, și către

¹ Strategia de dezvoltare instituțională a Curții de Conturi a României pentru perioada 2023-2028

oferirea unor recomandări care să conducă la întărirea disciplinei financiare și la îmbunătățirea performanțelor sectorului public.

În toate cele trei tipuri de misiuni ale Curții (audit financiar, audit de conformitate și audit al performanței) este identificat interesul utilizatorilor – Parlament, Guvern, mass-media, societatea civilă, mediul academic, cetățeni, astfel încât rapoartele de audit ale Curții de Conturi să ofere răspunsuri la probleme concrete cu care se confruntă entitățile auditate și societatea în general.

Această abordare presupune, totodată, asumarea unui nivel ridicat de responsabilitate, transparență și comunicare cu părțile interesate. Un prim pas în acest sens a fost făcut prin publicarea tuturor rapoartelor de audit. Astfel, activitatea Curții de Conturi devine mai transparentă și creează premisele asumării răspunderii entităților auditate pentru creșterea performanțelor instituționale. De asemenea, Curtea oferă entităților auditate suportul necesar pentru remedierea eventualelor deficiențe din timpul misiunii de audit.

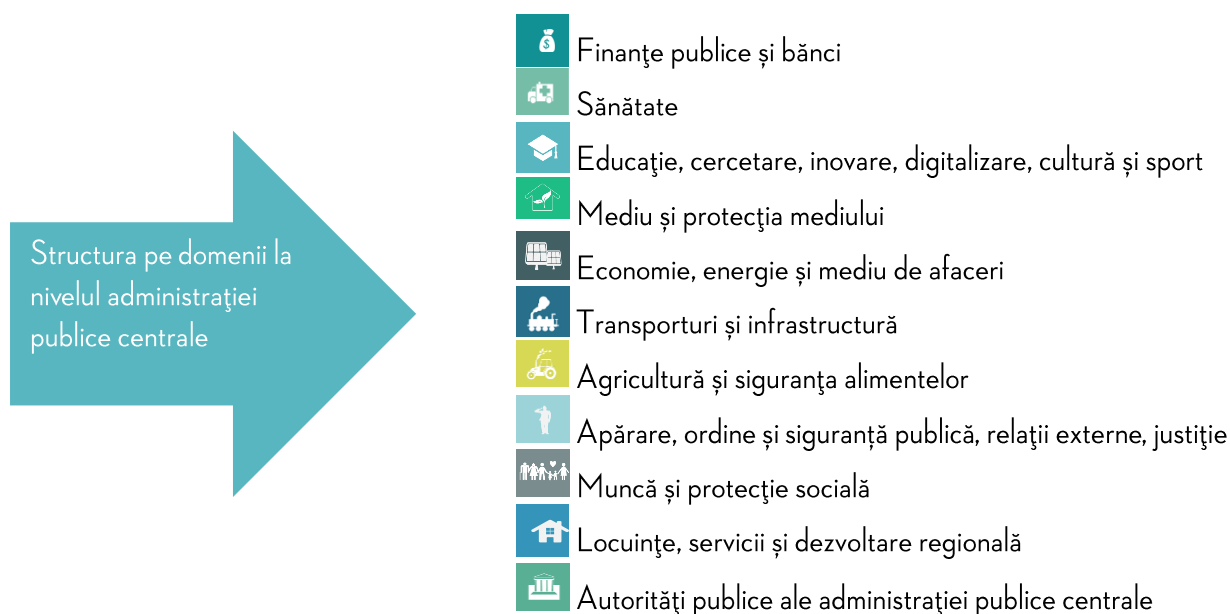
Rapoartele de audit ale Curții de Conturi sunt acum scurte, concise, accesibile publicului larg. Constatările și recomandările sunt ușor de identificat, iar opinia și concluzia de audit sunt exprimate într-un mod standardizat.

Raportul public pe anul 2022

Prezentul Raport public anual reprezintă o sinteză a rapoartelor de audit realizate de Curtea de Conturi în cursul anului 2023, conform noilor metodologii de audit și Regulamentului privind activitatea de audit public extern. Acestea sunt rezultate ale proiectului „CCR-SAI pentru cetățean”, un proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020, care a concentrat majoritatea activităților de reformă care au avut loc în cadrul Curții de Conturi pe parcursul ultimilor patru ani.

Raportul public pe anul 2022 este structurat în cinci capitole. Primul capitol conține o analiză a situației macroeconomice interne în contextul internațional în anul menționat. Al doilea capitol cuprinde principalele observații de audit și concluzii rezultate din misiunile desfășurate la entitățile de la nivelul administrației publice centrale. În al treilea capitol al raportului sunt prezentate, într-o manieră sintetică, rezultatele misiunilor de audit public extern efectuate la entitățile de la nivelul administrației publice locale. Capitolul patru conține o evaluare a sistemului de control intern managerial, cuprinzând deficiențele identificate în proiectarea și funcționarea sistemului de control intern, alături de un set de recomandări pe care Curtea le formulează în scopul reducerii riscurilor și îmbunătățirii sistemului de control intern. În ultimul capitol sunt prezentate rezultatele activității de follow-up desfășurate de către Curtea de Conturi în anul 2023.

La nivelul administrației publice centrale, principalele observații de audit sunt structurate pe 11 domenii de activitate², astfel:

La nivelul administrației publice locale, principalele observații de audit sunt structurate pe domenii de activitate stabilite pe baza clasificărilor funcționale a execuției bugetare a cheltuielilor, pe capitole de cheltuieli, astfel: *Autorități publice, Învățământ, Sănătate, Cultură, recreere și religie, Asistență socială, Locuințe, servicii și dezvoltare publică, Protecția mediului și Transporturi.*

Ca parte a activității specifice, Curtea de Conturi verifică modul de funcționare a sistemului de control intern managerial al entităților auditate, luând în considerare proiectarea sistemului conform prevederilor legale, pentru a putea preveni, detecta și corecta erorile/abaterile semnificative, precum și funcționarea eficientă a mecanismelor pe toată perioada verificată, în vederea evaluării măsurii în care auditorii publici externi se pot baza pe aceste sisteme.

Activitatea de follow-up constă în realizarea de misiuni de verificare a modului de implementare a recomandărilor, în urma cărora se apreciază zonele în care entitățile publice întâmpină dificultăți în implementare și cauzele care au dus la acestea.

Raportul public pe anul 2022 conține principalele concluzii și constatări ale rapoartelor de audit aprobate până la data elaborării acestui raport. Rapoartele de audit care vor fi aprobate ulterior, vor fi publicate pe site-ul Curții, conform procedurii aprobate de către Plenul Curții de Conturi. De menționat este faptul că rapoartele de audit care conțin informații clasificate nu au caracter public, în conformitate cu legislația specifică în domeniu și cu reglementările Curții de Conturi.

Având în vedere că abordarea informațiilor din prezentul raport este una sintetică, textul integral al rapoartelor de audit aprobate de Plenul Curții poate fi accesat pe site-ul web al instituției <https://www.curteadeconturi.ro/rapoarte-misiuni-proprii>.

² Abordarea pe domenii este folosită, în mod tipologic, și de Unitatea de coordonare a strategiilor din cadrul Guvernului

Activitatea în cifre în anul 2023

	960	Misiuni de audit financiar
Misiuni de audit de conformitate	352	
	10	Teme de audit al performanței
Acțiuni de documentare	144	
	1.295	Entități verificate
Acțiuni de follow-up	3.585	
	945	Opinii exprimate
Certificate de conformitate	38	
	667 mil. lei	Venituri suplimentare
Prejudicii	277 mil. lei	
	103.095 mil. lei	Abateri financiar-contabile
Sesizări penale pentru neîndeplinirea măsurilor dispuse	49	
	41	Sesizări pentru existența unor indicii de săvârșire a unor fapte de natură penală

Notă: Valorile totale ale prejudiciilor, abaterilor financiar-contabile și ale veniturilor suplimentare, determinate ca urmare a desfășurării misiunilor de audit din anul 2023, prezentate în Raportul public pe anul 2022, sunt aferente misiunilor ale căror rapoarte de audit au fost aprobate până la data întocmirii prezentului raport.

La nivelul administrației publice centrale au fost efectuate misiuni de audit financiar la 52 de ordonatori principali de credite. Dintre aceștia, 18 au primit opinie neschimbată ca urmare a faptului că situațiile financiare au fost întocmite, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil. În cazul acestora din urmă, concluziile și observațiile aferente nu au fost cuprinse în prezentul document, însă rapoartele de audit sunt publicate pe pagina de internet a Curții de Conturi.

1. SITUAȚIA MACROECONOMICĂ INTERNĂ ÎN CONTEXT INTERNAȚIONAL

În anul 2022, creșterea economică globală a scăzut la 3,4% față de 6,4%, cât înregistra în 2021. Dintre cauzele acestei evoluții nefavorabile se pot menționa războiul din Ucraina, inflația crescută și înăsprirea condițiilor financiare.

La începutul anului 2022, războiul din Ucraina a generat un șoc major asupra economiei mondiale. Acesta a dus la o creștere semnificativă și la o volatilitate foarte ridicată a prețurilor materiilor prime și a subminat securitatea alimentară, în special în economiile de piață emergente. Majorarea prețurilor la energie și alimente a amplificat presiunile inflaționiste la nivel mondial, reducând veniturile disponibile reale ale gospodăriilor populației și determinând băncile centrale să înăsprească rapid politica monetară. Pe fondul creșterii ratelor dobânzilor, al scăderii cotațiilor bursiere și al aversiunii sporite față de risc, condițiile financiare globale s-au înăsprit semnificativ³.

La nivelul zonei euro, dinamica PIB s-a plasat la 3,5%, impactul negativ al crizei energetice și al creșterii generalizate a prețurilor fiind parțial atenuat de măsurile luate de autorități.

Consumul privat a înregistrat o dinamizare comparativ cu anul anterior, iar, din perspectiva ofertei, un factor favorizant a fost reprezentat de ridicarea restricțiilor specifice pandemiei. Investițiile au crescut, stimulate și de implicarea sectorului public.

În România, economia a fost rezilientă în anul 2022, un an dificil, caracterizat de suprapunerea mai multor crize. PIB-ul real a crescut cu 4,7%, comparativ cu anul 2021.

Creșterea PIB a fost susținută și în anul 2022, în principal, de consumul populației, care s-a majorat cu 5,3%, chiar și în condițiile nefavorabile create de majorarea accelerată a prețurilor (creșterea cotațiilor pe piețele de energie și de materii prime agricole), de înăsprirea condițiilor de finanțare și de incertitudinea ridicată generată de războiul din Ucraina⁴.

Avansul economiei s-a bazat pe servicii și construcții, în timp ce industria și agricultura au temperat nivelul creșterii economice prin evoluții negative⁵.

Inflația a atins un nivel maxim și s-a menținut la un nivel ridicat. Rata anuală a inflației a fost, în medie, de 12% în 2022. Cea mai mare contribuție a avut-o creșterea prețurilor la energie și alimente, dată fiind ponderea ridicată a acestora în coșul de bunuri și servicii.

Activitatea de pe piața forței de muncă s-a îmbunătățit ușor. Rata de ocupare a forței de muncă a crescut de la 67,1% în 2021 la 68,5% în 2022, ca urmare a eliminării treptate a restricțiilor legate de pandemie, ceea ce a permis sectorului serviciilor să crească gradul de ocupare a forței de muncă. Cu toate acestea, rata de ocupare a forței de muncă a fost printre cele mai mici din UE. În anul 2022, rata șomajului în România a fost de 5,6%, pondere sub media UE.

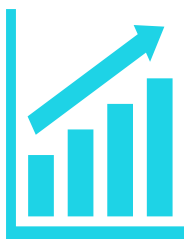
Deficitul bugetar a scăzut la 6,3% din PIB în 2022. Reducerea deficitului în ultimii doi ani a reflectat o creștere a veniturilor publice, stimulată de activitatea intensă și de inflația ridicată. Pachetele de sprijin bugetar au contribuit la protejarea economiei de consecințele pandemiei și de șocul energetic⁶.

³ Banca Centrală Europeană, *Raport anual 2022*

⁴ Banca Națională a României, *Raport anual 2022*

⁵ Guvernul României, *Programul de convergență 2023-2026*

⁶ Comisia Europeană, *Raportul de țară din 2023 privind România*

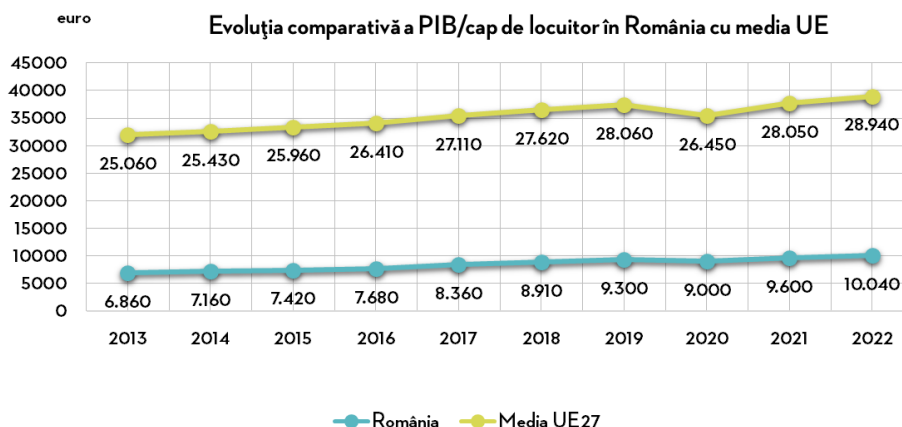

În anul 2022, Luxemburg și Irlanda au înregistrat cele mai ridicate niveluri de PIB pe cap de locuitor în prețuri curente (euro, UE=100) (156%, respectiv 135% peste media UE). În schimb, Bulgaria (38% sub media UE), Slovacia (29%) și Grecia (33%) au înregistrat cel mai mic PIB pe cap de locuitor.

Indicatorul României a urcat în anul 2022 la 76% (24% sub media UE), nivel similar cu cel al Ungariei⁷.

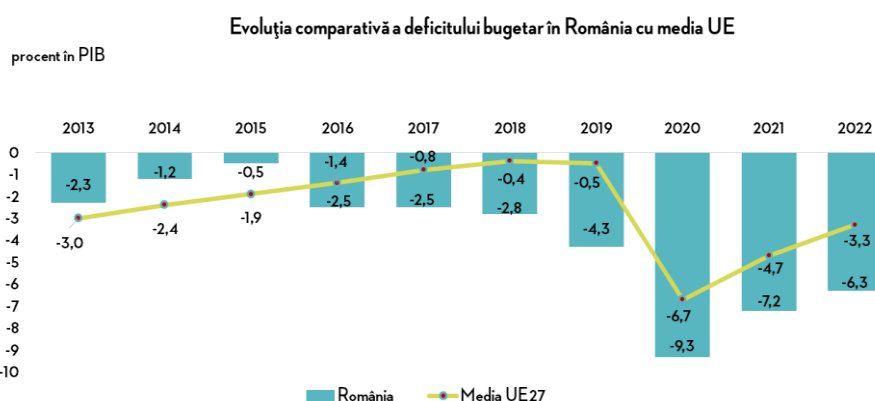
PIB-ul pe cap de locuitor în România⁸ a înregistrat un trend ascendent în perioada analizată, mai puțin în anul 2020, când a prezentat o ușoară scădere.

În anul 2022, PIB-ul pe cap de locuitor în România a ajuns la valoarea de 10.040 euro, față de 6.860 euro în anul 2013.

România a înregistrat în anul 2022 un deficit bugetar de 6,3%⁹ din PIB, calculat potrivit metodologiei *ESA 2010*, nivel aproape dublu față de media europeană (3,3%).

De altfel, în anul 2022, 22 din cele 27 de state membre ale UE au raportat deficit bugetar, cele mai mari deficite fiind înregistrate în Italia (8%), România (6,3%), Ungaria (6,2%) și Malta (5,7%). Cinci state membre au raportat excedent bugetar: Danemarca (3,3%), Cipru (2,4%), Irlanda (1,7%), Suedia (1,1%) și Croația (0,1%).

După maximum atins în anul 2020, marcat de pandemia de COVID-19, deficitul bugetar s-a diminuat în următorii doi ani, dar continuă să fie peste media UE.

⁷ Eurostat, raportări la data de 10.01.2024

⁸ Eurostat, raportări la data de 23.01.2024

⁹ Eurostat, raportări la data de 23.10.2023

România face obiectul procedurii de deficit excesiv (PDE) demarate anterior declanșării clauzei de derogare temporară de la Pactul de Stabilitate și de Creștere. Prin această clauză, regulile bugetare au fost suspendate în perioada 2020-2023 pentru a oferi statelor membre marja de manevră necesară implementării măsurilor adecvate gestionării situațiilor dificile generate de evoluția pandemiei, de creșterea prețurilor energiei și de războiul din Ucraina, cu consecințe bugetare importante¹⁰.

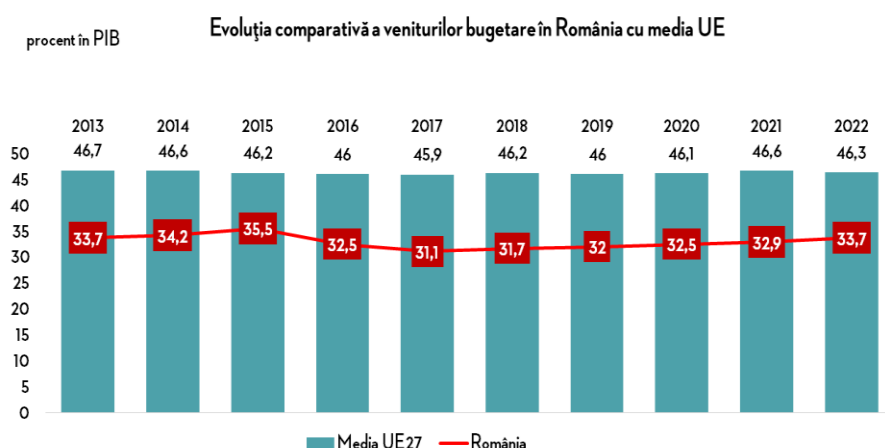
Spre deosebire de celelalte state membre ale UE, România face obiectul PDE de la începutul anului 2020, primind o recomandare din partea Consiliului UE, pe baza deficitului bugetar înregistrat în anul 2019 peste valoarea de referință (3% din PIB) din Pactul de stabilitate și creștere.

Conform recomandării Consiliului UE, procedura de deficit excesiv trebuie încheiată până în anul 2024, stabilind țintele de deficit ESA la 8% din PIB pentru 2021, 6,2% din PIB pentru 2022, 4,4% din PIB pentru 2023 și 2,9% din PIB pentru 2024.

Anul 2021 a marcat debutul perioadei de reducere a deficitului bugetar, ajustarea fiscală realizată în perioada 2021-2022 fiind de trei puncte procentuale din PIB, comparativ cu anul 2020, în linie cu recomandarea Consiliului UE. În anul 2022, Guvernul României și-a îndeplinit obiectivul de reducere a deficitului bugetar la 6,2% din PIB, cu 0,9 puncte procentuale mai mic față de cel înregistrat în anul anterior, în contextul în care performanța economică și măsurile din domeniul energiei au susținut rezultatul pozitiv al veniturilor, concomitent cu o ajustare marginală a ponderii în PIB a cheltuielilor¹¹.

În anul 2022, veniturile bugetare au reprezentat 33,7% din PIB, cu mult sub media europeană de 46,3%. Comparativ cu celelalte state membre ale UE, România a fost penultima clasată la acest capitol, fiind urmată doar de Irlanda.

Dintre țările în care ponderea în PIB a veniturilor bugetare se află peste media UE se remarcă Franța (53,5%), Finlanda (52,5%) și Grecia (50,5%). Țările din Europa Centrală și de Est realizează o pondere în PIB a veniturilor bugetare superioară celei din România, dar sub media UE, ca de exemplu: Croația (45%), Slovenia (44,1%), Ungaria (42,6%), Cehia (41,4%), Polonia (40,2%) și Slovacia (40,2%)¹².

În timp ce media UE prezintă o evoluție relativ constantă în perioada 2013-2022, în România se înregistrează o traiectorie fluctuantă, în ultimii doi ani observându-se o ușoară revenire a veniturilor.

¹⁰ Consiliul Fiscal, *Raport anual 2022*

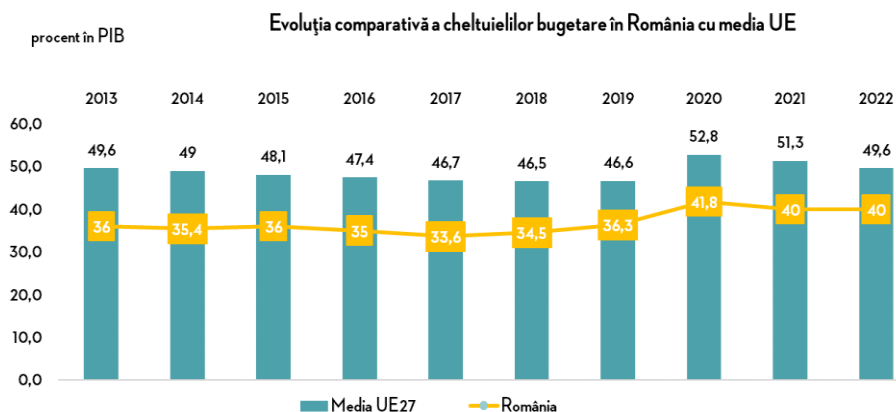
¹¹ Guvernul României, *Programul de convergență 2023-2026*

¹² Eurostat, raportări la data de 3.01.2024

În anul 2022, cheltuielile bugetare au reprezentat 40% din PIB, unul dintre cele mai scăzute niveluri din UE (40% din PIB în România față de 49,6% media țărilor UE).

Peste media UE s-au situat Franța (58,3%), Italia (56,1%) și Finlanda (53,3%), iar cele mai scăzute niveluri ale ponderii în PIB a cheltuielilor bugetare s-au înregistrat în Cipru (38,8%), Lituania (36,4%) și Irlanda (21,2%)¹³.

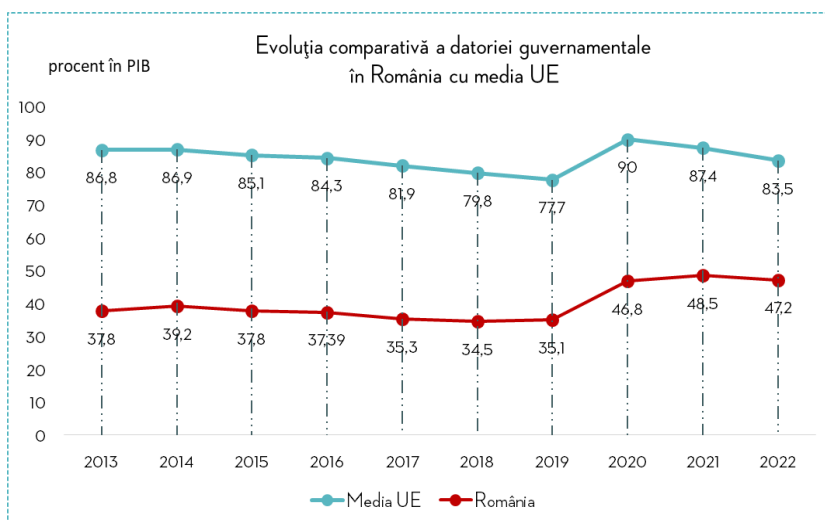
În perioada 2013-2018, media UE a cheltuielilor bugetare a prezentat o ușoară descreștere, în timp ce România a înregistrat o evoluție fluctuantă. În perioada 2019-2022, acest indicator a prezentat același trend atât în România, cât și la nivelul UE, respectiv o creștere în perioada 2019-2020 și o descreștere în 2021-2022.

România a avut în anul 2022 un grad de îndatorare relativ redus, cu o pondere a datoriei guvernamentale în PIB de 47,2%, comparativ cu media Uniunii Europene de 83,5%¹⁴.

În cadrul UE, cele mai ridicate niveluri ale ponderii datoriei guvernamentale în PIB s-au înregistrat în Grecia (172,6%), Italia (141,7%) și Portugalia (112,4%).

Un nivel mai scăzut al datoriei guvernamentale, comparativ cu cel al țării noastre, îl înregistrează nouă țări, dintre care cele mai mici niveluri le prezintă Luxemburg (24,7%), Bulgaria (22,6%) și Estonia (18,5%).

În perioada 2013-2022, datoria guvernamentală a României a urmat o traiectorie anuală similară cu media UE, însă atât nivelul, cât și ritmul de creștere al acestui indicator s-au situat cu mult sub media europeană. Îngrijorător este faptul că datoria guvernamentală a României a crescut de la 37,8% din PIB în anul 2013 la 47,2% din PIB în anul 2022, în timp ce media UE a scăzut de la 86,8% din PIB în anul 2013 la 83,5% din PIB în anul 2022.

¹³ Eurostat, raportări la data de 3.01.2024

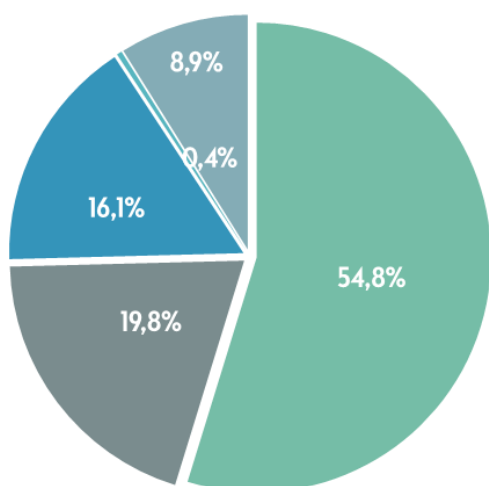
¹⁴ Eurostat, raportări la data de 23.10.2023

Evoluțiile României în ansamblul internațional și, în mod aparte, în cadrul european de care aparține, precum și utilizarea fondurilor publice aprobate în bugetul public național aferent exercițiului bugetar 2022, trebuie privite în contextul noilor realități impuse de tensiunile geopolitice, criza sanitară, criza energetică, inflația, dar și în contextul schimbărilor structurale ale economiei.

Urmărind interesul legitim și preocuparea părților interesate față de utilizarea resurselor financiare ale statului, Curtea de Conturi a realizat în prezentul raport un tablou al cheltuirii banului public. În acest sens, abordarea noastră prioritară s-a focalizat pe prezentarea cheltuielilor și a plăților înregistrate în conturile de execuție specifice bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetului asigurărilor pentru șomaj, bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate și bugetului local.

Cât a cheltuit administrația publică din România pentru îndeplinirea funcțiilor conferite de lege în exercițiul financiar 2022?

Cheltuielile publice pe tipuri de bugete
în exercițiul financiar 2022
615.313 milioane lei

336.993 mil. lei	Bugetul de stat
121.989 mil. lei	Bugetul local
99.276 mil. lei	Bugetul asigurărilor sociale de stat
54.860 mil. lei	Bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate
2.195 mil. lei	Bugetul asigurărilor pentru șomaj

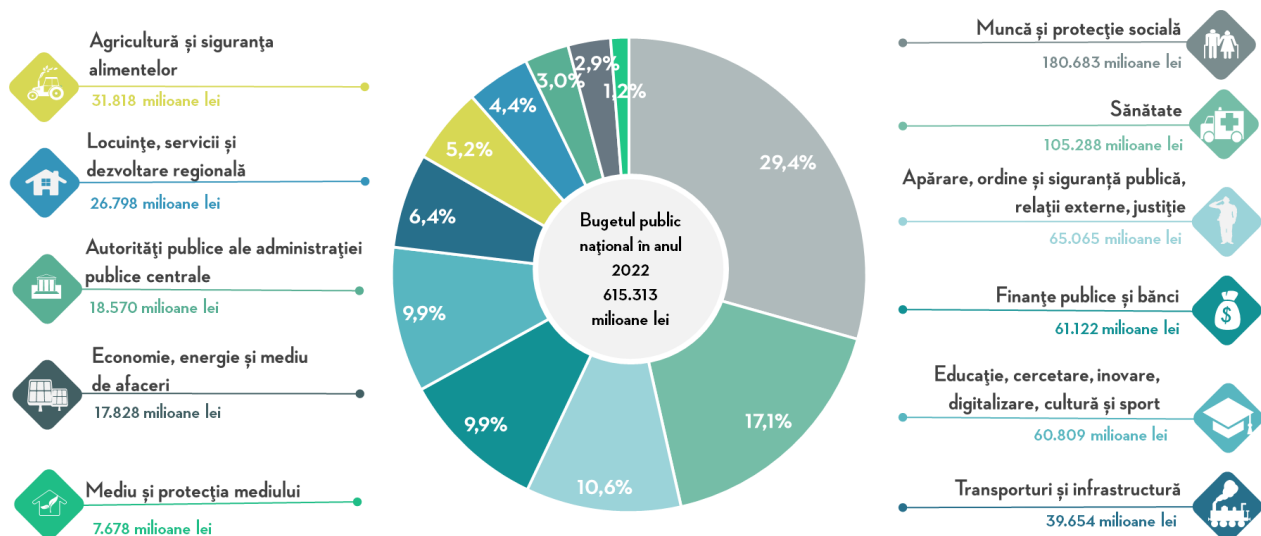
Comparativ cu exercițiul bugetar 2021, cheltuielile administrației publice centrale și locale aprobate în exercițiul bugetar 2022 au înregistrat o creștere cu 14,9%, în urma majorării cheltuielilor:

- bugetului de stat cu 18,5%,
- bugetelor locale cu 13,9%,
- bugetului asigurărilor sociale de stat cu 9,5%,
- bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate cu 10,1%,

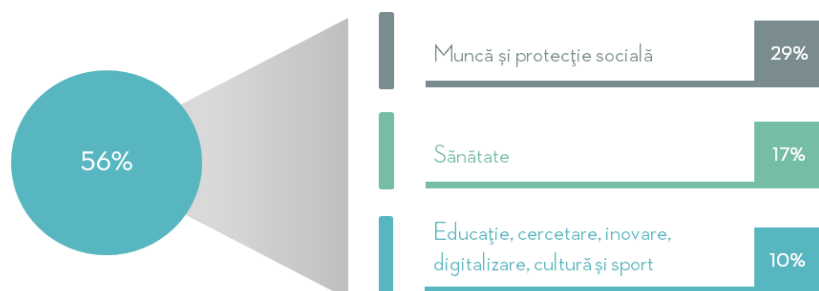
și a scăderii cheltuielilor

- bugetului asigurărilor pentru șomaj cu 40,2%.

Cât au cheltuit autoritățile administrației publice centrale și locale în exercițiul bugetar 2022¹⁵ pentru finanțarea domeniilor de activitate?

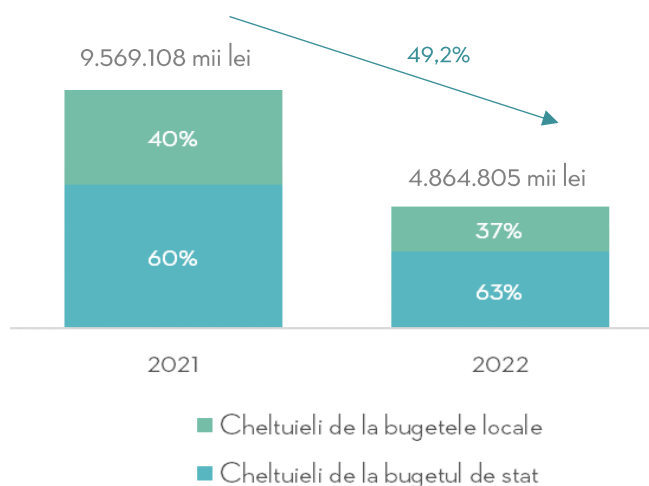
Din totalul cheltuielilor în valoare de 615.313 milioane lei, efectuate din bugetul public național, mai mult de jumătate reprezintă cheltuieli efectuate pentru finanțarea a trei domenii de interes și importanță națională.

Pentru domeniile *Transporturi și infrastructură*, *Agricultură și siguranța alimentelor*, *Locuințe, servicii și dezvoltare regională*, *Economie, energie și mediul de afaceri*, *Mediu și protecția mediului*, de la bugetul național au fost alocate și utilizate fonduri în proporție de numai **20%** de la bugetul național.

¹⁵ Datele sunt preluate din Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2022, conturile anuale de execuție a bugetelor locale pe anul 2022, Contul general anual de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2022, Contul de execuție a bugetului FNUASS pe anul 2022, Contul general anual de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2022; Rapoartele de execuție bugetară COFOG 3 – agregat la nivel de ordonator principal de credite la data de 31 decembrie 2022, rapoarte generate din Sistemul Național de Raportare Forexbug administrat de Ministerul Finanțelor, disponibile online la adresa <https://mfinante.gov.ro/transparenta-bugetara>

Cât a cheltuit administrația publică în exercițiul financiar 2022 pentru prevenirea și combaterea pandemiei COVID-19?

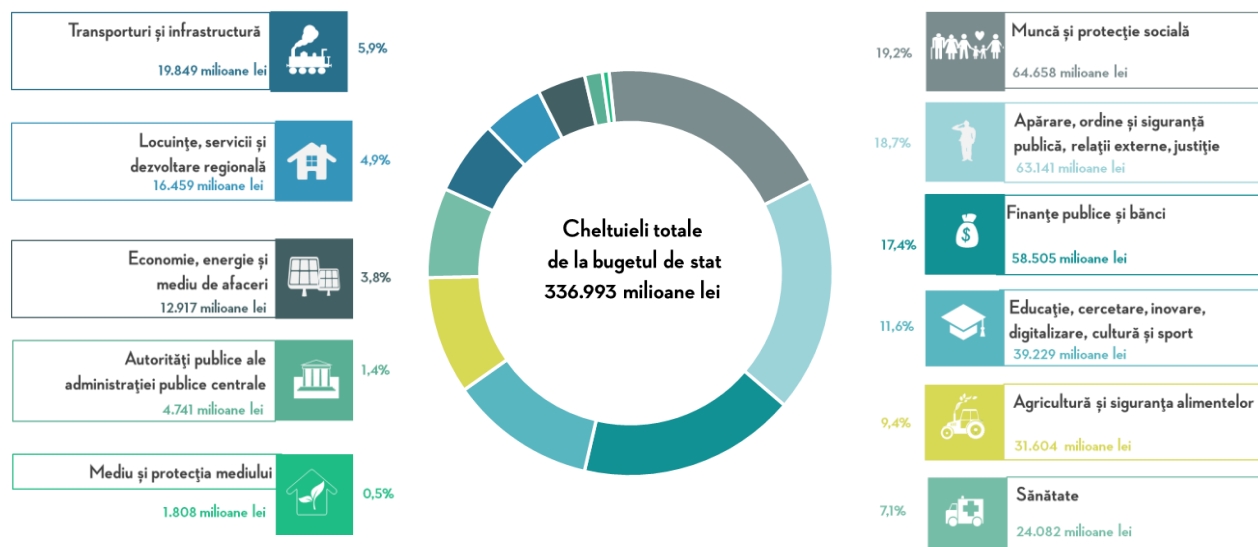
Comparativ cu valoarea cheltuielilor pentru combaterea efectelor pandemiei efectuate în anul 2021, respectiv 9.569.108 mii lei, în anul 2022, acestea s-au redus aproape la jumătate, respectiv la 4.864.805 mii lei, din care suma de 3.067.494 mii lei reprezintă cheltuieli efectuate de la bugetul de stat, iar suma de 1.797.311 mii lei reprezintă cheltuieli efectuate de la bugetele locale.

Cât au reprezentat cheltuielile efectuate din bugetul de stat în exercițiul financiar 2022 pentru prevenirea și combaterea pandemiei COVID-19, pe domenii de activitate?

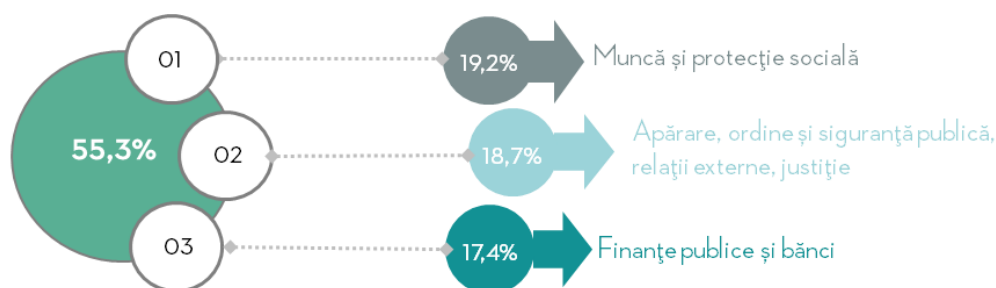
	2021	%	2022	%
Sănătate	4.173.497	72,8	2.217.892	72,3
Muncă și protecție socială	825.115	14,4	523.991	17,1
Apărare, ordine și siguranță publică, relații externe, justiție	562.713	9,8	276.957	9,0
Educație, cercetare, cultură și sport	58.678	1,0	30.373	1,0
Autorități ale administrației publice centrale	105.081	1,8	16.575	0,6
Agricultură și siguranța alimentelor	4.824	0,1	587	0,0
Transporturi și infrastructură	1.794	0,1	552	0,0
Economie, energie și mediul de afaceri	353	0,0	306	0,0
Locuințe, servicii și dezvoltare regională	551	0,0	189	0,0
Mediu și protecția mediului	423	0,0	72	0,0
Total cheltuieli din bugetul de stat	5.733.029	100	3.067.494	100

2. ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ CENTRALĂ

Cât a cheltuit statul român de la bugetul de stat în exercițiul financiar 2022¹⁶ pentru fiecare domeniu?

Din totalul cheltuielilor efectuate de la bugetul de stat, mai mult de jumătate reprezintă cheltuieli pentru finanțarea a trei domenii de activitate:

Pentru celelalte opt domenii, respectiv *Educație, cercetare, inovare, digitalizare, cultură și sport, Sănătate, Transporturi și infrastructură, Agricultură și siguranța alimentelor, Locuințe, servicii și dezvoltare regională, Economie, energie și mediul de afaceri, Mediu și protecția mediului și Autorități publice ale administrației publice centrale* au fost alocate și utilizate fonduri în proporție de **44,7%** de la bugetul de stat.

¹⁶ Datele sunt preluate din Contul general anual de execuție a bugetului de stat și Rapoartele de execuție bugetară COFOG 3 – agregat la nivel de ordonator principal de credite la data de 31 decembrie 2021, rapoarte generate din Sistemul Național de Raportare Forexebug administrat de Ministerul Finanțelor, disponibile online la adresa <https://mfinante.gov.ro/transparenta-bugetara>

FINANȚE PUBLICE ȘI BĂNCI

Execuția bugetului general consolidat (BGC) pe anul 2022 s-a încheiat cu un deficit de 80,8 miliarde lei, în creștere ușoară față de anul precedent, când acesta a înregistrat un nivel de 80 miliarde lei.

Pe fondul creșterii veniturilor BGC cu 0,8% din PIB și al scăderii cheltuielilor BGC cu 0,1% din PIB față de exercițiul bugetar 2021, deficitul BGC, exprimat ca procent în PIB, a înregistrat o scădere cu 1% în exercițiul bugetar 2022 față de cel aferent anului 2021, de la 6,8% din PIB în anul 2021¹⁷ la 5,8% din PIB în anul 2022¹⁸.

Veniturile BGC au înregistrat o creștere cu 21,2% în anul 2022 față de anul 2021, de la 379,7 miliarde lei la 460,2 miliarde lei, iar, ca procent în PIB, acestea s-au majorat cu 0,8%, de la 32% din PIB în anul 2021 la 32,8% din PIB în anul 2022.

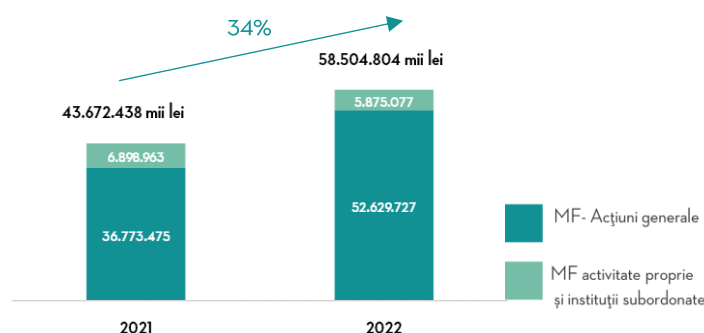
Creșterea veniturilor BGC în PIB a fost influențată de:

- ▶ majorarea veniturilor fiscale cu 0,7% din PIB (impozit pe profit, alte impozite și taxe pe bunuri și servicii ca urmare a încasărilor suplimentare din sectorul energetic);
- ▶ creșterea veniturilor nefiscale cu 0,6% din PIB (venituri din proprietate-vărsăminte din veniturile nete ale BNR, venituri din dividende, dobânzi și redevențe petroliere, vânzarea certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră);
- ▶ sume aferente asistenței financiare nerambursabile alocate pentru PNRR, în valoare de 0,235 miliarde lei.

Cheltuielile BGC au înregistrat o creștere cu 17,7% în anul 2022 față de anul 2021, de la 459,6 miliarde lei la 541 miliarde lei, iar ca procent în PIB acestea s-au diminuat cu 0,1%, de la 38,7% din PIB în anul 2021 la 38,6% din PIB în anul 2022.

Reducerea cheltuielilor BGC în PIB a fost influențată de:

- ▶ scăderea cheltuielilor de personal cu 1% din PIB;
- ▶ reducerea cheltuielilor cu bunuri și servicii cu 0,2% din PIB;
- ▶ diminuarea cheltuielilor destinate pentru alte transferuri cu 0,2% din PIB.

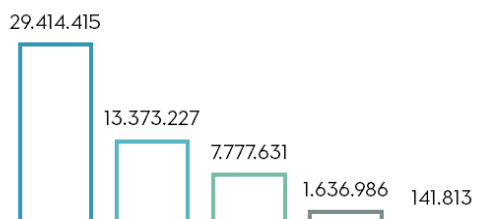
În anul 2022, domeniul *Finanțe publice* a înregistrat cheltuieli în creștere cu 34% față de anul 2021. Această majorare a fost determinată, în principal, de creșterea cu 43,5% a cheltuielilor aferente MF pentru acțiuni generale, în timp ce cheltuielile aferente MF și instituțiilor subordonate au scăzut cu 14,8% față de anul precedent.

¹⁷ PIB-ul în anul 2021 a fost de 1.187,4 miliarde lei – date finale conform Raport privind execuția bugetară finală pe anul 2022

¹⁸ PIB-ul în anul 2022 a fost de 1.401,3 miliarde lei – date finale conform anexei nr. 2 la Nota privind execuția bugetului general consolidat la 31 decembrie 2023

Cheltuielile/plățile efectuate de MF pentru acțiuni generale au fost finanțate de la bugetul de stat cu suma de 52.344.072 mii lei și au avut următoarele destinații:

mii lei

- tranzacții privind datoria publică și împrumuturi;
- contribuția la bugetul UE – contribuții din taxe vamale, contribuții din resursa TVA, contribuții din resursa venitul național brut și contribuții din deșeurile de ambalaje din plastic nereciclate;
- cofinanțarea fondurilor primite de la UE, Fondul Național de Preaderare;
- acordarea de ajutoare de stat către întreprinderi în cadrul schemelor de ajutor de stat, pentru susținerea exportului, a mediului de afaceri și a tranzacțiilor internaționale;
- alte cheltuieli (contribuția României la Fondul European pentru Dezvoltare; pentru executarea garanțiilor acordate din bugetul de stat; pentru plata valorii de executare a garanției în contul finanțatorilor, în cadrul programului *Prima casă/Noua casă*).

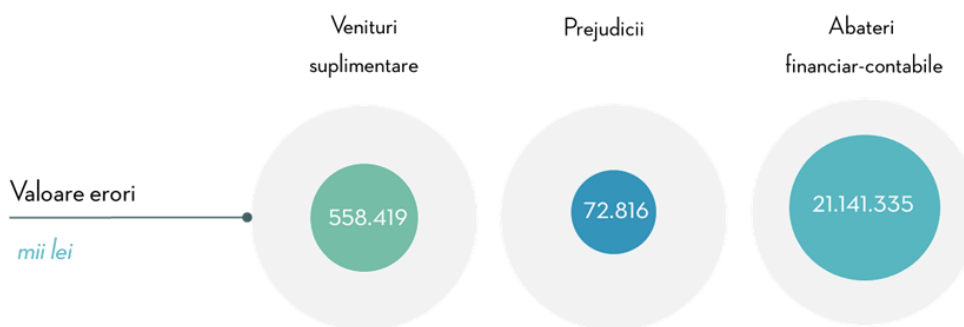

Analiza domeniului auditat relevă:

- La nivelul MF au fost identificate deficiențe în monitorizarea și asigurarea programării bugetare, în sensul că, în unele cazuri, nu s-a asigurat o estimare corectă a necesarului de credite bugetare, ceea ce a condus la subevaluarea sau supraevaluarea semnificativă a acestuia. De asemenea, în cadrul procesului de elaborare și adoptare a bugetului s-au înregistrat întârzieri față de termenele stabilite de legislația în vigoare. Similar anilor precedenți, din *Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului* s-au repartizat sume care nu se încadrau în categoria unor cheltuieli urgente și neprevăzute apărute în timpul exercițiului bugetar, procedându-se la alocări prin derogare de la lege.
- În actuala structură a Legii bugetului de stat, *Contul general anual de execuție a bugetului de stat* nu cuprinde încasările și plățile efectuate din toate sursele de finanțare. Această lacună conduce la discrepanțe între plățile raportate în conturile anuale de execuție și execuția reală, fiind afectate, astfel, transparența și exactitatea raportării financiare, respectiv cea a execuției bugetului de stat. În acest context, Curtea a recomandat includerea în structura Legii bugetului de stat a tuturor componentelor bugetelor, astfel încât conturile generale anuale de execuție să reflecte bugetul și execuția bugetară a tuturor surselor de finanțare.
- Procesele și mecanismele de control intern nu au fost implementate corespunzător pentru a se obține asigurarea că datele și informațiile raportate în situațiile financiare anuale sunt corecte, credibile, clare, complete și furnizate la timp.
- Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului a fost afectat de neconcordanțe între valoarea bunurilor raportată în inventarul centralizat și valoarea bunurilor din patrimoniul public al statului, raportată prin situațiile financiare, generate de tergiversarea și nepromovarea hotărârilor de guvern aferente. MF, la nivel centralizat, nu a respectat obligația de analizare, înainte de înscrierea în situațiile financiare anuale, a naturii juridice a bunurilor imobile din domeniul privat al statului, și a celor din domeniul privat al unității administrativ-teritoriale, precum și din proprietatea privată a instituției publice, astfel încât datele raportate în situațiile financiare să fie în concordanță cu datele din inventare.

- MF nu dispune de o strategie în domeniul tehnologiei informației și comunicării, care să se concentreze pe dezvoltarea sistemului informatic în concordanță cu obiectivele și programele MF și ale instituțiilor subordonate. O abordare unitară și eficientă la nivelul întregii organizații a MF ar conduce la îmbunătățirea proceselor de elaborare și execuție bugetară și de administrare a veniturilor, precum și a celor de prognoză economică și reglementarea și controlul achizițiilor publice, desfășurate la nivelul MF și al instituțiilor din subordine, precum și la utilizarea eficientă a resurselor financiare, materiale și umane.
- Recuperarea ajutoarelor de stat acordate de MF a fost afectată de disfuncții privind activitatea de executare silită a creanțelor bugetare, a bunurilor sechestrate și ipotecate.
- Au fost identificate deficiențe care reprezintă, în cea mai mare parte, imperfecțiuni procedurale specifice întregii administrații fiscale, cu efect negativ în realizarea scopului și a obiectului de activitate. La nivelul structurilor de administrare fiscală există o capacitate limitată de detectare și prevenire a disfuncționalităților în activitatea derulată, fapt ce împiedică o reacție rapidă în luarea măsurilor ce se impun.
- Există dificultăți majore în administrarea veniturilor bugetului general consolidat, întrucât Sistemul informatic de administrare a creanțelor fiscale pentru persoanele juridice și aplicația GOTICA pentru persoanele fizice nu asigură, în toate cazurile, prelucrarea datelor înregistrate în contabilitate în conformitate cu reglementările contabile aplicabile.
- Generarea automatizată a rapoartelor financiare ale ANAF și a celor consolidate nu este posibilă din cauza lipsei de corelare între programele puse la dispoziție de MF prin Centrul Național pentru Informații Financiare, ceea ce îngreunează atingerea obiectivelor.
- Gradul insuficient de încadrare cu personal al instituțiilor din acest domeniu are impact asupra modului de desfășurare a activităților specifice, aspect ce generează dificultăți din cauza complexității și a numărului foarte mare de operațiuni și raportări financiar-contabile. Acest fenomen a condus și la reducerea performanței atât în activitatea de colectare și monitorizare a veniturilor, cât și în activitatea de inspecție fiscală.
- La nivelul Autorității Vamale Române, lipsa elaborării și comunicării unui cod de etică pentru personal și lipsa implementării unui sistem de semnalare a neregulilor pot amplifica riscul de nerespectare a reglementărilor referitoare la integritate, valori etice, prevenirea conflictelor de interese, detectarea și raportarea fraudelor și actelor de corupție, precum și semnalarea neregulilor.

Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat în anul 2023 la entitățile din domeniul *Finanțe publice și bănci*

Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2022 a fost întocmit în conformitate cu prevederile art. 56 și art. 57 din *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*, cu modificările și completările ulterioare, pe baza situațiilor financiare anuale prezentate de ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat, în structura bugetului aprobat prin *Legea nr. 317/2021 a bugetului de stat pe anul 2022*. Ca urmare a misiunii de audit financiar, *Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2022* nu prezintă erori ale indicatorilor bugetari și nu necesită corecții. În acest context, Curtea a emis opinie nemodificată asupra *Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2022* care prezintă, sub toate aspectele semnificative, o imagine reală și fidelă, în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil.

milioane lei

**EVOLUȚIA
VENITURILOR ȘI
CHELTUIELILOR
BUGETULUI DE
STAT**

	2020		2021		2022	
	Valoare	%PIB	Valoare	%PIB	Valoare	%PIB
Venituri buget de stat	134.236,6	12,7	168.881,6	14,3	222.202,7	15,7
Cheltuieli buget de stat	246.929,9	23,4	264.230,7	22,3	315.367,3	22,4
Deficit buget de stat	-112.693,3	-10,7	-95.349,1	-8,1	-93.164,6	-6,6

* Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2022 este de 1.409.783,9 milioane lei.

Raportat la exercițiul bugetar 2021, deficitul bugetului de stat a scăzut cu 2.184,5 milioane lei în exercițiul bugetar 2022. Această diminuare a avut loc în contextul în care veniturile bugetului de stat au crescut cu 31,6%, pondere care a depășit majorarea cheltuielilor bugetului de stat, care a fost de 19,3%. În perioada 2020-2022, deficitul bugetului de stat s-a diminuat cu 19.528,7 milioane lei, ca rezultat al unei creșteri a veniturilor bugetului de stat într-un ritm mai rapid decât creșterea cheltuielilor bugetului de stat, respectiv 165,5% la venituri față de 127,7% la cheltuieli.

Ministerul Finanțelor a emis Scrisoarea-cadru pentru întocmirea bugetului anului 2022 la data de 10 decembrie 2021, fiind, astfel, depășit termenul limită de 1 august 2021, prevăzut de art. 33 din *Legea nr. 500/2002 a finanțelor publice*.

După parcurgerea etapelor de elaborare a proiectului de buget pentru anul 2022 și a proiectului de lege a bugetului de stat pentru anul 2022 de către MF, forma finală a bugetului de stat pe anul 2022 a fost adoptată de Parlament prin *Legea nr. 317 din 28 decembrie 2021*, cu întârziere față de cerințele *Legii nr. 500/2002 a finanțelor publice*, ce prevedeau ca termen de adoptare data de 15 decembrie 2021.

Pe parcursul execuției bugetare au fost aprobate două **rectificări bugetare**, prin următoarele acte normative:

- ▶ *OG nr. 19 din 18 august 2022 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2022* prin care a fost prevăzută majorarea veniturilor bugetare cu suma de 21.418,9 milioane lei, majorarea cheltuielilor bugetare cu suma de 64.371,4 milioane lei la credite de angajament și cu suma de 26.872,2 milioane lei la credite bugetare. Această rectificare a condus la o majorare a deficitului bugetar cu suma de 5.453,3 milioane lei;
- ▶ *OUG nr. 160 din 17 noiembrie 2022 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2022* a adus modificări bugetului de stat în anul 2022, constând într-o diminuare a veniturilor bugetului de stat cu suma de 1.940,9 milioane lei, o majorare a cheltuielilor bugetare cu suma de 19.643,6 milioane lei la credite de angajament și cu suma de 1.915,9 milioane lei la credite bugetare. Această rectificare a determinat o creștere a deficitului bugetar cu suma de 3.856,8 milioane lei.

milioane lei

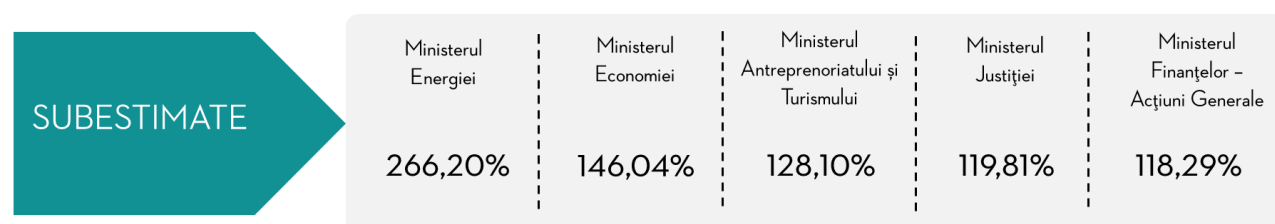
	Credite bugetare aprobate prin <i>Legea nr. 317/2021</i>	Credite bugetare definitive	Încasări realizate/Plăți efectuate	%
Venituri	216.444,7	238.651,7	222.202,7	93,1
Cheltuieli	301.729,9	333.246,9	315.367,3	94,6
Deficit	85.285,2	94.595,2	93.164,6	98,4
Deficit în PIB %	-6,0	-6,7	-6,6	-

* *Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2022 este de 1.409.783,9 milioane lei.*

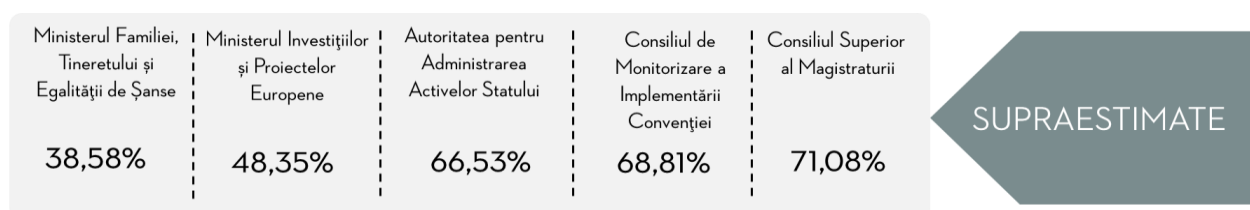
La nivelul exercițiului bugetar 2022, cei 58 de ordonatori principali de credite au înregistrat un grad al execuției bugetare a cheltuielilor de 94,6% raportat la prevederile bugetare finale și de 104,5% raportat la prevederile bugetare inițiale, ceea ce indică faptul că ordonatorii principali de credite au elaborat, inițial, o programare bugetară apropiată de rezultatul execuției bugetare.

Totuși, în cazul unui număr de 12 ordonatori principali de credite, abaterea procentuală între prevederile inițiale și plățile efective a depășit 10%, ceea ce indică un nivel scăzut al acurateții programării bugetare.

O analiză în structură a evidențiat faptul că, în exercițiul bugetar 2022, au existat ordonatori principali de credite pentru care necesarul de credite bugetare a fost subestimat semnificativ și ordonatori principali de credite pentru care necesarul de credite bugetare a fost supraestimat semnificativ.

Aceste subevaluări ale necesarului de credite bugetare la momentul inițial al întocmirii proiectelor de buget conduc la exercitarea de presiuni în cursul anului asupra resurselor bugetului de stat, concretizate în efectuarea de rectificări bugetare sau alocări din *Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului*.

Curtea de Conturi apreciază ca fiind oportună efectuarea de către MF a unei analize aprofundate la nivelul fiecărui ordonator de credite care înregistrează o abatere mai mare de 10% față de prevederile inițiale pentru a identifica cauzele care au determinat acest nivel de abatere și pentru a lua, după caz, măsurile necesare pentru corectarea deficiențelor în procesul de programare bugetară, inclusiv prin modificarea legislației incidente.

Ordonatorii principali de credite cu cele mai mari alocări de credite bugetare

01

Ministerul Muncii și Solidarității Sociale
56.579 milioane lei (18,75% din bugetul de stat)

02

Ministerul Finanțelor – Acțiuni Generale
44.249 milioane lei (14,67 % din bugetul de stat)

03

Ministerul Educației
29.990 milioane lei (9,94 % din bugetul de stat)

Cele mai ridicate ponderi ale alocărilor de credite bugetare aferente celor trei ordonatori principali de credite au fost justificate prin:

Ministerul Muncii și Solidarității Sociale	► includerea în bugetul acestuia a transferurilor bugetului de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat și către bugetul asigurărilor pentru șomaj
Ministerul Finanțelor – Acțiuni Generale	► includerea creditelor bugetare necesare plății dobânzilor aferente datoriei publice, a transferurilor interne ce includ alocările pentru schemele de ajutor de stat, alocările pentru plata valorii de executare a garanției în contul finanțatorilor în cadrul Programului <i>Prima Casă</i> , alocările pentru fondul de premiere pentru <i>Loteria bonurilor fiscale</i> și a contribuției României la bugetul UE
Ministerul Educației	► asigurarea finanțării cheltuielilor de personal din unitățile de învățământ preuniversitar de stat, care se suportă de la bugetul de stat, începând cu anul 2018, prin bugetul Ministerului Educației

FONDUL DE REZERVĂ BUGETARĂ LA DISPOZIȚIA GUVERNULUI

În anul 2022, *Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului* a fost în sumă totală de 3.611.040,8 mii lei, din care suma de 1.248.988 mii lei reprezintă valoarea Fondului de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului prevăzută în bugetul de stat pe anul 2022¹⁹, iar suma de 2.362.052,8 mii lei reprezintă valoarea cu care a fost majorat²⁰ acest fond pe parcursul anului.

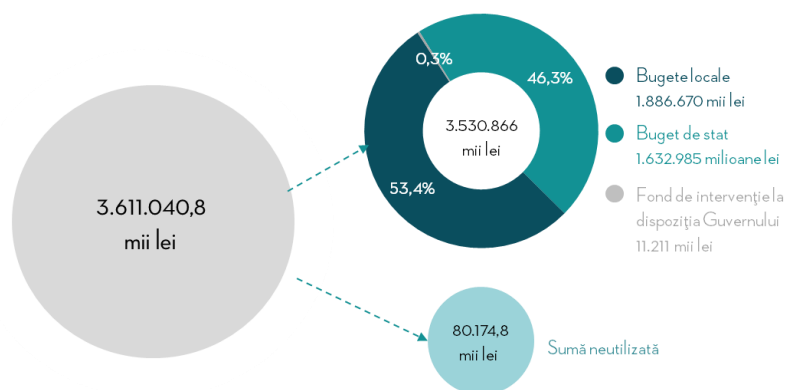
Din valoarea totală de 3.611.040,8 mii lei, aferentă *Fondului de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului* pe anul 2022, suma de 3.532.366 mii lei a fost repartizată astfel:

- 1.634.485 mii lei unor ordonatori principali de credite ai bugetului de stat, pe bază de hotărâri ale Guvernului;
- 1.886.670 mii lei unor ordonatori principali de credite ai bugetelor locale, pe bază de hotărâri ale Guvernului;
- 11.211 mii lei pentru majorarea *Fondului de intervenție la dispoziția Guvernului*.

Din *Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului*, în anul 2022 a fost utilizată suma de 3.530.866 mii lei, după cum urmează:

¹⁹ Aprobă prin Legea nr. 317/2021

²⁰ Potrivit prevederilor art. 54 alin. (3) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, *Cu creditele bugetare anulate la ordonatorii principali de credite, finanțați din bugetul de stat..., se majorează Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului prevăzut în bugetul de stat.*

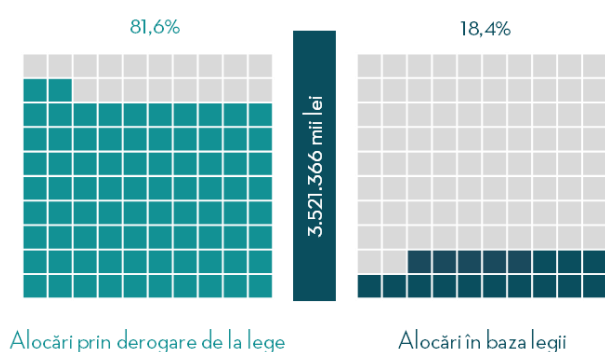
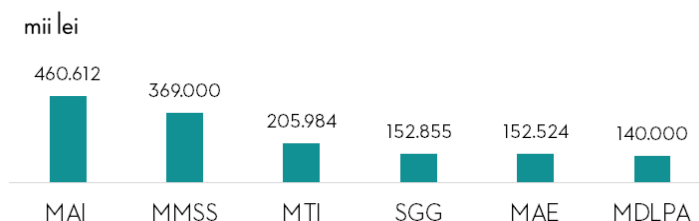

► 1.886.670 mii lei pentru finanțarea cheltuielilor unor ordonatori principali de credite ai bugetelor locale;

► 1.632.985 mii lei pentru finanțarea cheltuielilor unor ordonatori principali de credite ai bugetului de stat;

► 11.211 mii lei pentru suplimentarea Fondului de intervenție la dispoziția Guvernului.

Din suma de 1.632.985 mii lei, alocată ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat, **90,7%** au fost destinate finanțării cheltuielilor aferente unui număr de șase ordonatori principali de credite din cei 20 care au primit sume din *Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului*.

În anul 2022, din suma de 3.532.366 mii lei, repartizată din *Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului*, a fost alocată efectiv suma de 3.521.366 lei, diferența de 11.000 mii lei nefiind alocată.

În anul 2022, prin derogare de la prevederile art. 30 alin. (2) din *Legea nr. 500/2002*, din *Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului* s-a alocat, pe bază de hotărâri ale Guvernului, suma totală de 2.872.249 mii lei pentru:

- organizarea și desfășurarea celei de-a 21-a ediții a Conferinței Plenipotențiarilor Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor;
- implementarea programului-pilot de acordare a unui suport alimentar pentru preșcolari și elevii din 150 de unități de învățământ preuniversitar de stat, la nivelul celor 42 de județe;
- efectuare plății unei tranșe aferente cotizației anuale a României la bugetul Instrumentului European pentru Pace (EPF), pilonul II;
- achitarea unor plăți restante, precum și pentru finanțarea unor cheltuieli de natura bunurilor și serviciilor;
- asigurarea plății drepturilor de asigurări sociale pentru beneficiarii sistemului public de pensii;
- asigurarea plății ajutoarelor pentru încălzirea locuinței și a suplimentului pentru energie aferente consumului de combustibili solizi și/sau petrolieri;
- finanțarea unor cheltuieli ocazionate de utilitățile de primă necesitate;
- efectuarea plăților unor cheltuieli curente și de capital.

Astfel, din *Fondul de rezervă la dispoziția Guvernului* au fost repartizate sume care nu puteau fi încadrate în categoria unor cheltuieli urgente și neprevăzute apărute în timpul exercițiului bugetar. Procedând în această manieră, practic a fost ignorată esența modului de funcționare a *Fondului de rezervă la dispoziția Guvernului*, aceea de a fi o rezervă reală, folosită exclusiv în cazul perioadelor dificile, doar în ultimă instanță și numai în condițiile în care au fost epuizate toate celelalte căi de finanțare ale unui program/obiectiv. Acest aspect a mai fost semnalat de către Curtea de Conturi și în anii precedenți, în misiunile de audit financiar.

Curtea de Conturi recomandă Ministerului Finanțelor:

Cu ocazia exercitării atribuțiilor sale de avizare a actelor normative specifice, MF va efectua demersuri pentru diminuarea/eliminarea practicii derogărilor de la regulile privind alocarea de resurse din Fondul de rezervă la dispoziția Guvernului, prevăzute de art. 30 alin. 2 din *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*. Prin aceste demersuri se va urmări asigurarea de fonduri doar pentru cheltuielile pentru care se justifică caracterul urgent sau neprevăzut apărut în timpul exercițiului bugetar la care este necesară finanțarea imediată și pentru care fondurile existente în bugetele ordonatorilor principali de credite sunt insuficiente în raport cu destinația acestora, din motive independente de voința ordonatorilor de credite.

FONDUL DE INTERVENȚIE LA DISPOZIȚIA GUVERNULUI

Prin *Legea bugetului de stat pe anul 2022* nu au fost aprobate credite bugetare pentru *Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului*, acesta fiind constituit ulterior, pe parcursul anului 2022, prin repartizarea sumei de 11.211 mii lei din *Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului*. Această alocare a avut scopul de a susține lucrările de reabilitare a infrastructurii locale afectate de calamități naturale survenite în anul 2022, și pentru realizarea în regim de urgență a unor operațiuni de dragare a fluviului Dunărea și a altor lucrări specifice necesare înlăturării stării de risc cauzată de condițiile hidrologice existente.

Din *Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului*, a fost utilizată suma de 1.711 mii lei pentru efectuarea unor lucrări de refacere a infrastructurii locale afectate ca urmare a calamităților naturale produse în anul 2022.

Diferența în sumă de 9.500 mii lei a fost alocată în bugetul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii²¹, însă, la finele anului 2022, aceasta a rămas neutilizată.

Auditul *Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2022* a evidențiat o serie de aspecte privind reflectarea execuției bugetare pe surse de finanțare. Situația este similară celei din exercițiul bugetar al anului 2021.

Astfel, din analiza efectuată între sumele raportate în *Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2022* și cele din execuția de casă din Sistemul Național de Raportare Forexebug²² a rezultat faptul că în *Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2022* nu sunt cuprinse sume reprezentând încasări și plăți efectuate din toate sursele de finanțare, respectiv încasări și plăți aferente surselor de finanțare F, H, I și J.

Prin urmare, *Contul general anual de execuție a bugetului de stat*²³ pe anul 2022 nu cuprinde încasări în sumă totală de 26.263.453 mii lei și plăți în sumă totală de 23.576.476 mii lei.

Situația detaliată a încasărilor și plăților efectuate în exercițiul bugetar 2022 prin Trezoreria Statului, care nu au fost cuprinse în *Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2022*, se prezintă astfel:

²¹ HG nr. 1.003/2022 privind alocarea din Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2022, a unei sume necesare pentru executarea în regim de urgență a unor operațiuni de dragare a fluviului Dunărea și a altor lucrări specifice în vederea înlăturării stării de risc cauzate de situația hidrologică critică actuală

²² Acest sistem informatic raportează execuția de casă a bugetelor realizată prin Trezoreria Statului.

²³ Potrivit prevederilor art. 56 alin. 1 din *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*, elaborarea Contului general anual de execuție a bugetului de stat se efectuează pe baza conturilor privind execuția de casă a bugetului de stat.

- Sursa de finanțare F – *Integral din venituri proprii - instituții publice finanțate integral din venituri proprii aflate în subordinea unor ordonatori principali de credite*

mii lei

Sursa de finanțare F <i>Integral din venituri proprii - instituții publice finanțate integral din venituri proprii aflate în subordinea unor ordonatori principali de credite</i>	Sume care nu au fost cuprinse în Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2022	
Ordonator principal de credite	Încasări	Plăți
Ministerul Sănătății	11.121.297	11.005.852
Ministerul Educației	6.013.167	5.726.795
Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor	1.789.340	1.631.891
Ministerul Transporturilor și Infrastructurii	993.840	949.725
Academia Română	489.966	481.001
Ministerul Afacerilor Interne	366.741	350.920
Serviciul Român de Informații	297.226	296.510
Ministerul Justiției	209.945	201.350
Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației	265.980	126.272
Ministerul Economiei	98.306	51.968
Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	80.820	43.515
Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării	14.506	13.989
Ministerul Culturii	13.060	13.581
Academia Oamenilor de Știință din România	139	40
Total	21.754.333	20.893.409

- Sursa de finanțare F – *Integral din venituri proprii – instituții autonome ale statului*

mii lei

Sursa de finanțare F <i>Integral din venituri proprii – instituții autonome ale statului</i>	Sume care nu au fost cuprinse în Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2022	
Instituții autonome ale statului	Încasări	Plăți
Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații	428.615	332.759
Agencia Națională pentru Locuințe	326.228	225.241
Autoritatea de Supraveghere Financiară	197.490	199.059
Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei	173.941	144.415
Agencia Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior	14.003	18.999
Registrul Urbaniștilor din România	2.474	1.653
Institutul de Drept Public și Științe Administrative al României	167	166
Academia de Științe ale Securității Naționale	4	4
Total	1.142.922	922.296

- Sursa de finanțare H – *Bugetul activităților din privatizare*

mii lei

Sursa de finanțare H <i>Bugetul activităților din privatizare</i>	Sume care nu au fost cuprinse în Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2022	
Ordonator principal de credite	Încasări	Plăți
Ministerul Economiei	0	473
Ministerul Energiei	2.797	2.797
Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului	19.184	19.148
Total	21.981	22.418

► Sursa de finanțare I – *Bugetul Fondului pentru mediu*

mii lei

Sursa de finanțare I <i>Bugetul Fondului pentru mediu</i>	Sume care nu au fost cuprinse în Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2022	
Ordonator principal de credite	Încasări	Plăți
Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor	2.944.628	1.452.688
Total	2.944.628	1.452.688

► Sursa de finanțare J – *Trezoreria Statului*

mii lei

Sursa de finanțare J <i>Trezoreria Statului</i>	Sume care nu au fost cuprinse în Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2022	
Ordonator principal de credite	Încasări	Plăți
Ministerul Finanțelor – Acțiuni generale	399.589	285.665
Total	399.589	285.665

Curtea de Conturi recomandă Ministerului Finanțelor:

Includerea în structura Legii bugetului de stat, ca anexe distincte, a bugetelor instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii, a bugetelor instituțiilor autonome, precum și a celorlalte surse de finanțare care nu se regăsesc, respectiv bugetul veniturilor din privatizare, bugetul Fondului pentru mediu și bugetul Trezoreriei Statului. Astfel, legea bugetară anuală va conține toată structura bugetară a componentelor bugetelor și, implicit, conturile generale anuale de execuție vor reflecta bugetul și execuția bugetară a tuturor surselor de finanțare.

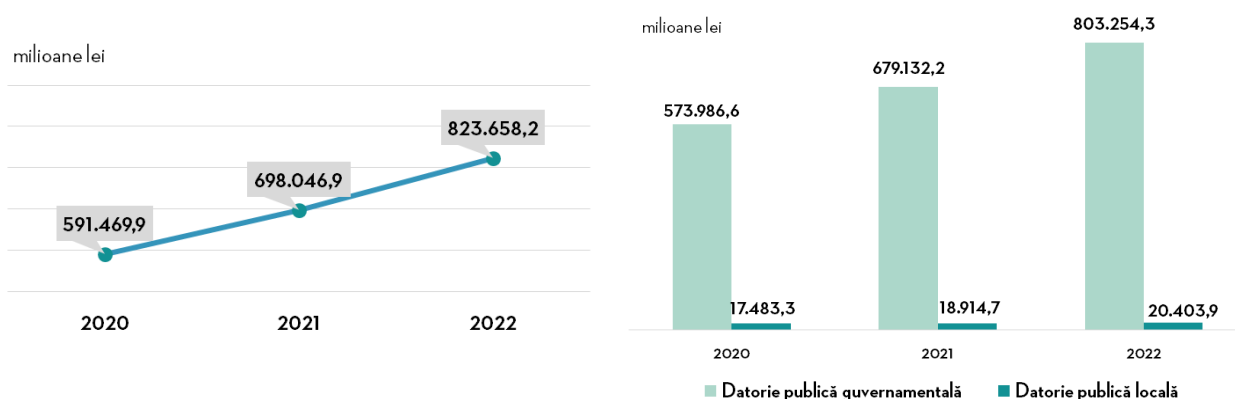
Audit financiar

Audit financiar asupra Contului general anual al datoriei publice

MINISTERUL FINANTELOR

Datoria publică a României la 31 decembrie 2022 a fost în sumă de 823.658,2 milioane lei (echivalentul a 166.483 milioane euro), în creștere cu 125.611,3 milioane lei față de anul 2021.

Evoluția datoriei publice în perioada 2020-2022

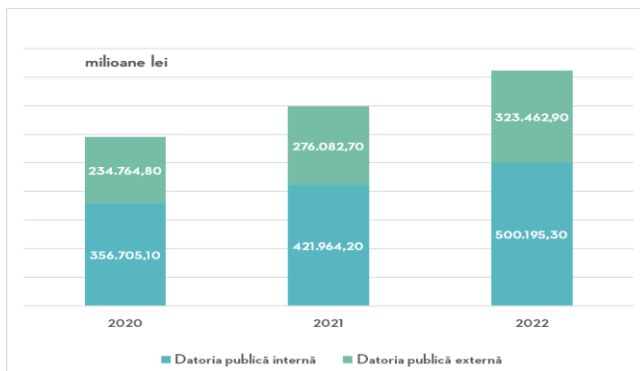
Raportat la anul 2020, în anul 2022, datoria publică a României a crescut cu **39,3%** pe seama majorării cu 39,9% a datoriei publice guvernamentale și cu 16,7% a datoriei publice locale.

Tendința de creștere a datoriei publice în perioada analizată s-a manifestat pe fondul modificărilor înregistrate în structura datoriei publice, respectiv:

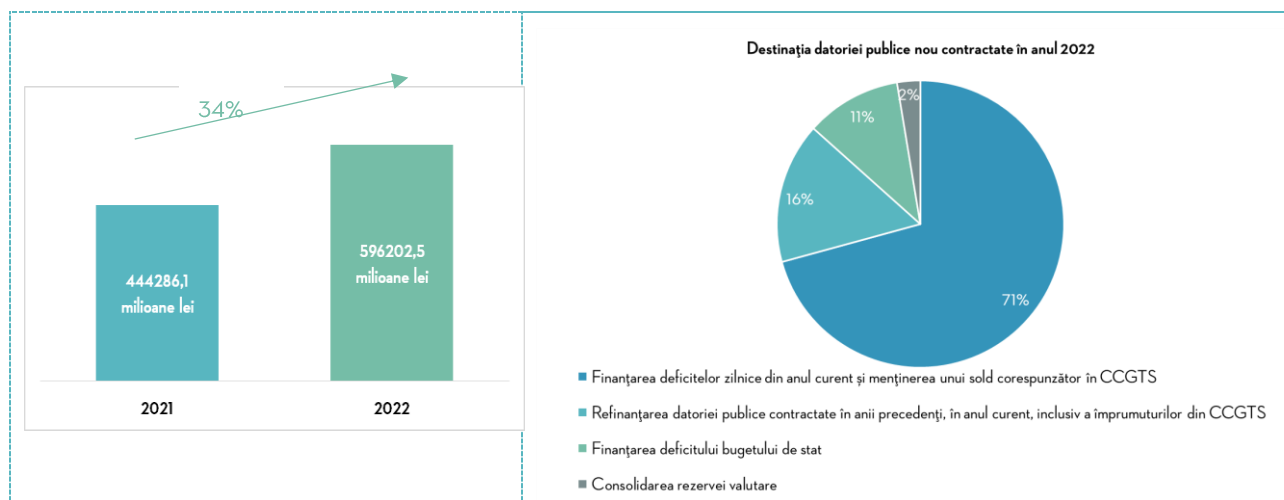
- ▶ majorarea datoriei publice guvernamentale directe cu 37,1% în principal ca urmare a înregistrării unui nivel ridicat al necesarului brut de finanțare determinat de creșterea deficitului bugetar și a datoriei publice guvernamentale garantate cu 86,8% în anul 2022 față de anul 2020;
- ▶ majorarea datoriei publice locale directe cu 18,2% și diminuarea celei garantate cu 26,9% în anul 2022 față de anul 2020.

În funcție de *rezidența creditorului*, datoria publică internă, care deține o pondere de 60,7% în totalul datoriei publice, a înregistrat o creștere cu 40,2% în anul 2022 față de anul 2020.

Situația a fost similară și în cazul datoriei publice externe care a înregistrat o creștere cu 37,8% în anul 2022 față de anul 2020, ponderea acesteia în totalul datoriei publice fiind de 39,3%.

Datoria publică nou contractată în anul 2022 a fost în sumă de 596.202,5 milioane lei, cu 34% mai mult față de cea contractată în anul precedent.

MF a utilizat 71% din valoarea datoriei publice nou contractate în anul 2022 pentru menținerea unui sold corespunzător al *Contului curent general al Trezoreriei Statului* (CCGTS), respectiv pentru finanțarea deficitelor temporare (zilnice) ale bugetului de stat din exercițiul curent și pentru asigurarea necesităților de echilibrare a soldului CCGTS.

O sumă importantă de 243.340,3 milioane lei a fost alocată finanțării deficitelor temporare (zilnice) ale bugetului de stat aferent anului 2022, reprezentând o pondere de 40,8% din valoarea datoriei publice nou contractate.

MF a asigurat necesitățile de echilibrare a soldului CCGTS prin intermediul instrumentului de cash management în valoare totală de 178.490 milioane lei, reprezentând o pondere de 29,9% din valoarea datoriei publice nou contractate.

În anul 2022, MF a utilizat instrumentul *Plasamente private*, pentru care a efectuat operațiuni/trageri în valoare de 2.465,7 milioane lei.

MF a contractat de la instituții financiare internaționale patru împrumuturi în valoare totală de 1.489 milioane euro.

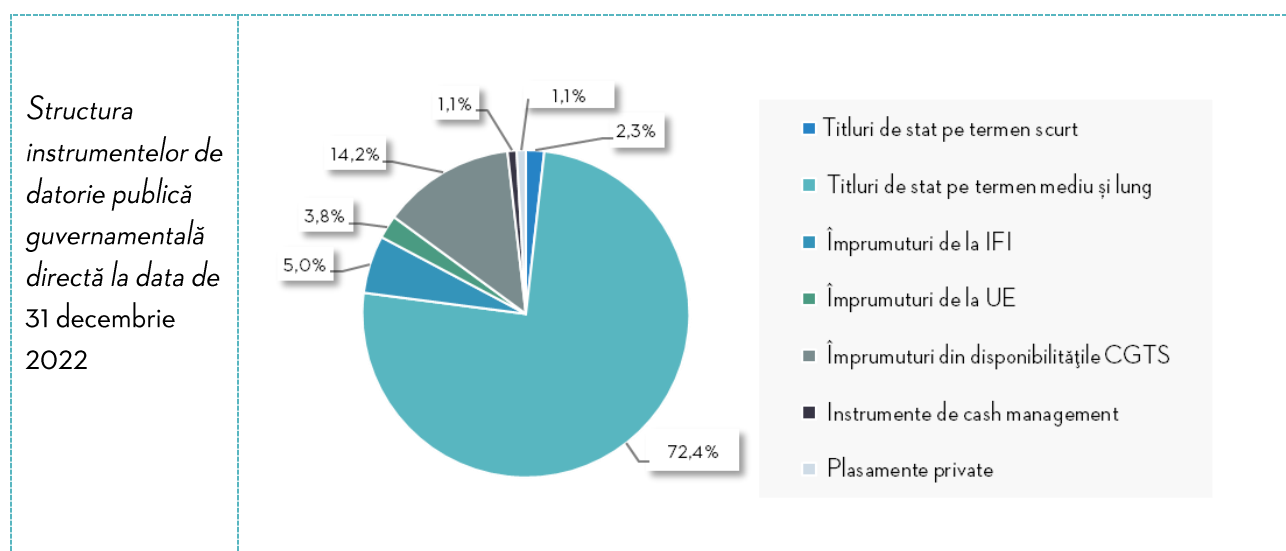

În anul 2022, din împrumutul BIRD 9431 au fost efectuate trageri în sumă de 600 milioane euro (echivalent a 2.968,4 milioane lei), suma fiind utilizată pentru consolidarea rezervei valutare.

Datoria publică guvernamentală contractată pentru finanțarea proiectelor s-a situat la un nivel foarte scăzut comparativ cu cea contractată pentru asigurarea necesităților de echilibrare a soldului CCGTS și a deficitelor zilnice, finanțarea deficitului bugetar, refinanțarea datoriei publice și consolidarea rezervei valutare.

În *Contul general anual al datoriei publice guvernamentale directe la data de 31 decembrie 2022*, MF a raportat un sold al datoriei publice guvernamentale directe în valoare de 741.795,7 milioane lei, care a reprezentat **90,1%** în datoria publică a României.

În structura instrumentelor de datorie publică guvernamentală directă, o pondere de **86,6%** a fost deținută de două instrumente, respectiv *Titlurile de stat pe termen mediu și lung*, care au deținut cea mai mare pondere, având drept caracteristică rambursarea într-o singură tranșă (tip bullet) și *Împrumuturile din disponibilitățile contului curent general al Trezoreriei Statului*.

Din împrumutul în valoare de 14.942,2 milioane euro contractat de România de la Comisia Europeană²⁴, în anul 2022, MF a efectuat trageri în sumă de 2.732,15 milioane euro (echivalentul a 13.473,6 milioane lei).

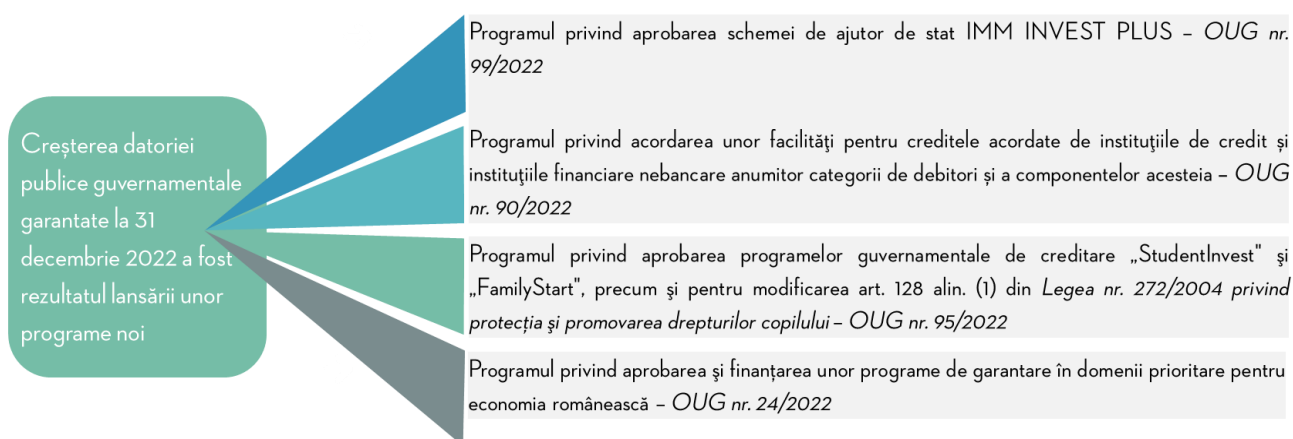
MF a raportat în *Situația garanțiilor guvernamentale la 31 decembrie 2022* un sold al datoriei publice guvernamentale garantate de 61.458,6 milioane lei, în creștere cu **43,4%** față de anul precedent.

²⁴ OUG nr. 134/2021 pentru aprobarea Acordului de împrumut (Mecanismul de redresare și reziliență) dintre Comisia Europeană și România, semnat la București la 26 noiembrie 2021 și la Bruxelles la 15 decembrie 2021

milioane lei

Tipul instrumentului de datorie publică guvernamentală garantată	2021	%	2022	%	Variație
Garanții guvernamentale acordate în baza legilor speciale	40.037,5	93,4	52.324,5	85,1	30,7
Alte garanții guvernamentale	2.818,5	6,6	2.335,2	3,8	-17,1
Garanții acordate de Eximbank în nume și cont stat	0,0	0,0	6.798,9	11,1	n/a
Total	42.856,0	100,0	61.458,6	88,9	43,4

Notă: Date prezentate de către MF la data de 4.09.2023

La finele anului 2022, valoarea garanțiilor emise în cadrul programului de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii și a întreprinderilor mici cu capitalizare de piață medie, programul IMM INVEST ROMÂNIA²⁵ a deținut cea mai mare pondere în totalul garanțiilor, urmate de cele emise în cadrul programului guvernamental Prima Casă/Noua Casă²⁶ și de cele emise în cadrul programului privind aprobarea schemei de ajutor de stat IMM INVEST PLUS și a componentelor acesteia - IMM INVEST ROMÂNIA, AGRO IMM INVEST, IMM PROD, GARANT CONSTRUCT, INNOVATION și RURAL INVEST²⁷.

Contractarea/garantarea de instrumente de datorie publică atât de pe piața internă, cât și de pe piața externă generează costuri pentru plata dobânzilor și a comisioanelor, precum și plăți aferente ratelor de capital și rambursărilor, conform graficelor de rambursare care se concretizează în serviciul datoriei publice.²⁸

În perioada analizată, *serviciul datoriei publice* a avut un trend ascendent, înregistrând o creștere cu **73,8%** în anul 2022 față de anul 2020. Această tendință s-a manifestat pe fondul creșterii înregistrate în structura serviciului datoriei publice, atât a ratelor de capital (65,9%), cât și a dobânzilor și comisioanelor (100,4%). Majorarea dobânzilor plătite în cursul anului 2022 a fost determinată de creșterea ratelor de dobândă în contextul inflaționist, manifestat începând cu a doua parte a anului 2021, atât pe plan intern și internațional, cât și ca urmare a incertitudinilor generate de conflictul armat din Ucraina.

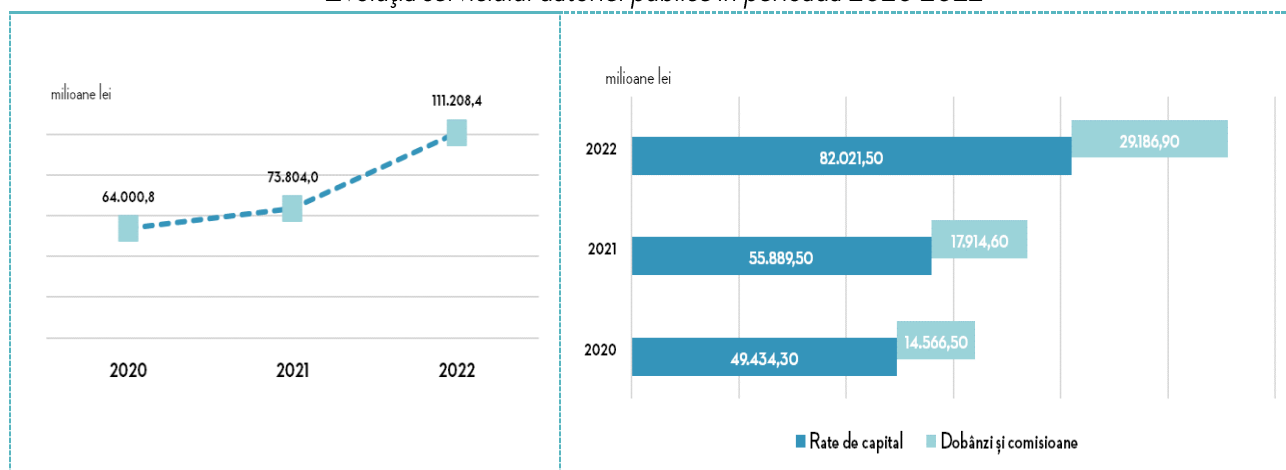
²⁵ OUG nr. 110/2017 privind Programul de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii și a întreprinderilor mici cu capitalizare de piață medie - IMM INVEST ROMÂNIA

²⁶ OUG nr. 60/2009 privind unele măsuri în vederea implementării programului „Prima casă”

²⁷ OUG nr. 99/2022 privind aprobarea schemei de ajutor de stat IMM INVEST PLUS și a componentelor acesteia - IMM INVEST ROMÂNIA, AGRO IMM INVEST, IMM PROD, GARANT CONSTRUCT, INNOVATION și RURAL INVEST

²⁸ Serviciul datoriei publice reprezintă totalitatea sumelor cuprinzând rate de capital, dobânzi, comisioane și alte costuri aferente datoriei publice provenind din finanțările rambursabile angajate pe baze contractuale sau garantate de către Guvern, pentru o perioadă determinată, așa cum stabilesc prevederile OUG nr. 64/2007 privind datoria publică.

Evoluția serviciului datoriei publice în perioada 2020-2022

MF a raportat în anul 2022 o valoare a serviciului datoriei publice în sumă de 111.208,4 milioane lei, sumă ce nu include și valoarea rambursărilor împrumuturilor temporare și pe cea a celor de cash management, care au fost de 421.367,3 milioane lei.

În anul 2022, statul român a înregistrat un efort financiar în sumă totală de 421.367,3 milioane lei, generat de plata aferentă rambursării instrumentelor de datorie publică, respectiv:

- ▶ împrumuturi din disponibilitățile CCGTS în sumă de 245.327,3 milioane lei;
- ▶ instrumente de cash management în sumă de 176.040,0 milioane lei.

La data de 31 decembrie 2021, soldul datoriei publice locale directe a fost de 19.969,2 milioane lei, în creștere cu **8,4%** față de soldul anului precedent.

	milioane lei			
Tipul instrumentului de datorie publică locală directă	2021	2022	2022/2021 (%)	% în total 2022
Titluri de valoare – obligațiuni municipale	2.051,7	1.990,7	-3,0	10,0
Împrumuturi de la bănci	16.357,4	17.943,2	9,7	89,9
Alte tipuri de finanțare (credit furnizor/leasing financiar)	11,3	35,3	212,4	0,1
Total datorie publică locală directă	18.420,4	19.969,2	8,4	100,0

Instrumentul de datorie publică locală *Împrumuturi de la bănci* a deținut o pondere de **89,9%** în totalul soldului datoriei publice locale directe la 31 decembrie 2022, înregistrând o creștere cu 9,7% față de soldul de la finele anului precedent. Celelalte două instrumente, *Titluri de valoare - obligațiuni municipale* și *Alte tipuri de finanțare (credit furnizor/leasing financiar)* au deținut o pondere de 10,1% în totalul soldului datoriei publice locale directe la 31 decembrie 2022.

În anul 2022, la nivelul unităților administrativ-teritoriale, cea mai mare pondere a datoriei publice locale directe în totalul datoriei publice locale a fost înregistrată la nivelul municipiului București, urmat de sectorul 3 și sectorul 4.

Soldul datoriei publice locale garantate la 31 decembrie 2022 a fost în sumă de 434,7 milioane lei, fiind constituit din împrumuturi garantate. Raportat la soldul anului precedent, în anul 2022, datoria publică locală garantată a scăzut cu **12,1%**.

Ca urmare a misiunii de audit financiar asupra *Contului general anual al datoriei publice* întocmit pentru anul 2022, anexă a *Contului general anual de execuție a bugetului de stat*, Curtea de Conturi a emis opinie cu rezerve.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- În evidența contabilă și în cea extrabilanțieră nu au fost înregistrate toate operațiunile privind datoria publică efectuate în anul 2022, astfel:
 - Garanțiile emise de EximBank SA în nume și cont stat, al căror sold a fost în valoare de 6.798.894 mii lei, nu au fost înregistrate în evidența contabilă în afara bilanțului, în contul *Datorii contingente*.
 - Garanția reciprocă emisă de România în favoarea UE, în valoare de 915.150 mii lei²⁹, referitoare la *Acordul de contribuție dintre România și Uniunea Europeană în ceea ce privește compartimentul pentru statele membre în cadrul programului InvestEU*³⁰, nu a fost înregistrată în evidența contabilă în afara bilanțului, în contul *Datorii contingente*.
 - Pentru garanțiile acordate de EximBank SA în nume și cont stat, garanții care constituie datorie publică guvernamentală garantată, nu au fost recunoscute provizioane nici în evidența contabilă a MF și nici la nivelul EximBank SA. În anul 2022 au fost executate garanții și au fost efectuate plăți în valoare de 166,32 milioane lei din fondurile alocate de la bugetul de stat și administrate de EximBank SA.

În timpul misiunii de audit s-a procedat la înregistrarea în evidența contabilă în afara bilanțului a valorii garanțiilor emise în nume și cont stat de către EximBank SA, precum și a valorii garanției reciproce emise de România în favoarea UE, în valoare de 915.150 mii lei.

- Contravaloarea în lei a trei emisiuni de titluri de stat pe termen mediu și lung în *Subregistrul datoriei publice guvernamentale directe – Titluri de stat* a fost înregistrată eronat, ca urmare a utilizării unui curs de schimb valutar diferit de cel comunicat de BNR în ziua precedentă contractării acestor instrumente de datorie publică. În timpul misiunii de audit s-a procedat la remedierea acestei deficiențe.
- Perioada de valabilitate a emisiunii de obligațiuni denominate în dolari SUA, reprezentând obligațiuni în valoare de 1.000 milioane dolari SUA³¹, a fost înregistrată eronat în *Contul general al datoriei publice guvernamentale directe la data de 31 decembrie 2022*. În timpul misiunii de audit s-a procedat la remedierea acestei deficiențe.
- S-a constatat completarea eronată a *Subregistrului datoriei publice guvernamentale garantate – Garanții emise de EximBank SA în numele și contul statului* întocmit pentru anul 2022, respectiv:
 - 118 garanții au fost înregistrate eronat în subregistru. În acest sens, exemplificăm garanția în valoare de 1,05 milioane lei înregistrată în anexa *Garanții acordate de EximBank SA în nume și cont stat* la *Contul general anual al datoriei publice* la data de 31 decembrie 2022, care a fost înregistrată la valoarea de 0,15 milioane lei în subregistru aferent garanțiilor acordate de EximBank SA.
 - garanții nou emise sau majorate în anul 2022 nu au fost înregistrate în subregistru aferent garanțiilor acordate de EximBank SA aferent anului 2022, al căror sold a fost zero la finele anului 2022.
 - garanții fără mișcare în anul 2022 au fost înregistrate în subregistru aferent garanțiilor acordate de EximBank SA întocmit pentru anul 2022, deși acestea nu făceau obiectul înregistrării.

Erorile prezentate mai sus au fost corectate în timpul misiunii de audit.

- Elaborarea anexei *Garanții acordate de EximBank SA în nume și cont stat* la *Contul general anual al datoriei publice* a fost efectuată de către EximBank SA, deși, conform prevederilor legale această atribuție revine MF, în calitate de unic administrator al datoriei publice a statului.

²⁹ Echivalentul a 184.976.000 euro la data de 31 decembrie 2022

³⁰ Garanția reciprocă emisă de România în favoarea Uniunii Europene, nr. 6/2022, aprobată prin OUG nr. 135/2022

³¹ Obligațiunile în valoare de 1.000 milioane dolari SUA au fost contractate pentru perioada 22.05.2022-25.11.2027, în baza MTN 39, conform OMF nr. 1237/18.05.2022, cod ISIN XS2485248806

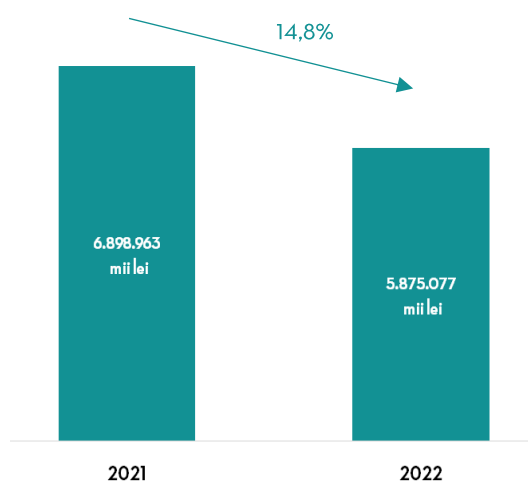
- Documentele justificative care au stat la baza contractării, în anul 2022, a titlurilor de stat pe termen mediu și lung, nu au fost actualizate cu prevederile *OMF nr. 1449/2021* care se referă la înlocuirea termenului *Obligațiuni de stat de tip benchmark* cu termenul *Titluri de stat pe termen mediu și lung*.

FINANȚE PUBLICE

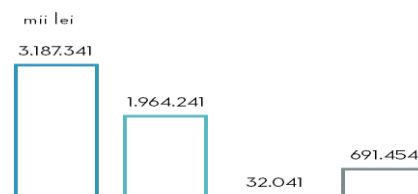
Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

MINISTERUL FINANTELOR - ACTIVITATE PROPRIE

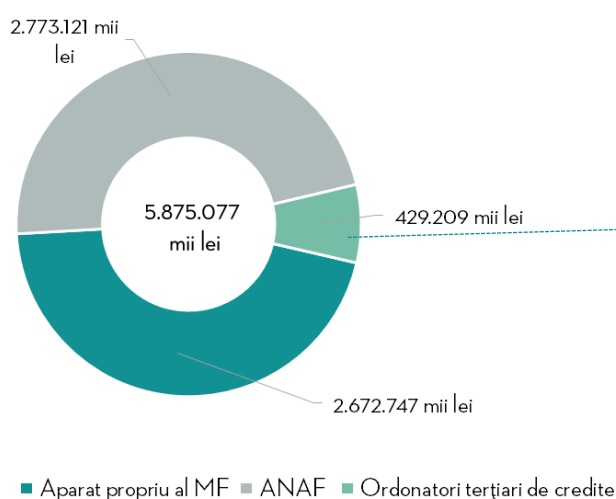

Din totalul plăților efectuate de MF în anul 2022, pentru aparatul propriu și instituțiile subordonate, **99,9%** au fost finanțate integral de la BS și au avut următoarele destinații:

- cheltuieli de personal
- despăgubiri civile
- proiecte cu finanțare externă nerambursabilă
- alte cheltuieli

Prin raportare la categoria ordonatorilor de credite, plățile MF din exercițiului bugetar 2022 au fost efectuate astfel:

- ▶ 359.086 mii lei Autoritatea Vamală Română
- ▶ 28.708 mii lei Oficiul Național de Prevenire și Combateră a Spălării Banilor
- ▶ 25.414 mii lei Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc
- ▶ 12.709 mii lei Oficiul Național pentru Achiziții Centralizate
- ▶ 3.292 mii lei Autoritatea pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar

Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare raportate de către Ministerul Finanțelor pentru anul 2022, au fost constatate denaturări cu caracter semnificativ și generalizat asupra situațiilor financiare. Curtea a emis opinie contrară asupra situațiilor financiare consolidate încheiate la 31 decembrie 2022 ale Ministerului Finanțelor. Situațiile

financiare auditate au inclus informațiile financiare de la cele șapte entități cu personalitate juridică subordonate, respectiv:

- ▶ Agenția Națională de Administrare Fiscală, ordonator secundar de credite;
- ▶ Autoritatea Vamală Română, ordonator terțiar de credite;
- ▶ Oficiul Național pentru Achiziții Centralizate, ordonator terțiar de credite;
- ▶ Oficiul Național pentru Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, ordonator terțiar de credite;
- ▶ Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc, ordonator terțiar de credite;
- ▶ Autoritatea pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar, ordonator terțiar de credite.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- ANAF nu a înregistrat, în evidența contabilă a veniturilor bugetare, debite în valoare de 1.294.190 mii lei, reprezentând creanțe bugetare individualizate în titluri executorii.
 - Astfel, nu a fost înregistrat în evidența contabilă debitul reprezentând ajutor de stat ilegal/utilizat abuziv, de recuperat de la persoanele fizice și juridice din grupul Micula.
- Sumele rezultate din punerea în aplicare a sentințelor penale în cazul răspunderii solidare au fost înregistrate eronat atât în evidența analitică pe plătitori (aplicația GOTICA), precum și în evidența contabilă a creanțelor bugetare (aplicația CONTAB_CR). Această eroare a condus la majorarea artificială cu suma de 4.512.940 mii lei a soldului contului *Creanțe ale bugetului de stat* de la nivelul centralizat al ANAF.
 - În cazul atragerii răspunderii solidare au fost identificate situații în care același debit a fost înregistrat de mai multe ori în evidența analitică pe plătitor, pentru fiecare persoană răspunzătoare, nominalizată în hotărârea instanței.
- Veniturile bugetului general consolidat al statului au fost diminuate și, în același timp, soldul contului *Decontări în curs de clarificare* a fost majorat nejustificat cu suma de 1.456.743 mii lei, prin menținerea unor sume în acest cont pentru care a intervenit termenul de prescripție a dreptului de a cere compensarea sau restituirea.
- În evidența contabilă a ANAF și AVR au fost menținute nejustificat debite ale unor societăți comerciale care au fost radiate din registrul Oficiului Național al Registrului Comerțului, precum și debite pentru care a intervenit prescripția, respectiv:
 - la nivelul ANAF, valoarea debitelor menținute nejustificat a fost de 1.753.442 mii lei la data de 31 decembrie 2022;
 - la nivelul AVR, valoarea debitelor menținute nejustificat a fost de 167.846 mii lei la data de 31 decembrie 2022.
- În derularea operațiunilor referitoare la titlurile de plată emise de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, principiul contabilității pe bază de angajamente nu a fost respectat în exercițiul financiar 2022, cu impact asupra situațiilor financiare ale MF la 31 decembrie 2022, astfel:
 - supraevaluarea cheltuielilor cu despăgubiri cu suma de 127.257 mii lei și implicit a soldului contului *Debitori* reprezentând titluri executorii primite de la Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților în anul 2021 și înregistrate în anul 2022, în momentul plății acestora;
 - subevaluarea cheltuielilor cu despăgubiri cu suma de 522.994 mii lei și, implicit, a soldului contului *Debitori* reprezentând titluri executorii primite de la Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților în anul 2022 și înregistrate în anul 2023, în momentul plății acestora.

- Valoarea patrimoniului MF a fost subevaluată cu suma de 77.626 mii lei.
 - În evidența contabilă a MF la data de 31 decembrie 2022 nu au fost înregistrate imobile reprezentând terenuri și clădiri trecute în proprietatea publică a statului. Imobilele nu au fost înscrise în fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului și nici nu au fost în administrarea subordonatelor MF – ANAF sau AVR.

Motivul principal îl constituie faptul că unitățile subordonate ale ANAF nu au mai fost interesate de preluarea în administrare a acestor bunuri și, în consecință, nu au mai promovat hotărâri de guvern pentru înscrierea acestora în inventarul centralizat al statului.
- La nivelul MF – aparat central nu au fost constituite provizioane pentru litigii. În notele explicative la situațiile financiare consolidate nu au fost incluse informații relevante cu privire la obligațiile de plată stabilite de instanțele de judecată în sarcina Ministerului Finanțelor aparat central prin sentințe definitive/executorii.
 - În anul 2022, MF avea pe rol un număr de aproximativ 10.000 de dosare juridice, cu o valoare totală a pretențiilor în valoare de 8.166.928 mii lei și 2.125.829 mii euro. Numărul dosarelor a cuprins litigiile aflate pe rol și, după caz soluționate, înregistrate pe rolul instanțelor de judecată, la nivelul Direcției Generale Juridice, neexistând o evidență defalcată pe ani care să cuprindă doar dosarele soluționate definitiv.
- MF nu a elaborat și implementat o strategie în domeniul tehnologiei informațiilor și comunicare pentru îmbunătățirea serviciilor din sfera finanțelor publice.

Audit de conformitate

Controlul modului de urmărire și încasare a veniturilor aferente bugetului general consolidat, reprezentate de ajutoare de stat de recuperat, de către Ministerul Finanțelor și administrațiile fiscale subordonate

MINISTERUL FINANTELOR

În urma auditului efectuat, Curtea a concluzionat că activitatea desfășurată la Ministerul Finanțelor și administrațiile fiscale subordonate, în ceea ce privește modul de calculare, înregistrare, urmărire și încasare a veniturilor aferente bugetului general consolidat, reprezentate de ajutoare de stat de recuperat nu respectă în toate situațiile condițiile de legalitate și regularitate.

Ca urmare a misiunii de audit au fost constatate următoarele aspecte de neconformitate:

Referitor la valoarea nominală a ajutorului de stat de recuperat în baza Deciziei (UE) 2015/1470 a Comisiei din 30 martie 2015 privind ajutorul de stat SA.38517 (2014/C) (ex 2014/NN) pus în aplicare de România – Hotărârea arbitrală în cauza Micula/România din 11 decembrie 2013 [notificată cu numărul C(2015) 2112]

- Valoarea nominală a ajutorului de stat de recuperat de la persoanele juridice și fizice din grupul Micula a fost stabilită de către Direcția Generală Ajutor de Stat din cadrul MF în mod eronat în sumă de 1.109.512 mii lei, nefiind inclusă și suma de 119.867 mii lei.
 - Valoarea nominală a ajutorului de stat declarat de CE ca fiind ilegal/utilizat abuziv și care trebuie recuperată este de 1.229.379 mii lei (din care suma de 1.229.295 mii lei reprezintă sume încasate prin executare și rămase la dispoziția persoanelor juridice și fizice din grupul Micula și a executorului judecătoresc, iar suma de 84 mii lei reprezintă suma care a fost compensată cu obligații fiscale ale SC European Food SA).

- Suma de 119.867 mii lei reprezintă diferența dintre valoarea nominală a ajutorului de stat care trebuie recuperată de la persoanele juridice și fizice din grupul Micula și valoarea nominală calculată eronat de către Direcția Generală Ajutor de Stat. Deficiența constatată a fost o consecință a lipsei de colaborare și a schimbului deficitar de informații dintre personalul Direcției Generale Ajutor de Stat și cel al DGAMC.
- Ca urmare a abordării neunitare referitoare la termenul de plată a creanțelor bugetare de recuperat de la persoanele juridice și fizice din grupul Micula, la nivelul DGAMC au fost emise titluri executorii și somații care ulterior au fost anulate de către organul fiscal, menționându-se că „actul de executare este afectat de o eroare, respectiv termenul de plată”, fiind emise ulterior alte titluri executorii și somații cu un alt termen de plată.
 - Anularea actelor de executare silită s-a făcut în perioada în care executarea silită a fost contestată de contribuabili la Judecătoria Beiuș și era suspendată de instanță.
 - La nivelul DGAMC, al Direcției Generale de Reglementare a Colectării Creanțelor Bugetare, al Direcției Generale Juridice din cadrul ANAF, al Direcției Generale Juridice și al Direcției generale de legislație Cod procedură fiscală, reglementări nefiscale și contabile din cadrul MF, nu a existat o abordare unitară în ceea ce privește termenul de plată al creanțelor bugetare.
- În cazul ajutorului de stat care trebuia recuperat de la persoanele juridice și fizice din grupul Micula, DGAMC nu a emis acte administrative fiscale de actualizare a dobânzilor în cuantum de 27.478 mii lei aferente valorii nominale a ajutorului de stat și nu a luat măsuri în ceea ce privește înregistrarea și încasarea acestei sume.

Referitor la înregistrarea în evidența contabilă a debitelor reprezentând ajutor de stat de recuperat de la societățile comerciale din grupul Micula

- Situațiile financiare ale MF au fost denaturate cu valoarea debitului în sumă de 1.294.180 mii lei reprezentând creanțe bugetare individualizate în titluri executorii, conform deciziei de recuperare a ajutorului de stat, ajutor de stat ilegal/utilizat abuziv de recuperat de la societățile comerciale din grupul Micula, transmis de MF/Direcția Generală Ajutor de Stat, în calitate de furnizor, spre recuperare la ANAF/DGAMC, în calitate de organ fiscal.

În timpul misiunii de audit, DGAMC a înregistrat debitul în sumă de 1.294.180 mii lei pentru SC European Food SA, în evidența contabilă a creanțelor bugetare.

Referitor la înregistrarea în evidența contabilă și, respectiv, în evidența analitică pe plătitor, a ajutorului de stat de recuperat de la CFR Marfă

- Situațiile financiare ale MF au fost denaturate cu valoarea dobânzilor neactualizate în cazul ajutorului de stat de recuperat de la CFR Marfă SA, întrucât DGAMC nu a emis acte administrative cu valorile actualizate ale dobânzilor și nu a luat măsuri în ceea ce privește înregistrarea acestora în evidența fiscală și în cea contabilă.

Referitor la acordarea unui ajutor de stat SC „Compania națională de transporturi aeriene române - TAROM” - SA și SC Blue Air Aviation - SA pentru compensarea pierderilor economice suferite în contextul pandemiei de COVID-19

- Promovarea de către conducerea Ministerului Finanțelor a Memorandumului cu tema *Acordarea unui ajutor de stat Societății Comerciale „Compania națională de transporturi aeriene române - TAROM” - S.A. și Societății Comerciale Blue Air Aviation - S.A. pentru compensarea pierderilor economice suferite în contextul pandemiei de COVID-19*, precum și a HG nr. 862/2020 pentru aprobarea condițiilor de

acordare a garanției de stat în favoarea Societății Blue Air Aviation - S.A. pentru compensarea pierderilor economice suferite în contextul pandemiei de COVID-19 a avut ca fundament necesitatea susținerii sectorului aviației puternic afectată de restricțiile de circulație impuse pentru combaterea răspândirii infectării cu COVID-19, menținerea pe piață a SC Blue Air Aviation SA fiind considerată foarte importantă pentru stabilitatea și securizarea conectivității aeriene a României, iar oportunitatea aprobării acordării ajutorului de stat a aparținut Guvernului potrivit prevederilor Codului administrativ.

Rezultatul așteptat a fost condiționat de îndeplinirea ulterioară a unor condiții speciale constând în principal în omologarea și respectarea planului de concordat preventiv, în infuzia de capital în cuantum de 20.000.000 euro în anul financiar 2021 și 30.000.000 euro în anul financiar 2022, precum și redresarea activității companiei și realizarea fluxurilor de numerar avute în vedere a fi înregistrate pe parcursul perioadei analizate de șase ani, responsabilitatea monitorizării utilizării fondurilor din împrumuturile garantate aparținând Ministerului Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor.

Evoluția ulterioară a activității SC Blue Air Aviation SA nu a confirmat așteptările, întrucât infuzia de capital nu s-a realizat și redresarea companiei a rămas doar un deziderat, fapt pentru care în luna septembrie 2022 și-a încetat activitatea de transport pasageri.

Referitor la modul de executare silită a bunurilor sechestrate și ipotecate în cazul ajutorului de stat de recuperat de la Blue Air Aviation SA

- În cazul debitului SC Blue Air Aviation SA la fondul de risc la nivelul ANAF/DGAMC nu au fost respectate prevederile legale privind executarea silită a bunurilor sechestrate și ipotecate, nefiind valorificate sechestrurile pentru recuperarea creanțelor fiscale și bugetare. Bunurile asupra cărora au fost instituite sechestrurile constau în șase aeronave, două motoare de aeronave, 20 auto cu platforme auto specifice activității și șase containere.

Organul fiscal a avut pârghiile necesare, însă nu a valorificat sechestrurile instituite pentru bunurile mobile aflate în proprietatea SC Blue Air Aviation SA și terenul aflat în proprietatea Blue Air Investiții SRL (garant ipotecar). Astfel, de la momentul executării scrisorii de garanție până în prezent, DGAMC nu a valorificat sechestrurile, respectiv terenul aflat în proprietatea Blue Air Investiții SRL și bunurile mobile aflate în proprietatea SC Blue Air Aviation SA.

Referitor la valoarea de înregistrare în evidența contabilă a Autorității pentru Administrarea Activelor Statului a garanțiilor aduse de Blue Air Aviation SA

- În evidența contabilă a AAAS, garanțiile aduse de Blue Air Aviation SA și trecute în proprietatea statului român, au fost înregistrate la o valoare supraevaluată, respectiv 1.371.268 mii lei. Singura valoare de piață certă a bunurilor evaluate o reprezintă suma de 10.295 mii lei aferentă unui teren intravilan și a unei păduri în suprafață totală de 94.479 mp.

Audit de
conformitate

Controlul respectării prevederilor legale privind formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetului general consolidat, administrate de ANAF

DIRECȚIA GENERALĂ DE ADMINISTRARE A MARILOR CONTRIBUABILI

În urma auditului efectuat, Curtea a identificat o serie de deficiențe, care au fost, în principal, următoarele:

- În ceea ce privește respectarea termenului legal de soluționare a deconturilor cu sumă negativă de TVA cu opțiuni de rambursare depuse de persoanele impozabile, s-au constatat întârzieri în soluționarea acestora.

- La data de 31 decembrie 2022, din totalul de 1.158 de deconturi cu sumă negativă de TVA cu opțiune de rambursare aflate în curs de soluționare, 195 de deconturi aveau termenul de soluționare depășit, din care 14 deconturi înregistrau întârzieri în soluționare de peste 365 de zile.
- S-a constatat o eficiență scăzută a inspecțiilor fiscale anticipate pentru soluționarea deconturilor cu sumă negativă de TVA cu opțiune de rambursare.
 - Sumele respinse la rambursare ca urmare a inspecției fiscale anticipate reprezintă numai 7,30% din valoarea soldului negativ al deconturilor cu opțiune de rambursare soluționate cu control anticipat (17.333 mii lei raportat la 237.577 mii lei).
- Față de anul 2021, se remarcă o scădere semnificativă a eficienței activității de inspecție fiscală, cuantificată în reducerea semnificativă a obligațiilor fiscale stabilite suplimentar, în condițiile menținerii numărului mediu de inspectori.
 - Dacă, în anul 2021, obligațiile fiscale stabilite suplimentar au fost în valoare de 1.000.251 mii lei, în anul 2022, volumul acestora s-a redus semnificativ, ajungând la 406.636 mii lei, reflectând o reducere de 59,3%.
- În programul de activitate al inspecțiilor fiscale, pe lângă contribuabilii cu risc fiscal ridicat au fost incluși contribuabili cu risc fiscal mediu și mic.
 - În urma analizei de risc, cu toate că unii contribuabili au fost încadrați în clasa de risc fiscal mic, nu au fost identificate riscuri suplimentare care să justifice includerea acestora în programul de control.
- În programul de activitate întocmit pentru anul 2022 nu au fost selectați pentru inspecție fiscală contribuabili pentru care au fost emise, sub rezerva verificării ulterioare, decizii de restituire accize.
 - În anul 2022 a fost efectuat un număr semnificativ de controale și constatări la fața locului la mari contribuabili cu risc fiscal mic, mai precis la utilizatori de produse supuse accizelor armonizate, pentru care s-a acordat scutire indirectă. Acești contribuabili, în perioada 2021-2022, au depus cereri de restituire de accize la alcool și tutun, cereri soluționate de către Serviciul Rambursare TVA prin emiterea unor decizii, sub rezerva verificării ulterioare.
 - Din analiza proceselor-verbale încheiate de către organele de inspecție fiscală la utilizatori de produse supuse accizelor armonizate (alcool și tutun), încadrați în categoria de risc fiscal mic, nu au rezultat motivele sau riscurile care au determinat declanșarea controalelor inopinate.
- La nivelul DGAMC au fost identificate întârzieri semnificative în ceea ce privește refacerea inspecțiilor fiscale în cazurile în care deciziile de impunere au fost desființate.
 - Depășirea termenului legal de începere a acțiunii de refacere a inspecției fiscale poate conduce la apariția riscului privind prescripția dreptului organului fiscal de a stabili creanțe fiscale.
- Termenul legal pentru desfășurarea acțiunilor de control inopinat nu a fost respectat, astfel că durata efectuării acestor acțiuni, în unele cazuri, a depășit cu mult durata limită de 30 de zile, prevăzută de cadrul legal.
- În evidența contabilă a veniturilor statului la data de 31 decembrie 2022 nu a fost evidențiată suma de 3.090.650 mii lei, reprezentând valoarea totală centralizată a tuturor garanțiilor constituite la nivelul serviciilor de executare silită.
 - La nivelul DGAMC nu există o aplicație informatică/bază de date adecvată care să permită administrarea, evidența, actualizarea și centralizarea tuturor garanțiilor depuse pentru înlăturarea acordate. Aceste garanții pot include valori depuse la bănci sau trezorerie, precum și garanții sub formă de scrisori de garanție, ipotecă, gaj, sechestrul etc.

- DGAMC nu a procedat la evaluarea bunurilor mobile și imobile sechestrate și la valorificarea acestora.
 - Întârzierea în valorificarea bunurilor sechestrate determină un grad din ce în ce mai redus de recuperare a creanțelor bugetare. Neînceperea executării silită a debitorilor de la data confirmării primirii somațiilor și titlurilor executorii, prin măsuri de valorificare a bunurilor sechestrate, în condițiile în care debitorul nu achită obligațiile fiscale, amplifică riscul de neconformare voluntară a plății obligațiilor bugetare.
- Măsurile de executare silită a creanțelor bugetului general consolidat nu au fost realizate, în totalitate, la termenele legale. Nu a fost stabilită răspunderea solidară pentru administratori/asociați în cazul unor contribuabili care înregistrează arierate.
 - Prin faptul că nu s-a procedat la atragerea răspunderii în solidar cu debitorul și a instituției financiare nebankare care a emis scrisoarea de garanție crește riscul de neconformare voluntară a plății obligațiilor la bugetul consolidat.
- La nivelul DGAMC nu au fost programate și nici efectuate inspecții fiscale la contribuabilul Rotact Bev SRL și la societățile ce fac parte din grupul de interese al acestuia, deși acestea au fost solicitate încă din anul 2022 de către Curtea de Conturi.
 - În baza prevederilor art. 5 alin. (6) din *Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată, autoritățile publice cu atribuții de control fiscal au obligația să efectueze cu prioritate verificări specifice, la solicitarea Curții de Conturi.

Din analiza realizată de Curte a rezultat necesitatea concentrării resurselor DGAMC pentru remedierea unor deficiențe generale, ce se manifestă și la nivelul altor structuri fiscale teritoriale. Principalele direcții de acțiune indicate au fost următoarele:

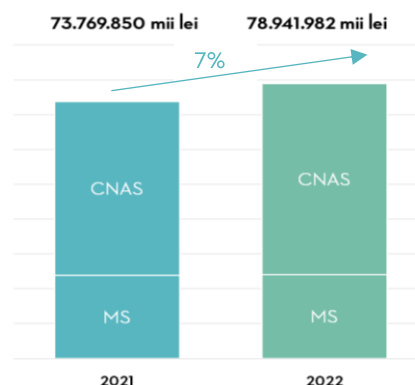
- ▶ îmbunătățirea cadrului normativ, având ca scop întărirea disciplinei și rigorii în activitate;
- ▶ efectuarea demersurilor necesare pentru revizuirea politicii de personal, în scopul atragerii și menținerii personalului calificat în cadrul DGAMC;
- ▶ creșterea eficienței instituționale prin asigurarea resurselor necesare pentru implementarea unor instrumente de lucru performante, precum tehnica de calcul, aplicații informatice eficiente sau spații de lucru optimizate.

SĂNĂTATE

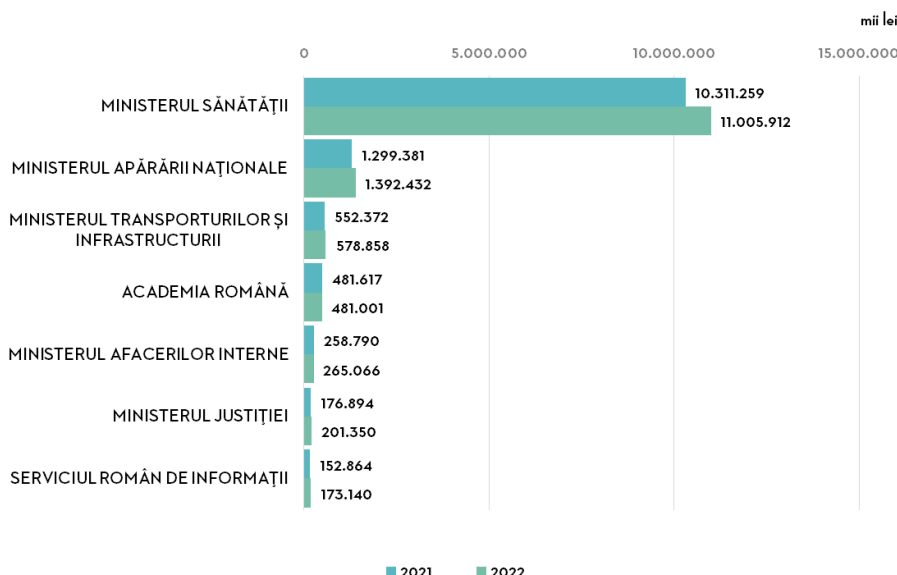
Serviciile de asistență de sănătate publică în România sunt garantate de către stat și finanțate din diverse surse, respectiv de la bugetul de stat, din bugetele locale, din Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate și din alte surse, în conformitate cu prevederile legale. Astfel, finanțarea este asigurată dintr-o varietate de surse, pentru a asigura accesul la serviciile de sănătate publică pentru toți cetățenii.

La nivelul anului 2022, în domeniul *Sănătății* au fost înregistrate cheltuieli finanțate din fonduri publice în valoare de 78.941.982 mii lei, în creștere cu 7% față de anul 2021. Această majorare a fost determinată, în principal, de creșterea cu 10,12% a cheltuielilor efectuate de Casa Națională de Asigurări de Sănătate (CNAS). Cheltuielile efectuate de Ministerul Sănătății (MS) au fost mai mari cu 0,5% față de anul precedent.

Spitalele au fost finanțate atât de la bugetul de stat, cât și de la bugetul local, cheltuielile acestora fiind în valoare totală de 37.347.848 mii lei în anul 2022, în creștere cu **5,5%** față de anul 2021.

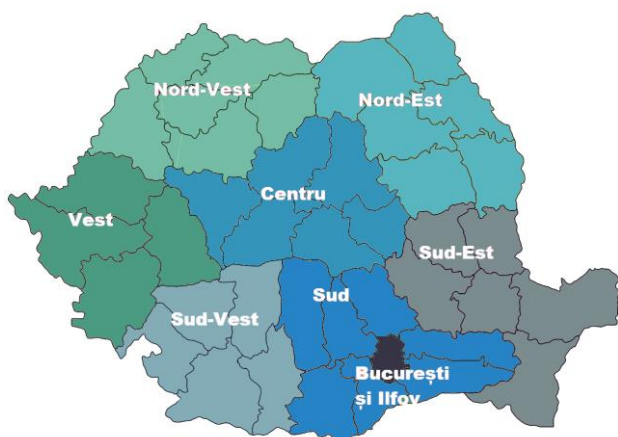
Raportat la anul precedent, cheltuielile spitalelor finanțate din bugetul de stat prin bugetele ordonatorilor principali de credite din administrația centrală au înregistrat o creștere cu **6,5%** în anul 2022.

Cheltuielile spitalelor finanțate de la bugetul de stat prin bugetele OPC din administrația publică centrală în anul 2022

14.097.759 mii lei

Cheltuielile spitalelor finanțate, în anul 2022, de la bugetul local prin bugetele ordonatorilor principali de credite din administrația publică locală au înregistrat o creștere cu **4,9%** față de anul precedent, nivel inferior celui al cheltuielilor spitalelor finanțate din bugetul de stat (6,5%).

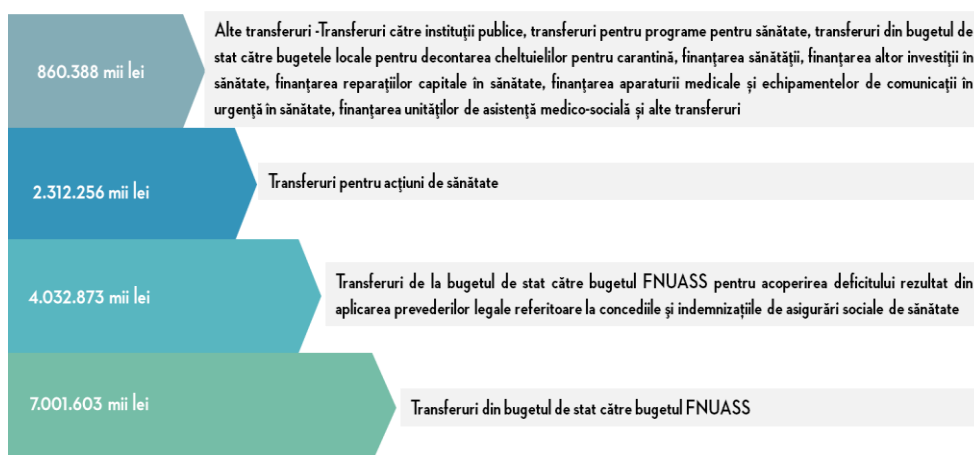
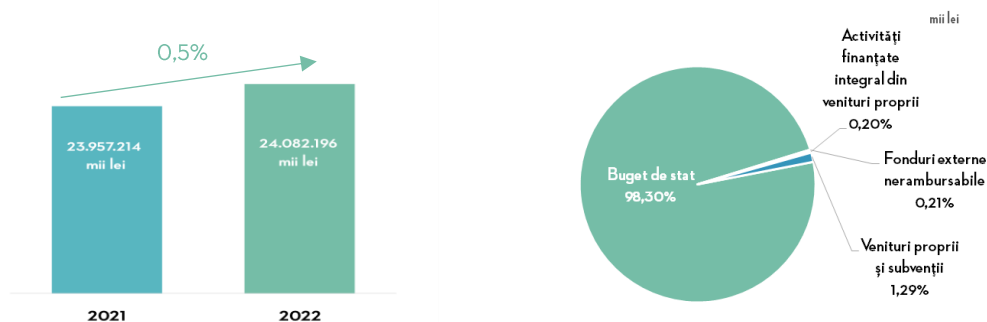
Cheltuielile spitalelor finanțate de la bugetul local au reprezentat 62,3% din totalul cheltuielilor unităților spitalicești, situația pe regiuni de dezvoltare³² fiind prezentată mai jos:

	mii lei
Total	23.250.089
1. Regiunea de dezvoltare Nord-Est	3.695.125
2. Regiunea de dezvoltare Nord-Vest	3.620.519
3. Regiunea de dezvoltare Centru	3.452.661
4. Regiunea de dezvoltare Sud	3.068.472
5. Regiunea de dezvoltare Sud-Est	2.617.254
6. Regiunea de dezvoltare Vest	2.475.476
7. Regiunea de dezvoltare Sud-Vest	2.288.997
8. Regiunea de dezvoltare București și Ilfov	2.031.585

<p>Regiunea de dezvoltare Nord-Est</p> <ul style="list-style-type: none"> • Municipii 1.008.114 mii lei • Municipii reședințe de județ 2.428.865 mii lei • Orașe 222.732 mii lei • Comune 35.414 mii lei 	<p>Regiunea de dezvoltare Nord-Vest</p> <ul style="list-style-type: none"> • Municipii 485.508 mii lei • Municipii reședințe de județ 2.808.422 mii lei • Orașe 298.560 mii lei • Comune 28.029 mii lei 	<p>Regiunea de dezvoltare Centru</p> <ul style="list-style-type: none"> • Municipii 915.991 mii lei • Municipii reședințe de județ 2.278.534 mii lei • Orașe 229.755 mii lei • Comune 28.381 mii lei 	<p>Regiunea de dezvoltare Sud</p> <ul style="list-style-type: none"> • Municipii 578.729 mii lei • Municipii reședințe de județ 1.896.334 mii lei • Orașe 425.184 mii lei • Comune 168.225 mii lei
<p>Regiunea de dezvoltare Sud-Est</p> <ul style="list-style-type: none"> • Municipii 334.179 mii lei • Municipii reședințe de județ 2.157.098 mii lei • Orașe 114.554 mii lei • Comune 11.423 mii lei 	<p>Regiunea de dezvoltare Vest</p> <ul style="list-style-type: none"> • Municipii 619.935 mii lei • Municipii reședințe de județ 1.597.727 mii lei • Orașe 252.560 mii lei • Comune 5.254 mii lei 	<p>Regiunea de dezvoltare Sud-Vest</p> <ul style="list-style-type: none"> • Municipii 298.112 mii lei • Municipii reședințe de județ 1.493.460 mii lei • Orașe 383.956 mii lei • Comune 113.469 mii lei 	<p>Regiunea de dezvoltare București și Ilfov</p> <ul style="list-style-type: none"> • Municipii 1.964.285 mii lei • Orașe 37.693 mii lei • Comune 29.607 mii lei

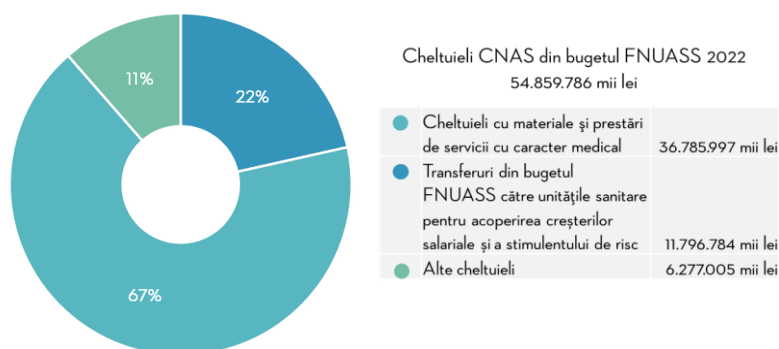
³² Regiunile de dezvoltare sunt stabilite prin *Legea nr. 315/2004 privind dezvoltarea regională în România*

În anul 2022, cheltuielile MS au fost în valoare de 24.082.196 mii lei, în creștere cu 0,5% față de anul 2021, principala sursă de finanțare a acestora fiind bugetul de stat.

Ponderea transferurilor către alte instituții publice care desfășoară activități specifice domeniului *Sănătății* în totalul cheltuielilor efectuate de MS în anul 2022 a fost de 59%, în creștere cu 2,8% față de anul precedent, acestea totalizând 14.207.120 mii lei.

Cheltuielile cu materiale și prestări de servicii cu caracter medical (produse farmaceutice, medicamente pentru boli cronice, servicii medicale de hemodializă, dispozitive și echipamente medicale, servicii medicale în ambulator și asistență medicală, servicii de urgență) dețin o pondere semnificativă, de 67,1%, în totalul cheltuielilor efectuate, în anul 2022, de CNAS din bugetul FNUASS. Situația este similară cu anul 2021.

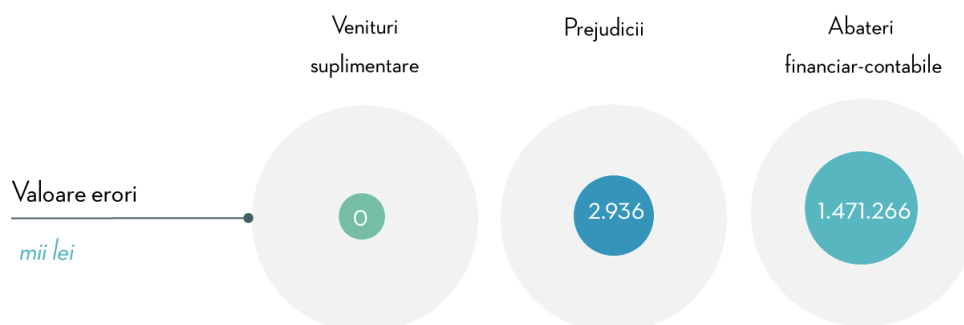
Analiza domeniului auditat relevă:

- Sistemul medical din România se confruntă cu probleme majore, cum ar fi infrastructura învechită și subdimensionată, personal medical insuficient și gestionarea deficitară a pandemiei de COVID-19. Discrepanțele regionale privind numărul de medici necesită ajustări, iar alocarea transparentă a fondurilor pentru investiții și îmbunătățirea securității la incendiu sunt imperative. Prioritizarea înființării unor centre specializate pentru pacienții cu arsuri severe și asigurarea transparenței gestiunii financiare reprezintă obiective esențiale în vederea îmbunătățirii sistemului de sănătate.
- Aproape jumătate dintre unitățile sanitare nu dețin autorizații de securitate la incendiu, iar activitatea de apărare împotriva incendiilor nu este organizată corespunzător, în special pe

aspecte ce privesc evacuarea în caz de incendiu. De asemenea, există o capacitate redusă de salvare a pacienților din cauza lipsei personalului medical, în special din turele de noapte.

- Deși salariile personalului medical au crescut considerabil în ultimii ani, sistemul se confruntă cu o insuficiență de personal medical, în condițiile în care multe dintre posturile vacante din sistemul sanitar nu au fost scoase la concurs, ceea ce a condus la suprasolicitarea personalului existent și la dificultăți în asigurarea unei asistențe medicale de calitate.
- MS nu a fost suficient de bine pregătit pentru gestionarea pandemiei de COVID-19 și a altor situații de urgență de sănătate publică, fiind nevoie de o abordare integrată și coordonată din partea acestuia, pentru a se asigura un sistem de sănătate eficient, accesibil și sustenabil în România.
- Distribuția medicamentelor din Rezerva Ministerului Sănătății pentru situații speciale, precum și monitorizarea utilizării lor de către minister în scopul unei distribuții eficiente și transparente a resurselor medicale în cazuri de urgență nu a fost realizată adecvat prin prisma utilizării acestor medicamente în funcție de nevoile de sănătate publică.
- La nivelul MS nu există un sistem de monitorizare și raportare a performanței activităților în vederea luării celor mai bune decizii. În cadrul entităților subordonate Ministerului Sănătății există deficiențe cu privire la elaborarea și actualizarea de proceduri privind întocmirea situațiilor financiare și formalizarea de controale-cheie în etapele întocmirii situațiilor financiare.

Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat în anul 2023 la entitățile din domeniul **Sănătate**

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare centralizate raportate de către Ministerul Sănătății (MS) pentru anul 2022 au fost constatate denaturări, cu influențe semnificative și generalizate asupra situațiilor financiare. În consecință, Curtea de Conturi a emis o opinie contrară.

La finele exercițiului financiar 2022, valoarea activelor curente a fost raportată eronat, în sensul majorării activelor curente cu suma de 797.165 mii lei, astfel:

- ca urmare a neconcordanței între soldul scriptic al contului *Medicamente și materiale sanitare* înscris în balanța de verificare la 31 decembrie 2022 și cel faptic constatat cu ocazia inventarierii anuale a patrimoniului, valoarea activelor curente a fost majorată cu suma de 790.044 mii lei;
- prin neînregistrarea în contabilitate a voucherelor de vacanță acordate salariaților și tichetelor de masă pentru vaccinare – distribuite cabinetelor/centrelor de vaccinare, restituite furnizorilor, expirate și nerestituite, activele curente au fost supraevaluate cu suma de 3.389 mii lei;

- o prin înregistrarea eronată în contul *Decontări din operații în curs de clarificare* a unor litigii pentru care nu au fost pronunțate sentințe civile definitive și irevocabile, valoarea activelor curente a fost majorată cu suma de 2.037 mii lei;
- o prin menținerea nejustificată în soldul conturilor a unor garanții de participare la licitație prescrise și care, potrivit prevederilor legale, trebuiau virate pe destinațiile legale, activele curente au fost supraevaluate cu suma de 1.026 mii lei;
- o din cauza nedeunerii cererilor de restituire suportate din FNUASS, a emiterii eronate de facturi, a neevidențierii în contabilitate a distribuirii tichetelor de masă acordate persoanelor vaccinate împotriva COVID-19 cu schemă completă de vaccinare, a neînregistrării încasării unor debite, precum și a înregistrării de facturi duble, valoarea activelor curente a fost majorată cu suma de 689 mii lei;
- o ca urmare a neconcordanțelor dintre soldurile scriptice de vaccin, medicamente și materiale sanitare înscrise în balanțele de verificare la data de 31 decembrie 2022 și cele faptice din evidența furnizorilor și a gestiunilor entităților, activele curente au fost supraevaluate cu suma de 270 mii lei;
- o prin transferarea unor active fixe în contul *Produse reziduale* ca urmare a unor lucrări de modernizare a sistemului de încălzire pavilioane, valoarea activelor curente a fost majorată cu suma de 130 mii lei;
- o prin nefacturarea serviciilor, neînregistrarea unor facturi emise, respectiv prin înregistrarea în contabilitate a unei valori mai mici decât cea înscrisă pe factură, precum și prin efectuarea unor stornări eronate de facturi, activele curente au fost subevaluate cu suma de 223 mii lei;
- o prin nestabilirea, neînregistrarea și neîncasarea penalităților de întârziere datorate nerespectării prevederilor contractuale, valoarea activelor curente a fost diminuată cu suma de 162 mii lei;
- o prin nerespectarea prevederilor legale privind reevaluarea soldurilor creanțelor exprimate în valută, valoarea activelor curente a fost diminuată cu suma de 20 mii lei;
- o prin efectuarea de înregistrări eronate, reprezentând drepturi de personal datorate, reflectate eronat în soldul contului *Avansuri acordate personalului*, activele curente au fost subevaluate cu suma de 15 mii lei.

Alte observații ale Curții:

- o Cheltuieli de capital în sumă de 789 mii lei nu au fost utilizate de către entitățile subordonate cu respectarea strictă a destinației pentru care au fost alocate.
- o MS a raportat eronat în situațiile financiare centralizate unele drepturi salariale în sumă de 76 mii lei.
- o Activele necurente au fost subevaluate cu suma de 72.828 mii lei, iar datoriile curente au fost supraevaluate cu suma de 11.620 mii lei.

Audit de
conformitate

Modul de stabilire, de evidențiere, încasare și de utilizare a contravalorii taxelor/tarifelor privind tipurile de autorizații eliberate pentru punerea pe piață a medicamentelor, în perioada 2021-2022

AGENȚIA NAȚIONALĂ A MEDICAMENTULUI ȘI A DISPOZITIVELOR MEDICALE DIN ROMÂNIA

În urma auditului privind modul de stabilire și evidențiere, încasare și utilizare a contravalorii taxelor/tarifelor privind tipurile de autorizații eliberate pentru punerea pe piață a medicamentelor de uz uman de către Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România (ANMDMR), Curtea a exprimat o concluzie contrară.

Ca urmare a misiunii de audit au fost constatate aspecte de neconformitate cu caracter generalizat, astfel:

- o Termenele legale de evaluare a documentației privind eliberarea/reînnoirea autorizației de punere pe piață a medicamentelor de uz uman nu au fost respectate. ANMDMR a reînnoit autorizațiile de punere pe piață a

medicamentelor de uz uman fără respectarea termenelor prevăzute de prevederile legale și nu a radiat cererile de autorizare/reînnoire de punere pe piață a medicamentelor, în situațiile în care se impuneau aceste radieri.

- Venituri din tarife pentru întocmirea și actualizarea *Nomenclatorului medicamentelor de uz uman*, în cuantum de 2.552 mii lei, nu au fost facturate, înregistrate în contabilitate și urmărite pentru a fi încasate.
- Sume facturate pentru activitățile desfășurate de ANMDMR în domeniul medicamentelor de uz uman au fost eronat înregistrate în contabilitate ca venituri în avans, deși acestea constituiau venituri ale perioadei. Cuantumul acestor venituri înregistrate eronat a fost de 2.922 mii lei pentru anul 2021 și de 2.635 mii lei pentru anul 2022.
- Principiul contabilității de angajamente nu a fost respectat în procesul de înregistrare a veniturilor cuvenite Agenției. Astfel, veniturile au fost înregistrate în contabilitate la momentul încasării acestora și nu la momentul facturării, valoarea acestora pentru perioada supusă verificării fiind de 178.268 mii lei.

Audit de conformitate

Verificarea unor aspecte înscrise în sesizările/petițiile primite de Curtea de Conturi, cu privire la încălcarea prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice

SPITALUL CLINIC DE URGENȚĂ BUCUREȘTI

În urma verificării aspectelor sesizate în adresele primite de Curtea de Conturi a României, referitoare la nerespectarea de către Spitalul Clinic de Urgență București (SCUB) a prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice, Curtea a concluzionat că în cazul achiziției oxigenului medicinal lichefiat, în perioada 2016-2023, aspectele de neconformitate cu prevederile legale în vigoare identificate sunt semnificative.

Reprezentanții SCUB nu au dus la îndeplinire dispozițiile Deciziilor Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, rămase definitive, care au caracter obligatoriu pentru părțile cauzei³³. În perioada 2017-2023 au atribuit acorduri-cadru/contracte de furnizare aceluiași operator economic (SC Messer România Gaz SRL) care, încă din anul 1999, furnizează spitalului oxigen medicinal lichid, prin utilizarea negocierii fără publicare prealabilă a unui anunț de participare și în mod direct.

- Un operator economic căruia i s-ar atribui contractul de achiziție de oxigen lichid ca urmare a unei proceduri de atribuire concurențială, altul decât cel care furnizează fără întrerupere acest produs către SCUB din anul 1999, nu ar avea posibilitatea să introducă un mijloc de transport în curtea interioară a SCUB, pentru ridicarea și înlocuirea stocatorului de oxigen medical lichid care se află montat în acea curte. Această operațiune este absolut necesară pentru executarea contractului, întrucât stocatorul existent este proprietatea operatorului economic care furnizează oxigenul lichid de aproape 24 de ani. Accesul în curtea interioară a SCUB este împiedicat de pasarela de la mezanin, care face legătura între clădirea SCUB și clădirea spitalului privat învecinat.

În concluzie, achiziționarea de oxigen medicinal lichefiat s-a efectuat prin aplicarea unei proceduri de atribuire neconcurențiale, care nu asigură utilizarea fondurilor publice cu respectarea bunei gestiuni financiare.

De asemenea, este de semnalat riscul producerii unor grave accidente din cauza uzurii avansate a stocatorului de oxigen lichefiat și a instalației existente, având în vedere faptul că, la 31 decembrie 2023, mijlocul fix avea durata normată de funcționare expirată.

În ceea ce privește prețul practicat de SC Messer România Gaz SRL, acesta a fost influențat de situația autorității contractante de client captiv.

³³ Conform prevederilor art. 28 alin. (1) din *Legea nr. 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor*, cu modificările și completările ulterioare

De ce a efectuat Curtea acest audit?

Scopul misiunii de audit a fost de a evalua modul în care Ministerul Sănătății și instituțiile sanitare responsabile din subordine au gestionat resursele de medicamente, în perioada pandemiei, pentru a se asigura că acestea au răspuns nevoilor pacienților cu COVID-19.

Ce a constatat Curtea?

Referitor la elaborarea de către MS a strategiilor de acțiune destinate asigurării tratamentului medicamentos pentru pacienții afectați de COVID-19

Chiar dacă MS a manifestat o preocupare în asigurarea cadrului legislativ specific pandemiei de COVID-19, s-au constatat întârzieri în implementarea unor planuri de acțiune, afectând accesul pacienților la tratamente adecvate. În plus, centrele de evaluare COVID-19 au fost înființate cu întârziere față de debutul pandemiei, generând o suprasolicitare a unităților medicale spitalicești.

În același timp, lipsa monitorizării din partea MS a tuturor stocurilor de medicamente specifice pentru COVID-19 sau suport COVID-19, inclusiv antivirale, antiinflamatoare și imunomodulatoare existente în unitățile sanitare spitalicești în primele patru valuri pandemice a influențat negativ achizițiile ulterioare de medicamente specifice și, implicit, asigurarea unei corespondențe adecvate a necesarului pentru fiecare tip de medicament.

Referitor la estimarea și fundamentarea necesarului de fonduri pentru medicamente specifice în tratamentul afecțiunilor asociate COVID-19

Deși Protocolul de tratament pentru infecția cu virusul SARS-CoV-2 includea și alte medicații destinate afecțiunilor asociate COVID-19, MS nu a achiziționat astfel de medicamente. De exemplu, în cazul medicamentului Favipiravir, Comisia de boli infecțioase a stabilit un necesar, însă MS nu a efectuat achiziții pentru acest medicament. În schimb, unitățile sanitare îl achiziționau din veniturile proprii încă din anul 2020. La finalul anului 2021, fondurile disponibile, în sumă de 22.916 mii lei ar fi permis achiziționarea altor medicamente conform Protocolului de tratament pentru infecția cu virusul SARS-CoV-2. Suma de 22.916 mii lei a fost disponibilizată la bugetul de stat la finele anului 2021.

Referitor la achiziția și contractarea medicamentelor specifice utilizate în tratarea afecțiunilor asociate cu COVID-19

În anul 2020 au fost primite 19.229 de cutii de hidroxiclorochină cu titlu gratuit, dar acestea nu au fost integral repartizate, la finele anului încă mai era pe stoc un sfert din cantitate, în condițiile în care spitalele au achiziționat separat acest medicament. Pentru cele mai multe dintre medicamentele specifice în tratamentul afecțiunilor asociate Covid-19, cantitățile achiziționate au fost limitate de stocurile existente la producători, iar în acest context, s-a remarcat lipsa acestora de pe piața din România.

Procedura de achiziție pentru Tocilizumab, la nivelul MS, s-a derulat pe o perioadă prelungită de timp, în neconcordanță cu caracterul urgent al achiziției. În ceea ce privește Rezerva de medicamente, seruri, vaccinuri,

Referitor la asigurarea de către MS și de către instituțiile sanitare responsabile a unei capacități spitalicești adecvate și suficiente pentru tratamentul pacienților cu COVID-19

dezinfectante, insecticide și alte materiale specifice pentru situații speciale, Ministerul Sănătății nu a respectat cantitățile de produse tehnico-medice prevăzute de actele normative incidente.

MS și alte instituții sanitare din România, responsabile de gestionarea pandemiei, nu au elaborat planuri de acțiune prealabile pentru asigurarea la timp a facilităților spitalicești speciale necesare tratării pacienților infectați cu COVID-19. Absența unui plan prealabil pentru gestionarea spațiilor spitalicești, în scopul asigurării tratării pacienților cu COVID-19 a avut un impact negativ asupra capacității sistemului medical de a trata eficient acești pacienți.

În plus, evoluția numărului de pacienți infectați cu COVID-19 a determinat reconfigurarea resurselor fizice pentru a răspunde cerințelor acestora prin reorganizarea unităților spitalicești și desemnarea spitalelor, secțiilor de spital sau unităților de ambulatoriu ca entități specializate în tratarea COVID-19. De asemenea, evoluția pandemiei de COVID-19 a necesitat adoptarea unor măsuri pentru a asigura un număr adecvat de paturi de terapie intensivă echipate cu ventilatoare. Ajustarea numărului de paturi ATI la cerințele urgente ale pandemiei și ale capacității unităților medicale desemnate COVID-19 de a face față pandemiei au afectat efectuarea serviciilor medicale non-COVID.

Referitor la asigurarea de către MS a unor cantități de medicamente suficiente necesare pentru tratarea pacienților cu COVID-19

În anumite perioade, MS nu a asigurat cantitățile adecvate de medicamente necesare tratării pacienților COVID-19, iar modificările frecvente ale protocoalelor terapeutice au avut impact asupra stocurilor naționale ale acestor medicamente și a modului de distribuție a acestora.

Referitor la repartizarea către unitățile sanitare a medicamentelor achiziționate de către MS pentru tratarea pacienților COVID-19

Medicamentele achiziționate de către MS pentru tratarea pacienților cu COVID-19 au fost distribuite către unitățile sanitare în conformitate cu criteriile recomandate de Comisia de boli infecțioase a MS. Totuși, aceste criterii au fost generale și nu au fost specifice pentru fiecare tip de medicament. Analiza efectuată a arătat că MS a realizat distribuția medicamentelor către unitățile sanitare, în proporție de 90%.

Care au fost recomandările auditului performanței?

- ✓ Fundamentarea bugetului alocat pentru *Rezerva Ministerului Sănătății* să se efectueze pe baza unei analize realiste și a unei strategii definite la nivelul MS pentru a se evita indisponibilizarea unor fonduri alocate;
- ✓ Monitorizarea adecvată a stocurilor de medicamente COVID-19 prin constituirea unui grup de monitorizare a medicamentelor cu aprovizionare deficitară, care ar trebui să adopte o abordare colaborativă, implicând mai multe părți interesate, pentru a putea preveni eventualele lipsuri de medicamente și să identifice medicamente alternative;
- ✓ Constituirea și revizuirea rezervei de medicamente, seruri, vaccinuri, dezinfectante, insecticide și alte materiale specifice pentru situații speciale să se realizeze cu respectarea cantităților de produse tehnico-medice prevăzute de actele normative incidente;
- ✓ Elaborarea și implementarea unei proceduri/metodologii de repartizare a medicamentelor din *Rezerva Ministerului Sănătății* pentru situații speciale, precum și de monitorizare a modului de utilizare a acestor

medicamente, în vederea asigurării unei distribuții eficiente și transparente a resurselor medicale în cazuri de urgență și care să permită o supraveghere adecvată a utilizării acestor medicamente pentru a răspunde eficient la nevoile de sănătate publică.

Audit al performanței

Audit al performanței privind managementul resurselor umane și al dezvoltării infrastructurii unităților sanitare spitalicești, pentru perioada 2014-2021

De ce a efectuat Curtea acest audit?

Obiectivul general al auditului a vizat evaluarea modului în care, în perioada 2014–2021, Ministerul Sănătății a asigurat, în cele 58 de unități sanitare spitalicești aflate în subordinea/coordonarea sa, nevoia de personal sanitar și infrastructură sanitară, îndeplinirea criteriilor de economicitate, eficiență și eficacitate fiind urmărită în raport cu cele două paliere analizate.

Ce a constatat Curtea?

●	Salariile personalului medical au crescut în medie de trei ori față de anul de raportare 2014, însă gradul mediu de ocupare al posturilor de medici vacante a fost de 72%, iar al asistenților medicali de 80%.
●	În medie, 83% din posturile vacante din sistemul sanitar nu au fost scoase la concurs. În primele 10 specialități medicale cu cel mai mare deficit de medici regăsim: anestezie și terapie intensivă, psihiatrie, cardiologie, radiologie-imagistică medicală, chirurgie generală, recuperare, medicină fizică și balneologie, medicină de urgență, medicină de laborator, medicină internă și gastroenterologie.
●	În România nu există un centru de arși specializat în tratarea cazurilor foarte grave și nici centre de recuperare medicală a pacienților care au suferit arsuri severe. În prezent există doar 37 de paturi în opt unități sanitare care pot trata cazuri doar până la o anumită complexitate. Pe lângă aceste locuri există și un număr de aproximativ 300 de paturi care necesită îmbunătățiri în spitalele județene și municipale din întreaga țară, dedicate îngrijirii pacienților cu arsură de severitate mică spre medie.
●	Peste 50% dintre clădirile spitalelor au o vechime mai mare de 60 de ani, 10 dintre acestea având și peste 100 de ani.
●	Aproximativ 15% dintre clădiri, reprezentând 20% din totalul suprafeței utile aferente unităților sanitare din subordinea Ministerului, sunt încadrate în una dintre cele 4 clase de risc seismic.
●	Două unități sanitare, respectiv Institutul Național pentru Sănătatea Mamei și Copilului „Alessandrescu-Rusescu” și Spitalul Județean Clinic de Urgență „Sf. Spiridon” Iași, au în administrare 10 clădiri încadrate în clasa de risc seismic Rsl, clasificare care include clădirile cu susceptibilitate de prăbușire în cazul unui cutremur.
●	46% dintre unitățile sanitare nu sunt autorizate de Inspectoratul pentru Situații de Urgență (ISU).
●	75% din totalul fondurilor alocate celor 58 de spitale din rețeaua MS au fost direcționate pentru achiziția de aparatură medicală și doar 25% dintre acestea au fost destinate construcțiilor, modernizărilor, consolidărilor și reparațiilor capitale ale clădirilor.
●	Procesul de alocare a fondurilor pentru investiții nu este unul transparent, nefiind identificată o procedură privind criteriile de alocare a acestora.

Care au fost recomandările auditului performanței?

- ✓ Crearea unei baze de date integrate în ceea ce privește numărul de posturi vacante de medici, pe specialități, la nivel național, atât din unitățile sanitare din subordinea Ministerului, cât și din cadrul altor ministere cu rețea sanitară proprie, precum și din cele de subordonare locală, care să fie actualizată periodic, astfel încât să se cunoască, în timp real, situația exactă a numărului de posturi vacante și a specialităților la care există deficit de medici;
- ✓ Identificarea soluțiilor de reducere a deficitului de medici/personal medical prin crearea unor condiții atractive de muncă și motivarea acestora, atât în mediul urban/rural, cât și în zonele defavorizate, inclusiv prin implicarea autorităților locale;
- ✓ Diminuarea diferențelor în ceea ce privește numărul de medici raportat la numărul populației între diversele regiuni de dezvoltare prin examinarea și asocierea datelor cu cartografierea serviciilor medicale în funcție de regiuni, categorii de diagnostic și cerințe de sănătate;
- ✓ Implementarea unor strategii de stimulare a medicilor rezidenți, în colaborare cu instituțiile abilitate, astfel încât, după finalizarea pregătirii în rezidențiat, aceștia să profeseze la postul pentru care au candidat și pe care l-au ocupat;
- ✓ Identificarea tuturor unităților care nu dețin autorizație privind securitatea la incendiu total/parțial, a tuturor categoriilor de probleme întâmpinate în procesul autorizării, precum și sprijinirea, îndrumarea, monitorizarea și controlul spitalelor pe această temă;
- ✓ Simplificarea procedurilor și normativelor de autorizare a spitalelor, revizuirea de către Autoritatea Națională de Management al Calității în Sănătate a elementelor de validare solicitate pentru acreditarea spitalelor, în strânsă corelare cu indicatorii din Strategia Națională de Sănătate;
- ✓ Efectuarea unei analize pentru identificarea unor soluții aplicabile clădirilor cu vechime mare pentru reabilitări/modernizări/consolidări, luarea de măsuri imediate pentru clădirile expertizate cu clasa de risc seismic, din care fac parte clădirile cu susceptibilitate de prăbușire, totală sau parțială, pentru siguranța pacienților și a cadrelor medicale;
- ✓ Continuarea demersurilor de accesare a fondurilor externe nerambursabile finanțate din fonduri europene și a implementării proiectelor începute, având ca obiectiv dezvoltarea infrastructurii unităților sanitare spitalicești;
- ✓ Efectuarea unei analize a infrastructurii și dotărilor spitalelor publice, inclusiv cu privire la tratarea pacienților cu arsuri grave și stabilirea unei liste de priorități a investițiilor.

În continuarea misiunii de audit al performanței, Curtea de Conturi a efectuat o amplă evaluare a spitalelor din sistemul public național, având ca obiectiv general urmărirea modului în care, în perioada 2014-2021, în unitățile sanitare cu paturi au fost asigurate resursele umane (personalul sanitar), precum și infrastructura specifică, din punctul de vedere al economicității, eficienței și eficacității.

În acest sens, au fost efectuate acțiuni de documentare la 310 unități sanitare spitalicești (31 de unități din rețeaua proprie a altor ministere, 279 de unități aflate în coordonarea autorităților publice locale).

Analiza spitalelor din rețeaua proprie a altor ministere și a celor aflate în coordonarea autorităților locale relevă, în principal, același tip de deficiențe: unități sanitare care funcționează în clădiri învechite, cu risc seismic, în spații improprii desfășurării activității medicale; investiții insuficiente și infrastructură subdezvoltată; disproporția semnificativă dintre cheltuielile de personal și cele de capital, în defavoarea celor din urmă.

CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE

Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare centralizate raportate de către Casa Națională de Asigurări de Sănătate (CNAS) pentru anul 2022, au fost constatate denaturări, cu influențe semnificative și generalizate asupra situațiilor financiare. În consecință, Curtea de Conturi a emis o opinie contrară.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- Activele curente au fost supraevaluate cu suma de 266.033 mii lei, reprezentând concedii medicale solicitate de angajatori, care au fost verificate și clarificate, dar menținute nejustificat în contul *Decontări din operații în curs de clarificare*, deși acestea au fost analizate.
- În bilanțul centralizat la data de 31 decembrie 2022 nu au fost raportate datorii în sumă de 241.491 mii lei, reprezentând prestații de boală și maternitate acordate asiguraților români pe teritoriul altui stat membru al UE/SEE/Confederația Elvețiană/Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, ceea ce a condus la denaturarea situațiilor financiare centralizate ale CNAS.
- Prevederile legale privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor cu bunuri și servicii suportate din FNUASS nu au fost respectate în cadrul contractelor încheiate de casele de asigurări de sănătate cu furnizorii de servicii medicale și produse farmaceutice pentru servicii în sumă de 944 mii lei (conform rezultatelor testării eșantioanelor determinate statistic), valoarea extrapolată a erorilor fiind în sumă de 2.936 mii lei:³⁴
 - validarea și decontarea unor prescripții medicale, cu compensare de 90% din prețul de referință al medicamentelor, unor persoane care nu se încadrau în categoria pensionarilor cu drept de decontare a acestora, valoarea extrapolată a erorilor fiind de 1.072 mii lei;
 - validarea și decontarea unor servicii medicale, dispozitive medicale, precum și a unor prescripții de medicamente eliberate de către furnizorii de produse farmaceutice, pe numele unor persoane decedate, valoarea extrapolată a erorilor fiind de 544 mii lei;
 - validarea și decontarea unor servicii și prescripții medicale pentru pacienți internați în aceeași perioadă în regim de spitalizare continuă, valoarea extrapolată a erorilor fiind de 991 mii lei;
 - validarea și decontarea unor prescripții de medicamente cu compensare de 100% din prețul de referință al medicamentelor unor persoane care nu se încadrau legal în categoria „veterani”, valoarea extrapolată a erorilor fiind de 49 mii lei;
 - validarea și decontarea unor prescripții medicale în regim de compensare pentru persoane care nu aveau calitatea de beneficiari ai indemnizației de șomaj, valoarea extrapolată a erorilor fiind de 224 mii lei;
 - validarea și decontarea serviciilor de asistență spitalicească – *internare de zi* pentru persoane care figurau în aceeași perioadă în internare continuă în cadrul altor unități sanitare, valoarea extrapolată a erorilor fiind de 56 mii lei.

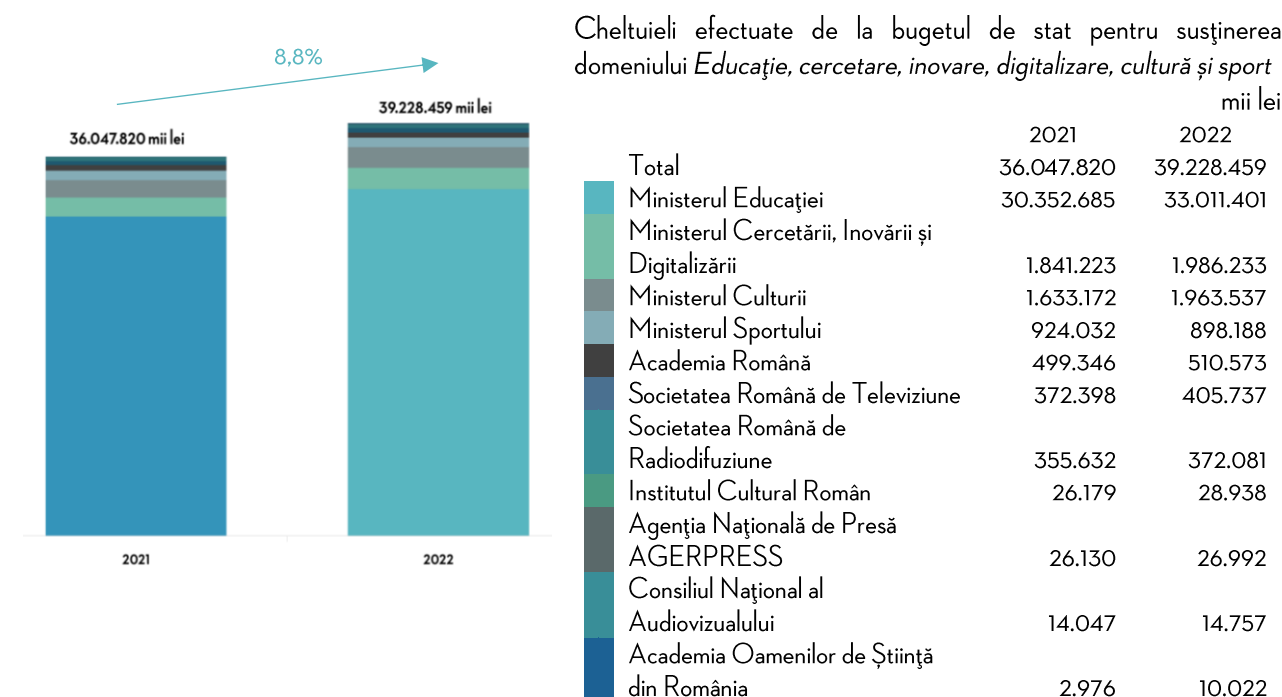
³⁴ Erori semnificative calitativ, reprezentând sume de recuperat la FNUASS, pentru care este necesară stabilirea întinderii prejudiciului

EDUCAȚIE, CERCETARE, INOVARE, DIGITALIZARE, CULTURĂ ȘI SPORT

Anul 2022 a adus modificări domeniului *Educație, cercetare, inovare, digitalizare, cultură și sport*, prin migrarea secțiunii „Tineret” la Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse de la Ministerul Tineretului și Sportului. Ministerul Tineretului și Sportului a fost reorganizat, prin divizare parțială, în „Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse”, în cazul prevederilor care reglementează activitatea legată de domeniul tineretului și „Ministerul Sportului”, în cazul prevederilor care reglementează activitatea legată de domeniul sportului.³⁵

Din totalul fondurilor publice alocate domeniului *Educație, cercetare, inovare, digitalizare, cultură și sport* în anul 2022, **89,2%** au fost cheltuite de Ministerul Educației și Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării, situație similară cu cea din anul 2021.

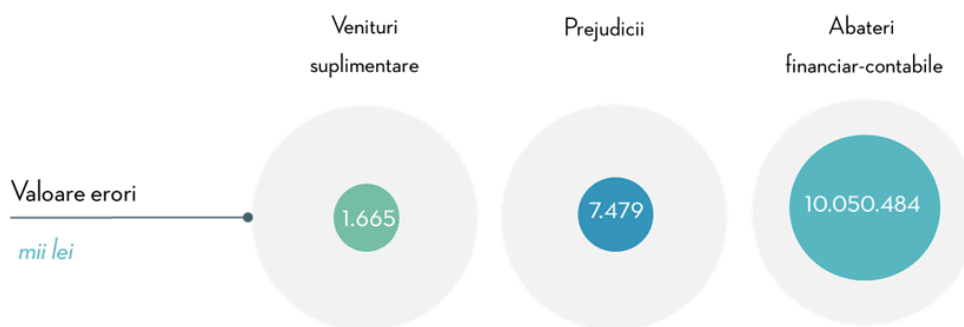
³⁵ OUG nr. 121/2021 privind stabilirea unor măsuri la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative

Analiza domeniului auditat relevă:

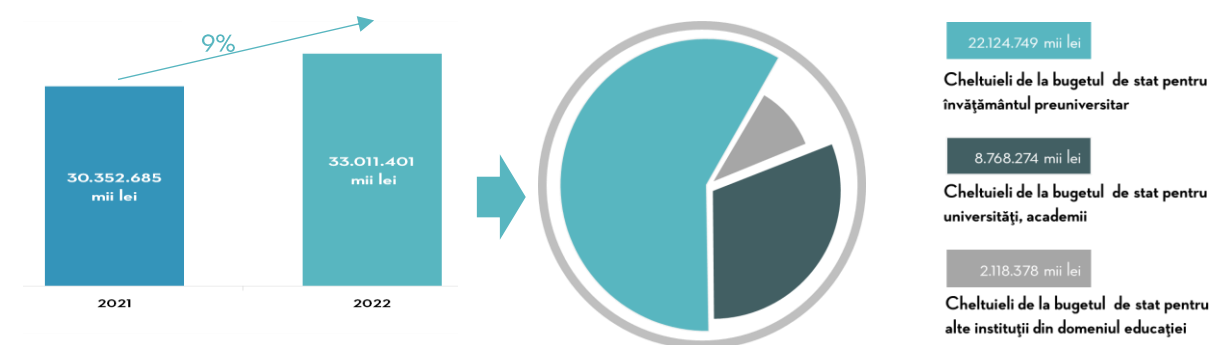
- La nivelul Ministerului Educației și al entităților subordonate, lipsa unei practici unitare în efectuarea înregistrărilor contabile privind evidența manualelor, a valorii transferurilor reprezentând taxele școlare subvenționate, precum și neactualizarea procedurilor a condus la abateri semnificative în practicile contabile, inclusiv subevaluări și supraevaluări ale activelor și pasivelor.
- Unele deficiențe în gestionarea fondurilor aferente proiectelor finanțate de la bugetul de stat au fost generate de lipsa standardizării prin proceduri documentate a unor activități procedurabile, precum și de absența evaluării riscurilor asociate acestor activități.
- La nivelul Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării au fost constatate denaturări cu influențe semnificative și generalizate asupra situațiilor financiare, generate ca urmare a faptului că activele imobilizate nu au fost reevaluate în termenul legal, iar valoarea unor indicatori de creanțe/obligații a fost raportată eronat, prin supradimensionarea soldurilor care compun valoarea acestor indicatori bilanțieri. De asemenea, nu s-a avut în vedere buna gestiune a fondurilor publice, fiind efectuate plăți semnificative de la bugetul de stat fără o analiză prealabilă. La Agenția Spațială Română, cheltuielile salariale au fost angajate și plătite la un nivel mai mare decât drepturile salariale stabilite lege. Și la nivelul Autorității pentru Digitalizarea României au fost constatate o serie de aspecte de neconformitate la categoria de operațiuni cheltuieli de personal.
- Diverse instituții din domeniul cultural, inclusiv muzeele, se confruntă cu deficiențe semnificative privind înregistrarea în evidența contabilă și implementarea procedurilor de control intern. Lipsa unui sistem eficient de control intern managerial în unele instituții, precum și nerespectarea termenelor de reevaluare și inventariere a patrimoniului afectează integritatea și transparența în administrarea patrimoniului cultural.
- Neconformitățile, cum ar fi erorile în evidența contabilă, neregulile în gestionarea patrimoniului, subevaluarea bunurilor culturale, gestionarea deficitară a fondurilor publice, au creat probleme legate de evidența imobilelor, precum și neconcordanțe în evidența contabilă, influențând semnificativ situațiile financiare.
- Au fost identificate și alte probleme care afectează buna guvernare, cum ar fi plata unor sume semnificative din fonduri publice, fără respectarea principiilor de economicitate, eficiență și eficacitate. De asemenea, există riscul unei majorări nejustificate a cheltuielilor cu personalul de specialitate artistică, implicat în producerea și desfășurarea spectacolelor, fiind necesară elaborarea de reglementări unitare pentru instituțiile de spectacole.
- Calitatea managementului Ministerului Tineretului și Sportului a fost afectată de neefectuarea inventarierii patrimoniului, în contextul divizării parțiale a instituției și al neconformării cu cerințele standardelor de control intern managerial.
- Ministerul Sportului nu are control direct asupra sistemelor informatice utilizate în activitatea financiar-contabilă, personalul specializat în IT din cadrul Ministerului nefiind implicat în asigurarea securității sistemelor informatice utilizate în domeniul financiar-contabil. Backup-ul și arhivarea datelor financiar-contabile sunt gestionate de terți, aspect care evidențiază riscuri potențiale de pierdere sau afectare a datelor furnizate de aplicațiile informatice.

Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat în anul 2023 la entitățile din domeniul *Educație, cercetare, inovare, digitalizare, cultură și sport*

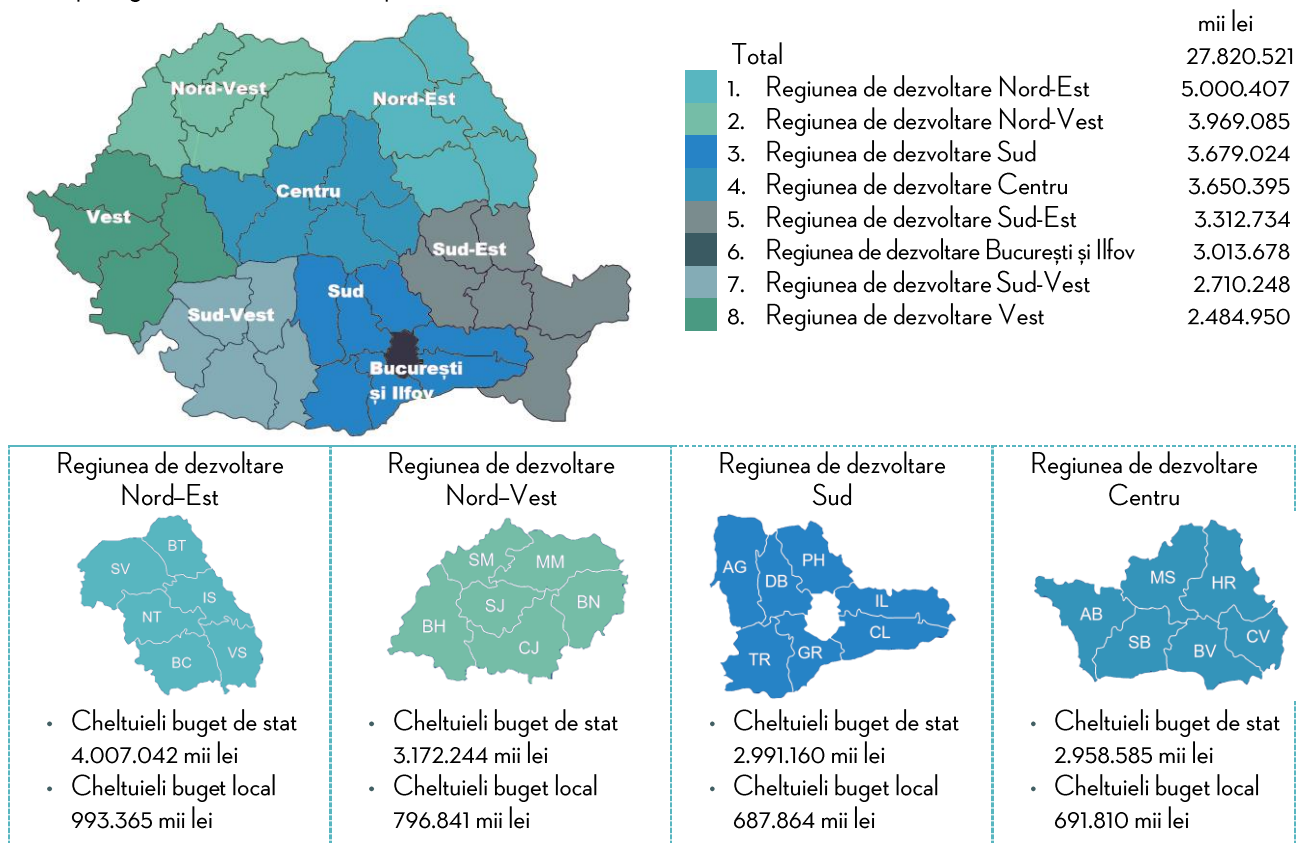

EDUCAȚIE

La nivelul anului 2022, cheltuielile Ministerului Educației au fost în valoare de 33.011.401 mii lei, în creștere cu 9% față de anul 2021. În totalul cheltuielilor efectuate de către Minister, cheltuielile aferente învățământului preuniversitar au reprezentat 67,02%, iar cheltuielile efectuate pentru învățământul universitar și academii, 26,6%.

În anul 2022, cheltuielile pentru învățământul preuniversitar efectuate de la bugetul de stat și de la bugetul local, pe cele opt regiuni de dezvoltare, se prezintă astfel:

<p>Regiunea de dezvoltare Sud-Est</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cheltuieli buget de stat 2.658.977 mii lei • Cheltuieli buget local 653.757 mii lei 	<p>Regiunea de dezvoltare București și Ilfov</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cheltuieli buget de stat 2.134.767 mii lei • Cheltuieli buget local 878.911 mii lei 	<p>Regiunea de dezvoltare Sud-Vest</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cheltuieli buget de stat 2.207.313 mii lei • Cheltuieli buget local 502.935 mii lei 	<p>Regiunea de dezvoltare Vest</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cheltuieli buget de stat 1.994.661 mii lei • Cheltuieli buget local 490.289 mii lei
--	---	--	---

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

MINISTERUL EDUCAȚIEI

Ca urmare a misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către Ministerul Educației pentru anul 2022, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate, asupra situațiilor financiare. În consecință, Curtea de Conturi a emis o opinie cu rezerve.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- Suma de 434.299 mii lei alocată universităților în baza contractelor instituționale încheiate cu acestea a fost înregistrată în mod eronat în contul *Venituri din activități economice* și nu în contul *Finanțări, subvenții, transferuri, alocații bugetare cu destinație specială*, în condițiile în care aceste sume reprezintă subvenții de la bugetul de stat pentru instituții și servicii publice.
- Bugetarea și reflectarea eronată în contul de execuție a sumelor transferate către universități în scopul realizării unor obiective de investiții, ca fiind cheltuieli de capital, în sumă de 110.137 mii lei, a condus la supraevaluarea indicatorului *Cheltuieli de capital, amortizări și provizioane*, concomitent cu subevaluarea indicatorului *Alte cheltuieli operaționale*.
- Indicatorul *Subvenții și transferuri* a fost supraevaluat cu suma de 789.649 mii lei, iar indicatorul *Alte cheltuieli operaționale* a fost subevaluat cu aceeași sumă, reprezentând valoarea transferurilor efectuate către universități în baza contractelor instituționale, respectiv transferuri pentru burse studenți în valoare de 765.119 mii lei și transferuri pentru transport studenți în valoare de 24.530 mii lei. La transferul sumelor către instituțiile de învățământ superior, aceste sume au fost înregistrate eronat ca și cheltuieli pentru subvenții și transferuri, fapt ce a condus la dublarea acestor sume la momentul consolidării situațiilor financiare.
- Au fost constatate diferențe între numărul real de studenți înregistrați în platforma RMUR³⁶, precum și în platforma ANS³⁷, fiind astfel menținut riscul denaturării sumelor alocate și repartizate de Minister către instituțiile de învățământ superior, pentru finanțarea de bază.
- La nivelul Ministerului Educației - activitate proprie nu au fost inventariate elementele componente ale indicatorului *Creanțe din operațiuni cu fonduri externe nerambursabile și fonduri de la buget* în valoare de 218.225 mii lei, precum și cele ale indicatorului *Datorii din operațiuni cu fonduri externe nerambursabile și fonduri de la buget, alte datorii către alte organisme internaționale* în valoare de 248.902 mii lei.

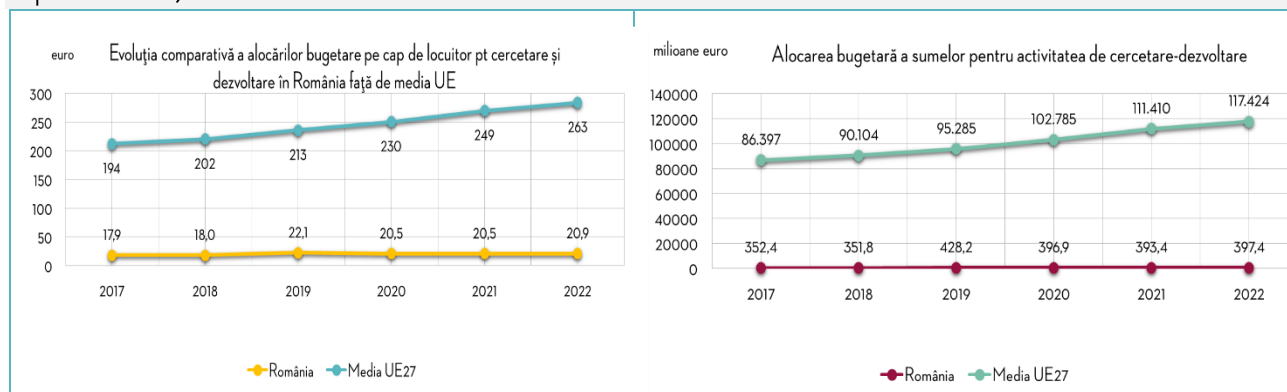
³⁶ Registrul Matricol Unic al Universităților din România

³⁷ Platforma națională de colectare a datelor statistice pentru învățământul superior

- Evaluând modul de înregistrare și urmărire a creanțelor din taxe de studii, s-a constatat că, în cazul unor universități, principiul contabilității pe bază de angajamente nu a fost respectat, fiind astfel influențate datele raportate în situațiile financiare. De exemplu, la nivelul Universității de Medicină și Farmacie Carol Davila, modul de înregistrare a creanțelor din taxe de școlarizare a condus, în anul 2022, la supraevaluarea cu suma de 7.253 mii lei a veniturilor din această sursă și la raportarea unor datorii curente subevaluate cu suma de 12.885 mii lei.
- Înregistrarea în evidența contabilă a transferului manualelor școlare între Minister, inspectoratele școlare județene și între acestea și unitățile școlare subordonate nu s-a efectuat în mod unitar, având ca efect dublarea valorii acestor transferuri și, implicit, denaturarea informațiilor prezentate în situațiile financiare consolidate (de exemplu, suma de 1.424 mii lei a fost raportată atât de Inspectoratul Școlar Județean Maramureș, cât și de unitățile școlare subordonate acestuia), ceea ce a condus la o dublă raportare a acestei sume în situațiile financiare. Situații similare s-au înregistrat și la alte inspectorate școlare județene, respectiv ISJ Bistrița-Năsăud pentru suma de 899 mii lei, ISJ Botoșani pentru suma de 1.214 mii lei și ISJ Bacău pentru suma de 1.140 mii lei.
- La nivelul Ministerului Educației – activitate proprie, în soldul indicatorului *Terenuri și clădiri* s-a menținut în mod nejustificat suma de 80.582 mii lei, aceasta reprezentând valoarea unor active care nu aparțin Ministerului, ci altor entități publice.
- Indicatorul *Datorii din operațiuni cu fonduri externe nerambursabile* a fost subevaluat cu suma de 13.258 mii lei, ca urmare a neînregistrării în evidența contabilă a unor titluri de creanță. Mai mult decât atât, nu au fost efectuate analize ale sumelor reprezentând creanțe bugetare stabilite în vederea recuperării acestora de la persoanele responsabile, deși proiectele erau finalizate (ISJ Bihor 6.308 mii lei și ISJ Iași 6.950 mii lei).
- În soldul indicatorului *Datorii din operațiuni cu fonduri externe nerambursabile* a fost menținută, în mod eronat, suma de 9.248 mii lei, aferentă unor proiecte finalizate ce provin din perioade anterioare, fapt care a condus la denaturarea valorii datoriilor curente ale entității prezentate în situațiile financiare.

CERCETARE, INOVARE ȘI DIGITALIZARE

În anul 2022, cheltuielile efectuate pentru activitatea de cercetare-dezvoltare au reprezentat 0,46% din PIB. Dintre țările UE, România a fost țara cu cele mai mici alocări bugetare pentru cercetare și dezvoltare pe cap de locuitor, respectiv 20,9 euro pe cap de locuitor, urmată de Bulgaria (27,3 euro pe cap de locuitor) și Letonia (49,8 euro pe cap de locuitor)³⁸.

³⁸ Eurostat și OECD, raportări la data de 31.01.2024

MINISTERUL CERCETĂRII, INOVĂRII ȘI DIGITALIZĂRII

Ca urmare a misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării pentru anul 2022, au fost constatate denaturări cu influențe semnificative și generalizate asupra situațiilor financiare. În consecință, Curtea de Conturi a emis o opinie contrară.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- Operațiunea de inventariere anuală a patrimoniului pentru stabilirea situației reale a tuturor elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, precum și a bunurilor și valorilor deținute cu orice titlu, aparținând altor persoane juridice sau fizice, necesară întocmirii situațiilor financiare anuale aferente anului 2022 a fost realizată cu întârziere. În aceste condiții, situația patrimonială prezentată la nivelul exercițiului financiar al anului 2022 nu a fost cea reală.
- Activele imobilizate nu au fost reevaluate în termenul legal, având drept consecință subevaluarea subgrupelor de active *Terenuri* și *Clădiri* cu suma estimată de 63.907 mii lei.
- Valoarea unor indicatori de creanțe/obligații a fost raportată denaturat în Bilanțul contabil încheiat la data de 31.12.2022, prin supradimensionarea soldurilor care compun valoarea acestor indicatori bilanțieri. Denaturarea a fost în sumă estimativă de 68.518 mii lei, din care 58.784 mii la nivelul MCID, iar 9.734 mii lei la nivelul Autorității pentru Digitalizarea României.
- Referitor la obligația de plată stabilită conform unei decizii civile într-un litigiu cu reclamantul UNICREDIT BANK SA, Curtea a constatat că în perioada scursă între data scadenței celei de-a doua tranșe și data hotărârii judecătorești definitive și irevocabile, nu s-a avut în vedere buna gestiune a fondurilor publice, prejudiciindu-se bugetul statului cu sume semnificative, fără a se analiza cauzele și împrejurările care au condus la plata acestor sume, și fără ca, în funcție de rezultatul acestei analize, să se stabilească persoanele răspunzătoare. Astfel, pe lângă suma de 22.169 mii euro (restanță debit principal), s-au plătit penalități în sumă de 23.026 mii euro, la care se adaugă obligația de plată în sumă de 22.588 mii euro, care reprezintă penalități restante.
- La Agenția Spațială Română, cheltuielile salariale au fost angajate și plătite la un nivel mai mare decât drepturile salariale stabilite prin *Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice*, cu suma estimată de 1.422 mii lei (1.094 mii lei plus sporuri aferente în cuantum de 30%).
- Și la nivelul Autorității pentru Digitalizarea României au fost constatate o serie de aspecte de neconformitate la categoria de operațiuni cheltuieli de personal. Astfel, numărul de posturi din statele de plată a fost mai mare decât numărul de posturi aprobat, drepturile salariale pentru 19 persoane au fost stabilite incorect, iar unor angajați le-au fost acordate simultan, majorări salariale atât pentru complexitatea muncii, cât și pentru proiecte finanțate din fonduri externe nerambursabile. Valoarea estimată a sumelor acordate necuvenit aferente drepturilor salariale pentru personalul ADR este de 489 mii lei, la nivelul anului 2022. La data misiunii de audit, ADR era în litigiu cu o parte dintre angajații care au contestat recalcularea drepturilor salariale.
- Valoarea integrală a litigiilor în care ministerul și entitățile din subordinea acestuia sunt parte nu a fost înregistrată și raportată în situațiile financiare, întrucât nu s-au constituit provizioane aferente acestor litigii, în sumă estimativă de 10.644 mii lei.
- Activele necurente *Titluri de participare* au fost subdimensionate prin neînregistrarea în evidența contabilă a ministerului a valorii de 718 mii lei, reprezentând contravaloarea a 71.778 acțiuni noi dobândite ca urmare

a majorării capitalului social a SC Orange Romania Communications SA (denumită anterior SC Telekom Romania Communications SA, fostă SNT Romtelecom SA).

- o S-a mai constatat raportarea, în situațiile financiare consolidate, a unor elemente patrimoniale în sumă de 841 mii lei, aferente Institutului Național de Informare și Documentare, care a fost desființat din anul 2010, fără ca ministerul să dețină titluri de proprietate/de administrare.

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

ACADEMIA ROMÂNĂ

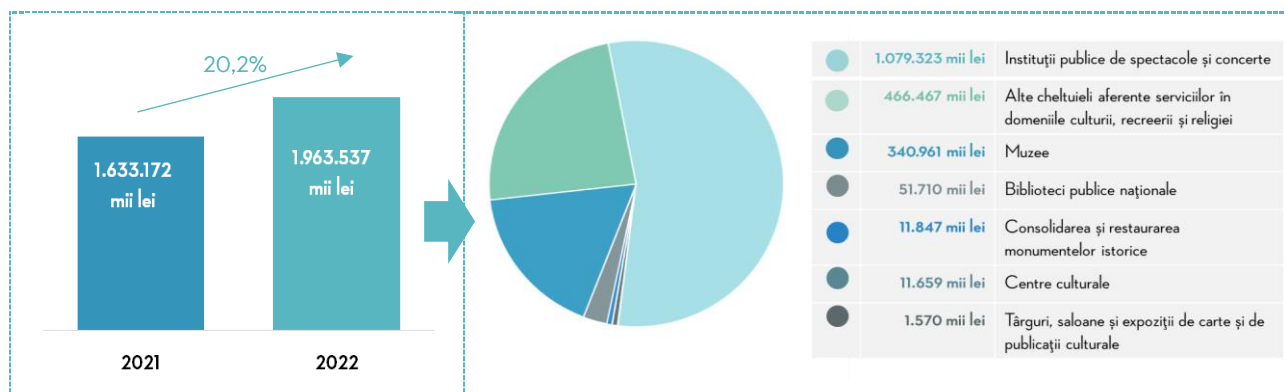
Ca urmare a misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către Academia Română pentru anul 2022, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate, asupra situațiilor financiare. În consecință, Curtea de Conturi a emis o opinie cu rezerve.

Observațiile Curții care au stat la baza opiniei auditului au fost următoarele:

- o Academia nu a efectuat reevaluarea activelor fixe corporale de natura construcțiilor și terenurilor într-un termen de cel puțin trei ani de la ultima reevaluare. De asemenea, au fost identificate o serie de active fixe, de natura construcțiilor și terenurilor, care nu au fost supuse niciodată procesului de reevaluare. În urma reevaluării a rezultat o diferență de 83.307 mii lei, valoare care nu a fost evidențiată în contabilitate, fapt ce a condus la prezentarea eronată a valorii activelor fixe în situațiile financiare încheiate la 31 decembrie 2022.
- o În anul 2022, Centrul Medical de Diagnostic, Tratament Ambulatoriu și Medicină Preventivă, ordonator terțiar de credite aflat în subordinea Academiei Române, a achiziționat cota-parte de 1/2 din dreptul de proprietate asupra imobilului deținut de un terț, valoarea imobilului fiind stabilită la suma de 3.592 mii lei, fără însă a fi specificate în mod distinct valorile aferente terenului și construcției. Taxele notariale plătite în acest scop au fost în sumă de 58 mii lei. Entitatea a înregistrat în mod eronat în evidența contabilă, în contul *Construcții*, valoarea integrală a contractului, respectiv suma de 3.592 mii lei, iar, în contul *Terenuri și amenajări de terenuri*, valoarea taxelor notariale în sumă de 58 mii lei.

CULTURĂ

La nivelul anului 2022, cheltuielile Ministerului Culturii au fost în valoare de 1.963.537 mii lei, în creștere cu 20,2% față de anul 2021. În totalul cheltuielilor efectuate de către Minister, cheltuielile aferente instituțiilor publice de spectacole și concerte au reprezentat 55%.

MINISTERUL CULTURII

Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare centralizate raportate de către Ministerul Culturii pentru anul 2022, au fost constatate denaturări cu influențe semnificative și generalizate asupra situațiilor financiare. În consecință, Curtea de Conturi a emis o opinie contrară.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- Ministerul nu a realizat operațiunile de reevaluare la termenele stabilite prin actele normative, atât în cazul construcțiilor și terenurilor, cât și în cel al bunurilor culturale mobile. Acestea au fost subevaluate în mod semnificativ, Curtea estimând pentru patru colecții ale unui muzeu diferențe din reevaluare în sumă de 8.007.580 mii lei. În urma reevaluării a doar 7% din patrimoniul cultural mobil al unei instituții subordonate, în anul 2022, a rezultat o creștere de 1.042.992 mii lei a valorii activelor necurente.
- O instituție a menținut în mod eronat în evidența contabilă imobile în valoare de 16.997 mii lei, asupra cărora instanța a hotărât definitiv retrocedarea. Impactul asupra situațiilor financiare al acestei denaturări a fost diminuat de neînregistrarea în evidența contabilă a patru terenuri deținute în administrare sau proprietate de către o altă instituție, în valoare de 10.277 mii lei.
- Unele construcții date în folosință, respectiv imobile și monumente de For Public³⁹, în valoare totală de 56.672 mii lei, dintre care o clădire în valoare de 48.881 mii lei, dată în folosință începând cu anul 2018, au fost menținute în mod eronat în categoria investițiilor în curs.
- Entitatea a efectuat unele înregistrări contabile eronate, generate de neasigurarea concordanței între conținutul economic al operațiunilor și conturile în care au fost prezentate (conturi generale și conturi bugetare), înregistrări care au produs denaturări ale mai multor indicatori din bilanț, astfel:
 - Obligațiile de plată către furnizorii care nu au întreprins demersurile legale pentru încasarea sumelor în termenul legal de prescripție, în valoare de 162 mii lei, nu au fost recunoscute ca venituri pe măsura expirării respectivelor termene.
 - Suma de 198.433 mii lei primită de unele subordonate ca subvenție în anul 2022 a fost înregistrată eronat ca fiind primită de la alte bugete, înregistrarea corectă fiind ca subvenție primită de la bugetul de stat.
 - Încasările Fondului Cultural în sumă de 91.692 mii lei au fost înregistrate în mod eronat ca venituri cu destinație specială, nefiind recunoscute ca venituri diverse, iar încasările din spectacole în sumă de 3.847 mii lei au fost evidențiate eronat în contul *Venituri diverse*, înregistrarea corectă fiind în contul *Venituri din prestări de servicii și alte activități*, conform clasificăției bugetare.
 - S-a constatat evidențierea eronată la creanțe a unor suprasolviri în sumă de 981 mii lei, care au acoperit o creanță certă de 606 mii lei. Această suprasolvire ar fi trebuit corect evidențiată ca fiind o datorie.
 - Datoriile curente către terți au fost majorate cu suma de 733 mii lei, în condițiile în care suma reprezenta recuperarea din fonduri nerambursabile a unor cheltuieli efectuate în cadrul unor proiecte.
 - O entitate subordonată a restituit eronat o subvenție în sumă de 260 mii lei ordonatorului principal de credite, în loc să vireze această sumă la bugetul de stat.
- Nu au fost înregistrate în contabilitate următoarele operațiuni:

³⁹ Monumentele de For Public sunt bunuri imobile, lucrări de artă plastică, artă monumentală, construcții sau amenajări neutilitare, având caracter decorativ, comemorativ și de semnal, amplasate în spații publice, într-o zonă de protecție, pe terenuri aflate în domeniul public sau privat al statului ori al unităților administrativ-teritoriale.

- provizioane în sumă de 8.829 mii lei, din care suma de 8.289 mii lei reprezintă sume prevăzute prin hotărâri judecătorești definitive, având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului din sectorul bugetar, precum și daune-interese moratorii sub forma dobânzii legale;
 - debite în sumă totală de 201 mii lei, din care suma de 5 mii lei reprezintă plăți nelegale efectuate de către Minister ca urmare a acceptării spre decontare a unor cheltuieli neeligibile în sumă de 6 mii lei, efectuate de Asociația Istoria Artei pentru implementarea proiectului *Locuri ale Memoriei Marelui Război*, iar suma de 196 mii lei reprezintă recuperare prejudiciu;
 - sume în curs de clarificare în cuantum de 7.819 mii lei, din care suma de 7.779 mii lei a fost calculată în baza Deciziei Curții de Conturi nr. 4/2020, iar suma de 40 mii lei reprezintă cheltuielile de executare silită ce au fost înregistrate eronat în conturile de cheltuieli pentru anul 2021;
 - datorii curente în sumă de 704 mii lei, din care suma de 659 mii lei reprezintă plăți din bugetul de stat efectuate de către o instituție finanțată integral de la bugetul de stat în cadrul unui proiect finanțat din fonduri externe nerambursabile, pentru care urma ca, în anul 2023, să fie solicitată rambursarea și restituirea sumelor la bugetul de stat, iar suma de 45 mii lei reprezintă dobânzi legale penalizatoare, respectiv sume constând în foloase necuvenite ca urmare a efectuării unor plăți eronate către executantul lucrărilor în cadrul unui proiect finanțat din fonduri externe rambursabile.
- Nu au fost înregistrate în contabilitate drepturi de proprietate în sumă totală de 26.163 mii lei, aferente unui număr de 102 filme (din care 20 de producții cinematografice) și evenimentele culturale desfășurate de diverse instituții de spectacole. De exemplu, o instituție de spectacole deține în cadrul bibliotecii muzicale 1974 DVD-uri cu înregistrări video/audio ale diferitelor spectacole, cu o valoare unitară de 10 lei, deși acestea ar fi trebuit înregistrate în evidența contabilă la valoarea justă, conform prevederilor legale.
 - Deși muzeele sunt definite de lege ca instituții de cultură fără scop patrimonial, s-a constatat faptul că majoritatea desfășoară activitate de consignație, realizând venituri care nu se încadrează în prevederile legale, pentru a constitui o sursă de finanțare a acestora. Prin urmare, se constată că unele instituții muzeale desfășoară activități care nu sunt autorizate conform legislației care reglementează înființarea și funcționarea acestora.
 - Nu au fost efectuate demersuri pentru recuperarea creanțelor în termenul legal de prescripție, astfel că la data de 31 decembrie 2022 existau creanțe incerte în valoare de 11.613 mii lei, pentru care instituția subordonată nu a luat în toate cazurile măsuri de recuperare. Această situație a condus la prescrierea dreptului la acțiune pentru suma de aproximativ 2.931 mii lei.
 - În situațiile financiare au fost prezentate active corporale a căror existență este incertă, ca urmare a nefinalizării operațiunii de inventariere a Colecției filatelice a României, transferată de la Poșta Română în baza prevederilor legale. Astfel, din valoarea totală a colecției în sumă de 54.427 mii lei, până la finalul anului 2022 nu s-a efectuat inventarierea pentru valoarea de 36.121 mii lei, fapt pentru care această sumă prezentată în situațiile financiare este incertă.
 - Sumele primite de către subordonatele a căror finanțare se asigură din venituri proprii și subvenții de la bugetul de stat, prin Ministerul Culturii, nu au fost regularizate la sfârșitul anului, rezultând un excedent din execuția bugetelor respectivelor instituții în sumă de 5.835 mii lei, sumă care ar fi trebuit restituită bugetului de la care au primit subvenția.
 - Ministerul nu a procedat la elaborarea și aprobarea unui buget de venituri și cheltuieli pe sursa de finanțare E (Bugetul activității finanțate integral din venituri proprii) pentru evidențierea activităților privind Fondul cinematografic, ci în mod eronat pe sursa G (Bugetul instituțiilor publice finanțate din venituri proprii și subvenții). Consecința constă în reflectarea eronată a operațiunilor derulate, în neconcordanță cu conținutul

economic al activității. Aceeași situație a fost constatată și în cazul instituțiilor deconcentrate, a căror finanțare a fost asigurată atât din sursa A (Integral Buget de stat), cât și din sursa E (Bugetul activității finanțate integral din venituri proprii), deși *Legea finanțelor publice* precizează că, în această situație, bugetul de venituri și cheltuieli să fie construit pe sursa G (Bugetul instituțiilor publice finanțate din venituri proprii și subvenții).

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

INSTITUTUL CULTURAL ROMÂN

Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare raportate de către Institutul Cultural Român pentru anul 2022, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate, asupra situațiilor financiare. În consecință, Curtea de Conturi a emis o opinie cu rezerve.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- Institutul nu a constituit și înregistrat în evidența contabilă provizioane pentru litigiile provenite din anii 2019-2022, în valoare de 154 mii lei, fapt ce a condus la reflectarea eronată a cheltuielilor, datoriilor și a rezultatului patrimonial al exercițiului în situațiile financiare.
- Inventarierea patrimoniului s-a realizat fără respectarea prevederilor legale, nefiind efectuate inventarierea conturilor *Terenuri și Construcții* pe baza titlurilor de proprietate, iar creanțele și obligațiile față de terți nu au fost inventariate pe baza confirmării soldurilor debitoare și creditoare ale conturilor de creanțe și datorii.

Audit de conformitate

Veniturile realizate și modul de administrare a patrimoniului în anul 2022 la Casa Oamenilor de Știință

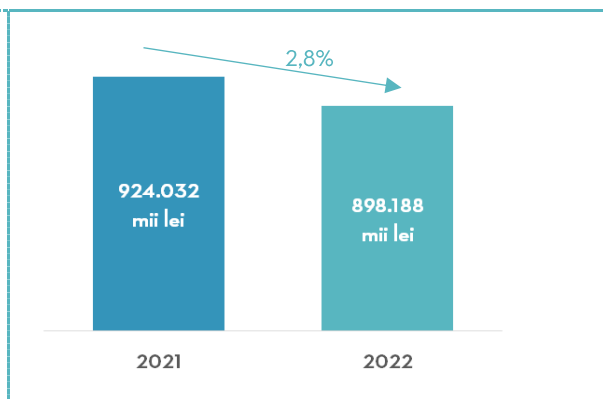
CASA OAMENILOR DE ȘTIINȚĂ

Pe baza activității de audit întreprinse, Curtea a exprimat o concluzie contrară, subiectul auditat nefiind conform sub toate aspectele semnificative, iar neconformitatea generalizată.

- Între evidența contabilă și *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* au fost identificate neconcordanțe, astfel:
 - Terenul din Parcul Național Retezat a fost înregistrat în mod eronat în evidența contabilă a entității (la valoarea de 1 leu), având în vedere faptul că nu există acte juridice (hotărâri ale Guvernului) care să prevadă darea acestuia în administrarea Casei Oamenilor de Știință.
 - În *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, pe lângă terenul din Parcul Național Retezat, mai apar ca fiind în administrarea Casei Oamenilor de Știință și opt imobile, care, în realitate, sunt în administrarea și în evidența contabilă a Academiei Române.

SPORT

Cheltuielile efectuate din fonduri publice în anul 2022 pentru Ministerul Sportului au fost în valoare de 898.188 mii lei, în scădere cu 2,8% față de anul precedent, ca urmare a preluării de către Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse a activităților, posturilor, personalului aferent și a patrimoniului corespunzător din domeniul tineretului, de la Ministerul Tineretului și Sportului⁴⁰.

Din totalul cheltuielilor efectuate în anul 2022, 50,8% au reprezentat transferuri către instituții publice în sumă de 239.661 mii lei, cheltuieli cu finanțarea programelor sportive realizate de structurile sportive de drept privat în sumă de 162.148 mii lei și sprijin financiar pentru activitatea Comitetului Olimpic Sportiv Român în sumă de 54.840 mii lei.

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

MINISTERUL SPORTULUI

Ca urmare a misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de Ministerul Sportului pentru anul 2022, au fost constatate denaturări, cu influențe semnificative și generalizate asupra situațiilor financiare. În consecință, Curtea de Conturi a emis o opinie contrară.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

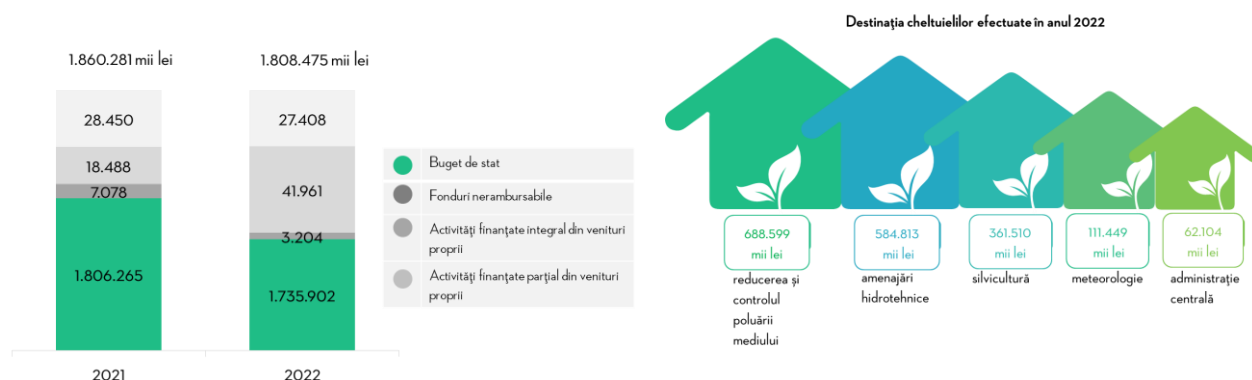
- La nivelul Ministerului au fost constatate neconcordanțe între datele prezentate în situațiile financiare centralizate (bilanț și contul de rezultat patrimonial) raportate în FOREXEBUG și datele raportate în situațiile financiare consolidate, format letric (listate din aplicația informatică SEGRA-Finanțare.org).
- Au fost identificate erori privind evidențierea în patrimoniu a unor mijloace fixe în sumă totală de 13.291 mii lei, din care suma de 13.104 mii lei reprezintă cuantumul erorilor constatate la nivelul Complexului Sportiv Național Arcul de Triumf București.
- Ministerul nu a actualizat *Inventarul centralizat al bunurilor aparținând domeniului public al statului*, al bunurilor de natura terenurilor și clădirilor, precum și înscrierea în cartea funciară a acestora, valori estimate la suma totală de 352.215 mii lei.
- Nu a fost efectuată operațiunea de reevaluare a tuturor activelor necurente, cel puțin o dată la trei ani, iar, în cazul rezultatelor reevaluării, acestea nu au fost înregistrate în evidența contabilă. La nivelul Complexului Sportiv Național Sala Polivalentă au fost constatate erori estimate la suma de 69.151 mii lei.

⁴⁰ OUG nr. 121/2021 privind stabilirea unor măsuri la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative

MEDIU ȘI PROTECȚIA MEDIULUI

În anul 2022, pentru finanțarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor (MMA) au fost cheltuite fonduri publice în valoare de 1.808.475 mii lei, în scădere cu **2,8%** față de anul 2021.

Din bugetul Fondului pentru Mediu au fost finanțate cheltuieli în valoare de 1.452.687 mii lei pentru reducerea și controlul poluării.

- ▶ 1.131.923 mii lei - transferuri interne către operatorii economici
- ▶ 210.219 mii lei - transferuri din sumele obținute din vânzarea certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră pentru finanțarea proiectelor de investiții
- ▶ 58.982 mii lei - proiecte cu finanțare externă nerambursabilă
- ▶ 30.842 mii lei - transferuri interne către bugetele locale
- ▶ 20.721 mii lei - alte transferuri curente interne

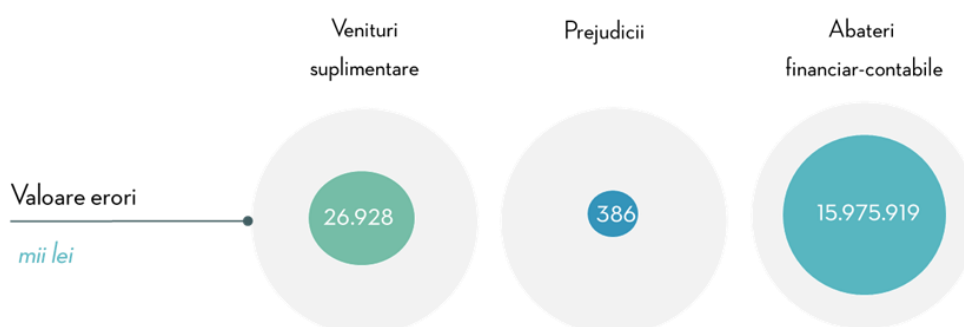
Analiza domeniului auditat relevă:

- În domeniul *Mediu și protecția mediului* există un risc semnificativ de eroare în situațiile financiare, deoarece centralizarea situațiilor financiare de la entitățile aflate în subordonarea/coordonarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor se realizează prin introducerea manuală a datelor, fără să existe o procedură de control la nivelul Ministerului.
- Necorelarea soldului creanțelor bugetare înregistrat în contabilitate cu soldul din fișa contribuabilului și efectuarea de înregistrări sau corecții contabile fără documente justificative, cauzate de lipsa controalelor în evidența contribuțiilor și taxelor la Fondul pentru Mediu, a condus la denaturarea situațiilor financiare. În acest context, riscul de necolectare a contribuțiilor și taxelor la Fondul pentru Mediu se menține la un nivel ridicat.
- Activitatea de inventariere desfășurată la nivelul Ministerului, precum și la nivelul entităților subordonate sau coordonate a fost deficitară, nefiind respectate reglementările legale în vigoare în totalitate. Astfel, există atât riscul ca situațiile financiare să nu reflecte realitatea patrimonială, mai precis există riscul de supraevaluare, dar și de subevaluare a unor elemente patrimoniale care nu au fost inventariate în conformitate cu prevederile legale.
- La nivelul MMA și a tuturor entităților subordonate/în coordonare/sub autoritate se impune elaborarea și implementarea unei proceduri operaționale cu privire la organizarea și conducerea contabilității proiectelor din fonduri europene nerambursabile cu respectarea

normelor contabile în vigoare. Structurile implicate în aceste proiecte trebuie să se asigure că sumele declarate neeligibile/nelegale, constatate de către autoritățile competente, sunt evidențiate corect și fidel în situațiile financiare.

- În România, capacitatea infrastructurii de protecție împotriva inundațiilor a fost afectată semnificativ, atât în ceea ce privește prevenirea riscului de inundații, cât și în perspectiva limitării efectelor produse de acestea pe teritoriul țării. Sistemul de protecție împotriva inundațiilor nu este complet funcțional din cauza insuficienței resurselor financiare, umane și materiale alocate. Această situație a condus în timp la o întreținere necorespunzătoare a infrastructurii pentru protecția împotriva inundațiilor, precum și la nefinalizarea unor obiective de investiții începute în urmă chiar și cu 30 de ani.
- De asemenea, este necesară ajustarea cadrului legislativ pentru a simplifica procesul de autorizare a lucrărilor de întreținere, refacere și reparații a infrastructurii cu rol de apărare împotriva inundațiilor.

Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat în anul 2023 la entitățile din domeniul *Mediu și protecția mediului*

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR

Ca urmare a misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către MMAP pentru anul 2022, au fost constatate denaturări, cu influențe semnificative și generalizate asupra situațiilor financiare. În consecință, Curtea de Conturi a emis o opinie contrară.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- Ministerul a înregistrat în evidența cantitativ valorică, în categoria active, „ariile naturale protejate”, în valoare de 15.665.153 mii lei, fără documente care să ateste proprietatea statului român și dreptul de administrare al MMAP asupra acestora.
- Ca urmare a faptului că nu a fost respectat principiul contabilității pe bază de angajamente, s-a constatat o subevaluare a cheltuielilor operaționale cu suma de 93.835 mii lei. Aceasta a rezultat din supraevaluarea cheltuielilor înregistrate la nivelul MMAP cu suma de 14.613 mii lei, în timp ce cheltuielile evidențiate la nivelul Administrației Fondului pentru Mediu (AFM) au fost subevaluate cu suma de 108.585 mii lei.
- Administrația Fondului pentru Mediu (AFM) a înregistrat și recunoscut incorect veniturile provenite din impozite și taxe, fapt ce a condus la o diminuare a acestora cu suma de 116.064 mii lei.

- ANAR-Administrația Bazinală Argeș-Vedea a încheiat două contracte cu terți, având ca obiect exploatarea albiei râului Capra. Potrivit măsurătorilor ulterioare încheierii contractelor a fost determinată o suprafață mai mare a terenului închiriat și exploatat comparativ cu suprafața de teren prevăzută în contracte. Administratorul acestor bunuri (ANAR-Administrația Bazinală Argeș-Vedea) nu s-a asigurat de corectitudinea datelor stipulate în contract, referitoare la albia minoră a râului Capra. Prin modul defectuos în care au fost întocmite contractele, drepturile de creanță ce ar fi trebuit să revină statului român au fost diminuate. Astfel, dreptul de creanță al entității a fost diminuat cu suma de 26.928 mii lei, iar veniturile aferente, care ar fi trebuit să fie virate la bugetul statului, au fost semnificativ diminuate (50% din valoarea dreptului de creanță). La această sumă se adaugă și valoarea TVA nefacturată celor doi chiriași și, implicit, nevirată la bugetul de stat, la care se adaugă dobânzi și penalități calculate în conformitate cu legislația în vigoare.
- Administrația Bazinală de Apă (ABA) Argeș Vedea a acordat indemnizații suplimentare în sumă de 19 mii lei pentru comisiile teritoriale de avizare a documentațiilor de evaluare a stării de siguranță în exploatare a barajelor. Remunerarea suplimentară a membrilor comisiei de avizare s-a efectuat în baza unui referat aprobat de președintele CTA Muntenia Vest, fără a exista un act normativ emis în acest sens.
- În anul 2022, cheltuielile de personal au fost majorate cu suma de 105 mii lei prin acordarea sporurilor pentru condiții vătămătoare și pentru titlu științific de doctor, într-un quantum care contravine prevederilor legale în vigoare. De asemenea, au existat deficiențe în modul de acordare a indemnizației de hrană.
- În situațiile financiare întocmite de ABA Dobrogea Litoral au fost evidențiate în mod eronat venituri în sumă de 30.855 mii lei, iar AFM nu a înregistrat venituri în sumă de 20 mii lei. Erorile constatate au fost corectate în timpul auditului.
- Creanțe bugetare, reprezentând contribuții și taxe la Fondul pentru Mediu, au fost subevaluate cu suma de 3.495 mii lei. Suma a fost stabilită la nivelul eșantionului analizat.
- În situațiile financiare încheiate de MMAP la data de la 31 decembrie 2022 au fost raportate creanțe din operațiuni cu fonduri externe nerambursabile și fonduri de la buget, majorate nejustificat cu suma de 33.667 mii lei.
- La trecerea pe cheltuieli a creanțelor fiscale în sumă totală de 23.642 mii lei, AFM nu a efectuat o analiză a demersurilor întreprinse în vederea încasării acestora, de la momentul constituirii dreptului de creanță până la momentul intrării în insolvență, al dizolvării sau radierii operatorilor economici, pentru care au fost înregistrate aceste creanțe.

Audit al performanței

Evaluarea eficienței și a eficacității programelor, a acțiunilor și a măsurilor întreprinse pentru prevenirea riscului de inundații, răspunsul și refacerea după efectele produse de acestea pe teritoriul României în perioada 2014-2021

De ce a efectuat Curtea acest audit?

Practica mondială a demonstrat că apariția inundațiilor nu poate fi evitată, însă acestea pot fi gestionate, iar efectele lor pot fi reduse printr-un proces sistematic de măsuri și acțiuni menite să contribuie la diminuarea riscului asociat acestui fenomen.

Auditul a fost efectuat la autoritatea cu rol principal în managementul riscului de inundații, respectiv Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (MMAP), la autoritățile cu rol secundar, cum ar fi Ministerul Afacerilor Interne (MAI), Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (MDLPA) sau la cele cu atribuții relevante în acest domeniu, precum Administrația Națională „Apele Române” (ANAR).

Ce a constatat
Curtea?

- ▶ Din totalul de 2.013 baraje evaluate, 983 de baraje aveau autorizație de funcționare în condiții de siguranță, 221 de baraje (10,9%) aveau autorizația de funcționare în condiții de siguranță expirată, iar 809 baraje (40,2%) nu au fost niciodată autorizate. De asemenea, la nivelul anului 2021 au fost identificate 121 de baraje încadrate în categoria de importanță C și D, pentru care nu existau informații despre proprietarul sau administratorul legal.
- ▶ În cazul digurilor de apărare împotriva inundațiilor nu există nicio autorizație de funcționare în condiții de siguranță, una dintre cauze fiind lipsa atestării experților care să evalueze starea de siguranță în exploatare a acestora.
- ▶ În domeniul elaborării și omogenizării normelor privind așezările umane, inclusiv zonele expuse la inundații, au fost întreprinse acțiuni semnificative. Cu toate acestea, eficacitatea activității de verificare a respectării acestor norme a fost afectată de insuficiența personalului cu atribuții de control în acest domeniu. Lipsa acută de specialiști în domeniul hidrotehnic a condus la imposibilitatea aplicării, conformării și respectării în integralitate a măsurilor și responsabilităților privind evaluarea stării de siguranță în exploatare, verificarea respectării exigențelor de performanță legate de siguranță și comportarea în timp a construcțiilor.
- ▶ Atât echipamentele de avertizare/alarmare a populației, cât și mijloacele tehnice de intervenție trebuiau să fie asigurate la un nivel adecvat din punct de vedere al necesarului estimat, astfel încât să facă față noilor provocări generate de fenomenele hidrometeorologice periculoase. Un impediment semnificativ în desfășurarea în bune condiții a acțiunilor operative a constat în deficitul de personal existent atât la nivelul structurilor MAI, cât și la nivelul ANAR.
- ▶ Activitățile de evaluare a pagubelor au fost afectate tot de insuficiența personalului de specialitate pentru evaluarea tehnică a pagubelor survenite în urma inundațiilor, precum și de lipsa unei metodologii unitare la nivel național, de evaluare a pagubelor rezultate în urma producerii unor situații de urgență.
- ▶ ANAR administrează un sistem de protecție împotriva inundațiilor care nu este complet funcțional tocmai din cauza resurselor financiare, umane și materiale insuficiente. Această situație a condus, în timp, la o întreținere necorespunzătoare a infrastructurii existente pentru protecția împotriva inundațiilor, precum și la nefinalizarea unor obiective de investiții începute în urmă cu cel puțin 30 de ani. În aceste condiții, capacitatea infrastructurii de protecție împotriva inundațiilor a fost afectată semnificativ atât în ceea ce privește capacitatea de prevenire a riscului de inundații, cât și în ceea ce privește limitarea efectelor produse de acestea pe teritoriul României.

Care au fost
recomandările
auditului
performanței?

- ✓ Asigurarea personalului de specialitate care să exercite controlul statului în domeniul disciplinei în urbanism și al amenajării teritoriului, cu urmărirea cerințelor esențiale ale construcțiilor din zonele inundabile, precum și evaluarea tehnică a pagubelor înregistrate în urma inundațiilor;
- ✓ Dispunerea măsurilor legale referitoare la barajele identificate de ANAR fără proprietar sau administrator legal, în vederea stabilirii rolului de deținător al acestora în conformitate cu obligațiile legale;

- ✓ Analizarea și dispunerea măsurilor legale care se impun în vederea respectării de către deținătorii de baraje a obligației privind obținerea/reînnoirea autorizației de funcționare în condiții de siguranță emisă de MMAP, pentru barajele aflate în exploatare sau în faza provizorie de punere în exploatare, inclusiv revizuirea procedurii de autorizare a barajelor din categoriile de importanță normală și redusă, dacă este cazul;
- ✓ Dispunerea măsurilor de prevenire în zonele identificate ca fiind predispuse/cu vulnerabilitate crescută la inundații, respectiv realizarea șanțurilor și rigolelor de scurgere în interiorul localităților, îndepărtarea vegetației, decolmatarea rigolelor etc., realizarea lucrărilor de întreținere și reparații curente la albiile și la construcțiile hidrotehnice care alcătuiesc Infrastructura Sistemului Național de Gospodărire a Apelor;
- ✓ Crearea cadrului legislativ care să elimine dificultățile întâmpinate în obținerea într-un termen rezonabil a autorizațiilor de construire pentru lucrările de întreținere, refacere și reparație a infrastructurii cu rol de apărare împotriva inundațiilor; reducerea perioadei pentru obținerea certificatelor de urbanism necesare pentru obținerea acordurilor de mediu și accelerarea procesului de promovare și aprobare a investițiilor punctuale;
- ✓ Asigurarea finanțării lucrărilor de reparație/investiții/reabilitare necesare pentru ca barajele din administrarea ANAR să poată obține autorizația de funcționare în condiții de siguranță;
- ✓ Analiza structurii de personal din domeniile implicate în managementul riscului la inundații, în scopul identificării măsurilor care trebuie întreprinse, astfel încât să se asigure un număr suficient de salariați calificați, care să fie atrași și motivați în desfășurarea activităților specifice.

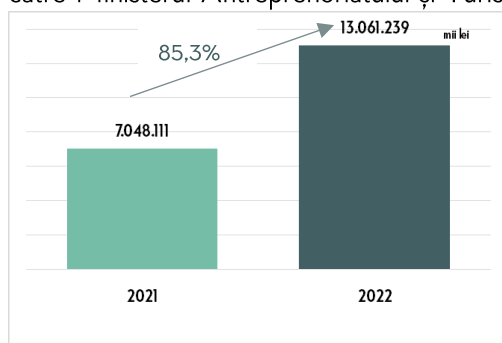
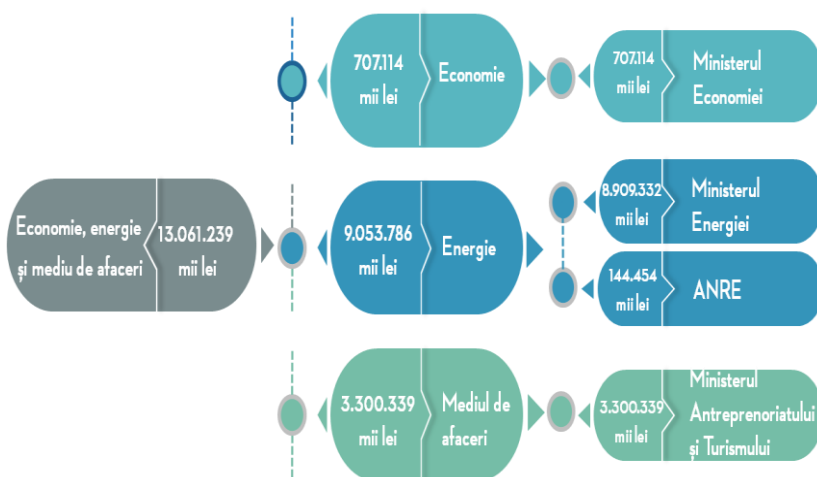
ECONOMIE, ENERGIE ȘI MEDIU DE AFACERI

În anul 2022, domeniul *Economie, energie și mediu de afaceri* a suferit modificări ca urmare a reorganizării prin divizare parțială a Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, prin desprinderea unei părți de patrimoniu corespunzătoare activităților și personalului din domeniul antreprenoriatului, IMM-urilor, investițiilor străine, mediului de afaceri, turismului și comerțului exterior și transmiterea acestei părți

către Ministerul Antreprenoriatului și Turismului care a fost înființat. Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și

Turismului și-a schimbat denumirea în Ministerul Economiei⁴¹.

Cheltuielile aferente domeniului *Economie, energie și mediu de afaceri* au înregistrat o creștere în anul 2022, cu 85,3% față de anul precedent, ajungând la valoarea de 13.061.239 mii lei, ca urmare a majorării cheltuielilor aferente domeniului *Energie* de aproximativ patru ori față de anul 2021.

Analiza domeniului auditat relevă:

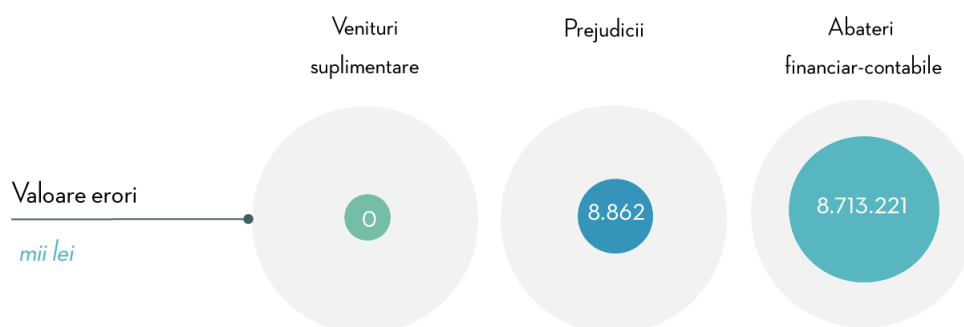
- Domeniul *Economie, energie și mediu de afaceri* a fost afectat de frecvențele reorganizări ale ministerelor de resort, fapt ce a produs disfuncționalități în activitatea instituțiilor. Astfel, s-a ajuns la situația de raportare a unor elemente patrimoniale incomplete în unele cazuri, fără a se cunoaște componența și istoricul acestora și fără a fi inventariate, cu efecte directe asupra realității situațiilor financiare. De asemenea, nu există chei de verificare pentru validarea informațiilor raportate de către entitățile subordonate, având drept consecință riscul preluării unor informații eronate în situațiile financiare consolidate întocmite de către ministere.
- Sectorul energetic din România se confruntă cu numeroase provocări, precum întârzieri în implementarea legislației europene. Reducerea semnificativă a capacităților de producție, atât din surse convenționale, cât și regenerabile, a transformat România într-un importator net de energie. Programele de sprijin pentru sursele regenerabile au suferit întârzieri, afectând independența energetică și capacitatea de a atinge obiectivele propuse. Costul unitar al energiei din surse regenerabile în România a crescut, în pofida tendințelor globale de scădere a costurilor. Creșterea semnificativă a prețului energiei electrice în 2022 și poziționarea

⁴¹ OUG nr. 121/2021 privind stabilirea unor măsuri la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative

României în fruntea UE în ceea ce privește raportarea acestuia la puterea de cumpărare evidențiază vulnerabilitățile pieței energetice. Din cauza întârzierilor înregistrate în actualizarea *Planului Național Integrat în Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice* (PNIESC) și în raportarea progreselor realizate în implementarea acestuia în termenele prevăzute în legislația comunitară, țara noastră riscă să atragă sancțiuni din partea UE, rezultând necesitatea unei abordări mai eficiente în domeniul energetic.

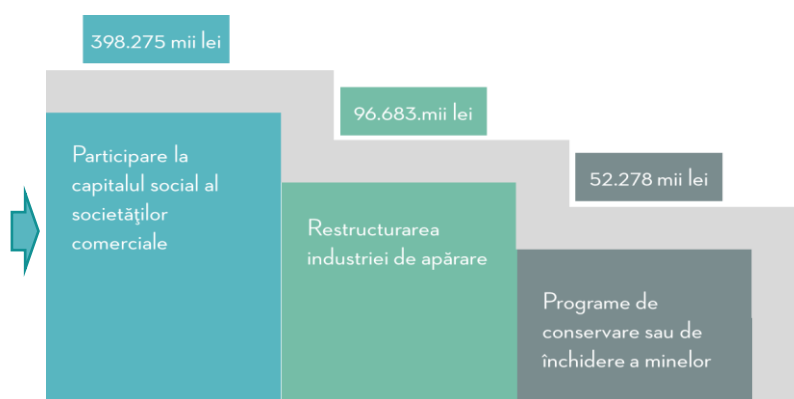
- Îmbunătățirea performanțelor sectorului energiei electrice presupune aprobarea unei strategii cu obiective și termene clare, elaborarea unei politici energetice, actualizarea documentelor strategice și efectuarea de studii pentru identificarea priorităților în investiții.
- La data finalizării auditului, România nu avea aprobată o strategie energetică prin care să fie definite obiectivele sectorului energetic pe termen mediu și lung și modalitățile de realizare a acestora, cu toate că, în perioada 2016-2018, Ministerul Energiei a utilizat fonduri pentru plata unor servicii de consultanță de specialitate în vederea elaborării unei noi strategii.
- Volumul lucrărilor de înlocuire a conductelor și branșamentelor a înregistrat o scădere accentuată în ultimii ani. Investițiile în realizarea rețelelor de distribuție gaze naturale nu au fost finalizate în toate cazurile la termenele convenite, fiind constatate situații în care proiectele nu au fost realizate integral nici după câțiva ani de la data stabilită pentru finalizarea investițiilor.
- La nivelul ANRE s-a constatat imposibilitatea verificării corectitudinii și exactității îndeplinirii obligațiilor de comunicare a cifrei de afaceri de către persoanele juridice care nu au obligația înregistrării la autoritatea de administrare fiscală din România. Astfel, autoritatea nu a reglementat în mod distinct, documentele în baza cărora să se procedeze la regularizarea contribuțiilor bănești în cazul titularilor de licență/decizie de confirmare care nu sunt înregistrați fiscal pe teritoriul României și nu au obligativitatea depunerii situațiilor financiare anuale la autoritatea de administrare fiscală din România. Un alt aspect constatat, a fost acela că pentru neplata la scadență a contribuției facturate operatorilor economici, în unele cazuri au fost calculate dobânzi și penalități luând în calcul alte termene de scadență decât cele înscrise pe facturi.
- La nivelul ANRE nu au fost stabilite categorii de funcții ocupate de personalul de specialitate cărora le sunt aplicabile prevederile legale privind obligația de a avea studii tehnice, economice sau juridice și minimum 3 ani vechime în sectorul energiei electrice, termice și al gazelor naturale sau în activitatea de reglementare.
- Au fost acordate una sau două clase de salarizare unor salariați ai ANRE în alte condiții decât cele stabilite prin Contractul colectiv de muncă. De asemenea, ANRE nu are stabilite categoriile de funcții care reprezintă personalul de specialitate și nici criterii privind experiența necesară îndeplinirii atribuțiilor specifice fiecărei funcții.
- ANRM nu a inițiat apeluri publice de ofertă pentru concesiunea operațiunilor petroliere, deși a fost remarcată existența unor zone geografice libere pentru concesiune, ultimul apel public fiind organizat în intervalul 2009-2010.

Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat în anul 2023 la entitățile din domeniul *Economie, energie și mediu de afaceri*

ECONOMIE

Aproximativ 80% din cheltuielile totale în sumă de 707.114 mii lei, efectuate de Ministerul Economiei în exercițiul bugetar 2022, au avut următoarele destinații:

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

MINISTERUL ECONOMIEI

Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare centralizate raportate de către Ministerul Economiei pentru anul 2022, au fost constatate denaturări, cu influențe semnificative și generalizate asupra situațiilor financiare. În consecință, Curtea de Conturi a emis o opinie contrară.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

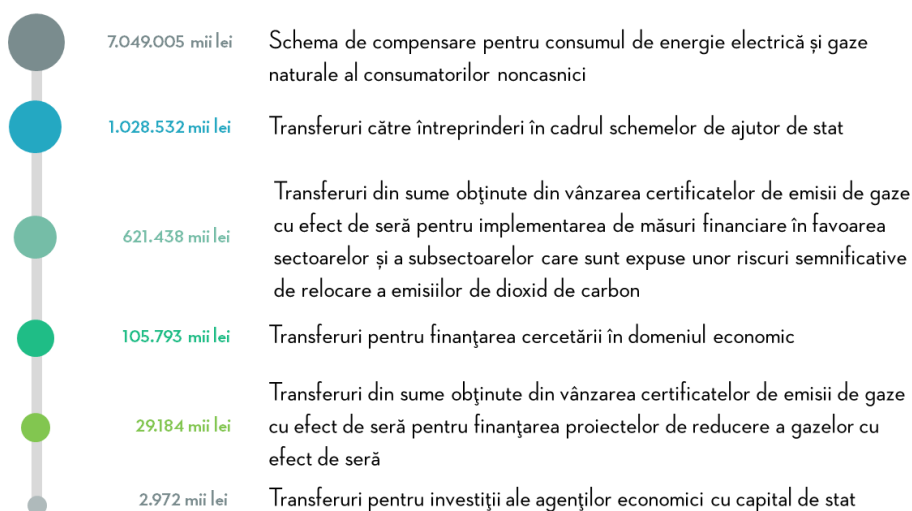
Activele necurente au fost supraevaluate cu suma de 3.780.766 mii lei.

- Soldul contului *Programe informatice* a fost subevaluat cu suma de 771 mii lei.
- Soldul contului *Echipamente tehnologice* a fost majorat cu suma de 7.213 mii lei, reprezentând contravaloarea *Instalației de umectare a lazului Boșneag Extindere, Moldova Nouă*. Această instalație a fost predată unei societăți aflate în faliment (SC Moldomin SA), iar recuperarea contravalorii sale a contribuit la reîntregirea veniturilor. Totodată, a fost majorat cu suma de 481 mii lei și soldul contului *Amortizarea echipamentelor tehnologice*, reprezentând amortizare calculată și înregistrată nejustificat, în perioada mai-decembrie 2022, după predarea acesteia societății aflate în faliment.
- Soldul contului *Construcții* a fost subevaluat cu suma de 174 mii lei, reprezentând lucrări de natura investițiilor executate la imobilul din Calea Victoriei nr. 152, București, aflat în administrarea entității și în domeniul public al statului. Lucrările au constat în *reparații acoperiș terasă tronsoanele 4 și 5, etaj 5*, conform Listei obiectivelor de investiții pentru anul 2022, finanțate de la bugetul de stat. Aceste investiții au fost înregistrate și recunoscute ca fiind cheltuieli ale perioadei, fără a se realiza concomitent majorarea valorii imobilului cu contravaloarea acestora.

- Soldul contului *Amortizarea altor active fixe necorporale* a fost diminuat cu suma de 160 mii lei, prin necalcularea și neînregistrarea amortizării platformei informatice *Atlasul Economic al României* începând cu luna următoare punerii în funcțiune, respectiv septembrie 2022.
- Soldul contului *Titluri de participare* a fost diminuat cu suma de 279.060 mii lei, reprezentând participații la capitalul social al unor societăți aflate sub autoritatea Ministerului Economiei, cu această valoare fiind majorat capitalul social al acestora. Această sumă a fost menținută nejustificat în contul *Decontări din operații în curs de clarificare*, în condițiile în care participațiile au fost evidențiate la Oficiul Național al Registrului Comerțului la data depunerii bilanțului și trebuiau înregistrate și recunoscute în contul *Titluri de participare*.
- Elemente de natura activelor din domeniul public al statului, aferente activității de transport a energiei electrice, concesionate Societății Transelectrica SA, nu au fost actualizate cu diferențe în sumă de 110.617 mii lei, constatate cu ocazia inventarierilor efectuate în perioada 2018-2022. Nu au fost inițiate proiecte de acte normative în vederea actualizării *Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*.
- În *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* nu au fost înregistrate bunuri din domeniul public al statului, astfel:
 - teren în suprafață de 545,47 mp situat în Bd. Aviatorilor nr. 72, în valoare de 5.594 mii lei, aflat în administrarea Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorului, încă din anul 2007;
 - iazuri în valoare totală de 168.129 mii lei, pentru care au fost efectuate lucrări din fonduri publice.

ENERGIE

În exercițiul bugetar 2022, Ministerul Energiei a efectuat cheltuieli în valoare de 8.909.332 mii lei din care 99,2% au reprezentat transferuri din bugetul de stat cu următoarele destinații:

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

MINISTERUL ENERGIEI

Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare centralizate raportate de către Ministerul Energiei pentru anul 2022, au fost constatate denaturări, cu influențe semnificative și generalizate asupra situațiilor financiare. În consecință, Curtea de Conturi a emis o opinie contrară.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- Ministerul Energiei nu a înregistrat în contabilitate suma de 105.793 mii lei, reprezentând lucrări de cercetare-

dezvoltare și inginerie tehnologică, realizate de Regia Autonomă Tehnologii pentru Energia Nucleară pentru activități de cercetare-dezvoltare incluse în *Programul anual 2022 privind Dezvoltarea Suportului Tehnic Național și Cooperarea Internațională pentru Energia Nucleară*. În timpul misiunii de audit, entitatea a evidențiat în contabilitate contravaloarea lucrărilor de cercetare-dezvoltare și inginerie tehnologică.

- Ministerul nu a evidențiat în patrimoniu bunurile expropriate (terenuri în suprafață de 6.861.781 mp) pentru lucrări de utilitate publică și de interes național, pentru care s-au plătit despăgubiri în sumă de 22.699 mii lei și pentru care s-au emis decizii de expropriere. În timpul misiunii de audit, entitatea a evidențiat în contabilitate terenurile în valoare de 22.699 mii lei.
- Ministerul Energiei nu a evidențiat în contabilitate împrumutul în valoare de 17.499 mii lei acordat Societății Complexul Energetic Hunedoara SA pentru efectuarea plăților compensatorii către persoanele disponibilizate prin concedieri colective și dobânzile aferente, în valoare de 492 mii lei. În timpul misiunii de audit, entitatea a evidențiat împrumutul în sumă de 17.499 mii lei, precum și dobânda aferentă, în sumă de 492 mii lei.
- Pentru debitele evidențiate în contabilitate ca fiind nerecuperate de la Societatea Complexul Energetic Hunedoara SA, reprezentând împrumut acordat în anul 2021 și ajutor de stat acordat pentru realizarea de lucrări de închideri de mine, dar nejustificat prin deconturi finale, nu au fost evidențiate dobânzile legale penalizatoare, în sumă de 2.018 mii lei. În timpul misiunii de audit, acestea au fost evidențiate în contabilitate.
- Au fost majorate cheltuielile operaționale cu suma de 6.914 mii lei, ca urmare a efectuării unor plăți din fonduri de la bugetul de stat către furnizorii de energie electrică și gaze naturale, pentru clienți finali noncasnici, care nu erau îndreptățiți să beneficieze de schema de compensare potrivit actelor normative prin care a fost instituit acest sprijin, astfel:
 - plata sumei totale de 5.098 mii lei pentru beneficiari la care s-a depășit plafonul de ajutor de minimis de 200.000 euro, precum și către un operator economic care nu avea calitatea de consumator final, dar care a achiziționat energie electrică în calitate de furnizor de energie;
 - plata sumei de 242 mii lei pentru clienți finali noncasnici de energie electrică, care nu îndeplineau condițiile prevăzute de legislație pentru încadrarea în categoria întreprinderilor mici și mijlocii;
 - plata sumei de 206 mii lei către clienții finali noncasnici de gaze naturale, în condițiile în care aceștia au fost declarați neeligibili pentru plata contravalorii componentelor de tarife/taxe în cazul consumului de energie electrică și gaze naturale;
 - plata sumei de 1.367 mii lei pentru clienți finali noncasnici de energie electrică și gaze naturale, fără a fi prezentate date din care să rezulte îndeplinirea condițiilor de încadrare în categoria IMM.
- Ministerul Energiei s-a înființat în baza prevederilor *OUG nr. 212/2020*⁴², prin preluarea activităților, a personalului aferent și a patrimoniului corespunzător din domeniul energiei de la Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri. Până la data depunerii situațiilor financiare la data de 31 decembrie 2022 nu se finalizase încheierea protocolului de predare-primire între Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului și Ministerul Energiei, fiind preluate doar parțial unele bunuri cu valoare de inventar zero, fără a fi înregistrate însă în contabilitate.
- În absența unor controale eficiente instituite la nivelul Ministerului Energiei, au fost efectuate plăți din fonduri de la bugetul de stat către furnizori, în valoare de 7.049.005 mii lei, în baza *OUG nr. 118/2021*⁴³ și *OUG nr.*

⁴² *OUG nr. 212/2020 privind stabilirea unor măsuri la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative*

⁴³ *OUG nr. 118/2021 privind stabilirea unei scheme de compensare pentru consumul de energie electrică și gaze naturale pentru sezonul rece 2021-2022, precum și pentru completarea Ordonanței Guvernului nr. 27/1996 privind acordarea de facilități persoanelor care domiciliază sau lucrează în unele localități din Munții Apuseni și în Rezervația Biosferei „Delta Dunării”*

27/2022⁴⁴ pentru compensarea unor tarife/taxe aferente consumului de energie electrică și gaze naturale și plafonarea prețurilor la energie electrică și gaze naturale, evidențiate pe cheltuieli, din care:

- 187.078 mii lei pentru compensarea tarifelor/taxelor aferente consumului la energie electrică și gaze naturale;
- 6.861.927 mii lei pentru plafonarea prețurilor la energie electrică și gaze naturale.

Ministerul Energiei, în baza celor două acte normative, a efectuat plăți către furnizori fără a verifica existența dreptului creditorului, realitatea și cuantumul obligației de plată pe baza documentelor justificative, ca urmare a faptului că, prin *OG nr. 118/2021* și *OG nr. 27/2022* s-a aprobat derogarea, în faza de lichidare a cheltuielilor, de la prevederile *Legii nr. 500/2002*.

- Datoriile curente au fost subevaluate cu suma totală de 423 mii lei, prin neconstituirea de provizioane pentru litigii în sumă de 415 mii lei, reprezentând despăgubiri pentru terenuri expropriate și cheltuieli de judecată aferente (8.000 lei).
- Suma de 233 mii lei, reprezentând contravaloarea unor documentații tehnice (studiu geotehnic/memoriu tehnic etc.) pentru obiectivul de investiții „Depozitul final de deșeuri de slabă și medie activitate Saligny”, a fost evidențiată eronat în contabilitate. În timpul misiunii de audit, entitatea a procedat la efectuarea corecțiilor în contabilitate.
- Activele necurente au fost diminuate ca urmare a evidențierii incorecte a unor debite în categoria debitelor peste un an, valoarea totală a acestora fiind în sumă de 7.706 mii lei, din care suma de 7.590 mii lei reprezintă plăți compensatorii datorate de Compania Națională a Uraniului SA acordate persoanelor disponibilizate prin concedieri colective din anul 2021, iar suma de 116 mii lei reprezintă dobânda aferentă. În timpul misiunii de audit, entitatea a procedat la evidențierea debitului în contabilitate.
- Au fost efectuate plăți în sumă de 4.950 mii lei (echivalentul a 1.000.000 euro), înregistrate ca avans în evidențele contabile ale anului 2022, pentru care nu au fost prezentate documente justificative (contracte/decizii/ordine de finanțare/memorandumuri etc.).
- *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* nu a fost actualizat cu contravaloarea bunurilor din domeniul public al statului date în concesiune/administrare societăților din sectorul energetic (Hidroelectrica, Electrica Serv, Electrica Oltenia, Romgaz SA, Complexul Energetic Oltenia SA, RATEN) și înregistrate în evidența contabilă la valoarea de 3.941.597 mii lei, nefiind încheiat protocolul de predare-primire cu Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului.
- În ultimii trei ani nu a fost efectuată reevaluarea activelor fixe corporale de natura construcțiilor și terenurilor aflate în patrimoniul public al statului, în administrarea Ministerului Energiei și date în concesiune către SPEEH Hidroelectrica SA și nu a fost reflectată valoarea actualizată a acestora în evidența contabilă a Ministerului.

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare centralizate raportate de către Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (ANRE) pentru anul 2022, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate, asupra situațiilor financiare. În consecință, Curtea de Conturi a emis o opinie cu rezerve.

⁴⁴ OUG nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- Au fost subevaluate veniturile înregistrate în situațiile financiare ale anului 2022 și, implicit, nu a fost constituit dreptul de creanță, prin necalcularea și neînregistrarea în evidența contabilă, a dobânzilor și penalităților în sumă estimată de 131 mii lei, datorate de un furnizor de energie electrică, pentru neplata sumei de 2.731 mii lei reprezentând diferențe de contribuție anuală (pentru anii 2019 și 2020), la termenele limită pentru regularizarea contribuțiilor bănești stabilite prin ordinele ANRE.
- A fost efectuată în mod eronat stornarea din evidența contabilă a sumei de 356 mii lei, reprezentând contribuție anuală aferentă anului 2022 din desfășurarea activităților în baza unei licențe pentru activitatea de trader de gaze naturale, în condițiile în care prin Ordinul ANRE nr. 143/2021 se prevedea doar posibilitatea regularizării acestuia în anul următor, în perioada 01-31.05.2023.
- ANRE nu a constituit și nu a înregistrat în situațiile financiare ale anului 2022, provizioane pentru litigii în care instanța de fond a stabilit obligații de plată în sumă de 516 mii lei în sarcina autorității de reglementare.
- Autoritatea nu a reglementat în mod distinct, documentele în baza cărora să se procedeze la regularizarea contribuțiilor bănești în cazul titularilor de licență/decizie de confirmare care nu sunt înregistrați fiscal pe teritoriul României și nu au obligativitatea depunerii situațiilor financiare anuale la autoritatea de administrare fiscală din România.
- Pentru neplata la scadență a contribuției facturate operatorilor economici, în unele cazuri au fost calculate dobânzi și penalități luând în calcul alte termene de scadență decât cele înscrise pe facturi. Aceasta ca urmare a faptului că, prin aplicarea Ordinului Președintelui ANRE nr. 143/2021, au fost identificate:
 - necorelări între data scadență înscrisă pe facturile emise de ANRE și data scadenței la care operatorii aveau dreptul să achite contribuția bănească, potrivit condițiilor de achitare a contribuției bănești, aprobate prin Ordinul Președintelui ANRE nr. 143/2021.
 - necorelări între data scadență înscrisă pe facturile emise (20 de zile de la data emiterii) și data scadență menționată în documentul justificativ de determinare a accesoriilor (Anexă accesorii), emis de structura de specialitate.
- În evidența contabilă a fost menținută în mod nejustificat suma de 2.247 mii lei în contul *Decontări din operații în curs de clarificare*. Cu toate că suma a fost clarificată și au fost întreprinse măsuri de recuperare în instanță, aceasta nu a fost înregistrată conform Planului de conturi. În anul 2023, suma de 2.247 mii lei a fost înregistrată în contul *Debitori*.
- ANRE a angajat achiziția de servicii de publicitate pentru care valoarea estimată a serviciilor, aprobată prin Strategia de contractare, inclusă atât în referatul de necesitate aprobat de conducerea ANRE, cât și în nota de estimare. Aceasta a fost stabilită în mod formal la suma de 3.000 mii lei, fără a avea la bază documente justificative, respectiv documente care să cuprindă date și informații de la furnizorii de astfel de servicii, obținute anterior determinării valorii estimate.
- La nivelul ANRE nu au fost stabilite categorii de funcții ocupate de personalul de specialitate cărora le sunt aplicabile prevederile legale privind obligația de a avea studii tehnice, economice sau juridice și minimum 3 ani vechime în sectorul energiei electrice, termice și al gazelor naturale sau în activitatea de reglementare.
- Au fost aprobate și implicit acordate una sau două clase de salarizare unui număr de 291 de salariați ai ANRE în alte condiții decât cele stabilite prin Contractul colectiv de muncă, respectiv fără a avea la bază propunerile formulate în scris ale șefilor ierarhici ai salariaților, transmise spre negociere președintelui ANRE, din care să rezulte: criteriile care au stat la baza acordării de una sau două clase de salarizare și performanța salariatului în ceea ce privește volumul, complexitatea, calitatea lucrărilor efectuate și gradul de realizare a sarcinilor.
- ANRE nu are stabilite categoriile de funcții care reprezintă personalul de specialitate și nici criterii privind experiența necesară îndeplinirii atribuțiilor specifice fiecărei funcții. Acest fapt a condus, în unele situații, la

negocierea salariului de bază brut al personalului angajat în anul 2022 cu nerespectarea principiului diferențierii salariului de bază brut în funcție de: pregătire profesională, experiență, performanță profesională, capacitate de inovație și de soluționare a problemelor, complexitate, creativitate, coordonare și supervizare, etc.

- Nu a fost respectată concordanța dintre natura posturilor și competențele profesionale și manageriale necesare îndeplinirii sarcinilor salariaților. Astfel, a fost angajată, pe un post de expert, o persoană care nu îndeplinea cerințele specifice acestui post, respectiv cele referitoare la condițiile de studii și experiență în domeniul de activitate. Aceasta avea o experiență de circa o lună în funcția de consilier juridic la o societate cu capital privat.
- Nu au fost asigurate condițiile de deplină egalitate cu alți candidați din interiorul sau exteriorul instituției în vederea ocupării unui post pe o durată nedeterminată. Astfel, un angajat încadrat în baza unui contract individual de muncă încheiat pe durată determinată a ocupat un post pe durată nedeterminată prin transformarea postului, fără organizarea unui concurs/examen.

Audit de conformitate

Realizarea/recunoașterea încasărilor/veniturilor în anii 2021-2022 la SC CONPET SA

SC CONPET SA PLOIEȘTI

Pe baza activității de audit întreprinse, Curtea a exprimat o concluzie modificată, cu rezerve, motivată de faptul că subiectul auditat este în conformitate, sub toate aspectele semnificative, cu criteriile aplicate ce derivă din reglementările care vizează realizarea încasărilor/veniturilor, cu excepția următoarelor neconformități:

- Anumite prevederi generale ale contractului-cadru normativ existent nu au fost transpuse în contractul negociat la nivelul entității.
 - Contractul negociat nu îndeplinește condițiile de formă și fond ale contractului-cadru pentru anul calendaristic, aprobat prin ordinul președintelui ANRM. La nivelul SC CONPET SA, contractarea serviciilor de transport al țițeiului, al gazolinei, al condensatului și al etanului prin sistemul național de transport se face prin negociere, având la bază prevederile contractului cadru.
- Prevederile contractuale, în unele cazuri, nu au fost puse în aplicare, chiar dacă acestea erau stipulate în contractul negociat. Astfel:
 - Procesul de facturare a serviciilor s-a realizat la o altă dată decât cea prevăzută în contract. Acest mod de facturare poate avea influență asupra recunoașterii veniturilor, deoarece pentru contabilizarea tranzacțiilor în valută, entitatea folosește un curs de schimb al pieței valutare incorect, și nu pe cel stabilit prin clauzele contractuale.
 - Reglarea cantitativă și valorică a stocului fizic total al produselor, aferente fiecărui an contractual pe baza realizărilor din balanțele de transport, nu s-a realizat prin încheierea unui document care să ateste concilierea între părțile implicate și din care să rezulte existența sau nu a unor datorii de daune compensatorii.
 - Nu au fost percepute daune interese în condițiile în care acestea erau stipulate în contract.
 - Amendamentele sau prevederile suplimentare la contract, în unele cazuri, nu s-au realizat prin încheierea unui act adițional, cu respectarea tuturor procedurilor de aprobare și avizare.

- Activitatea de investire a resurselor financiare în plasamente depozite bancare în scopul obținerii unei profitabilități adecvate, cu luarea în considerare a factorilor de risc valutar, a dobânzilor oferite de instituțiile de credit, de nevoile de lichiditate, de lichiditatea plasamentelor/depozitelor, nu s-a realizat pe baza unei strategii de investire a resurselor financiare, aprobată de către Consiliul de administrație.
- Veniturile obținute din penalitățile de întârziere calculate ca urmare a nerespectării prevederilor contractuale, nu se realizează în conformitate cu cadrul legislativ aplicabil, nefiind respectat principiul contabilității pe bază de angajamente.
- Drepturile constatate (veniturile realizate), rezultate din operațiunea de refacturare a cheltuielilor cu utilitățile, nu au îndeplinit condițiile stabilite, de recunoaștere a veniturilor conform cadrului legislativ aplicabil, în sensul că operațiunea nu a fost corect codificată și prezentată conform planului de conturi.

Audit de conformitate

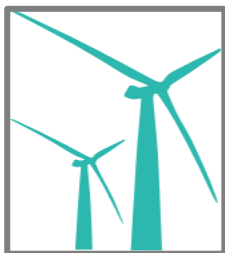
Achizițiile sectoriale inițiate și/sau finalizate în anul 2022 la SNGN ROMGAZ SA Mediaș

SNGN ROMGAZ SA MEDIAȘ

Pe baza activității de audit întreprinse, Curtea a exprimat o concluzie modificată, cu rezerve, motivată de faptul că subiectul auditat este în conformitate, sub toate aspectele semnificative, cu criteriile aplicate ce derivă din reglementările care vizează achizițiile sectoriale, cu excepția următoarelor neconformități:

- La nivelul SNGN ROMGAZ SA Sucursala Târgu Mureș nu au fost respectate deciziile cu privire la procedura de atribuire prin licitație deschisă a Acordului-cadru „Servicii de verificare, reparare și calibrare supape de siguranță” emise de Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor și de Curtea de Apel Târgu Mureș.
- Termenul legal de întocmire a raportului procedurii de achiziție sectorială nu a fost respectat, iar garanția de participare constituită de ofertantul care a refuzat semnarea contractului sectorial nu a fost reținută în cadrul procedurii de licitație deschisă pentru achiziționarea de servicii de „Reparații capitalizabile Instalații de intervenție”, inițiată la nivelul SNGN ROMGAZ SIRCOSS.
- Entitatea contractantă nu a stabilit, prin documentația de atribuire, factori de evaluare care să includă aspecte calitative, de mediu și/sau sociale, care au legătură cu obiectul contractului, în cazul aplicării criteriului „cel mai bun raport calitate-preț”, în cadrul procedurii de licitație deschisă aplicată la nivelul SNGN ROMGAZ SA STTM pentru achiziționarea de „Autoscară și Servicii de revizii obligatorii în perioada de garanție”.
- În cazul procedurii de licitație deschisă aplicată la nivelul SNGN ROMGAZ SA SIRCOSS pentru achiziționarea de „Produse chimice pentru industria petrolului și a gazelor și Servicii de analiză a noroiului de foraj”, SNGN ROMGAZ SA nu a publicat în SEAP extrasul din programul anual al achizițiilor sectoriale pentru contractele de achiziții sectoriale/acordurile-cadru de produse și/sau servicii a căror valoare estimată este mai mare sau egală cu pragurile prevăzute la art. 12 alin. (1) din *Legea nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale*.
- Entitatea nu a înregistrat sau a înregistrat cu întârziere garanțiile de participare/de bună execuție constituite sub forma unor instrumente de garantare emise în condițiile legii (scrisori de garanție bancară, scrisori de asigurare etc.); garanția de participare la licitație nu a fost restituită în termen de cel mult trei zile lucrătoare de la data constituirii garanției de bună execuție.

- În cadrul SNGN ROMGAZ SA nu s-a procedat la înregistrarea în contul în afara bilanțului *Garanții și giruri primite* a garanțiilor de participare constituite sub forma unor instrumente de garantare emise în condițiile legii (scrisori de garanție bancară, scrisori de asigurare etc.).
 - În cazul unor proceduri de licitație deschisă, organizată la nivelul SNGN ROMGAZ Sucursala Mediaș pentru achiziționarea „Detector de gaz cu laser”, s-a constatat nerestituirea garanției de participare la licitație în termen de cel mult trei zile lucrătoare de la data constituirii garanției de bună execuție.
 - În cazul unei achiziții off-line, entitatea nu a respectat prevederile legale cu privire la notificarea trimestrială a achizițiilor directe care nu au fost realizate prin utilizarea catalogului electronic SEAP, pentru achiziția directă de „Servicii de proiectare grafică”, efectuată la nivelul SNGN ROMGAZ SA – sediu, în valoare de 70 mii lei.
- Documentul Unic de Achiziție European sau instrucțiunile către ofertanți nu au fost menționate ca parte componentă a documentației de atribuire și/sau nu se regăsesc în dosarul achiziției, în cazul următoarelor proceduri:
- procedura de licitație deschisă aplicată la nivelul SNGN ROMGAZ SA Târgu Mureș pentru achiziționarea de „Servicii de proiectare pentru lucrări pregătitoare provizii la Sonda 161 Trei Sate”;
 - procedura de licitație deschisă aplicată la nivelul SNGN ROMGAZ SA Sucursala Mediaș pentru achiziționare „Cabină pază”;
 - procedura de licitație deschisă aplicată la nivelul SNGN ROMGAZ SA STTM pentru achiziționarea de „Servicii de proiectare reamenajare clădiri, schimbare destinație – Construcția C9”;
 - procedura de licitație deschisă aplicată la nivelul SNGN ROMGAZ SA Sucursala Mediaș pentru achiziționarea de „Detector de gaz cu laser”;
 - procedura de licitație deschisă aplicată la nivelul SNGN ROMGAZ Sucursala Mediaș pentru achiziționarea de „Cutii prefabricate”;
 - procedura simplificată aplicată la nivelul SNGN ROMGAZ SA SIRCOSS pentru achiziționarea de „Servicii de inspecții tehnice anuale ITA pentru cisterne de azot”;
 - procedura simplificată aplicată la nivelul SNGN ROMGAZ SA Târgu Mureș pentru achiziționarea de „Registre pentru parametri compresoare”;
 - procedura de negociere fără invitație prealabilă la o procedură concurențială de ofertare aplicată la nivelul SNGN ROMGAZ SA SIRCOSS pentru achiziționarea de „Azot lichid”.
- În cazul achiziției de „Azot lichid”, la nivelul SNGN ROMGAZ SA SIRCOSS, prin aplicarea procedurii de negociere fără invitație prealabilă la o procedură concurențială de ofertare, nu a fost respectat principiul bunei gestiuni financiare, în sensul achiziționării produsului la un preț mai mare (1,237 lei/mc) decât prețul produsului achiziționat prin procedura de licitație deschisă (1,091 lei/mc).

De ce a efectuat Curtea acest audit?

Auditul⁴⁵ a vizat perioada 2017-2022 și a urmărit evaluarea gradului în care a fost asigurată independența energetică din perspectiva utilizării surselor regenerabile de energie, ca urmare a politicilor/strategiilor elaborate de Minister, precum și analiza evoluției prețului energiei electrice în contextul tranziției energetice. Misiunea de audit s-a desfășurat la Ministerul Energiei.

În anul 2014, România ocupa locul 31 în clasamentul RECAI, care cuprinde cele mai atractive 40 de state din punct de vedere al investițiilor în sectorul Surse Regenerabile de Energie (SRE) și al oportunității de implementare a proiectelor de investiții. În raportul întocmit în iunie 2023, România nu mai figura în acest clasament.

Necesitatea efectuării misiunii de audit a fost determinată de rolul pe care energia îl ocupă în viața economică și socială, precum și de rolul semnificativ ocupat de acest sector în implementarea noilor politici privind tranziția către o economie cu un nivel scăzut al emisiilor de gaze cu efect de seră.

Ce a constatat Curtea?

- ▶ Prevederile actelor legislative europene din sectorul energetic nu au fost transpuse în legislația națională la termenele stabilite la nivel comunitar.
- ▶ România nu are aprobată o strategie energetică națională, prin care să fie stabilite obiectivele sectorului energiei electrice pe termen mediu și lung și modalitățile de realizare a acestora. Timp de 13 ani, *Strategia energetică a României pentru perioada 2007-2020*, aprobată prin *HG nr. 1069/2007*, nu a fost revizuită și nici monitorizată.
- ▶ Strategia de valorificare și promovare a surselor regenerabile de energie nu a fost actualizată, nefiind stabilite obiective și acțiuni de promovare a surselor regenerabile de energie (SRE) pe termen mediu și lung.
- ▶ La nivel național nu a fost elaborată o politică energetică pe baza programelor de guvernare, document prin care să fie urmărite direcțiile stabilite prin *Strategia energetică a României*.
- ▶ În anul 2021, la nivel național, ponderea energiei provenite din surse regenerabile în consumul final de energie a fost de 23,60%, cu 1,82% peste media realizată la nivelul UE, dar în scădere cu 0,88% față de nivelul înregistrat în anul 2020.
- ▶ Obiectivul stabilit pentru anul 2022 prin proiectul PNIESC privind creșterea puterii instalate în noi capacități de producere a energiei electrice din surse regenerabile (+1.816 MW), pe bază de surse eoliene și solare, nu a fost atins decât în proporție de 0,64%. Nerealizarea acestui obiectiv a avut un impact negativ asupra nivelului producției de energie electrică provenită din SRE și asupra asigurării independenței energetice.

⁴⁵ Misiunea de audit al performanței a fost derulată în cadrul colaborării bilaterale dintre Curtea de Conturi a României și Instituția Supremă de Audit a Țărilor de Jos (Netherlands Court of Audit - NCA), incluzând schimburi de experiență în practica auditului performanței, cu accent pe etapele de planificare, execuție și raportare, controlul și asigurarea calității, precum și comunicarea cu părțile interesate.

-
- ▶ Deși prin programele de guvernare, la operatorii economici la care statul este acționar unic/majoritar, a fost prevăzută punerea în funcțiune de noi capacități având o putere instalată de peste 4.900 MW, a fost pusă în funcțiune o singură capacitate de producere, cu o putere de doar 3 MW (0,06%).
-
- ▶ La nivelul operatorilor economici cu capital majoritar de stat aflați sub autoritatea Ministerului Energiei, în ultimii șase ani au fost puse în funcțiune doar două noi capacități de producere a energiei electrice pe bază de surse regenerabile, cu o putere instalată de doar 15,56 MW.
-
- ▶ Diminuarea investițiilor programate la nivelul operatorilor din sectorul producției de energie electrică și înregistrarea unui grad redus de realizare a proiectelor de investiții reprezintă reale riscuri pentru asigurarea independenței energetice.
-
- ▶ În anul 2022, prețurile medii ponderate la care s-au efectuat tranzacțiile de import au fost superioare celor la care s-a efectuat exportul, această diferență ajungând la 525,3 lei/MWh.
-
- ▶ România nu a realizat proiectul de actualizare a PNIESC și nu a raportat progresele realizate în implementarea acestuia în termenele prevăzute în legislația comunitară, riscând aplicarea unor sancțiuni.
-
- ▶ Programele de sprijin, cum ar fi Electric UP, Fondul pentru modernizare, Planul Național de Redresare și Reziliență, inițiate și derulate de Ministerul Energiei pentru promovarea E-SRE, au înregistrat întârzieri în procesul de evaluare, având un grad de implementare scăzut. Acest aspect poate conduce la nepunerea în funcțiune de noi capacități de producere a energiei electrice din surse regenerabile, respectiv la neîndeplinirea obiectivelor asumate de România și pierderea fondurilor nerambursabile alocate în acest sens.
-
- ▶ Începând cu anul 2019, România a devenit importator net de energie, în perioada 2019-2021, soldul balanței comerciale în acest sector înregistrând un deficit de 735,8 milioane euro.
-
- ▶ În intervalul 2017-2022, producția de energie electrică realizată la nivel național a scăzut cu 12,44%, în termeni absoluți, cu 7.930 GWh, cauza principală fiind reducerea producției pe bază de cărbune cu 6.633 GWh. De asemenea, consumul de energie electrică înregistrat la nivel național a scăzut cu 6,32%, în termeni absoluți cu 3.843 GWh, în principal din cauza contractării economiei și reducerii consumului populației. Puterea instalată în unitățile de producere a energiei electrice a scăzut în perioada analizată, ca urmare a diminuării capacităților de producere din surse convenționale, cu 44,8%, și a energiei din surse regenerabile de energie (E-SRE), cu 0,96%.
-
- ▶ În perioada auditată, retragerea din exploatare a capacităților de producere pe bază de cărbune (-2.680 MW) și hidrocarburi (-2.168 MW) nu a fost substituită de punerea în funcțiune de noi capacități pe bază de surse regenerabile (+37,56 MW).
-
- ▶ În semestrul II al anului 2022, România a avut cea mai mare creștere a prețului electricității la nivelul UE-27, înregistrând o creștere cu 112,35% comparativ cu perioada similară a anului 2021. România a ocupat prima poziție și în ceea ce privește
-

raportarea prețului la puterea de cumpărare, situându-se cu 119,25% peste media UE-27.

- ▶ Costul unitar mediu înregistrat de producătorii de energie electrică din SRE a înregistrat creșteri importante, în timp ce la nivel mondial a existat o tendință de reducere a acestuia.
 - ▶ Analiza realizată cu ajutorul modelelor econometrice a scos în evidență faptul că, pe termen lung, o scădere a cantității tranzacționate și o scădere a ponderii energiei din surse regenerabile este asociată cu o creștere a prețului mediu ponderat pe piețele la termen administrate de Operatorul Pieței de Energie Electrică și de Gaze Naturale „OPCOM” SA.
-

*Care au fost
recomandările
auditului
performanței?*

- ✓ Aprobarea strategiei energetice și stabilirea unor obiective bine definite, cu termene și responsabilități clare;
- ✓ Elaborarea, în baza Programului de guvernare în vigoare, a politicii energetice în sectorul energiei electrice;
- ✓ Actualizarea și corelarea documentelor strategice;
- ✓ Elaborarea de studii pe baza cărora să fie stabilite prioritățile privind investițiile din sectorul energiei electrice;
- ✓ Urmărirea includerii în programele de investiții a obiectivelor aprobate prin programele de guvernare;
- ✓ Dezvoltarea activității de stocare a energiei;
- ✓ Stabilirea unor criterii de departajare a proiectelor finanțate din fonduri nerambursabile, în funcție de zona de amplasare a proiectelor de investiții, factorul de capacitate al unităților de producere, acoperirea consumului propriu etc.;
- ✓ Eliminarea decalajului dintre retragerile din exploatare și punerea în funcțiune de noi capacități;
- ✓ Stabilirea unor indicatori-cheie de performanță, care să asigure realizarea integrală a programelor de investiții.

De ce a efectuat Curtea acest audit?

Auditul a vizat perioada 2017-2021 și a urmărit examinarea independentă din punct de vedere al eficienței, eficacității și economicității a modului în care strategiile și politicile au fost implementate în sectorul gazelor naturale, din perspectiva analizării impactului obținut față de impactul scontat și a identificării cauzelor care au condus la eventuale nerealizări. Misiunea de audit s-a desfășurat la Ministerul Energiei și la Agenția Națională pentru Resurse Minerale.

Necesitatea efectuării misiunii de audit a fost determinată de rolul pe care îl au gazele naturale în cadrul tranziției energetice, care implică utilizarea la scară largă a acestui tip de combustibil și care determină importanța realizării investițiilor în acest sector, în scopul descoperirii de noi rezerve și pentru creșterea gradului de valorificare a potențialului existent, dar și pentru dezvoltarea și rețehnologizarea rețelelor și a depozitelor de gaze naturale.

Ce a constatat Curtea?

Evaluarea contextului internațional privind sectorul gazelor naturale

În privința producției de gaze naturale realizate la nivelul țărilor membre UE, România s-a situat pe locul al doilea, cu 17,48% din producția realizată, respectiv 8.937 milioane m³. Țările de Jos au ocupat prima poziție, reprezentând aproximativ 42,34% din producția totală înregistrată în anul 2021, adică 21.650 milioane m³.

Strategia energetică, politica energetică, evaluarea gradului de îndeplinire a obiectivelor stabilite prin strategiile și politicile din sectorul gazelor naturale

Până la data finalizării auditului, în luna mai 2023, România nu avea aprobată o strategie energetică care să definească obiectivele sectorului gazelor naturale pe termen mediu și lung și nici modalitățile de realizare a acestora în vederea asigurării unei dezvoltări durabile a economiei naționale.

În perioada 2016-2018, pentru elaborarea și aprobarea unei noi strategii energetice, Ministerul Energiei a alocat și utilizat fonduri bugetare în sumă de 2.068 mii lei, reprezentând contravaloarea unor servicii de consultanță de specialitate pentru modelarea și analiza cantitativă a unor date anterioare anului 2016, precum și pentru elaborarea unui raport de mediu.

Ministerul Energiei nu a elaborat politica energetică pe baza programelor de guvernare din perioada 2017-2021, nu a elaborat studii pe baza cărora să fie stabilite prioritățile privind investițiile din sectorul gazelor naturale și nu a desfășurat activități pentru atragerea de investiții la operatorii economici aflați sub autoritatea sa.

Obiectivele stabilite prin *Strategia energetică a României pentru perioada 2007-2020*, aprobată în urmă cu mai bine de 15 ani⁴⁶, nu au fost integral realizate, iar la unele dintre acestea s-a renunțat (Proiectul Nabucco, stația de comprimare Cogelac).

Producția, consumul, soldul export-import de gaze naturale

Producția de gaze naturale realizată la nivel național a avut un trend descendent, de la 10.874,34 milioane m³, în anul 2017, la 9.046,72 milioane m³, în anul 2021, înregistrând cel mai redus nivel al producției din ultimul deceniu. Cel mai accentuat declin al producției de gaze naturale a fost înregistrat în intervalul 2019-2020, perioadă în care producția a scăzut cu 10,42%, respectiv cu 1.071,3 milioane m³.

⁴⁶ HG nr. 1069/2007 privind aprobarea *Strategiei energetice a României pentru perioada 2007-2020*

Reabilitarea și dezvoltarea sistemului de distribuție a gazelor naturale

Pe fondul scăderii producției interne de gaze naturale, în intervalul 2017-2021, România a importat o cantitate totală de 121.828,72 GWh gaze naturale, cu aproximativ 57% mai mult față de perioada 2012-2016, (74.287,109 GWh gaze naturale, echivalentul a 6.970.620 mii m³). În anul 2021, cantitatea de gaze naturale importată a crescut de trei ori comparativ cu anul 2017. În intervalul de timp 2017-2020, gazele din import au provenit în principal din Federația Rusă, însă ponderea acestora în totalul cantităților importate a înregistrat o scădere continuă, de la 99,97% în anul 2017, până la un minim de 90,96% în anul 2020, ceea ce semnifică identificarea unor surse alternative de aprovizionare.

Începând cu anul 2019, volumul lucrărilor de extindere/dezvoltare a rețelelor de distribuție a gazelor naturale a înregistrat o creștere importantă, ajungând în anul 2020 la 872 km, de peste 6,2 ori mai mare decât volumul realizat în anul 2018.

Auditul a evidențiat o tendință de scădere accentuată, de la an la an, a volumului lucrărilor de înlocuire a conductelor și bransamentelor efectuate de cei doi mari operatori Distrigaz Sud Rețele SRL și Delgaz Grid SA, concesionari ai sistemului de distribuție a gazelor naturale. În anul 2020 au fost înlocuiți numai 312 km, înregistrându-se astfel un volum minim de lucrări de înlocuire realizate în intervalul analizat.

Referitor la finanțarea extinderii rețelelor de distribuție, auditul a remarcat faptul că suma de 246.431 mii lei, reprezentând impozit asupra veniturilor suplimentare, achitat de titularii de acorduri petroliere din perimetrele offshore, colectată până la data de 26.10.2021 în contul *Disponibil din impozitul asupra veniturilor suplimentare achitat de titularii de acorduri petroliere din perimetrele offshore*, deschis pe numele ANAF la Trezoreria Statului, nu a fost utilizată conform prevederilor legale⁴⁷, respectiv *pentru finanțarea înființării și extinderii rețelelor de distribuție a gazelor naturale și a racordurilor la sistemul național de transport gaze naturale*, precum și altor investiții stabilite prin hotărâre a Guvernului, ci pentru plata sumelor acordate ca măsuri de sprijin pentru clienții casnici și noncasnici⁴⁸.

Concesionarea operațiunilor petroliere

Din anul 2010, ANRM nu a mai inițiat apeluri publice de ofertă pentru concesionarea operațiunilor petroliere, deși a fost remarcată existența unor zone geografice libere pentru concesionarea de operațiuni (68 de perimetre). Din cele 20 de perimetre pentru care au fost încheiate Acorduri de concesiune petrolieră în intervalul 2011-2015, numai în cazul a șase perimetre se mai efectuau operațiuni de explorare la data auditului, iar, în restul de 14 perimetre, acordurile au încetat sau erau în diverse faze de încetare, fapt ce relevă lipsa unor pârghii eficiente de analiză a capacității financiare a operatorilor la momentul acordării concesiunii.

Stadiul fizic și valoric al lucrărilor de investiții

Investițiile în realizarea rețelelor de distribuție gaze naturale nu au fost finalizate în toate cazurile la termenele convenite, fiind constatate situații în care proiectele nu au

⁴⁷ Art. 19 alin. (8) din *Legea nr. 256/2018 privind unele măsuri necesare pentru implementarea operațiunilor petroliere de către titularii de acorduri petroliere referitoare la perimetre petroliere offshore*

⁴⁸ În condițiile prevederilor *OGU nr. 118/2021 privind stabilirea unei scheme de compensare pentru consumul de energie electrică și gaze naturale pentru sezonul rece 2021-2022*, precum și pentru completarea *Ordonanței Guvernului nr. 27/1996 privind acordarea de facilități persoanelor care domiciliază sau lucrează în unele localități din Munții Apuseni și în Rezervația Biosferei „Delta Dunării”*, și ale *OGU nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023*, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei

realizate de concesionarii
serviciului de distribuție
gaze naturale

Dezvoltarea capacităților
de înmagazinare

fost realizate integral nici după câțiva ani de la data stabilită pentru finalizarea investițiilor (în municipiile Oradea, Drobeta Turnu-Severin, Sighetu Marmației, Salonta și în comunele Sarasău, Scobinți, Poiana Lacului și Muntenii de Jos).

Investițiile pentru dezvoltarea depozitelor de înmagazinare nu au fost realizate la nivelul programat. În contextul în care valoarea cumulată a lucrărilor de investiții programate a fi realizate a fost de 332.625,57 mii lei, gradul mediu de realizare a acestora a fost de numai 57,54%. În aceste condiții, performanțele depozitelor nu au înregistrat îmbunătățiri, întrucât capacitatea de înmagazinare a scăzut cu 3,15%, debitul de injecție a rămas constant, iar debitul mediu de extracție a scăzut cu 7,2%.

Printre aspectele pozitive remarcate cu prilejul auditului se numără deblocarea proiectelor de exploatare a gazelor naturale offshore din Marea Neagră și îndeplinirea obiectivului care viza implicarea Romgaz SA în proiectul Neptun Deep, majorarea lungimii conductelor magistrale de transport cu 6,81%, reprezentând 906,5 km și depășirea programelor de lucrări de forare asumate de Romgaz SA în cadrul programelor de explorare, cu un grad de realizare de 141,86%.

Care au fost recomandările auditului performanței?

Ministerul Energiei

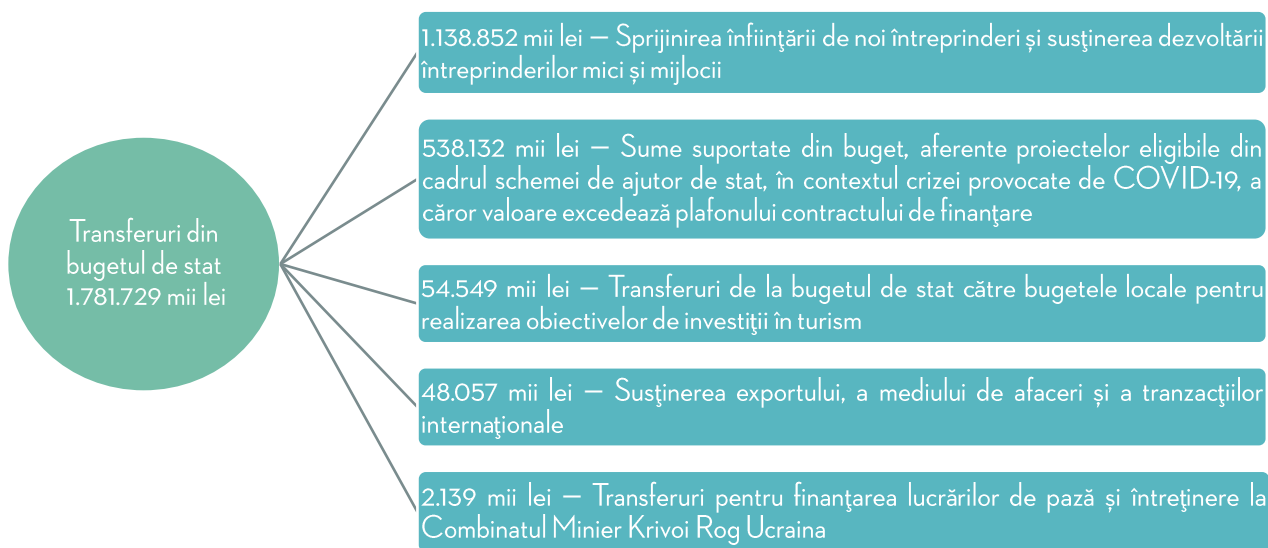
- ✓ Urgentarea demersurilor pentru aprobarea Strategiei Energetice Naționale și stabilirea unor obiective bine definite, cu termene și responsabilități clare;
- ✓ Elaborarea politicii energetice în domeniul gazelor naturale;
- ✓ Efectuarea de demersuri pentru atragerea de investiții la operatorii economici din domeniul gazelor naturale, aflați sub autoritatea Ministerului;
- ✓ Încheierea de acte adiționale la contractele de concesiune și stabilirea investițiilor minime de realizat de către operatorii de distribuție;
- ✓ Efectuarea de controale privind stadiul realizării lucrărilor asumate de concesionari prin contractele de concesiune.

*Agenția Națională
pentru Resurse
Minerale*

- ✓ Inițierea unui apel public de ofertă pentru concesionarea operațiunilor petroliere;
- ✓ Întreprinderea de demersuri care să conducă la îmbunătățirea cadrului legal în ceea ce privește accesul la terenuri pentru efectuarea lucrărilor de explorare;
- ✓ Aprobarea prin Programul minimal de investiții, la nivelul operatorilor de înmagazinare și transport, a unui volum de investiții care să conducă la îmbunătățirea stării tehnice/dezvoltarea capacității de înmagazinare;
- ✓ Crearea cadrului legal pentru constituirea de către titularii de Acorduri petroliere a unor garanții financiare pentru operațiunile petroliere ce urmează a fi efectuate;
- ✓ Implementarea unei instrucțiuni privind raportarea unitară a activităților desfășurate de titularii de Acorduri petroliere în fiecare dintre etapele acestora;
- ✓ Reanalizarea criteriilor stabilite la momentul acordării concesiunilor petroliere prin apel public de ofertă și a celor stabilite la momentul acordării transferului drepturilor și obligațiilor.

MEDIU DE AFACERI

Ministerul Antreprenoriatului și Turismului a efectuat cheltuieli din fonduri publice în valoare de 3.300.339 mii lei, din care 54% au reprezentat transferuri de la bugetul de stat:

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

MINISTERUL ANTREPRENORIALULUI ȘI TURISMULUI

Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare raportate de către Ministerul Antreprenoriatului și Turismului pentru anul 2022, au fost constatate denaturări, cu influențe semnificative și generalizate asupra situațiilor financiare. În consecință, Curtea de Conturi a emis o opinie contrară.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

Activele curente au fost supraevaluate cu suma de 89.880 mii lei.

- Au fost înregistrate și menținute nejustificat în categoria creanțe curente:
 - suma de 93.323 mii lei, în soldul contului *Decontări privind operațiuni financiare-activitatea operațională 01 A*, reprezentând contravaloarea transferurilor efectuate, în perioada 2018-2022 (din care, pentru anul 2022, plățile au însumat 27.712 mii lei), către birourile de promovare comercial-economică din străinătate, pentru plata indemnizațiilor persoanelor aflate la post și a cheltuielilor de funcționare ale birourilor. Documentele justificative transmise nu au fost analizate și avizate în totalitate, fapt ce a condus la nerecunoașterea lor drept cheltuieli în anul financiar corespunzător efectuării lor;
 - suma de 6.874 mii lei, în soldul contului *Debitori sub 1 an - creanțe comerciale*, preluată la înființare, prin protocolul de predare-primire încheiat cu Ministerul Economiei, reprezentând debite de recuperat la data de 31 decembrie 2022, în principal, de la societăți organizatoare de târguri internaționale. Entitatea nu a prezentat vechimea acestora, conținutul operațiunilor economico-financiare care le-au generat și nici nu au fost transmise confirmări de sold.
- Au fost subevaluate creanțe curente cu suma de 10.317 mii lei, concomitent cu subevaluarea datoriilor curente:
 - Nu a fost înregistrată în evidența contabilă, în conturile *Debitori* și *Alte datorii față de buget*, creanța în sumă de 6.681 mii lei, de recuperat și virat la bugetul de stat, stabilită în baza deciziilor de

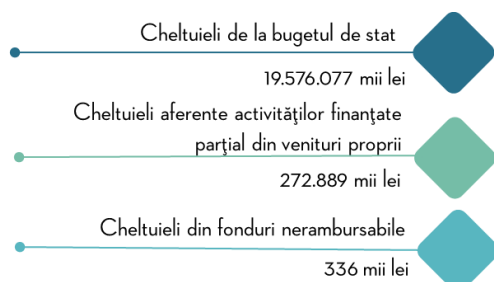
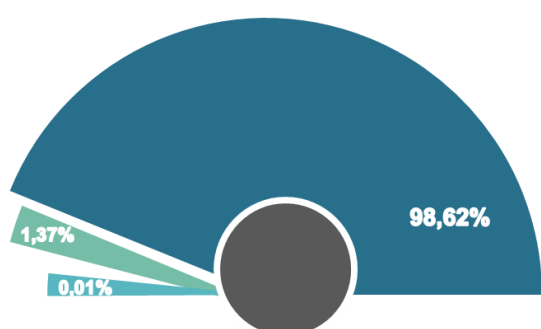
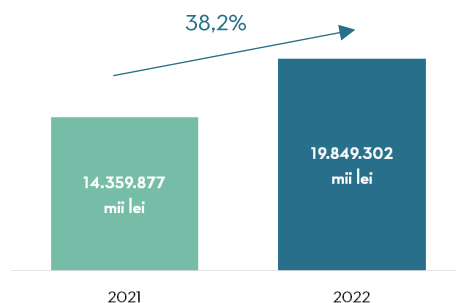
recuperare emise de către două entități subordonate ale Ministerului, către beneficiarii de programe de finanțare a IMM-urilor care nu au respectat obligațiile prevăzute în contractele de finanțare.

- Creanța în sumă de 3.636 mii lei a fost scăzută în mod eronat din evidența contabilă, din conturile *Debitori* și *Alte datorii față de buget*, suma reprezentând creanță de recuperat în vederea recuperării la bugetul de stat. Beneficiarii programelor de finanțare pentru IMM-uri nu au respectat obligațiile stipulate în contractele de finanțare, iar conform deciziilor de recuperare emise de o entitate subordonată a Ministerului, sumele trebuiau recuperate. Aceste sume au fost transmise la ANAF, însă până la data de 31 decembrie 2022, nu au fost recuperate.
- Datoriile curente au fost supraevaluate cu suma de 3.423 mii lei, în principal, prin:
 - Soldul contului *Personal-salarii datorate* a fost supraevaluat, concomitent cu majorarea cheltuielilor cu salariile personalului cu suma de 3.961 mii lei. Această situație a survenit ca urmare a înregistrării eronate a bazei de calcul aferente contribuțiilor sociale datorate personalului angajat al entității aflat la misiuni în străinătate și însoțitorilor acestora, precum și a înregistrării eronate a sumei de 28 mii lei, reprezentând drepturi salariale câștigate în instanța de judecată, acordate unui salariat al entității. Pentru suma de 28 mii lei, instanța a stabilit obligația de plată în sarcina Ministerului Economiei, iar plata efectuată trebuia recuperată de la acesta.
 - Garanțiile de participare la târguri internaționale, în sumă de 774 mii lei, preluate prin protocolul încheiat cu Ministerul Economiei, a căror vechime este mai mare de un an și pentru care nu există o evidență analitică, nu au fost restituite societăților participante. Acestea au fost menținute în soldul contului *Creditori sub 1 an - alte datorii curente*, existând riscul să fie depășit termenul legal de prescripție, situație în care aceste sume trebuiau evidențiate pe venituri.
 - Nu au fost constituite provizioane pentru litigiile având ca obiect acțiuni în pretenții în care entitatea este parte, în sumă de 5.000 mii lei, aflate pe rolul instanțelor de judecată la data de 31 decembrie 2022.
 - Soldul contului *Decontări din operațiuni în curs de clarificare* a fost supraevaluat cu suma de 3.711 mii lei, reprezentând, pe de o parte, un program informatic pentru activități în domeniul turismului în sumă de 4.506 mii lei, care, în fapt, nu a fost preluat la înființare de la Ministerul Economiei, suma fiind raportată în situațiile financiare la *Active fixe* de către ambele entități, iar, pe de altă parte, menținerea nejustificată a sumei de 796 mii lei, pentru care nu au fost întreprinse măsuri de analiză și clarificare, de înregistrare a sumelor clarificate în conturi corespunzătoare, după natura lor, conform Planului de conturi.
- Cheltuielile au fost supraevaluate ca urmare a înregistrării eronate în contul *Cheltuieli cu subvențiile și transferurile* a sumei de 1.816 mii lei, reprezentând cheltuieli în sumă de 1.172 mii lei efectuate de o societate în executarea contractului de prestări servicii pentru organizarea participării operatorilor economici la un târg internațional, până la momentul anulării acestuia. De asemenea, se includ în această supraevaluare despăgubirile în sumă de 644 mii lei, reprezentând comisionul stabilit și cheltuielile efectuate de societatea organizatoare în cazul altui târg internațional, pentru care instanța a anulat procedura de achiziție a serviciilor aferente.

TRANSPORTURI ȘI INFRASTRUCTURĂ

Domeniul *Transporturi și infrastructură* a înregistrat cheltuieli în valoare de 19.849.302 mii lei în exercițiul financiar 2022, cu **38,2%** mai mult față de cheltuielile aferente exercițiului financiar 2021. Această creștere s-a datorat majorării cheltuielilor finanțate din bugetul de stat cu 37,9%, a celor finanțate din fonduri nerambursabile cu 40,5% și cu 63% a cheltuielilor aferente activităților finanțate parțial din venituri proprii.

Cheltuielile finanțate de la BS au avut, în principal, următoarele destinații:

	Întreținerea și dezvoltarea infrastructurii de drumuri și poduri (10.442.932 mii lei)
	Transport pe calea ferată (5.800.995 mii lei)
	Transport cu metroul (1.400.855 mii lei)
	Transport pe apă (316.360 mii lei)
	Aviația civilă (300.804 mii lei)
	Alte cheltuieli în domeniul transporturilor (169.109 mii lei)

Analiza domeniului auditat relevă:

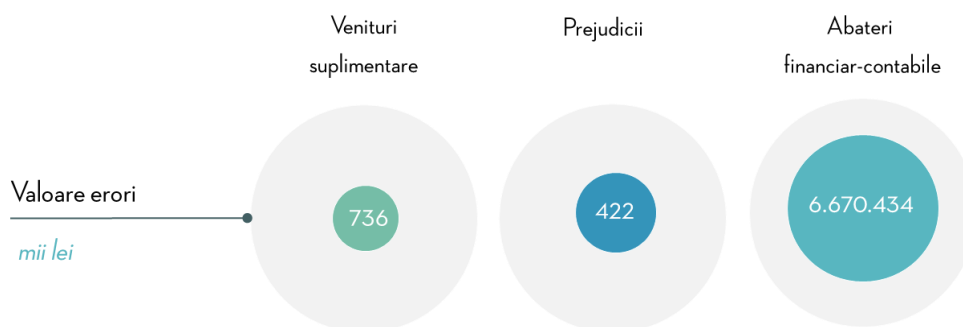
- La MTI au fost identificate erori semnificative în înregistrarea și raportarea cheltuielilor, precum și în gestionarea activelor necurente, afectând corectitudinea informațiilor financiare raportate în situațiile financiare consolidate.
- Dispozițiile legale privind autorizarea și desfășurarea circulației vehiculelor rutiere nu au fost armonizate corespunzător, ceea ce a dus la o necorelare în legislația în vigoare în ceea ce privește controlul efectuat de către CNAIR SA asupra unor vehicule de transport de marfă, de o anumită capacitate, la punctele de trecere a frontierei de stat.
- Lipsa unei inventarieri corecte a lucrărilor de investiții în curs, suspendate sau abandonate, la nivelul Metrorex, poate duce la o gestionare ineficientă a resurselor financiare și materiale. Fără stabilirea valorii de inventar pentru fiecare obiectiv de investiție în parte, societatea poate întâmpina dificultăți în evaluarea stadiului proiectelor și în luarea deciziilor corespunzătoare privind gestionarea acestora. De asemenea, neefectuarea demersurilor pentru sistarea și dezafectarea lucrărilor abandonate poate genera risipă de resurse și pierdere de fonduri.

În cadrul proiectului Magistrala „M5”, Metrorex a înregistrat întârzieri în procesul de clarificare a situației imobilelor afectate și nu a restituit la bugetul de stat sumele consemnate ca despăgubiri pentru imobilele excluse din coridorul de expropriere, ca urmare a revizuirii și definitivării finale a proiectului tehnic de execuție. Întârzierile și problemele legate de despăgubiri pot afecta progresul proiectului în sine, punând în pericol termenele și bugetul alocat inițial.

La nivelul Metrorex nu există o fundamentare a modului de acordare și stabilire a criteriilor de repartizare pe locuri de muncă și funcții, acordându-se sporul de metrou și sporul de noxe prin raportare la timpul efectiv lucrat și nu proporțional cu activitatea desfășurată în subteran. De asemenea, modalitatea de promovare în grad profesional, ocuparea posturilor vacante, precum și a posturilor de conducere s-au efectuat cu nerespectarea principiului transparenței.

- Aspecte semnificative de neconformitate cu legislația în domeniul achizițiilor sectoriale au fost identificate la Compania Națională Căi Ferate CFR SA, din cauza lipsei de diligență a persoanelor responsabile, care nu au luat toate măsurile necesare pentru a evita restricțiile asupra concurenței pe piața economică. Aceste acțiuni au încălcat principiile de nediscriminare, de tratament egal și transparență.
- România nu a avut o strategie coerentă de dezvoltare a transportului naval, care să asigure integrarea optimă a transportului naval cu alte modalități de transport. Deși Portul Constanța beneficiază de o poziție geografică avantajoasă, România a rămas sub media europeană în ceea ce privește cantitatea de mărfuri manipulată prin porturile maritime. Portul Constanța nu a reușit să recâștige rolul de hub la Marea Neagră pentru mărfurile containerizate, pe care l-a deținut anterior. Gradul de realizare a investițiilor nu a atins un nivel care să conducă la modernizarea și dezvoltarea infrastructurii învechite a Portului Constanța și, implicit, la creșterea atractivității și competitivității portului. Sectorul transporturilor din România se confruntă cu o infrastructură rutieră și feroviară învechită și deficitară, cu implicații asupra traficului și atractivității portului, cauzată, în principal, de lipsa modernizării și reabilitării.

Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat în anul 2023 la entitățile din domeniul *Transporturi și infrastructură*

MINISTERUL TRANSPORTURILOR ȘI INFRASTRUCTURII

Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare centralizate raportate de către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii pentru anul 2022, au fost constatate denaturări, cu influențe semnificative și generalizate asupra situațiilor financiare. În consecință, Curtea de Conturi a emis o opinie contrară.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- Valoarea activelor necurente a fost diminuată cu suma de 569.374 mii lei prin:
 - reflectarea unor diferențe între soldul scriptic al activelor fixe de natura construcțiilor și terenurilor din evidența contabilă a Ministerului și cel faptic înscris în listele de inventariere a domeniului public pentru gestiunea *Imobilizări Administrație Centrală/Loc de depozitare-Metrorex SA*;
 - neînregistrarea în valoarea activelor a cheltuielilor cu punerea în funcțiune a patru remorchere la Administrația Fluvială a Dunării de Jos Galați;
 - menținerea eronată în conturile de *Imobilizări corporale* a valorii imobilului *Teren Bază Tehnică* în incinta Aeroport Băneasa, transmis din proprietatea privată a statului în folosința gratuită a Școlii Superioare de Aviație Civilă;
 - înregistrarea eronată a valorii lucrărilor de consolidare și modernizare a Stadionului Giulești la nivelul Clubului Sportiv Rapid București;
 - diminuarea nejustificată a valorii amortizării înregistrate de către Clubul Sportiv Rapid București pentru activul *Stadion Giulești* și, implicit, majorarea rezultatului patrimonial cu aceeași sumă;
 - neefectuarea reevaluării a două terenuri și trei construcții din patrimoniul Clubului Sportiv Rapid București;
 - înregistrarea în evidența contabilă a unui teren care nu aparține entității din subordinea Ministerului, respectiv Aeroclubului României;
 - înregistrarea eronată a rezultatelor reevaluării construcției *Clădire hangar, turn control și spații conexe, rețele exterioare și rezervor incendiu - Județul Ilfov, Comuna Clinceni*;
 - diminuarea valorii activului fix *Sala Polivalentă Club Rapid București* cu valoarea lucrărilor de modernizare, înregistrate și plătite eronat din sumele aferente reparațiilor curente;
 - neînregistrarea în evidența contabilă a valorii lucrărilor efectuate la km 0+540 al podului rutier al Canalului Dunăre-Marea Neagră și a valorii lucrărilor aferente infrastructurii rutiere de acces în Portul Constanța;
 - înregistrarea în evidența contabilă a Spitalului Clinic Căi Ferate Timișoara a unor terenuri și construcții concesionate Companiei Naționale de Căi Ferate „CFR” SA.
- Cheltuielile raportate în contul de execuție bugetară al Ministerului au fost diminuate cu suma totală de 5.698.275 mii lei, în principal, prin neraportarea cheltuielilor efective provenite din ajustarea pierderilor de valoare aferente titlurilor de participare deținute de MTI în capitalul social al altor entități.
- La Centrul Român pentru Pregătirea și Perfecționarea Personalului din Transporturi Navale au fost identificate unele deficiențe în inițierea procedurilor de achiziție publică și în procesul de recepție a bunurilor/serviciilor/lucrărilor achiziționate. Acestea au inclus nejustificarea valorii estimate în referatul de

necesitate sau o justificare superficială, fără o documentare adecvată și realistă a fundamentării informațiilor specifice din referat.

- o Spitalul Clinic Căi Ferate Constanța a procedat la divizarea contractului de achiziție publică de lucrări de reparații și modernizare la obiectivul de investiții *Spitalul Port, Incinta Portului Constanța, Poarta 2*, în mai multe contracte distincte de valoare mai mică. Astfel, lucrările de reabilitare și modernizare au fost efectuate în urma unor achiziții directe realizate prin intermediul SEAP, în baza încheierii mai multor contracte în valoare totală de 3.333 mii lei, cu nerespectarea prevederilor legale.
- o Din analiza prevederilor legale în vigoare au fost identificate deficiențe în ceea ce privește corelarea dispozițiilor articolului 61 alineatul (1) litera (b) din *OMT/MDRAP/MAI nr. 1.236/6.509/126/2018 pentru aprobarea Normelor privind autorizarea și desfășurarea circulației vehiculelor rutiere cu mase și/sau dimensiuni ce depășesc masele și/sau dimensiunile maxime admise prevăzute în OG nr. 43/1997 privind regimul drumurilor*, cu cerințele stipulate în articolul 60 alineatul (11) din *OG nr. 43/1997 privind regimul drumurilor*. Astfel, s-a constatat că există o necorelare în legislația în vigoare în ceea ce privește controlul efectuat de către CNAIR SA asupra vehiculelor de transport de marfă, cu masa totală maximă autorizată cuprinsă între 3,5 tone și 7,5 tone, la punctele de trecere a frontierei de stat.
- o Ministerul Transporturilor și Infrastructurii nu a întreprins demersuri pentru remedierea dificultăților întâmpinate în activitatea Societății de Administrare Active Feroviare „SAAF”-SA și pentru a asigura continuitatea activității, inclusiv realizarea obiectivului principal al acesteia.

Audit de conformitate

Controlul situației, al evoluției și al modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

SOCIETATEA COMERCIALĂ DE TRANSPORT CU METROUL BUCUREȘTI „METROREX” SA

În urma auditului, Curtea a constatat faptul că modul de administrare de către entitatea verificată a patrimoniului public și privat al statului nu a fost în concordanță, sub toate aspectele semnificative, cu scopul, obiectivele și atribuțiile prevăzute în actele normative prin care a fost înființată entitatea verificată și că nu au fost respectate, sub toate aspectele semnificative, principiile legalității, regularității, eficienței, eficacității și economicității.

- o Inventarierea lucrărilor de investiții în curs, sistate sau abandonate nu s-a efectuat în mod corespunzător. Astfel, nu a fost stabilită valoarea de inventar pentru fiecare obiectiv de investiție în parte, iar, pentru cele care nu au mai putut fi finalizate, nu au fost efectuate demersuri în vederea sistării și dezafectării acestora.
- o Metrorex a întârziat nejustificat clarificarea situației imobilelor afectate de lucrarea de interes public pentru Magistrala „M5” și nu a restituit la bugetul de stat sumele consemnate ca despăgubiri pentru imobilele excluse din coridorul de expropriere ca urmare a revizuirii și definitivării finale a proiectului tehnic de execuție.
 - Nu au fost restituite proprietarilor terenurile neutilizate, după excluderea acestora din proiectul final al Magistralei „M5”, fapt ce a condus la menținerea în evidența contabilă a sumelor cuvenite bugetului de stat. Sumele nerestituite bugetului de stat, reprezentând despăgubirile aflate în cont bancar, pentru care au fost emise decizii de revocare a terenurilor expropriate, au fost în sumă de 484 mii lei.
 - Pentru suma de 3.958 mii lei, reprezentând valoarea despăgubirilor consemnate la CEC Bank încă din anul 2013, aferentă unui număr de cinci proprietari neidentificați, nu s-a putut stabili cuantumul sumei de restituit bugetului de stat pentru suprafețele neutilizate, întrucât Metrorex nu a clarificat situația cadastral-juridică a suprafețelor utilizate în cadrul proiectului.

- Metrorex a acordat sporul de condiții de muncă în metrou (sporul de metrou) și sporul de noxe fără o fundamentare a modului de acordare și de stabilire a criteriilor de repartizare pe locuri de muncă și funcții. Cu toate că locurile de muncă sunt la suprafață, tot personalul a beneficiat de spor de noxe integral, calculat prin raportare la timpul efectiv lucrat și nu proporțional cu activitatea desfășurată în subteran.
- În cadrul Metrorex, salarizarea personalului încadrat pe aceeași funcție se face în mod diferențiat. Pentru unele posturi, salarizarea a fost stabilită în funcție de absolvirea studiilor superioare, deși cerințele pentru ocuparea postului erau pentru studii medii. La nivel central, personalul care ocupă funcții de conducere în structura organizatorică subordonată directorului general a beneficiat de salarii mai mari decât personalul care ocupă aceeași funcție în cadrul celorlalte direcții de specialitate.
- Ocuparea posturilor vacante, inclusiv a celor de conducere, s-a realizat fără respectarea principiului transparenței. Promovarea în grad profesional s-a realizat doar pe baza referatelor aprobate de către director. Ocuparea posturilor vacante s-a făcut cu participarea exclusivă a salariaților din interiorul societății, iar, cea a funcțiilor de conducere sau coordonare, prin numire directă și nu prin examen sau concurs.

Audit de conformitate

Verificarea aspectelor semnalate prin rapoartele de verificare întocmite de către autoritățile cu competențe în gestionarea fondurilor externe nerambursabile/rambursabile, ca urmare a verificării procedurilor de achiziție publică

COMPANIA NAȚIONALĂ DE CĂI FERATE „CFR” SA BUCUREȘTI

În urma auditării aspectelor rezultate din rapoartele de verificare întocmite de către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii și transmise Curții de Conturi în legătură cu nerespectarea de către Compania Națională de Căi Ferate „CFR” SA a prevederilor legale în domeniul achizițiilor sectoriale, Curtea a concluzionat că aspectele de neconformitate cu prevederile legale în vigoare sunt semnificative, deoarece, prin modul în care au acționat, persoanele cu atribuții nu au întreprins toate diligențele necesare în vederea evitării situației de restrângere a concurenței pe piața economică, cu încălcarea principiului nediscriminării, al tratamentului egal și al transparenței.

În cazul unui număr de 27 de contracte de achiziții sectoriale atribuite prin procedură de licitație publică deschisă a fost nerespectat principiul nediscriminării și al tratamentului egal prin precizarea în fișa de date a achiziției a unei cerințe minime de calificare, cu caracter restrictiv.

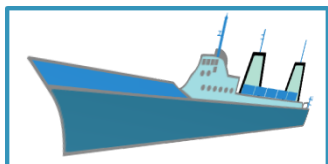
- Compania Națională de Căi Ferate „CFR” SA a inițiat o procedură de licitație deschisă, având ca obiect *Proiecte tip Quick Wins – Lucrări de eliminare a restricțiilor de viteză pentru reabilitarea parametrilor tehnici ai suprastructurii căii SPRCF Brașov*, în valoare totală estimată de 308.497 mii lei fără TVA, procedura fiind împărțită pe 21 de loturi.
 - În Fișa de date a achiziției, la punctul *Modul de prezentare a propunerii tehnice*, entitatea a formulat ca cerință obligatorie prezentarea în ofertă a unui Responsabil Tehnic cu Execuția (RTE), pentru care trebuia precizat numele expertului, modul în care ofertantul și-a asigurat accesul la serviciile acestuia și atestarea tehnico-profesională. Impunerea exigenței nominalizării și deținerii de calificări/certificate/autorizări la momentul depunerii ofertei și nu la momentul în care expertul va interveni în implementarea viitorului contract, fără a se preciza în oferta tehnică momentul în care vor interveni acești experți, contravine prevederilor legale. Formularea unei astfel de cerințe minime de calificare restrictive conduce la restrângerea concurenței pe piața economică, având drept consecință încălcarea principiului nediscriminării și al tratamentului egal, principii definite la punctul *Monitorizare supervizare, Principii generale* din Strategia Națională, aprobată prin HG nr. 901/2016 privind aprobarea Strategiei Naționale în domeniul achizițiilor publice.

În urma desfășurării procedurii de licitație deschisă, dintre cele 21 de loturi au fost atribuite un număr de 17 loturi.

- Situația a fost similară și în cazul achiziției sectoriale în care Compania Națională de Căi Ferate „CFR” SA Sucursala Regională CF Craiova a inițiat o procedură de licitație deschisă având ca obiect *Proiecte tip Quick Wins – Lucrări de eliminare a restricțiilor de viteză pentru reabilitarea parametrilor tehnici ai suprastructurii căii SRCF Craiova* în valoare totală estimată de 278.439 mii lei fără TVA, procedura fiind împărțită pe 26 de loturi.
 - În urma desfășurării procedurii de licitație deschisă, dintre cele 26 de loturi au fost atribuite șase contracte de achiziții sectoriale prin precizarea în cadrul documentației de atribuire a unei cerințe minime de calificare cu caracter restrictiv.
- Aceeași situație a fost constatată și în cazul achiziției sectoriale având ca obiect *Proiecte tip Quick Wins – Lucrări de eliminare a restricțiilor de viteză pentru reabilitarea parametrilor tehnici ai suprastructurii căii SRCF Brașov* în valoare totală estimată de 44.626 mii lei fără TVA, procedura de licitație deschisă fiind împărțită pe patru loturi.
 - În urma desfășurării procedurii de licitație deschisă au fost atribuite patru contracte de achiziții sectoriale prin precizarea, în cadrul documentației de atribuire, a unei cerințe minime de calificare cu caracter restrictiv.

Audit al performanței

Performanța administrării infrastructurii portuare și a conectivității Portului Constanța la infrastructura națională de transport rutier și feroviar

De ce a efectuat Curtea acest audit?

Misiunea de audit a fost inițiată în contextul interesului general privind realizarea unei infrastructuri de transport de calitate pe întreg teritoriul României. Portul Constanța este considerat un obiectiv de importanță strategică pentru dezvoltarea sistemului național și regional de transport, mai ales în contextul traficului de mărfuri către Ucraina, în special de cereale, în timpul conflictului din această țară. Dezvoltarea sectorului transporturilor în conformitate cu standardele europene și obiectivele politicii comunitare a fost o altă motivație importantă, prioritară fiind promovarea unor modalități de transport mai eficiente și sustenabile, cum ar fi transportul maritim și pe căile navigabile interioare. Porturile au un rol esențial în politica de coeziune europeană, contribuind la creșterea economică sustenabilă. Aparținerea la coridorul TEN-T Rin-Dunăre a poziționat Portul Constanța ca o prioritate în dezvoltarea sectorului european al transporturilor. Îmbunătățirea conexiunilor Portului Constanța cu hinterlandul⁴⁹ și îndeplinirea cerințelor privind infrastructura portuară pe rețeaua centrală TEN-T au constituit obiective strategice pentru România.

Misiunea a vizat perioada cuprinsă între anii 2016 și 2022. Acțiunea de audit s-a desfășurat la principalele instituții ale statului cu atribuții în domeniul administrării și gestionării infrastructurii portuare și a infrastructurii rutiere și feroviare care asigură conexiunea Portului Constanța cu regiunile deservite, respectiv: Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, Compania Națională „Administrația Porturilor Maritime” SA Constanța (CNAPM CT),

⁴⁹ Hinterlandul unui port cuprinde regiunile continentale de care portul în cauză este legat prin fluxurile comerciale.

Compania Națională de Căi Ferate „CFR” SA și Compania Națională de Administrare a Infrastructurii Rutiere SA.

În cadrul misiunii de audit au fost urmărite, în principal, următoarele obiective specifice:

- ▶ Evaluarea măsurii în care demersurile întreprinse la nivelul României au fost eficace pentru promovarea unor modalități de transport mai eficiente și mai sustenabile, în special a transportului naval, în concordanță cu obiectivele Uniunii Europene privind decarbonizarea transporturilor.
- ▶ Evaluarea măsurii în care activitatea de administrare a infrastructurii portuare realizată de CNAPM CT, precum și demersurile autorității publice tutelare și ale entităților publice cu atribuții în administrarea infrastructurilor de transport rutier și feroviar au asigurat creșterea atractivității și competitivității Portului Constanța.

Ce a constatat Curtea?

Lipsa unei strategii coerente pentru dezvoltarea transportului naval

România nu a avut o strategie coerentă de dezvoltare a transportului naval, care să asigure integrarea optimă a acestuia cu alte modalități de transport. Demersurile întreprinse la nivelul României nu au fost eficace pentru dezvoltarea echilibrată a modurilor de transport și pentru promovarea unor modalități de transport mai eficiente și mai sustenabile, contrar obiectivelor UE privind dezvoltarea durabilă a sectorului european al transporturilor.

Schimbări frecvente în managementul Companiei și lipsa unor indicatori de performanță adecvați

Activitatea CNAPM CT nu s-a desfășurat într-un mediu stabil și pe baza unor indicatori-cheie de performanță adaptați specificului activității, care să asigure utilizarea eficientă a resurselor și implementarea unei strategii adecvate de dezvoltare pe termen lung a Portului Constanța. În perioada auditată au avut loc numeroase schimbări în managementul Companiei. Conducerea Companiei a fost asigurată predominant de administratori și directori provizorii, ale căror contracte de mandat/administrare nu au cuprins obiective și criterii de performanță care să facă posibilă monitorizarea eficientă a performanței managementului de către autoritatea publică tutelară.

Pierderea rolului de hub la Marea Neagră pentru mărfurile containerizate

Portul Constanța s-a clasat în primele douăzeci de porturi europene din punct de vedere al cantității de marfă manipulată. Cu toate acestea, demersurile CNAPM pentru atragerea unor fluxuri suplimentare de mărfuri au fost parțial eficace, comparativ cu alte porturi din regiune. România s-a situat sub media europeană din punct de vedere al cantității de marfă manipulată prin porturile maritime, deși Portul Constanța beneficiază de o poziție geografică avantajoasă. Portul nu a reușit să recâștige rolul de hub la Marea Neagră pentru mărfurile containerizate, deținut anterior perioadei auditate, în timp ce unele porturi europene au raportat creșteri substanțiale în ceea ce privește traficul de containere.

Nevalorificarea prin închiriere a terenurilor aflate în administrare

Compania a urmărit creșterea veniturilor din exploatarea infrastructurii portuare prin extinderea suprafețelor de teren închiriate terților. Cu toate acestea, Compania are, în continuare, în administrare terenuri nevalorificate prin închiriere, precum și terenuri care nu sunt încă integrate în circuitul economic. Amenajarea și valorificarea acestor terenuri ar putea contribui semnificativ la creșterea veniturilor și la consolidarea rolului strategic al portului în regiune.

Subutilizarea terminalului de pasageri

Terminalul de pasageri al Portului Constanța a fost subutilizat comparativ cu nivelul realizat în porturile europene în aceeași perioadă, numărul pasagerilor care au făcut escală în Portul Constanța fiind nesemnificativ.

Grad scăzut de realizare a investițiilor

Gradul de realizare a investițiilor nu a atins un nivel care să conducă la modernizarea și dezvoltarea infrastructurii învechite a Portului Constanța și, implicit, la creșterea atractivității și competitivității portului. Cu excepția anului 2022, CNAPM CT nu și-a îndeplinit obligația legală de a utiliza peste 50% din veniturile proprii obținute din exploatarea infrastructurii portuare pentru întreținerea, repararea, modernizarea și dezvoltarea acesteia. Investițiile nu au fost realizate la nivelul alocărilor bugetare, gradul de realizare a acestora variind între 43,74% și 68,07% în perioada 2016-2021. Doar în anul 2022 a existat o preocupare mai accentuată pentru realizarea investițiilor, gradul de execuție a bugetului alocat fiind de 97,49%.

Infrastructura de transport deficitară

În pofida unor progrese înregistrate în perioada analizată, sectorul transporturilor din România continuă să se confrunte cu o calitate relativ scăzută a infrastructurii, în special a rețelelor rutiere, feroviare și maritime. În prezent, în România nu există o rețea satisfăcătoare de transport rutier rapid, respectiv autostrăzi și drumuri expres, iar infrastructura feroviară a suferit o deteriorare accentuată, cauzată, în principal, de lipsa modernizării și reabilitării. Deși transportul maritim pe distanțe scurte și transportul fluvial ar putea ajuta la descongestionarea traficului rutier, aceste modalități de transport nu sunt exploatate la capacitatea lor maximă. De asemenea, infrastructura portuară nu a fost dezvoltată și modernizată în conformitate cu obiectivele de dezvoltare privind transportul durabil și sustenabil.

Control insuficient al vehiculelor de transport marfă și lipsa reglementării corespunzătoare a accesului în interiorul zonei portuare

Demersurile CNAPM CT și ale autorităților competente au asigurat în mică măsură prevenirea degradării infrastructurii rutiere, atât în Portul Constanța, cât și pe rețeaua de drumuri care leagă Portul Constanța de hinterlandul acestuia. În raport cu creșterea traficului rutier din România, controlul vehiculelor de transport marfă a fost insuficient și nu a reușit să reducă riscul circulației vehiculelor supraîncărcate pe drumurile publice. Neasigurarea unui control eficace implică riscuri majore privind siguranța circulației, dar și utilizarea ineficientă a fondurilor publice destinate menținerii infrastructurii rutiere naționale la un nivel adecvat. În ceea ce privește Portul Constanța, lipsa reglementării corespunzătoare a accesului în interiorul zonei portuare și a controlului în acest domeniu conduce la degradarea accentuată a infrastructurii rutiere aflate în administrarea autorității portuare, la ineficacitatea investițiilor pentru reabilitarea sau modernizarea acesteia și la îngreunarea operațiunilor portuare.

Aplicații software și echipamente IT învechite

În cadrul CNAPM CT, activitatea IT a fost realizată adecvat și au fost luate măsuri în vederea identificării, evaluării și remedierii riscurilor privind securitatea IT. Cu toate acestea, demersurile Companiei de a digitaliza activitățile specifice nu au fost suficient de eficace, având în vedere prezența unor aplicații software și echipamente IT învechite, care nu mai corespund cerințelor actuale ale Companiei, precum și lipsa implementării unui sistem informatic integrat al infrastructurii Portului Constanța.

Întârzierile în implementarea unui sistem informatic cu rol de ghișeu unic - „Port Community Systems” îngreunează semnificativ atât activitatea Companiei, cât și pe cea a operatorilor portuari care își desfășoară activitatea în Portul Constanța.

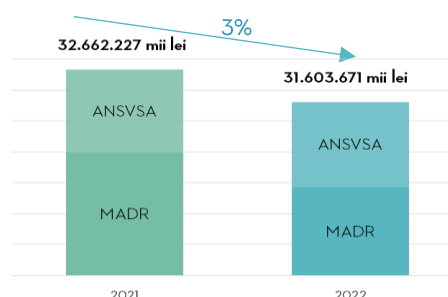
Care au fost recomandările auditului performanței?

- ✓ Finalizarea demersurilor privind elaborarea unei strategii clare de dezvoltare a transporturilor navale în România, care să sprijine obiectivele UE privind protecția mediului și integrarea transportului naval cu alte moduri de transport;
- ✓ Implementarea principiilor guvernantei corporative la nivelul CNAPM CT, în special în ceea ce privește stabilirea obiectivelor și criteriilor de performanță, precum și monitorizarea gradului de îndeplinire a acestora;
- ✓ Eficientizarea activității de inspecție și control privind respectarea reglementărilor din domeniul transporturilor rutiere în vederea protejării infrastructurii rutiere și creșterii siguranței circulației, atât pe rețeaua națională de drumuri, cât și pe rețeaua rutieră din Portul Constanța;
- ✓ Creșterea gradului de realizare a programelor de investiții în infrastructura portuară, inclusiv a investițiilor în infrastructura rutieră din port;
- ✓ Integrarea programelor investiționale ale operatorilor portuari în planul de dezvoltare a Portului Constanța, în vederea modernizării și dezvoltării capacităților portuare, precum și adaptării la cerințele pieței;
- ✓ Implementarea unor sisteme informatice adaptate nevoilor Companiei, care să asigure eficientizarea proceselor de afaceri, precum și alinierea la cerințele comunitare privind infrastructura portuară la porturile maritime aflate pe rețeaua centrală TEN-T;
- ✓ Realizarea de către CNAIR și CN CFR a elementelor de infrastructură aferente rețelei rutiere și feroviare TEN-T de pe teritoriul României, cu încadrarea în termenele stabilite prin politica comunitară în domeniu, precum și pentru modernizarea și dezvoltarea infrastructurii naționale de transport rutier și feroviar care asigură conectivitatea Portului Constanța cu principalele centre regionale de producție și consum.

AGRICULTURĂ ȘI SIGURANȚA ALIMENTELOR

Domeniul *Agricultură și siguranța alimentelor* a înregistrat cheltuieli în valoare de 31.603.671 mii lei în exercițiul financiar 2022, cu **3%** mai puțin față de cheltuielile aferente exercițiului financiar 2021.

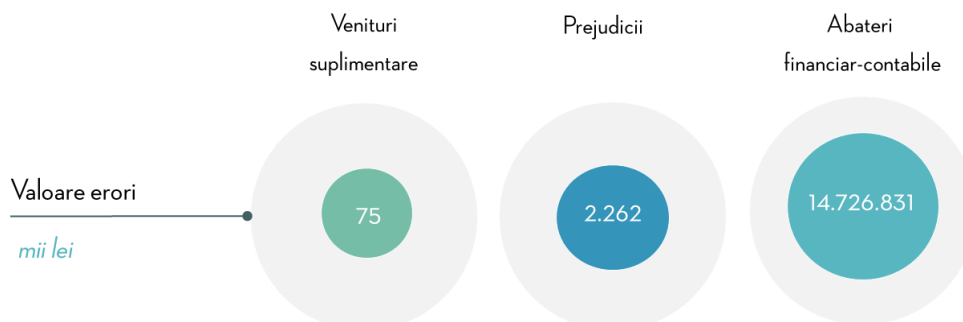

Analiza domeniului auditat relevă:

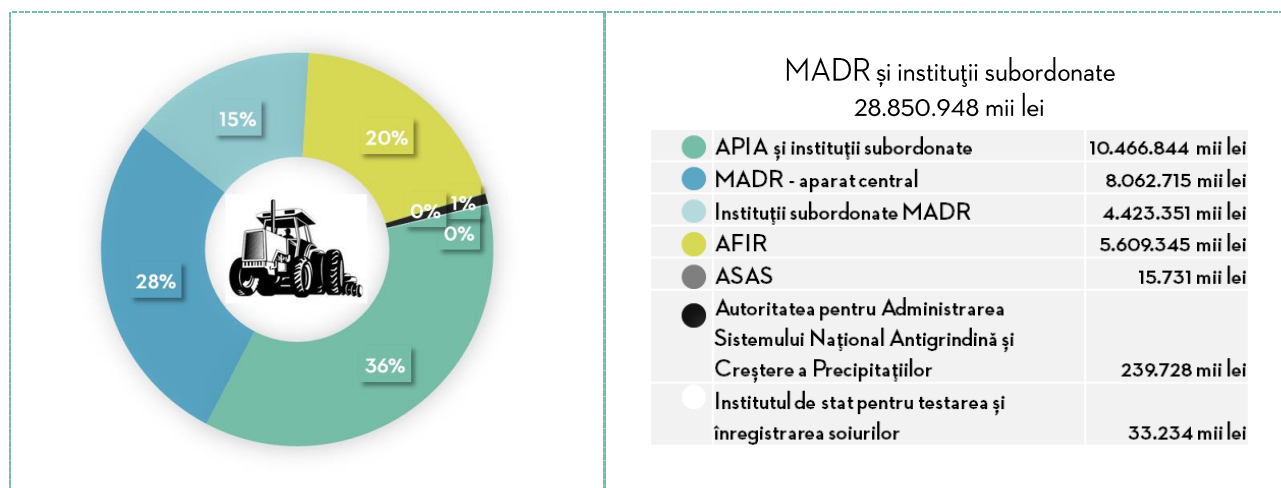
- La nivelul MADR nu există o abordare unitară privind analizarea și verificarea modului de aplicare a reglementărilor cu caracter financiar-contabil pentru toate instituțiile publice din cadrul Ministerului, ceea ce influențează exactitatea și exhaustivitatea informațiilor raportate în situațiile financiare. Neconcordanțe semnificative au fost constatate între valoarea patrimoniului, raportată în situațiile financiare consolidate, și datele înscrise în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, generate de neactualizarea inventarului centralizat cu ieșirile și intrările de bunuri din/în patrimoniu, cât și de neactualizarea valorilor de inventar și/sau a suprafețelor aferente acestora.
- O problemă identificată de Curtea de Conturi la ANSVSA face referire la cadrul legal deficitar privind combaterea pestei porcine africane, respectiv finanțarea intervențiilor de urgență și a combaterii unor boli ale animalelor. Această situație poate duce la apariția unor neclarități în procesul de acordare a despăgubirilor și, în consecință, poate genera litigii cu deținătorii acestor animale.
- Analizând măsurile adoptate privind prevenirea și combaterea efectelor schimbărilor climatice în agricultura românească, Curtea de Conturi atrage atenția asupra faptului că lipsa unei strategii naționale unitare în sectorul agricultură și dezvoltare rurală afectează coerența politicilor și a măsurilor în domeniu. În domeniul îmbunătățirilor funciare, MADR nu a elaborat și implementat o strategie națională care să cuprindă întregul sistem de amenajări de irigații, desecare-drenaj și de combatere a eroziunii solului, în scopul prevenirii și înlăturării acțiunii factorilor de risc: secetă, eroziunea solului, exces de apă, inundații.
- De asemenea, a fost analizată și *Strategia națională privind schimbările climatice*, care prevede obiective comune pentru MMAP și MADR, cum ar fi împădurirea terenurilor agricole, inclusiv a celor degradate și crearea de perdele forestiere. Colaborarea autorităților competente pentru implementarea adecvată și integrată a acțiunilor din planul național aferent strategiei privind schimbările climatice nu a fost eficientă. MADR și MMAP nu au încheiat protocoale pentru a stabili modalitățile de monitorizare, evaluare și raportare a nivelului de atingere a indicatorilor stabiliți în strategie.
- La nivelul Agenției Domeniilor Statului s-au reținut deficiențe în gestionarea contractelor de concesiune și în monitorizarea respectării obligațiilor contractuale de către concesionari. În unele contracte nu au fost introduse clauze care să permită actualizarea redevenței și nu au fost inițiate proceduri de concesiune a suprafețelor aflate sub contracte cu clauză „până la concesiune”,

astfel că veniturile obținute din activitatea de concesiune a terenurilor cu destinație agricolă nu au fost actualizate. Nu în toate situațiile ADS a verificat îndeplinirea condițiilor prevăzute de programul de susținere a tinerilor fermieri. De asemenea, ADS a adjudecat o suprafață de teren cu destinație agricolă, fără respectarea prevederilor procedurii de concesiune prin licitație publică cu strigare.

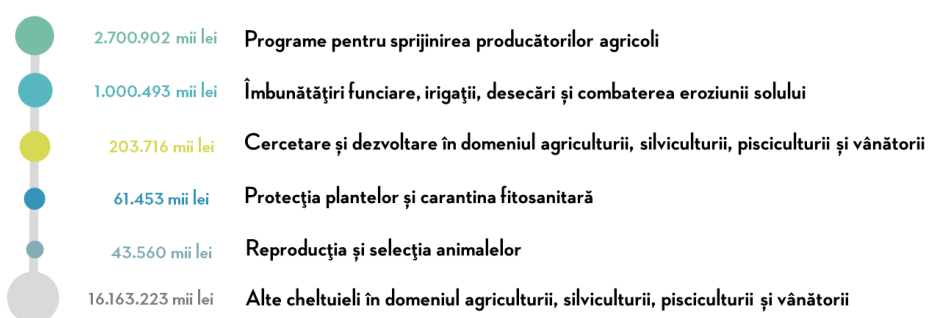
Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat în anul 2023 la entitățile din domeniul *Agricultură și siguranța alimentelor*

AGRICULTURĂ

MADR a efectuat cheltuieli din bugetul de stat în valoare de 20.849.136 mii lei, din care **97%** au avut ca destinație:

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

MINISTERUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

Ca urmare a misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR) pentru anul 2022, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate, asupra situațiilor financiare. În consecință, Curtea de Conturi a emis o opinie cu rezerve.

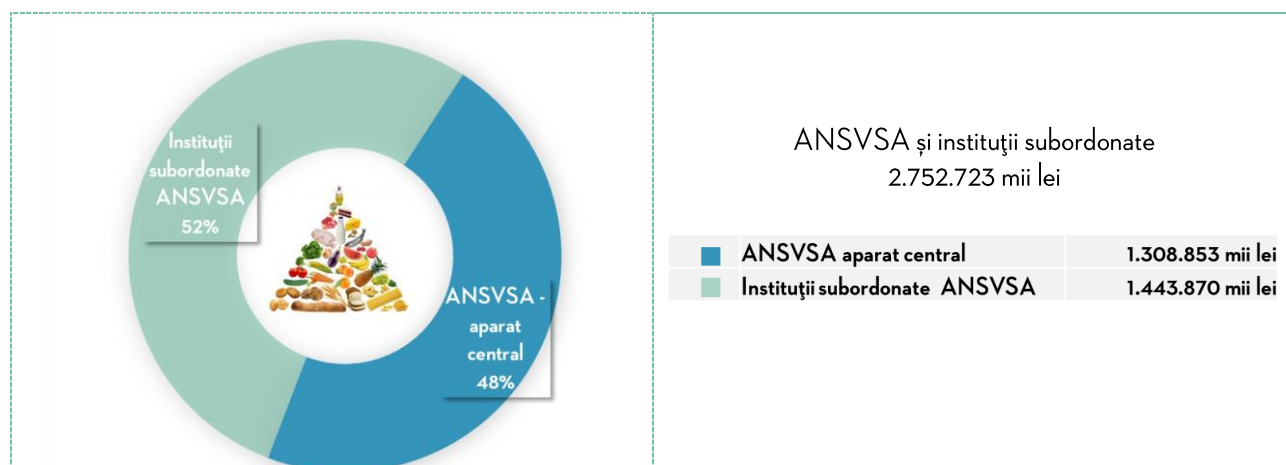
Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- La nivelul MADR au fost identificate neconcordanțe în sumă de 25.168 mii lei, între datele raportate în situațiile financiare anuale consolidate, încheiate la data de 31 decembrie 2022, depuse la MF și datele din sistemul electronic de raportare a situațiilor financiare ale instituțiilor publice - platforma FOREXEBUG.
 - Unele entități subordonate Ministerului au efectuat corecții asupra datelor raportate în platforma electronică FOREXEBUG ulterior depunerii și înregistrării la MF a situațiilor financiare consolidate.
- În situațiile financiare anuale încheiate la data de 31 decembrie 2022 de MADR și de unele entități subordonate acestuia, Curtea de Conturi a semnalat situații de subevaluare a datoriilor, precum și de supraevaluare a creanțelor și a activelor fixe corporale, astfel:
 - Datoriile raportate de MADR au fost subevaluate cu suma de 27.211 mii lei, prin neînregistrarea în contul contabil corespunzător a contravalorii tarifelor achitate la *Fondul de ameliorare a fondului funciar* pentru scoaterea din circuitul agricol a unor terenuri situate în extravilan, pentru care nu erau îndeplinite condițiile de scoatere din circuitul agricol.
 - Creanțele raportate de MADR au fost supraevaluate cu suma de 129.766 mii lei, prin neconstituirea, la nivelul APIA și AFIR, a ajustărilor pentru deprecierea creanțelor bugetare datorate de persoanele juridice aflate în insolvență, faliment sau radiate.
 - Creanțele raportate de Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR) au fost supraevaluate cu suma de 214 mii lei, prin menținerea unor debite anulate de instanțele judecătorești.
 - Activele fixe corporale au fost supraevaluate cu suma de 373 mii lei prin înregistrarea unor diferențe rezultate din reevaluarea unor imobile din domeniul privat al statului, aflate în administrarea Agenției Domeniilor Statului (ADS), deși, cu ocazia inventarierii faptice, în anii precedenți s-a constatat că acestea se aflau într-o stare avansată de degradare, erau demolate sau lipseau.
 - În situațiile financiare consolidate nu au fost reflectate ajustări pentru deprecierea activelor de natura construcțiilor, care, cu ocazia inventarierii anuale, au fost constatate ca fiind depreciate. Acest fapt a condus la supraevaluarea activelor fixe corporale cu suma de 16.988 mii lei, din care suma de 13.977 mii lei la nivelul Agenției Naționale de Îmbunătățiri Funciare și suma de 3.011 mii lei la nivelul ADS.
- În evidența contabilă întocmită de Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA) a fost menținută eronat suma de 1.426 mii lei, reprezentând contravaloarea unui teren din domeniul privat al statului, transmis prin protocol de predare-preluare a terenurilor cu destinație agricolă către Comisia locală de Fond Funciar a Comunei Deleni, în temeiul unei decizii civile definitive.
- La nivelul ANPA nu a fost clarificată suma de 5.030 mii lei, existentă în soldul contului *Construcții*, reprezentând active fixe preluate de la ADS din anul 2010, pentru care ANPA nu a confirmat realitatea soldului înscris în balanța de verificare. Totodată, de la data preluării acestora și până la data efectuării auditului financiar nu au fost supuse operațiunii de reevaluare.
- ANPA nu a înregistrat în *Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public sau privat al statului* suma de 17.723 mii lei, reprezentând valoarea bunurilor care alcătuiesc domeniul public sau privat al statului, reflectată în soldul contului *Construcții*.
- Cheltuielile anului 2022 au fost majorate cu suma de 373 mii lei, reprezentând cheltuielile aferente anului 2021, care au fost înregistrate în evidența contabilă la data efectuării plății și nu la data tranzacției, prin nerespectarea principiului contabilității de angajamente (Direcția pentru Agricultură Județeană Olt și APIA).

- Au fost constatate neconcordanțe în sumă de 12.360.778 mii lei între valoarea patrimoniului raportată în situațiile financiare consolidate și datele înscrise în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*. Aceste neconcordanțe au fost generate de neactualizarea inventarului centralizat cu ieșirile și intrările de bunuri din/în patrimoniu, precum și de neactualizarea valorilor de inventar și/sau a suprafețelor aferente acestora.
- ADS a efectuat necorespunzător inventarierea terenurilor și construcțiilor din domeniul public și privat al statului. Nu au fost inventariate faptic imobilizările corporale de natura terenurilor și clădirilor, în baza unor documente care să ateste dreptul de proprietate și al altor documente prevăzute de lege, precum extrase de carte funciară și planuri cadastrale actualizate la data efectuării inventarierii.
- În situațiile financiare anuale încheiate de APIA și AFIR au fost raportate creanțe neclarificate sau incerte, a căror recuperare este improbabilă, astfel:
 - în sumă de 206 mii lei aferentă perioadei 2006-2007, pentru care, la nivelul aparatului central APIA, nu au fost identificate titlurile de creanță;
 - în sumă de 8.768 mii lei, aferentă debitorilor transferați, în cursul anului 2021, din evidențele APIA - aparat central în evidențele APIA Vaslui, dintre care debitele în sumă de 40 mii lei erau sub incidența prescrierii în momentul transferului, societățile fiind radiate în anul 2013;
 - în sumă de 51.876 mii lei, la AFIR, reprezentând sume din Programul *SAPARD Românesc* aferente debitorilor aflați în procedura de faliment, de insolvență sau radiați.

SIGURANȚA ALIMENTELOR

La nivelul anului 2022, cheltuielile efectuate de către Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor au fost în valoare de 2.752.723 mii lei, în creștere cu 1% față de anul 2021.

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR

Ca urmare a misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA) pentru anul 2022, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate, asupra situațiilor financiare. În consecință, Curtea de Conturi a emis o opinie cu rezerve.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- ANSVSA nu a evidențiat suma de 18.687 mii lei, reprezentând valoarea de inventar a construcțiilor aferente punctelor de inspecție la frontieră, în care se desfășoară activități de control, în contul *Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului*.
- Situațiile financiare centralizate de ANSVSA au fost denaturate cu suma de 3.920 mii lei, reprezentând cota-parte din suma totală datorată de DSVSA Gorj unei persoane juridice pentru animalele de interes cinegetic (porci mistreți) ucise în vederea lichidării unui focar de pestă porcină africană, obligație stabilită prin hotărâri definitive ale instanțelor de judecată.
- Obligațiile de plată stabilite de instanțele de judecată, în sarcina ANSVSA, a DSVSA județene și a Municipiului București, nu au fost evidențiate în notele explicative ale situațiilor financiare consolidate. În anul 2022, prin punerea în executare a sentințelor definitive/executorii, a fost plătită din bugetul ANSVSA-aparat propriu suma totală de 2.903 mii lei, inclusiv dobânzi și cheltuieli de judecată.
- Insuficienta rigoare normativă și/sau transpunerea deficitară în legislația națională a unor prevederi din reglementările adoptate la nivelul UE, în ceea ce privește sănătatea animalelor, a dispozițiilor specifice privind combaterea pestei porcine africane, precum și finanțarea intervențiilor de urgență și a combaterii unor boli ale animalelor reprezintă un factor ridicat de risc de interpretare și aplicare neunitară a legislației din domeniul despăgubirilor acordate deținătorilor de animale de interes cinegetic din crescătoriile de vânat și complexurile de vânatoare, ucise în vederea lichidării unor focare de boli transmisibile ale animalelor. Această situație poate duce la apariția unor neclarități în procesul de acordare a despăgubirilor și, în consecință, poate genera litigii cu deținătorii acestor animale.
- Un alt risc potențial îl reprezintă riscul de decontare excesivă a pagubelor înregistrate de deținătorii animalelor ucise în vederea lichidării focarelor de boli, cauza fiind lipsa unor reglementări cu privire la criteriile de evaluare a animalelor ucise și de stabilire a valorii despăgubirilor acordate.
- În ceea ce privește stabilirea valorii de înlocuire a porcilor mistreți uciși în vederea lichidării focarului de pestă porcină africană, s-a constatat că lipsa unor reglementări clare cu privire la criteriile de evaluare a animalelor ucise, respectiv de stabilire a valorilor de piață, a facilitat utilizarea unor valori arbitrare, comparabile cu cele utilizate pentru practicarea vânatului, cu mult peste valorile de înlocuire utilizate de unitățile silvice din cadrul RNP Romsilva sau peste valorile maxime admise pentru decontare din fonduri europene.
- În cazul în care DSVSA județene vor fi obligate la plata unor despăgubiri în urma soluționării dosarelor de instanță, pentru animalele de interes cinegetic din crescătoriile de vânat ucise în vederea lichidării unor focare de boli ale animalelor, România riscă să nu obțină cofinanțarea acordată de Uniunea Europeană țărilor afectate, în conformitate cu prevederile Regulamentului CE nr. 349/2005 privind finanțarea comunitară a intervențiilor de urgență și a combaterii anumitor boli ale animalelor, ca urmare a necuprinderii obligațiilor de plată în decontul anului în care s-a produs uciderea animalelor din crescătoriile de vânat.
- Referitor la administrarea patrimoniului public, au rezultat neconcordanțe în sumă de 38.393 mii lei, între valoarea bunurilor proprietate publică a statului înregistrate în situațiile financiare consolidate ale ANSVSA, întocmite la data de 31 decembrie 2022 și valoarea acelorași bunuri înregistrate în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*.

AGENȚIA DOMENIILOR STATULUI

Pe baza activității de audit întreprinse, a procedurilor aplicate și a probelor obținute, Curtea a exprimat o concluzie contrară, întrucât a constatat că subiectul auditat nu este conform, sub toate aspectele semnificative, iar neconformitatea este generalizată la nivelul ADS.

- Efectuarea inventarierii patrimoniului public și privat al statului la data de 31 decembrie 2022 s-a realizat fără respectarea în totalitate a prevederilor legale:
 - Inventarierea terenurilor și clădirilor s-a realizat în absența documentelor care să ateste dreptul de proprietate;
 - Listele de inventariere a terenurilor nu au conținut informații detaliate privind poziția geografică și caracteristicile tehnice ale activelor. Potrivit informațiilor consemnate în procesul-verbal de inventariere aferent anului 2022, existau diferențe de suprafață între evidența contabilă și evidența tehnico-operativă, de 750,14 ha pentru domeniul public al statului și de 1.383,99 ha pentru domeniul privat al statului.
 - Nu au fost prezentate documente din care să rezulte compararea datelor din evidența contabilă și evidența tehnico-operativă în ceea ce privește clienții incerti sau aflați în litigiu. De asemenea, nu s-a efectuat inventarierea titlurilor de participare pe baza documentelor care atestă deținerea acestora.
- În cadrul ADS nu s-a realizat concilierea datelor raportate de către structurile de specialitate ale instituției privind suprafețele de teren contractate și nu s-a clarificat suprafața de teren liberă de contract. De asemenea, o suprafață de 56 mii ha, aflată în administrare, nu a fost exploatată prin concesiune sau arendă, situația juridică fiind incertă și/sau suprafețele nefiind atractive pentru potențialii concesiionari.
- Circumscripțiile sanitar-veterinare (CSV) nu au fost inventariate și gestionate în mod corespunzător:
 - În conformitate cu prevederile *OUG nr. 89/2004 privind vânzarea bunurilor imobile în care se desfășoară activități de asistență sanitară-veterinară*, ADS a preluat în administrare circumscripțiile sanitar-veterinare (clădiri și terenuri încadrate în domeniul privat) de la MADR, în scopul vânzării sau concesiunii bunurilor imobile care nu pot fi vândute.
 - S-a constatat că listele de inventar nu conțin referiri la starea reală/faptică a acestor imobile, respectiv la gradul de degradare/depreciere, deși comisiile locale de inventariere au făcut unele mențiuni referitoare la starea juridică și fizică a acestor imobile. Reprezentanții teritoriali ADS au consemnat că unele imobile fie sunt într-o stare avansată de degradare, fie nu există.
 - Spre exemplu, în cazul CSV-urilor de pe raza județului Dolj s-a consemnat că în anumite CSV-uri construcțiile nu mai există, iar în alte cazuri că imobilele se află într-o stare accentuată de degradare, aspecte care au fost menționate încă din anul 2019. În cazul județului Gorj, majoritatea imobilelor CSV se află într-o stare avansată de degradare, iar la CSV Prigoria nu s-a regăsit faptic clădirea.
 - În cazul CSV Florești din județul Cluj s-a constatat că aceasta figurează ca fiind inventariată, deși clădirea este demolată încă din anul 2016, fără acordul ADS, pe locul acesteia fiind construită o grădiniță aparținând Primăriei Florești.
- ADS nu a respectat obligația ca, în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a *Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a*

statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, să inventarieze terenurile cu destinație agricolă, deținute în administrare de unitățile de învățământ agricol, să înscrie dreptul de proprietate al statului în Cartea funciară, să încheie protocoale de preluare și să le concesioneze unităților de învățământ scutite de redevență.

- S-a constatat faptul că suprafețe de teren care fac parte din proprietatea publică a statului au fost trecute în proprietatea publică sau privată a unui UAT și, ulterior, au fost înstrăinate pentru construirea unor cartiere de locuințe, cu nerespectarea prevederilor legale privind trecerea terenurilor din proprietatea publică a statului, aceasta fiind efectuată de autorități care nu au competențe în acest sens.
- Lipsa încheierii protocoalelor de predare-primire și a contractelor de concesiune cu unitățile de învățământ agricol și silvic, pentru terenurile proprietate publică exploatate de acestea, precum și lipsa de acțiune în apărarea și protejarea fondului funciar de stat și neexploatarea acestuia în condiții de eficiență generează pierderea unor suprafețe de teren din patrimoniul statului. Un exemplu în acest sens este suprafața de teren aflată în folosința Liceului Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Alexandria (fost Grup Școlar Agricol). În Situația unităților de învățământ cu profil agricol cu suprafețe de teren predate către ADS nu s-a regăsit și suprafața de teren aferentă acestui liceu.
- Activitățile de identificare a suprafețelor de teren, aflate în administrarea Agenției, care au fost exploatate fără un titlu valabil și de recuperare a redevențelor stabilite, au fost deficitare.
 - În perioada auditată au fost identificate 114 cazuri de exploatare a terenurilor fără un titlu de proprietate valabil, afectând o suprafață totală de 7 mii hectare. În aceste cazuri au fost întocmite procese-verbale de ocupare abuzivă, stabilindu-se o redevență totală de 20.983 mii lei. Cu toate acestea, doar 5,6% din această sumă a fost recuperată, respectiv suma de 1.184 mii lei. Gradul scăzut de recuperare este influențat de introducerea de către ADS a acțiunilor în instanță pentru recunoașterea creanțelor, nefiind pronunțate pentru toate dosarele soluții definitive care să fie puse în executare.
- Acțiunea de identificare, delimitare, măsurare și de înregistrare în Cartea funciară a terenurilor proprietate publică și privată a statului, administrate de către ADS, nu a fost finalizată. În perioada 2011 și până la data efectuării auditului s-a intabulat doar 38% din suprafața rămasă în administrare, nefiind realizat cadastrul suprafețelor la nivel național.
- ADS a efectuat plăți în sumă de 914 mii lei, reprezentând despăgubiri stabilite în sarcina ADS prin hotărâri judecătorești definitive, fără a efectua o analiză a cauzelor și împrejurărilor care au generat plata acestora, inclusiv în ceea ce privește aspectele reținute de instanțele de judecată în motivarea hotărârilor pronunțate.
- ADS deține în administrare, din punct de vedere scriptic, o suprafață de 10 mii ha, pentru care au fost eliberate titluri de proprietate fără încheierea unui protocol de predare-preluare și, în consecință, situația patrimonială nu reflectă realitatea.
- La nivelul ADS au fost constatate deficiențe în gestionarea și monitorizarea contractelor de concesiune, dintre care exemplificăm:
 - ADS nu a efectuat o monitorizare adecvată a respectării de către concesionari a obligațiilor contractuale, constând în depunerea planurilor investiționale, constituirea garanțiilor pentru realizarea investițiilor, asigurarea culturilor în favoarea ADS, notificarea privind structura culturilor și a nivelului producției estimate, precum și în verificarea efectivă a realizării investițiilor.

- Veniturile provenite din activitatea de concesiune a terenurilor cu destinație agricolă nu au fost majorate din cauza absenței clauzelor care să permită actualizarea redevenței sau pentru că nu au fost inițiate proceduri de concesiune pentru suprafețele aflate sub contracte cu clauza „până la concesiune”. De asemenea, au fost identificate tipuri de contracte, cum ar fi asocierea în participațiune și locațiune, ca fiind în vigoare, deși aceste tipuri de contracte nu mai fac parte dintre opțiunile disponibile pentru exploatarea terenurilor aflate sub administrarea ADS.
- ADS nu a reziliat un contract de locațiune încheiat în anul 2006, deși concesionarul nu mai îndeplinea calitatea de deținător de active încă din anul 2013. Mai mult, s-a constatat că societatea și-a schimbat datele de identificare, iar, începând cu anul 2016, nu a mai depus declarații privind obligațiile de plată la bugetul de stat privind redevența datorată, redevențele fiind achitate de alte societăți și nu de către concesionar.
- În cadrul unui contract de concesiune atribuit unui tânăr fermier în 2021, ADS nu a verificat, în termen de un an, îndeplinirea condițiilor referitoare la înființarea fermei și la instalarea concesionarului ca șef al exploatarei, așa cum prevedea programul de susținere a tinerilor fermieri.
- ADS a adjudecat o suprafață de teren cu destinație agricolă de 1.805,2 ha, fără respectarea procedurilor de concesiune prin licitație publică cu strigare.

Audit al performanței

Prevenirea și combaterea efectelor schimbărilor climatice în agricultura românească

De ce a efectuat Curtea acest audit?

Selectarea temei de audit al performanței a fost motivată de interesul general privind impactul schimbărilor climatice asupra agriculturii, unul dintre cele mai vulnerabile sectoare economice la efectele negative ale acestora.

Au fost incluse în audit două ministere cu rol important în elaborarea și implementarea strategiilor naționale în domeniul supus auditării, respectiv Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor. Cu prilejul misiunii de audit efectuate au fost derulate acțiuni de documentare la MADR și la două instituții din subordinea acestuia, respectiv Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare și Administrația Sistemului Național Antigrindină și Creștere a Precipitațiilor (ASNACP).

Obiectivul auditului l-a reprezentat evaluarea modului în care MADR, prin structurile și instituțiile din subordine și-a asumat și îndeplinit atribuțiile și responsabilitățile în prevenirea și combaterea efectelor schimbărilor climatice în agricultură, pentru perioada 2000-2021. De asemenea, au fost evaluate performanțele programelor implementate de MADR și de instituțiile din subordine, care au vizat reducerea impactului negativ al schimbărilor climatice asupra agriculturii naționale.

Ce a constatat Curtea de Conturi?

- La nivelul sectorului agricultură și dezvoltare rurală nu a fost implementată o strategie națională unitară pentru combaterea efectelor secetei, ale deșertificării și ale degradării terenurilor agricole. Absența unei strategii unitare afectează coerența politicilor și a măsurilor în domeniu. Lipsa unei viziuni de ansamblu asupra acțiunilor și a mecanismelor necesare, care ar trebui implementate de către toate entitățile publice cu atribuții în domeniu, are un impact negativ în eliminarea/diminuarea deficiențelor structurale și a vulnerabilităților sectorului agroalimentar, inclusiv a celor legate de efectele schimbărilor climatice.
- *Strategia Națională pentru Combaterea Deșertificării, Degradării Terenurilor* din anul 2000 a fost

implementată într-o măsură redusă, cauza fiind, în principal, neaprobarea de către Guvern a Programului de punere în aplicare a strategiei, lipsa instrumentelor de implementare, capacitatea slabă de cooperare intersectorială, precum și neconcordanțele dintre programele propuse și planurile comunităților locale.

- ▶ Este de remarcat faptul că, de la momentul ratificării Convenției Națiunilor Unite pentru Combaterea Deșertificării (1998) și până în anul 2021, când a intrat în vigoare *Legea nr. 246/2020 privind utilizarea, conservarea și protecția solului*, la nivel național nu a existat un cadru legal integrat privind utilizarea, conservarea și protecția solului și, implicit, a terenurilor agricole.
- ▶ MADR nu a elaborat și implementat o strategie națională în domeniul îmbunătățirilor funciare, care să cuprindă întregul sistem de amenajări de irigații, de desecare-drenaj și de combatere a eroziunii solului, în scopul prevenirii și înlăturării acțiunii factorilor de risc – secetă, eroziunea solului, exces de apă, inundații.
- ▶ Ministerul a elaborat anumite planuri/programe strategice și proiecte de strategii, relevante pentru domeniul auditat, dar propunerile formulate nu au fost aprobate de puterea legislativă/executivă. Prioritățile urmărite în sectorul agricultură și dezvoltare rurală, inclusiv în ceea ce privește atenuarea și adaptarea la efectele schimbărilor climatice, au fost cuprinse, într-o oarecare măsură, în unele programe implementate de entitățile subordonate.

Principalele observații privind eficacitatea programelor și a planurilor implementate de entitățile subordonate:

Programul național de reabilitare a infrastructurii principale de irigații

În perioada 2018-2021, implementarea Programului s-a concretizat într-un progres limitat. Dintre cele 89 de proiecte de amenajare a irigațiilor planificate, doar 16 au fost finalizate până în 2021, aferente unui număr de 13 amenajări de irigații. Cu toate că Programul avea ca obiectiv realizarea unor economii în ceea ce privește resursele de apă și energie electrică, precum și sporirea productivității terenurilor agricole, aceste rezultate și efecte așteptate nu au fost evaluate sau cuantificate.

Chiar dacă suprafața efectiv udată a înregistrat o creștere, datorită stimulării cererii de apă pentru irigații prin facilități financiare acordate beneficiarilor și în contextul secetei din 2020, aceasta rămâne încă redusă. În anul 2021, această suprafață reprezenta doar 12,44% din totalul suprafeței amenajate pentru irigații și 35,23% din totalul suprafeței funcționale.

Programul național de monitorizare sol-teren pentru agricultură

Conform datelor publicate de Institutul Național de Statistică (INS), în anul 2014, fondul funciar al României era de 23.839.071 ha, din care o suprafață de 14.630.072 ha era destinată activităților agricole. În cadrul Programului aprobat pentru perioada 2012-2021 se stipula efectuarea de studii pedologice asupra întregii suprafețe agricole; însă implementarea efectivă a acestor studii a avut loc pe o suprafață de doar 2.507.054,27 ha, reflectând un grad de realizare de numai 17,13% pe întreaga durată de implementare a programului.

Potrivit informațiilor centralizate privind progresul realizării hărților de sol în intervalul 2002-2021, studiile pedologice au fost efectuate în cadrul a 1.398 de unități administrativ-teritoriale, acoperind o suprafață totală de 6.654.557 ha, ceea ce reprezintă 45,2% din totalul suprafeței agricole a țării. Această cifră este semnificativ sub estimarea inițială a Programului, care prevedea monitorizarea întregii suprafețe agricole la nivel național.

În vederea realizării unui inventar de acțiuni care ar putea fi întreprinse pentru a combate riscul degradării terenurilor agricole, nu s-a efectuat o analiză cuprinzătoare a datelor și informațiilor de monitorizare a solului. Scopul programului nu a fost atins, datele și informațiile obținute prin derularea programului de monitorizare nefiind

Planul sectorial pentru cercetare-dezvoltare, agricultură și dezvoltare rurală (ADER)

integrate într-un program/plan național pentru protecția terenurilor agricole.

De asemenea, nu s-au finanțat lucrări privind stabilirea perimetrelor de ameliorare, proiectare și execuție a lucrărilor de ameliorare a terenurilor agricole și redarea acestora în circuitul agricol.

MADR a elaborat un proiect de *Strategie pentru cercetare-dezvoltare-inovare în domeniul agroalimentar pe termen mediu și lung 2014-2020/2020-2030*, cu scopul de a stabili condițiile și prioritățile de cercetare-dezvoltare și inovare necesare atingerii obiectivelor și ȋntelilor de dezvoltare ale domeniului agroalimentar, însă acesta nu a fost aprobat de Guvern.

Principalele vulnerabilități ale sectorului de cercetare-dezvoltare-inovare în domeniul agricol includ absența unei strategii de dezvoltare corespunzătoare pentru acest sector, disocierea semnificativă a activităților de cercetare aplicativă față de nevoile societății în ansamblu, precum și ale fermierilor în mod specific. De asemenea, se constată o infrastructură depășită, resurse umane insuficiente și un cadru legal inadecvat pentru a asigura coordonarea la nivel național și o abordare unitară a modului de organizare, funcționare și finanțare a unităților de cercetare-dezvoltare din domeniul agricol.

Programul de realizare a Sistemului național antigrindină și de creștere a precipitațiilor

MADR nu a înființat o structură funcțională care să asigure coordonarea, monitorizarea și evaluarea activităților desfășurate de ASNACP în implementarea Programului de realizare a Sistemului național antigrindină și de creștere a precipitațiilor, pe perioada 2010-2024.

Pentru diversificarea metodelor de intervenție utilizate, în perioada 2019-2022, ASNACP a desfășurat programe experimentale de mică amploare pentru creșterea precipitațiilor prin utilizarea metodei aviației, a generatoarelor terestre și a baloanelor cu heliu.

În România, suprafața protejată împotriva fenomenelor meteorologice periculoase a crescut de la cca 271.000 ha în anul 2015, la 1,5 mil. ha în anul 2021 și 2,3 mil. ha în anul 2022, cu perspectiva de a depăși 4,4 mil. ha. După finalizarea Programului, se preconizează că totalul punctelor de lansare rachete va ajunge la 187 de obiective. Dat fiind faptul că la sfârșitul anului 2022 se aflau în exploatare 99 de puncte de lansare rachete, realizarea obiectivului propus pare puțin probabilă, având în vedere că programul are ca termen de finalizare anul 2024.

Programe naționale de dezvoltare rurală

Deși MADR a adoptat un cadru legislativ și instituțional de bază în domeniul agriculturii ecologice, măsurile și acțiunile implementate prin PNDR nu au fost susținute de un plan național și de o strategie de promovare și susținere care să aibă ca scop creșterea contribuției agriculturii ecologice la dezvoltarea unei agriculturi durabile, ținând cont și de tradițiile, dar și de condițiile naturale de care dispune România.

La nivelul MADR nu au fost efectuate studii prin care să se evalueze impactul potențial și contribuția standardelor în materie de ecocondiționalitate asupra protecției solurilor agricole.

În Planul național de acțiune al *Strategiei naționale privind schimbările climatice* au fost prevăzute obiective comune pentru MMAP și MADR, cum ar fi împădurirea terenurilor agricole, inclusiv a celor degradate, crearea de perdele forestiere și actualizarea *Programului național de împădurire și a Sistemului național de perdele forestiere*.

- La nivel național nu există un inventar real, centralizat și asumat de autoritățile cu atribuții și responsabilități, al terenurilor degradate, deși, în conformitate cu prevederile *Legii nr. 100/2010 privind împădurirea*

terenurilor degradate, inventarierea acestora constituie o obligație permanentă. De asemenea, nu a fost elaborat și adoptat un program național pentru împădurirea terenurilor degradate.

- ▶ În perioada 2010-2015 s-au realizat împăduriri în perimetre de ameliorare a terenurilor degradate preluate în fondul forestier național, doar pe suprafața de 1.021 ha. Raportat la cele 495.421 ha de terenuri degradate din România, pe care le identifică statisticile oficiale, la nivelul anului 2014, suprafața realizată prin împădurirea terenurilor degradate este nesemnificativă.
- ▶ În perioada 2016-2022 nu s-au mai împădurit terenuri agricole degradate. Mai mult, având în vedere gradul redus de împădurire din perioada 2010-2022, realizarea, până în anul 2035, a țintei prevăzute în Codul silvic, de „împădurire a unor terenuri cu altă destinație decât cea silvică, în suprafață de 2 milioane ha” pare imposibilă.
- ▶ La nivel național nu a fost aprobat și implementat un program pentru realizarea perdelelor forestiere de protecție a terenurilor agricole, similar celui pentru protecția autostrăzilor și drumurilor naționale.
- ▶ Colaborarea autorităților competente pentru implementarea adecvată și integrată a acțiunilor din planul național aferent strategiei privind schimbările climatice nu a fost eficientă.
- ▶ Nu au fost încheiate protocoale între MADR și MMAP pentru a stabili modalități de monitorizare, evaluare și raportare a nivelului de atingere a indicatorilor incluși în PNASC. Nu au fost elaborate rapoarte de monitorizare și nu s-a efectuat evaluarea indicatorilor utilizați în PNASC.

Care au fost recomandările auditului performanței?

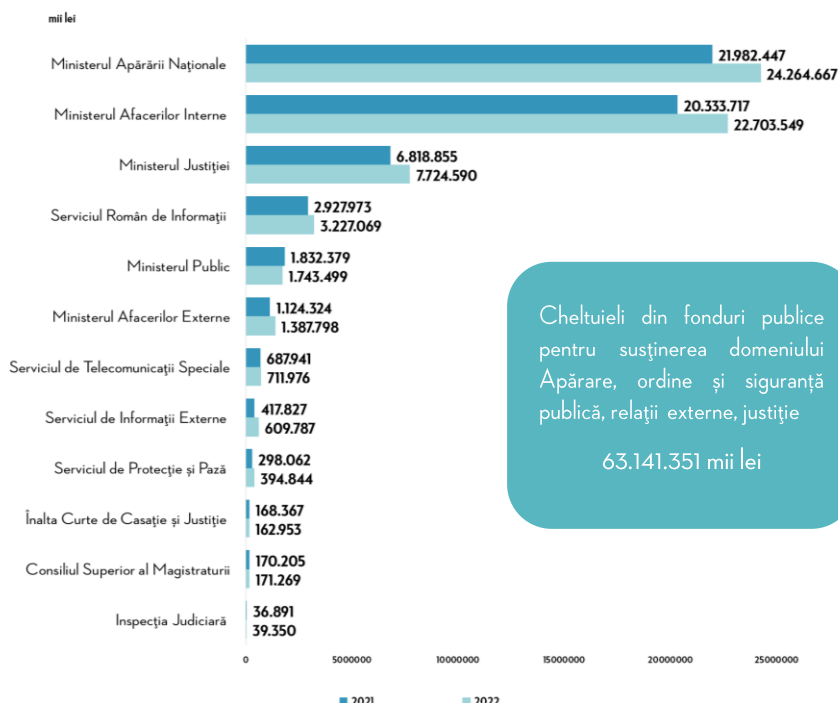
Curtea de Conturi a formulat o serie de recomandări pentru eliminarea deficiențelor, pentru diminuarea riscurilor și a punctelor slabe, dintre care enumerăm:

- ✓ Consolidarea capacității instituționale a MADR de a gestiona integrat și coordonat activitățile specifice privind prevenirea și combaterea efectelor schimbărilor climatice în agricultură.
- ✓ Elaborarea unei strategii unitare de reducere a efectelor secetei, prevenirea și combaterea degradării și deșertificării terenurilor agricole și asigurarea cadrului de implementare pentru armonizarea legislației și regulamentelor în domeniu. Strategia elaborată trebuie să conțină ținte și indicatori relevanți pentru determinarea impactului măsurilor implementate asupra reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră.
- ✓ Integrarea și monitorizarea programelor de reabilitare și de modernizare a infrastructurii de irigații, a sistemelor de desecare-drenaj și de combatere a eroziunii solului într-o strategie națională, în scopul adaptării agriculturii la schimbările climatice și al reducerii efectelor acestora asupra producției agricole.
- ✓ Centralizarea și analizarea datelor și informațiilor obținute în urma studiilor efectuate asupra programelor derulate în sectorul agricol, armonizarea legislației privind utilizarea, conservarea și protecția solului cu reglementările europene.
- ✓ Continuarea acțiunilor de diversificare a metodelor de intervenție activă în atmosferă prin desfășurarea de activități de creștere a precipitațiilor și prin includerea de noi tehnologii.
- ✓ Simplificarea cerințelor de accesare a măsurilor implementate prin Politica Agricolă Comună 2021-2027, evaluate ca având impact în prevenirea și diminuarea efectelor schimbărilor climatice.
- ✓ Îmbunătățirea sprijinului acordat fermierilor pentru clarificarea și facilitarea accesării pachetelor de agro-mediu cu scopul de a acoperi cât mai mult posibil zonele eligibile.
- ✓ Inventarierea terenurilor agricole degradate care pot fi ameliorate prin împădurire, stabilirea necesarului de perdele forestiere de protecție a terenurilor agricole, elaborarea unei strategii naționale și a unui program/plan coerent de implementare a acesteia în scopul realizării împăduririi terenurilor agricole degradate și al înființării de perdele de protecție.

APĂRARE, ORDINE ȘI SIGURANȚĂ PUBLICĂ, RELAȚII EXTERNE, JUSTIȚIE

În anul 2022, cheltuielile publice pentru susținerea domeniului *Apărare, ordine și siguranță publică, relații externe, justiție* au fost în valoare de 63.141.351 mii lei, în creștere cu **11,1%** față de anul 2021. Din totalul cheltuielilor aferente acestui domeniu, 74,3% au fost efectuate de Ministerul Apărării Naționale și de Ministerul Afacerilor Interne, situație similară cu anul precedent.

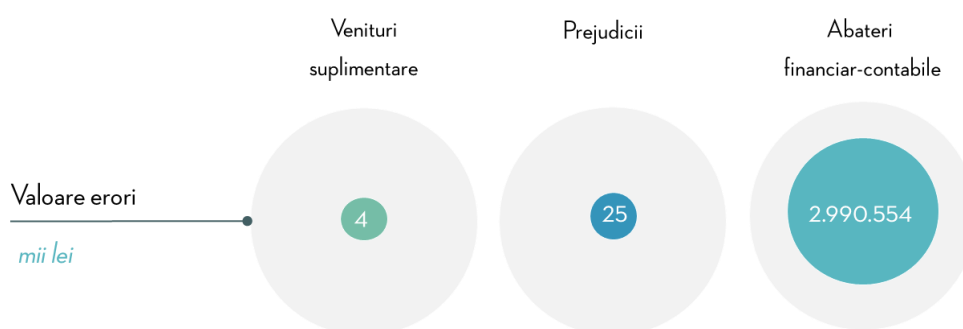

Analiza domeniului auditat relevă:

- În domeniul apărării a fost identificat un grad insuficient de încadrare a structurilor financiar-contabile și a funcțiilor-cheie, precum și o lipsă de resurse umane calificate/specializate în domeniile specifice obiectivelor și misiunilor, adaptate la volumul și complexitatea angajamentelor legale aflate în derulare. La unele unități militare, ritmul de ieșire din sistem a personalului de specialitate economico-financiară (tregeri în rezervă, pensionări, concedii pentru îngrijirea copilului etc.) l-a devansat pe cel al intrărilor în sistem, iar atribuțiile posturilor neîncadrate au fost preluate de personalul existent. Nu au fost implementate mecanisme eficiente de control și monitorizare, inclusiv un sistem de semnalare a neregulilor, menit să asigure conducerii informații relevante, în timp util, pe fluxul procesului de preluare a informațiilor de la entitățile subordonate. Informațiile cuprinse în situațiile financiare consolidate, întocmite și raportate de către Ministerul Apărării Naționale au avut drept consecință preluarea unor informații eronate din situațiile financiare cuprinse în procesul de consolidare la nivelul ordonatorului principal.
- În cazul unor subordonate ale Ministerului Afacerilor Interne s-a constatat că procesul de inventariere anuală a patrimoniului nu a fost finalizat în timp util pentru a reflecta rezultatele inventarierii în situațiile financiare ale anului 2022. Activitatea de inventariere a patrimoniului Instituției Prefectului Municipiului București, în ansamblul ei, a avut un caracter formal și s-a desfășurat în mod defectuos, astfel că nu a furnizat o imagine completă și precisă a activelor, a datoriilor și a capitalurilor proprii ale entității.

- În urma evaluării măsurii în care Agenția Națională Antidrog furnizează servicii de asistență integrată în cadrul rețelei proprii de centre, s-a constatat că cei mai mulți beneficiari de servicii sunt consumatori de droguri implicați în dosare penale, solicitările de evaluare adresate Agenției provenind din partea justiției. De asemenea, în majoritatea centrelor de prevenire, evaluare și de consiliere antidrog aflate în componența ANA nu există o echipă terapeutică completă, care să asigure evaluările solicitate și serviciile minime de asistență integrată pentru consumatorii de droguri. Datele furnizate de ANA nu reflectă cu exactitate numărul beneficiarilor de asistență integrată și serviciile oferite acestora.
- La nivelul Ministerului Afacerilor Externe nu au fost implementate mecanisme eficiente de control și monitorizare și nici un sistem de semnalare a neregulilor, menit să asigure conducerii informații relevante și în timp util. Lipsa acestor mecanisme de control și monitorizare au condus la o serie de deficiențe existente în întocmirea situațiilor financiare consolidate ale MAE. La nivelul Ministerului nu există informații centralizate cu privire la controalele desfășurate la entitățile subordonate, fapt care poate avea repercusiuni asupra actului managerial sau asupra bugetului și patrimoniului entității, întrucât nu este organizat un sistem de monitorizare pe verticală a modului de implementare și funcționare a sistemelor de control intern managerial la entitățile aflate în subordine.
- În domeniul justiției, cu toate că procedurile operaționale elaborate și aprobate la nivelul Ministerului asigură o separare a funcțiilor și atribuțiilor de inițiere, realizare, verificare, avizare și de aprobare a operațiunilor, astfel încât acestea să fie încredințate unor persoane diferite, pentru a reduce considerabil riscul de apariție a erorilor și încălcării legislației pe fluxul unui proces sau al unei activități, s-a constatat că nu este pe deplin asigurată funcționalitatea controalelor-cheie în ceea ce privește întocmirea situațiilor financiare centralizate.

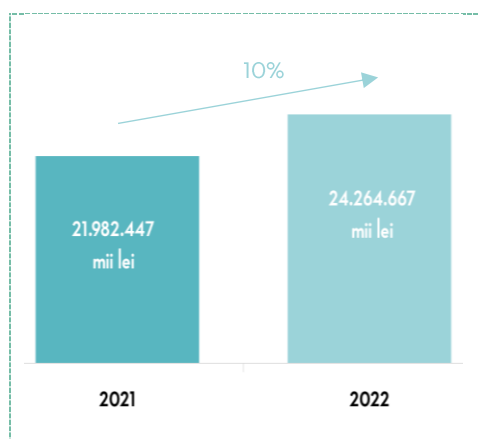
Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat în anul 2023 la entitățile din domeniul *Apărare, Ordine și Siguranță Publică, Relații Externe, Justiție*

APĂRARE

Pentru anul 2022, bugetul aprobat, în sumă de 26.393.791 mii lei, a respectat angajamentul României de a aloca 2% din PIB pentru cheltuielile de apărare⁵⁰ și minimum 20% pentru achiziția de echipamente majore, acestea reprezentând 25,95% din total. De asemenea, fondurile în sumă de 623.182 mii lei destinate cercetării, dezvoltării și inovării, aprobate prin *Legea bugetului de stat pentru anul 2022*, au reprezentat 2,36% din bugetul MAPN.

⁵⁰ Potrivit datelor Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză din 15 noiembrie 2021, pentru anul 2022, valoarea PIB este de 1.317,3 mld. lei.

Apărare națională	14.774.718 mii lei
Asigurări și asistență socială	4.362.651 mii lei
Învățământ	766.146 mii lei
Ordine publică și siguranță națională	516.504 mii lei
Participarea la misiuni și operațiuni militare în afara teritoriului statului român	165.944 mii lei
Cercetare și dezvoltare pentru apărare	111.018 mii lei
Structuri militare multinaționale dislocate pe teritoriul statului român	92.052 mii lei
Structuri militare naționale	17.597 mii lei
Autorități judecătorești	10.487 mii lei

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE

Ca urmare a misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către Ministerul Apărării Naționale (MApN) pentru anul 2022, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate, asupra situațiilor financiare. În consecință, Curtea de Conturi a emis o opinie cu rezerve.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

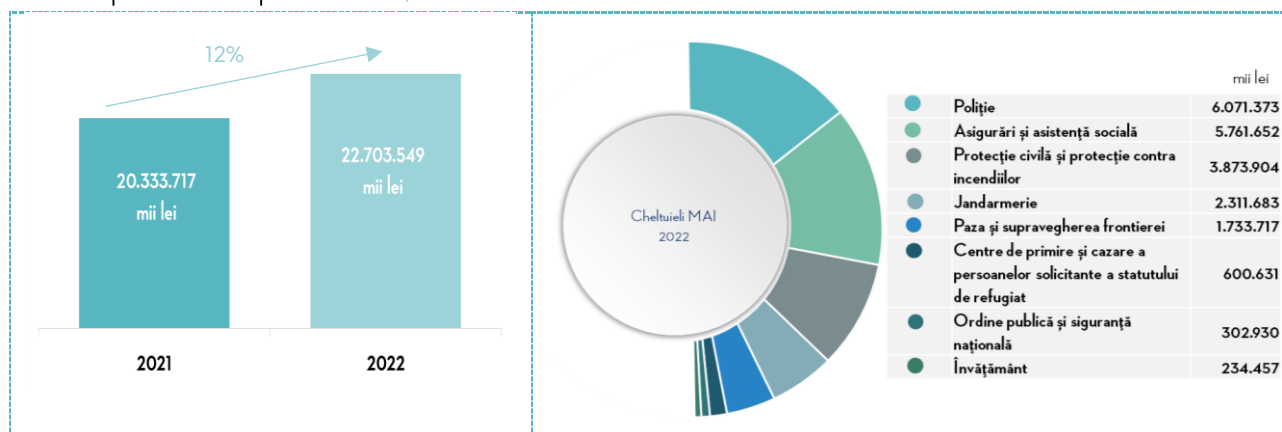
- Soldul contului *Terenuri și clădiri* a fost subevaluat cu suma de 474.085 mii lei, reprezentând diferențe din reevaluare aferente unui teren de 40 ha, diferențe care nu au fost înregistrate în contabilitate și nici raportate în situațiile financiare la data de 31 decembrie 2022.
- Înregistrarea eronată a unor active fixe neamortizabile primite prin transfer ca intrări de obiecte de inventar și piese de schimb a condus la subevaluarea soldului contului *Instalații tehnice, mijloace de transport, animale, plantații, mobilier, aparatură birotică și alte active corporale* cu suma de 192.683 mii lei.
- Nu a fost înregistrată în contabilitate ca obligație de plată și nu a fost raportată în situațiile financiare suma de 4.170 mii lei (echivalentul a 846 mii euro), reprezentând diferența rămasă de plată aferentă unei facturi de avans, achitată parțial, în cadrul proiectului HAWK III – „Radar Spare5 Acquisition”. Prin urmare, inventarierea de la data de 31 decembrie 2022 nu a reflectat situația reală a tuturor elementelor de natura datoriilor/obligațiilor de plată (UM 01835).
- UM 02150 nu a procedat la clarificarea soldului contului *Furnizori debitori pentru cumpărări de bunuri de natura stocurilor* în valoare totală de 72.790 mii lei, la data de 31 decembrie 2022, respectiv nu a înregistrat în contabilitate facturi emise de NSPA (Agenția de Suport și Achiziții NATO), în perioada iunie-decembrie 2021, în valoare de 63.342 mii lei (echivalentul a 12.801 mii euro), nu a reflectat în contabilitate operațiunile de lichidare a sumelor reprezentând avansuri acordate și justificate de NSPA prin livrări de materiale sanitare, recepționate la UM 02132 și nu a urmărit recuperarea sumelor neutilizate.
- În soldul contului *Decontări din operații în curs de clarificare* au fost menținute nejustificat cheltuieli administrative și de transport marfă în sumă de 2.387 mii lei (echivalentul a 483 mii euro), fără aprobarea ordonatorului de credite a unei note de fundamentare. Aceste cheltuieli nu au fost repartizate pe materialele sanitare achiziționate, în vederea stabilirii valorii de intrare a acestora (UM 02150).
- În anul 2022, datele înscrise în situațiile financiare ale UM 02150 au fost denaturate prin subevaluarea veniturilor cu suma de 4.155 mii lei, reprezentând valoarea unui activ primit cu titlu gratuit și a cheltuielilor cu suma de 118.379 mii lei, reprezentând contravaloarea bunurilor materiale achitate de UM 02150 pentru unitățile/entitățile subordonate. Totodată, a fost denaturat soldul contului *Rezultat patrimonial* cu suma de

2.198 mii lei, reprezentând valoarea facturilor achitate din fonduri primite de la NSIP (Programul NATO de Investiții în Securitate).

- În anul 2022, la nivelul Casei de pensii sectoriale a Ministerului Apărării Naționale nu au fost identificate toate cazurile de suspendare a plății pensiei în condițiile prevăzute de art. 72 din *Legea nr. 223/2015 privind pensiile militare de stat*, consecința fiind nereflectarea în situațiile financiare încheiate pentru anul 2022 a unor sume de recuperat în valoare de 3.459 mii lei, încasate necuvenit de beneficiari.
- Au fost identificate active corporale în valoare de 26.156 mii lei, care au fost raportate atât în situațiile financiare ale UM 02550, cât și în cele ale UM 01924 și UM 01357.
- Înregistrarea sumei de 11.948 mii lei, reprezentând ieșiri de bunuri materiale, conform contractelor de vânzare-cumpărare încheiate de către CN Romtehnica SA în numele Statului Român cu partenerii interni/externi, precum și a unor donații efectuate prin CN Romtehnica, pe seama rezultatului reportat, a condus la subevaluarea cheltuielilor raportate în situațiile financiare încheiate pentru anul 2022 (UM 01541).
- La UM 01837, datele raportate în situațiile financiare încheiate pentru anul 2022, respectiv în Bilanțul contabil la indicatorul *Datorii către bugete*, au fost supraevaluate cu valoarea de 55.712 mii lei, prin înregistrarea eronată a unor pierderi cauzate entității, fără a exista un titlu executoriu.
- Au fost identificate în contul contabil *Piese de schimb* două turbine în valoare de 61.319 mii lei, care figurau și în Inventarul de complet al Fregatei F222 - Regina Maria, precum și alte două turbine predate din anul 2021 unei societăți engleze, fără a se cunoaște scopul predării (UM 02132).

ORDINE ȘI SIGURANȚĂ PUBLICĂ

Pe fondul războiului ruso-ucrainean, Ministerul Afacerilor Interne a efectuat, în exercițiul bugetar 2022, cheltuieli în valoare de 600.631 mii lei pentru centrele de primire și cazare a persoanelor solicitante ale statutului de refugiat, ceea ce a reprezentat un procent de 2,6% în totalul cheltuielilor Ministerului.

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

Ca urmare a misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către Ministerul Afacerilor Interne (MAI) pentru anul 2022, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate, asupra situațiilor financiare. În consecință, Curtea de Conturi a emis o opinie cu rezerve.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- MAI nu a constituit și înregistrat în evidența contabilă provizioane pentru litigii aflate pe rolul instanțelor de judecată, reprezentând drepturi solicitate în baza prevederilor *HG nr. 1086/2004 pentru stabilirea sporurilor specifice și a drepturilor de diurnă, cazare și hrană cuvenite personalului participant la misiuni în afara teritoriului statului român*, astfel că datele prezentate în situațiile financiare la data de 31 decembrie 2022 au fost denaturate cu suma de 77.351 mii lei.
- Rezultatele reevaluării unor active fixe corporale nu au fost înregistrate în contabilitate, prin urmare indicatorul bilanțier *Terenuri și clădiri* a fost subevaluat cu suma de 34.948 mii lei față de valoarea actualizată.
- Rezultatul patrimonial a fost majorat cu cheltuieli în sumă de 1.307 mii lei, reprezentând prime de asigurare plătite de Inspectoratul General pentru Aviație pentru cinci aeronave care nu au efectuat ore de zbor în anul 2022, întrucât acestea urmau a fi predate pentru executarea unor lucrări de reparații capitale.
- Situațiile financiare anuale au fost denaturate cu suma de 3.671 mii lei la indicatorul bilanțier *Active fixe necorporale*. Denaturarea a fost generată de stabilirea eronată în contabilitatea Direcției Generale de Evidență a Populației a valorii unor aplicații informatice dezvoltate cu resurse proprii, prin aplicarea în mod nejustificat a TVA în sumă de 744 mii lei, precum și prin includerea unor cheltuieli cu mentenanța în sumă de 2.927 mii lei, pentru pachete software și sisteme informatice.
- Datele raportate în *Contul de rezultat patrimonial* au fost denaturate cu suma de 1.220 mii lei, reprezentând cheltuieli cu amortizarea, situație cauzată de încadrarea eronată a unor active curente în categoria activelor necurente, din care la Inspectoratul General al Poliției Române cu suma de 81 mii lei, iar la Inspectoratul General pentru Situații de Urgență cu suma de 1.139 mii lei.
- Indicatorul bilanțier *Creanțe de încasat* a prezentat o denaturare în cuantum de 2.349 mii lei, generată de următoarele situații:
 - Nu au fost constituite, înregistrate și raportate în situațiile financiare creanțe în sumă de 1.361 mii lei, aferente prejudiciilor constatate de către Direcția de Audit Public Intern în cadrul unei misiuni de audit public intern de asigurare-regularitate, desfășurată la Direcția Generală de Poliție a Municipiului București;
 - La nivelul Inspectoratului General pentru Aviație nu a fost înregistrată și reflectată în situațiile financiare aferente anului 2022 creanța în sumă de 827 mii lei, deținută asupra OMNIASIG Vienna Insurance Group, în baza clauzelor unui acord-cadru de servicii de asigurare aeronave. Creanța de recuperat a rezultat din primele de asigurare anuale plătite pentru aeronave care, în anumite perioade de timp, au fost scoase de sub incidența polițelor de asigurare;
 - La nivelul Instituției Prefectului Municipiului București nu a fost înregistrată și reflectată în situațiile financiare anuale creanța în sumă de 158 mii lei, deținută asupra Subcomisiei Sectorului 5 a Municipiului București pentru stabilirea drepturilor de proprietate privată, rezultată prin pronunțarea unei decizii de către Înalta Curte de Casație și Justiție;
 - Nu au fost calculate, percepute și înregistrate penalități, în cazul livrărilor realizate cu întârziere ale produselor achiziționate sau al avansurilor acordate, la Academia de Poliție, Inspectoratul General al Poliției Române și Instituția Prefectului Județului Teleorman.
- Nu au fost înregistrate și raportate în situațiile financiare obligații de plată în sumă totală de 1.434 mii lei, stabilite prin hotărâri judecătorești definitive, astfel:
 - obligații de plată privind drepturile salariale în sumă de 996 mii lei, stabilite în sarcina Direcției Generale de Poliție a Municipiului București, și

- obligații de plată în sumă de 438 mii lei, reprezentând despăgubiri civile, cheltuieli de judecată, cheltuieli de executare silită, stabilite în sarcina Instituției Prefectului Municipiului București.

Audit de conformitate

Controlul legalității utilizării și a rambursării sumelor contractate direct, subîmprumutate sau ale creditelor garantate de stat la entitățile beneficiare

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE - INSPECTORATUL GENERAL PENTRU SITUAȚII DE URGENȚĂ

Misiunea de audit de conformitate a fost efectuată de către Curtea de Conturi la Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (IGSU) din cadrul MAI.

Legalitatea și realitatea lucrărilor de investiții executate care au fost finanțate din fondurile Împrumutului BIRD nr. 8.892-RO constituie un subiect important, atât prin prisma investițiilor finanțate din aceste fonduri la obiectivele de investiții realizate în cadrul acestui Proiect, cât și prin interesul sporit al diverșilor utilizatori (Parlament, mass-media, cetățeni).

La selectarea entității auditate, Curtea de Conturi a luat în considerare complexitatea Proiectului „Îmbunătățirea managementului riscurilor de dezastre”, finanțat din fondurile împrumutului BIRD, în vederea evaluării mecanismelor de control intern instituite de entitate pentru asigurarea conformității investițiilor realizate cu cadrul legal aplicabil.

Concluzia auditului a fost aceea că IGSU a asigurat parțial funcționalitatea sistemului de control intern managerial, ceea ce a generat unele neconformități, dintre care menționăm:

- Unele garanții pentru participarea la licitație, în sumă totală de 340 mii lei, constituite cu polițe de asigurare, au fost înregistrate eronat sau nu au fost înregistrate în evidența extracontabilă a Unității de Implementare a Proiectului (UIP) din cadrul IGSU.
- Majorarea valorii garanției de bună execuție, în sumă de 33 mii lei, ca urmare a încheierii unui act adițional la contractul de execuție de lucrări pentru *Execuție lucrări de construire pentru obiectivul de investiții: Demolare și reconstruire sediu Secția de Pompieri Tecuci, ISUJ Galați*, nu a fost înregistrată în evidența extracontabilă.
- Garanția pentru returnarea avansului acordat unei societăți comerciale, în valoare de 1.419 mii lei, constituită pentru contractul pentru execuția de lucrări la obiectivul de investiții *Detașamentul de Pompieri Carei din cadrul Inspectoratului pentru Situații de Urgență «Someș» Satu Mare* a fost înregistrată eronat în contul din afara bilanțului *Garanție bancară pentru buna execuție*, înregistrarea corectă fiind în contul *Garanții de returnare a avansului acordat*.
- Evidența contabilă la data de 31 decembrie 2022 nu oferă o imagine reală a costurilor înregistrate pe fiecare obiectiv de investiții aflat în curs de execuție, respectiv de la Tecuci, Obor și Călărași, valoarea cheltuielilor înregistrate eronat fiind în sumă totală de 699 mii lei.

În timpul misiunii de audit de conformitate, entitatea a luat măsuri de remediere a deficiențelor constatate de Curtea de Conturi.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

Misiunea de audit a fost efectuată la solicitarea Parlamentului României - Camera Deputaților, prin Comisia parlamentară de anchetă privind achizițiile publice în sectorul sanitar în timpul stărilor de urgență și de alertă pe teritoriul României.

Concluzia generală a auditului, rezultată din verificarea obligațiilor specifice ce reveneau Ministerului Afacerilor Interne, conform art. 5 din *OUG nr. 11/2020 privind stocurile de urgență medicală, precum și unele măsuri aferente instituirii carantinei*, în vederea achiziției de camere de izolare cu presiune negativă, a fost aceea că nu s-a asigurat utilizarea eficientă a fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru achizițiile realizate.

Prin Hotărârea nr. 1/29.01.2020 a Grupului de suport tehnico-științific privind gestionarea bolilor înalt contagioase⁵¹ s-a stabilit achiziționarea în regim de urgență, prin procedura de negociere fără publicare, a unor echipamente și materiale necesare, printre care:

- ▶ camere de izolare cu presiune negativă – 110 bucăți;
- ▶ izolete cu presiune negativă pentru transportul pe targă – 50 bucăți.

În vederea achiziției camerelor de izolare cu presiune negativă, Departamentul pentru Situații de Urgență (DSU) din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, prin Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (IGSU) și Ministerul Sănătății, trebuiau să pună la dispoziția Oficiului Național pentru Achiziții Centralizate (ONAC) necesitățile, valoarea estimată pentru fiecare produs în parte, specificațiile tehnice și specialiștii care vor acorda suport tehnic pe toată perioada de organizare și derulare a procedurilor de atribuire, precum și persoanele care vor face parte din comisiile de evaluare.

În acest sens, deși reprezentanții MAI-DSU au estimat un preț de 202 mii lei/bucată, în momentul demarării procedurii de achiziție de către ONAC, în februarie 2020, aceștia au transmis în mod eronat un preț de 36 mii lei fără TVA/bucată, ceea ce a condus la anularea procedurii din lipsă de oferte.

Ulterior, în martie 2020, a fost organizată o a doua procedură de achiziție publică, derulată pentru „camere de izolare cu presiune negativă” de către ONAC, prin transmiterea de către MAI-DSU a unei valori estimate corespunzătoare, care a avut ca finalitate încheierea acordului-cadru pentru 84 de bucăți de camere de izolare cu presiune negativă, la valoarea de 29.911 mii lei.

După momentul recepției bunurilor, acestea au fost repartizate către unitățile subordonate ale IGSU, însă DSU nu a emis și dispoziții cu privire la utilizarea acestor produse.

S-a constatat că cele 84 de camere de izolare cu presiune negativă au rămas neutilizate până la finalizarea misiunii de audit, conducând, astfel, la imobilizarea de fonduri de la bugetul de stat.

În mod similar, în vederea achiziției celor 50 de izolete cu presiune negativă pentru transportul pe targă, a fost nevoie tot de două proceduri de achiziție, prima fiind anulată. În cadrul celei de-a doua proceduri a fost încheiat un acord-cadru cu:

- ▶ SC Proton Impex 2000 SRL pentru 50 de bucăți de izolete cu presiune negativă pentru transportul pe targă și la o valoare totală de 1.116 mii lei;

⁵¹ Înființat prin Hotărârea Comitetului Național pentru Situații Speciale de Urgență nr. 3/2016, cu scopul principal de a analiza alertele internaționale emise de Organizația Mondială a Sănătății

- ▶ SC Sapaco 2000 SRL pentru 20 bucăți de izolete cu presiune negativă pentru transportul pe targă și la o valoare totală de 998 mii lei.

Din verificările efectuate s-a constatat faptul că IGSU nu a procedat la încheierea unui contract subsecvent cu Proton Impex 2000 SRL sau cu Sapaco 2000 SA, respectiv nu a fost contractată și achiziționată de către IGSU cantitatea de 50 de izolete.

Facem mențiunea că în luna februarie 2020, anterior demarării procedurii de achiziție, în gestiunea structurilor IGSU existau deja 40 de izolete cu presiune negativă pentru transportul pe targă, achiziționate în perioada 2014-2015, dată la care era în curs de evoluție epidemia de Ebola.

Curtea de Conturi a recomandat conducerii MAI dispunerea măsurilor necesare în vederea elaborării și implementării unei proceduri care să asigure buna gestiune în cadrul procesului de achiziție și utilizare a bunurilor, precum și analizarea cauzelor și împrejurărilor care au condus la neutilizarea celor 84 de camere de izolare cu presiune negativă.

Audit al performanței

Tratamentul consumatorilor de droguri

De ce a efectuat Curtea acest audit al performanței?

În prezent, nu se cunoaște măsura în care serviciile de asistență integrată finanțate de Agenția Națională Antidrog⁵² (ANA) sunt furnizate în cadrul rețelei proprii de centre și care este gradul de acoperire/distribuție al acestora în întreaga rețea. Perioada supusă auditării a fost 2018-2022.

Obiectivul auditului a constat în evaluarea măsurii în care ANA furnizează servicii integrate de asistență consumatorilor de droguri prin rețeaua proprie și în care se asigură că datele și informațiile colectate și procesate sunt complete, adecvate și relevante pentru a fi eficient utilizate.

Ce a constatat Curtea?

- ▶ Prin actuala formă de organizare și funcționare a Agenției nu se asigură serviciile minime de asistență integrată la nivelul fiecărui centru județean de prevenire, evaluare și consiliere antidrog și al fiecărui potențial beneficiar.
- ▶ Serviciul de asistență integrată oferit de ANA consumatorilor de droguri prin rețeaua sa este depășit de numărul mare de solicitări de evaluare primite din partea justiției. Peste 90% dintre beneficiari sunt consumatori de droguri implicați în dosare penale. În 41 dintre cele 47 de centre de prevenire, evaluare și consiliere antidrog nu există echipe terapeutice complete pentru a efectua evaluările solicitate și pentru a furniza servicii minime de asistență integrată pentru consumatorii de droguri.
- ▶ Administrarea metadonei, principalul tratament substitutiv pentru consumul de heroină, este disponibilă doar în municipiul București. Metadona nu este oferită la nivelul cererii, existând o listă lungă de așteptare, cu excepția cazurilor în care consumatorul de heroină este referit de justiție (penitenciare, arest preventiv, DIICOT etc.). Acești consumatori nu sunt înscrși pe lista de așteptare, beneficiind direct de tratament substitutiv. Disponibilitatea tratamentului cu metadonă este îngreunată, deoarece pentru acest tip de tratament sunt necesare perioade de administrare lungi, îngreunându-se accesul altor beneficiari la acest tip de servicii.

⁵² Agenția Națională Antidrog este instituția abilitată să asigure servicii integrate de asistență medicală, psihologică și social, precum și servicii de prevenire consumatorilor de droguri, aflată în subordinea Ministerului Afacerilor Interne.

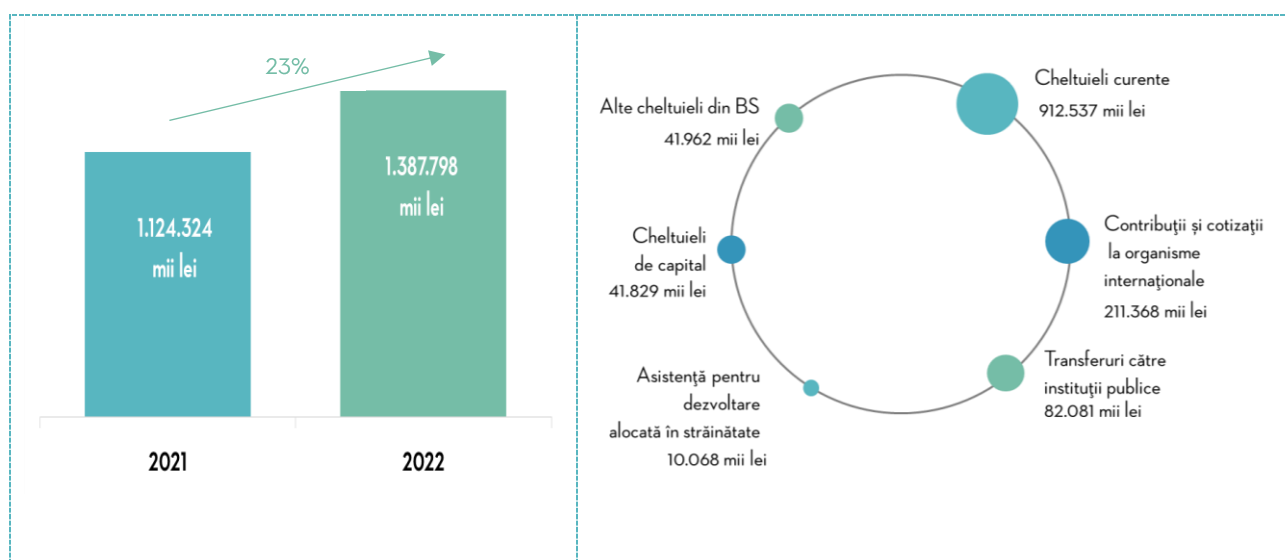
- Datele furnizate de ANA nu sunt de încredere și nu reflectă cu exactitate numărul beneficiarilor de asistență integrată și serviciile oferite acestora. Cu toate acestea, datele colectate de ANA sunt raportate la Observatorul European pentru Droguri și Toxicomanie, precum și la nivelul altor instituții naționale cu atribuții în domeniu. O colectare corectă a datelor, care să reflecte dimensiunea reală a beneficiarilor, a serviciilor furnizate și a urgențelor medicale, ar contribui la o reprezentare mai precisă a fenomenului consumului de droguri, corelată cu rezultatele studiilor în populația generală, adolescenți, tineri etc. și ar ajuta ANA să identifice decalajul dintre nevoia de servicii integrate și capacitatea sa de a le oferi.

Care au fost recomandările auditului performanței?

- ✓ Realizarea unei analize de management a modului în care se asigură serviciile de asistență integrată prin rețeaua proprie actuală, ținând cont de echipa multidisciplinară necesară adaptată nevoii zonale identificate.
- ✓ Reproiectarea întregului sistem de acordare a asistenței integrate consumatorilor de droguri.
- ✓ Luarea măsurilor necesare, astfel încât datele de la toate centrele de prevenire, evaluare și consiliere antidrog și de la alți furnizori de servicii să fie colectate corect și complet, pentru a reflecta situația reală a fenomenului consumului de droguri la nivel național.

RELAȚII EXTERNE

Ministerul Afacerilor Externe a efectuat, în exercițiul financiar 2022, cheltuieli în valoare de 1.387.798 mii lei, finanțate din bugetul de stat, fonduri externe nerambursabile, venituri proprii și subvenții, activități finanțate integral din venituri proprii. Din bugetul de stat au fost efectuate cheltuieli în valoare de 1.299.845 mii lei, din care 912.537 mii lei au reprezentat cheltuieli curente.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

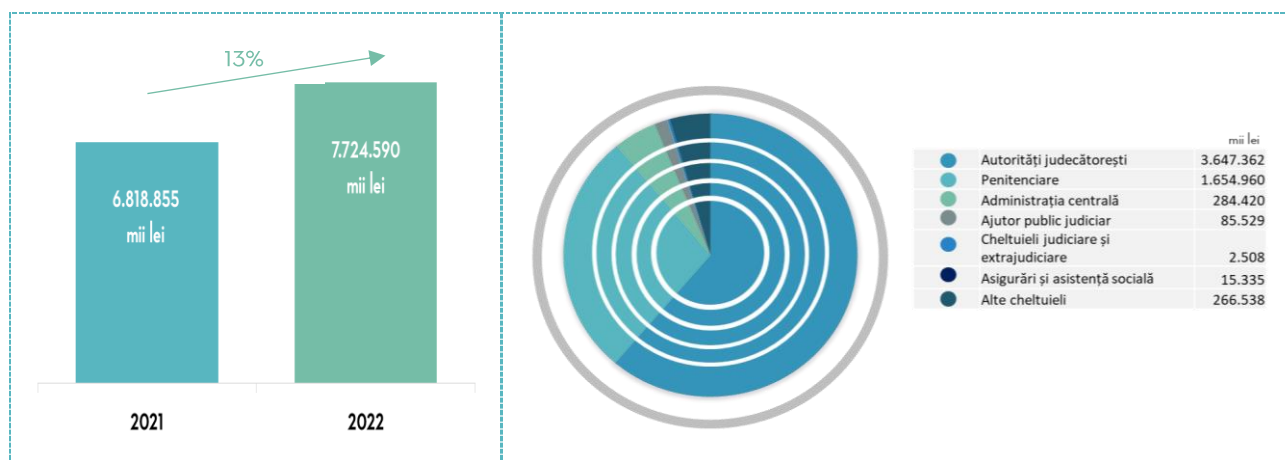
Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare centralizate raportate de către Ministerul Afacerilor Externe pentru anul 2022, au fost constatate denaturări, cu influențe semnificative și generalizate asupra situațiilor financiare. În consecință, Curtea de Conturi a emis o opinie contrară.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- Activele necurente reflectate în situațiile financiare au fost influențate cu suma totală de 10.554 mii lei, astfel:
 - Au fost identificate erori de calcul privind înregistrarea amortizării unor active fixe în sumă totală de 8.385 mii lei, ceea ce a condus la denaturarea cheltuielilor reflectate în contul de rezultat patrimonial.
 - Contravaloarea serviciilor conexe punerii în funcțiune, care includ cheltuieli de instalare, de configurare, testare și instruire, în sumă de 1.514 mii lei, nu a fost inclusă în costul unor active (echipamente, platformă informatică).
 - Contravaloarea unor active fixe în sumă de 614 mii lei, achiziționate pentru unele misiuni diplomatice în anul 2022, nu au fost preluate în situațiile financiare ale anului curent.
 - Erori de înregistrare, în sumă de 41 mii lei, aferente contului *Debitori diverși*.
- Activele curente reflectate în bilanț au fost influențate cu suma totală de 31.246 mii lei, astfel:
 - Nu au fost înregistrate în contul de *Cheltuieli în avans* chirii și contribuții/cotizații internaționale în sumă de 21.957 mii lei, ceea ce a condus la majorarea cheltuielilor reflectate în contul de rezultat patrimonial.
 - Nu au fost înregistrate în evidența contabilă unele creanțe de încasat de la Comisia Europeană și de la autoritățile fiscale din străinătate, în sumă totală de 9.099 mii lei. Neînregistrarea creanțelor de încasat de la Comisia Europeană a condus și la diminuarea datoriilor curente raportate prin bilanț etc.
 - Nu au fost clarificate solduri istorice în sumă de 99 mii lei, aferente conturilor *Avansuri de Trezorerie* și *Debitori diverși*.
 - Nu au fost preluate obiecte de inventar în sumă de 91 mii lei, achiziționate în anul 2022.
- Datoriile curente reflectate în bilanț au fost supraevaluate cu suma totală de 9.012 mii lei, ca urmare a nepreluării plăților aferente unor salarii la nivelul unor misiuni diplomatice.
- Cheltuielile operaționale reflectate în contul de rezultat patrimonial au fost influențate cu suma totală de 5.296 mii lei, ca urmare a nepreluării în Situațiile financiare încheiate la 31 decembrie 2022 a unor cheltuieli efectuate în exercițiul financiar curent la misiunile diplomatice, precum și a preluării unor cheltuieli care aparțin exercițiilor financiare anterioare.

JUSTIȚIE

Ministerul Justiției a consumat fonduri publice, în exercițiul financiar 2022, în valoare de 7.724.590 mii lei, din care 77% au fost finanțate de la bugetul de stat.

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Ca urmare a misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către Ministerul Justiției pentru anul 2022, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate, asupra situațiilor financiare. În consecință, Curtea de Conturi a emis o opinie cu rezerve.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- La nivelul unor entități din subordinea Ministerului Justiției nu s-a procedat la reevaluarea activelor fixe de natura terenurilor și clădirilor, cel puțin o dată la trei ani și nici nu s-au înregistrat în evidențele financiar-contabile rezultatele reevaluării (Tribunalul Maramureș, Tribunalul Buzău, Tribunalul Dâmbovița, Penitenciarul București - Jilava, Penitenciarul Gherla, Penitenciarul Pelendava, Centrul de Detenție Craiova, Penitenciarul Satu Mare, Penitenciarul Timișoara, Penitenciarul Târgu Mureș, Penitenciarul - Spital București - Jilava, Penitenciarul - Spital Colibași, CPMGCPSJ Sovata și Complexul Flamingo).

Acest fapt a condus la reflectarea în situațiile financiare încheiate la 31 decembrie 2022 a unor valori neactualizate pentru activele fixe corporale de natura clădirilor și terenurilor, prin neînregistrarea acestora la valoarea lor justă. Valoarea activelor fixe de natura construcțiilor și terenurilor rezultate în urma reevaluării, reflectată în Bilanțul contabil, a fost influențată cu suma de 100.339 mii lei, în sensul diminuării acesteia.

Deficiența constatată a fost remediată în timpul misiunii de audit financiar.

- Nu s-au înregistrat în evidența contabilă provizioane pentru toate sumele prevăzute prin hotărâri judecătorești devenite executorii, având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială personalului entității și a căror plată se efectuează eșalonat. De asemenea, nu au fost evidențiate în contabilitate plăți efectuate în avans în anul 2022 către personalul entității, beneficiari ai drepturilor bănești stabilite prin OMJ nr. 92/C/2018, fiind denaturate situațiile financiare încheiate la data de 31 decembrie 2022 cu suma totală de 246 mii lei (Curtea de Apel Cluj).

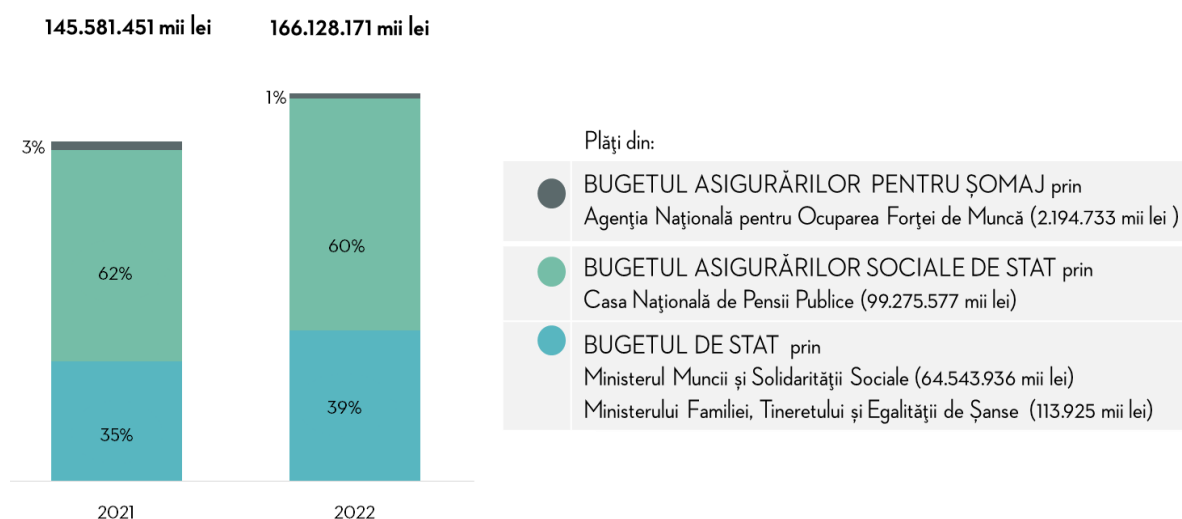
MUNCĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ

Anul 2022 a adus modificări acestui domeniu prin înființarea Ministerului Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse ca urmare a reorganizării prin divizare parțială a Ministerului Muncii și Protecției Sociale și a Ministerului Tineretului și Sportului. Ca urmare a divizării parțiale, Ministerul Muncii și Protecției Sociale și-a schimbat denumirea în Ministerul Muncii și Solidarității Sociale.⁵³

Autoritatea Națională pentru Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, Copii și Adopții aflată în subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale a fost, de asemenea, reorganizată prin divizare parțială. Ca urmare a divizării parțiale, aceasta și-a schimbat denumirea în Autoritatea pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopției, care a trecut în subordinea Ministerului Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse, cu păstrarea activității, a personalului și a patrimoniului aferent programelor din domeniul protecției copilului și adopției.

Agencia Națională pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați a trecut din subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale în subordinea Ministerului Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse.⁵⁴

Domeniul *Muncă și protecție socială* a consumat fonduri publice, în exercițiul financiar 2022, în valoare de 166.128.171 mii lei, în creștere cu 14,1% față de exercițiul bugetar 2021.

Analiza domeniului auditat relevă:

În urma identificării unor deficiențe în gestionarea evidenței financiar-contabile la unele unități subordonate ale Ministerului Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse, cum ar fi denaturarea activelor necurente prin înregistrări contabile eronate și neevaluarea conform termenelor legale a activelor fixe corporale, precum terenuri și construcții aflate în patrimoniu, a rezultat că situațiile financiare consolidate nu oferă o imagine corectă a patrimoniului aflat în administrare.

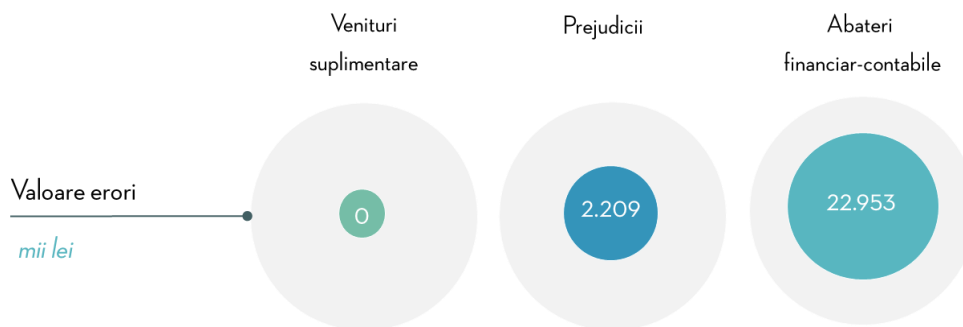
Cheltuielile și plățile efectuate din bugetul asigurărilor pentru șomaj au fost majorate fără justificare, deoarece s-au acordat beneficii unor persoane care au avut simultan venituri din contracte individuale de muncă sau din alte activități autorizate, în sume ce depășeau valoarea indicatorului social de referință,

⁵³ OUG nr. 121/2021 denumirea „Ministerul Tineretului și Sportului” se înlocuiește cu denumirea „Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse” în cazul prevederilor care reglementează activitatea legată de domeniul tineretului și „Ministerul Sportului” în cazul prevederilor care reglementează activitatea legată de domeniul sportului

⁵⁴ OUG nr. 121/2021 privind stabilirea unor măsuri la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative

contrar prevederilor legale. De asemenea, au fost subevaluate/supraevaluate elemente de activ sau de pasiv și s-a raportat eronat în evidența financiar-contabilă a Fondului bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului contravaloarea unor imobile care aparțin domeniului public al unităților administrativ-teritoriale.

Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat în anul 2023 la entitățile din domeniul *Muncă și protecție socială*.

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

MINISTERUL FAMILIEI, TINERETULUI ȘI EGALITĂȚII DE ȘANSE

Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare raportate de către Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse pentru anul 2022, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate, asupra situațiilor financiare. În consecință, Curtea de Conturi a emis o opinie cu rezerve.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- În Bilanțul contabil întocmit de către Agenția Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție la data de 31 decembrie 2022, unitate subordonată Ministerului Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse și ale cărei situații financiare au fost cuprinse în procesul de consolidare la nivelul ordonatorului principal de credite, a fost, în mod eronat, raportată suma de 3.063 mii lei la indicatorul *Terenuri și clădiri*. Suma a reprezentat investiții în curs de natura unor echipamente informatice achiziționate de către entitate în cadrul unui contract de finanțare externă nerambursabilă, dar nepuse în funcțiune și trebuia raportată în bilanț, la indicatorul *Instalații tehnice, mijloace de transport, animale, plantații, mobilier, aparatură birotică și alte active corporale*.
- La nivelul unității subordonate Casa de Cultură a Studenților Craiova, activele fixe înscrise în bilanțul contabil consolidat au fost subevaluate cu suma totală de 387 mii lei, după cum urmează:
 - nu s-a procedat la reevaluarea activelor fixe corporale de natura terenurilor și construcțiilor aflate în patrimoniu cel puțin o dată la trei ani, contrar prevederilor legale. Impactul asupra situațiilor financiare a fost în sumă de 142 mii lei.
 - contravaloarea reparațiilor capitale efectuate asupra unui activ de natura clădirilor a fost înregistrat în contabilitate în conturile de cheltuieli și nu în contul de active fixe, în condițiile în care, potrivit legii, lucrările de reparații capitale măsoară valoarea activului fix. Impactul asupra situațiilor financiare a fost în sumă de 245 mii lei.

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ

Ca urmare a misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă pentru anul 2022, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate, asupra situațiilor financiare. În consecință, Curtea de Conturi a emis o opinie cu rezerve.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- Cheltuielile și plățile din bugetul asigurărilor pentru șomaj au fost majorate nejustificat, reprezentând:
 - drepturi de indemnizație de șomaj în sumă de 353 mii lei, acordate unor beneficiari care au realizat concomitent fie venituri declarate de angajatori din contracte individuale de muncă, fie venituri din activități autorizate mai mari decât indicatorul social de referință;
 - indemnizații în sumă de 38 mii lei, acordate unor angajatori pentru angajații care fie au încheiat mai multe contracte individuale de muncă din care au obținut venituri cumulate care depășeau nivelul indemnizației acordate, fie nu figurau în *Declarația 112* și nici în *Revisa*/cu contracte individuale de muncă;
 - indemnizații în sumă de 392 mii lei, acordate unor angajatori pentru angajații care fie au încheiat mai multe contracte individuale de muncă din care au obținut venituri cumulate care depășeau nivelul indemnizației, fie au beneficiat de un cuantum mai mare al indemnizației raportat la salariul de bază declarat în *Revisa*;
 - indemnizații acordate unor angajatori ca urmare a stabilirii eronate a cuantumului acestora, în sumă de 36 mii lei;
 - indemnizații în sumă de 616 mii lei, acordate unor angajatori în condițiile în care fie reducerea timpului de muncă a salariatului a fost pentru o perioadă de mai puțin de cinci zile lucrătoare/lună, fie reducerea s-a acordat pentru mai mult de 80% din durata prevăzută în contractul individual de muncă;
 - venit de completare acordat unor beneficiari care au încasat concomitent și pensii pentru limită de vârstă, anticipată, de invaliditate sau de urmaș în sumă de 29 mii lei;
 - subvenții acordate unor angajatori pentru angajații care fie beneficiază de pensii anticipate sau de limită de vârstă, precum și de pensii de invaliditate gr. I și II, fie cuantumul a fost mai mare decât cel calculat la timpul de lucru efectiv lucrat de angajați, conform declarațiilor privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, și a impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate în sumă de 580 mii lei;
 - indemnizații în sumă de 136 mii lei, decontate din Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale, aferente părinților cărora li s-au acordat zile libere pentru supravegherea copiilor, în condițiile în care nu au fost respectate prevederile legale, respectiv:
 - celălalt părinte nu a realizat venituri din salarii;
 - fie titularul, fie celălalt părinte figurează în *Revisa*/cu contracte suspendate;
 - celălalt părinte figura în aceeași perioadă cu ore suspendate în *Declarația 112*.
- Au fost supraevaluate activele necurente, întrucât a fost înregistrată în evidența financiar-contabilă suma de 4.827 mii lei, reprezentând valoarea unor imobile pentru care entitatea verificată nu deține documente de proprietate;

- Activele necurente au fost subevaluate, astfel:
 - unele lucrări de investiții (modernizări), în sumă de 259 mii lei, nu au fost înregistrate în valoarea activelor fixe, la momentul recepției la terminarea lucrărilor, fiind înregistrate ca și cheltuieli curente, deși imobilul figura în evidența financiar-contabilă;
 - unele imobile, respectiv terenuri aferente unor construcții, nu au fost înregistrate în evidența financiar-contabilă, deși acestea figurau în documentele privind transmiterea dreptului de proprietate și erau înregistrate în evidențele de cadastru și publicitate imobiliară;
 - nu a fost înregistrată în evidența financiar-contabilă valoarea unor imobile în sumă de 5.217 mii lei, deși acestea figurau în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*;
 - valoarea unui bun din domeniul public al statului, în sumă de 74 mii lei nu a fost înregistrată în evidența financiar-contabilă și în evidența tehnico-operativă, conform unei sentințe civile pronunțate de instanța judecătorească;
- Au fost supraevaluate creanțele raportate prin situațiile financiare centralizate anuale în sumă de 17 mii lei, aferente unui debitor care a fost radiat de la Oficiul Național al Registrului Comerțului, deși, pentru respectivele debite, entitatea nu a prezentat documente justificative, din care să rezulte că a fost atrasă răspunderea altor persoane, potrivit legii;
- Activelor necurente au fost supraevaluate cu suma de 4.194 mii lei, ca urmare a înregistrării eronate în evidența financiar-contabilă a activelor fixe în curs de execuție, în conturile de active fixe.

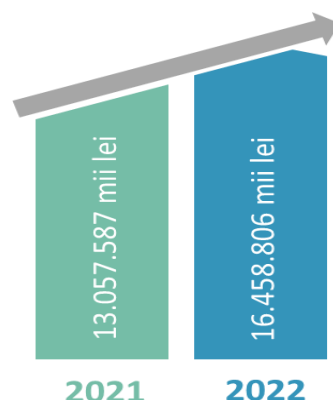
Ca urmare a nerespectării sau interpretării incorecte a prevederilor legale aplicabile, au fost identificate și alte erori raportate prin situațiile financiare la finele anului 2022:

- Au fost subevaluate creanțele cu suma de 33 mii lei, întrucât nu s-a procedat la actualizarea debitelor evidențiate, respectiv nu au fost calculate și înregistrate dobânzi și penalități de întârziere, astfel încât situațiile financiare anuale să reflecte la zi, corect și fidel, situația creanțelor;
- Nu au fost emise unele decizii de calcul accesorii datorate de persoanele fizice, contrar prevederilor legale în vigoare, pentru care s-au calculat și înregistrat dobânzi în cuantum de 63 mii lei, aferente unor debite stabilite prin sentințe penale;
- Nu au fost emise unele titluri executorii, pentru dobânzile și penalitățile în cuantum de 604 mii lei calculate și înregistrate în evidența financiar-contabilă;
- Au fost supraevaluate creanțele prin menținerea nejustificată a unor debite în cuantum de 39 mii lei, aferente unor persoane fizice decedate, conform cărora sumele rămase nerecuperate de la beneficiarii decedați nu se mai urmăresc;
- Au fost supraevaluate cheltuielile prin constituirea unor provizioane în sumă de 71 mii lei în cazul a două litigii, întrucât litigiile au fost finalizate și sumele stabilite au fost achitate înainte de data constituirii provizioanelor;
- Au fost supraevaluate cheltuielile de personal cu suma de 253 mii lei, prin menținerea în plată a unor salariați, încadrați cu contracte individuale de muncă pe perioadă nedeterminată, peste limita legală după împlinirea vârstei legale de pensionare pentru limită de vârstă;
- În evidența financiar-contabilă a fondului bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului a fost raportată în mod eronat suma de 1.352 mii lei, reprezentând valoarea unor imobile care aparțin domeniului public al unităților administrativ-teritoriale.

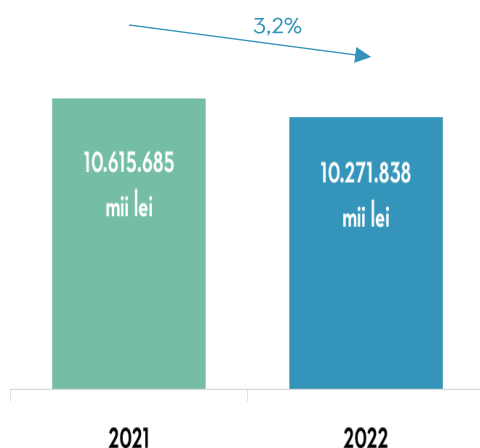

LOCUIŢE, SERVICII ŞI DEZVOLTARE REGIONALĂ

Domeniul *Locuinţe, servicii şi dezvoltare regională* a înregistrat cheltuieli din fonduri publice în valoare de 16.458.806 mii lei, raportate în Contul general anual de execuţie bugetară 2022, în creştere cu **26%** faţă de anul 2021, pe fondul majorării de 2,5 ori a cheltuielilor Ministerului Investiţiilor şi Proiectelor Europene.

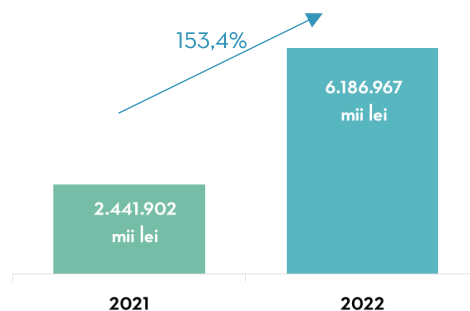
Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice şi Administraţiei a efectuat cheltuieli din fonduri publice în valoare de 10.271.838 mii lei, în exerciţiul financiar 2022, în scădere cu 3,2% faţă de anul precedent.

Cheltuielile finanţate de la BS au avut, în principal, următoarele destinaţii:

4.988.449 mii lei	Programul Naţional de Dezvoltare Locală
3.138.960 mii lei	Dezvoltarea sistemului de locuinţe
1.203.413 mii lei	Programe de dezvoltare regională şi socială
112.810 mii lei	Programul naţional de investiţii Anghel Saligny
9.667 mii lei	Finanţarea elaborării şi/sau actualizării planurilor urbanistice generale şi a regulamentelor locale de urbanism
4.699 mii lei	Transferuri pentru achitarea serviciilor prestate, a bunurilor livrate sau a lucrărilor executate, precum şi plata altor cheltuieli eligibile aferente proiectelor finanţate din Fondul de Dezvoltare şi Investiţii

În exerciţiul financiar 2022, Ministerul Investiţiilor şi Proiectelor Europene a efectuat cheltuieli din fonduri publice în valoare de 6.186.967 mii lei, înregistrându-se o creştere cu **153,4%** faţă de exerciţiul financiar 2021. Creşterea cheltuielilor a fost determinată de plăţile aferente implementării proiectelor finanţate din FEN la beneficiarii finali.

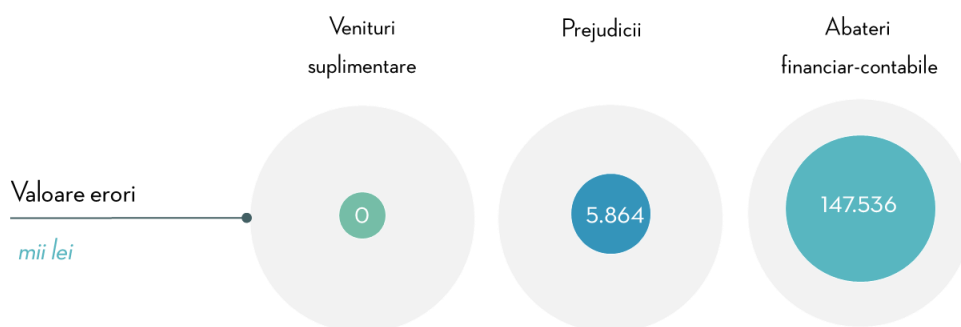

Analiza domeniului auditat relevă:

- Derularea programelor de dezvoltare locală finanțate din bugetul de stat întâmpină dificultăți semnificative, având o eficiență scăzută. Sunt inițiate noi programe de investiții în timp ce deficiențele și problemele din proiectele existente nu au fost încă soluționate, contribuind, astfel, la o dispersie a resurselor și la întârzieri în finalizarea acestora.
- La nivelul MDLPA și a unităților subordonate nu există un sistem unic integrat, cu management comun, cu mecanisme și reguli comune de accesare și utilizare a fondurilor publice, pe domenii de activitate/de finanțare. Nu este stabilit un set de indicatori la nivel de programe pentru urmărirea periodică a rezultatelor, și nici un mecanism de analiză ex-post a programelor de investiții publice finanțate din bugetul de stat. De asemenea, la nivelul MDLPA nu există un instrument de control factual și de verificare a corectitudinii sumelor solicitate la decontare de UAT-uri. Capacitatea instituțională a ISC este scăzută, fiind necesar un număr mai mare de controale efectuate pe linia disciplinei în construcții la obiectivele finanțate din fonduri publice. Controalele fizice ale ISC sunt insuficiente, ca urmare a subdimensionării structurii cu atribuții de control din cadrul ISC.
- Au fost identificate carențe de coordonare și monitorizare a *Programului național de construcții de interes public sau social*, a *Programului de construcții de locuințe pentru tineri destinate închirierii* și a *Programului național de cadastru și carte funciară*, întrucât MDLPA nu deține instrumente și nici informații pentru a putea evalua progresul sau performanța acestora și nu are organizată o evidență detaliată privind derularea investițiilor.
- La nivelul structurilor subordonate/sub autoritatea MDLPA se constată subdimensionarea sau neocuparea structurilor de audit intern, ceea ce generează riscuri privind buna guvernare și funcționarea sistemului de control intern managerial. Spre exemplificare, la nivelul ANL nu există structură funcțională de audit intern, la INA singurul post nu este ocupat, iar la ANRSC sunt ocupate doar 50% dintre posturi. În mod implicit, nu se poate respecta obligația legală de a audita activitățile din cadrul entităților respective în termenul legal.
- Faptul că nu au fost implementate recomandările din auditurile anterioare ale Curții de Conturi efectuate la MIPE a condus la propagarea erorilor și în situațiile financiare ale anului 2022. În mod recurent, s-a constatat că inventarierea activelor/datoriilor/capitalurilor proprii s-a desfășurat cu deficiențe. De asemenea, drepturile și obligațiile entității nu au fost reflectate integral în contabilitate, fiind necesară implementarea instrumentelor de control intern care să asigure exhaustivitatea activelor/datoriilor entității. Totodată, în situația prejudiciilor identificate s-a constatat că nu au fost luate măsuri de recuperare, situație care conduce la afectarea bugetului de stat, dar mai ales la neimplementarea unei bune practici în organizație.

Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat în anul 2023 la entitățile din domeniul *Locuințe, servicii și dezvoltare regională*

MINISTERUL DEZVOLTĂRII, LUCRĂRILOR PUBLICE ȘI ADMINISTRAȚIEI

Ca urmare a misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (MDLPA) pentru anul 2022, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate, asupra situațiilor financiare. În consecință, Curtea de Conturi a emis o opinie cu rezerve.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- o La nivelul Inspectoratului de Stat în Construcții au fost reflectate eronat în contabilitate creanțe în sumă de 6.282 mii lei, în cazul cărora instanțele de judecată se pronunțaseră deja asupra inexistenței/imposibilității recuperării acestora. De asemenea, au fost reflectate eronat în contabilitate debitori/sume neclarificate în cuantum de 8.860 mii lei. O parte dintre aceste creanțe reprezintă creanțe istorice reflectate în contabilitate anterior anului 2020, când la nivelul ISC s-a procedat la corectarea tratamentului contabil și la reflectarea cotelor ISC pe baza contabilității de angajament.
- o La nivelul Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară au fost reflectate eronat în contabilitate datorii în sumă de 65.158 mii lei (decontări interne între ANCPI și OCPI județene, fără ca la centralizare/consolidare aceste solduri să fi fost eliminate), precum și venituri în sumă de 1.040 mii lei, care au fost reflectate la momentul încasării, nerespectându-se, astfel, principiul contabilității pe bază de angajamente.
- o Derularea programelor de dezvoltare locală cu finanțare din bugetul de stat nu se realizează la parametri optimi. Astfel, se constată un paralelism la nivelul unor programe de dezvoltare în realizarea de infrastructură rutieră, apă/canalizare, locuințe, întrucât se derulează programe de investiții ce finanțează obiective similare prin mecanisme și structuri/agenții de implementare diferite. De asemenea, se inițiază programe de investiții noi, în condițiile în care carențele și problemele în derularea și finalizarea celor existente nu au putut fi remediate.
- o La zece ani de la instituirea PNDL I, respectiv șapte ani de la demararea PNDL II, rata medie de finalizare/punere în funcțiune a obiectivelor finanțate prin PNDL este de 70% (82% pentru PNDL I și 62% pentru PNDL II). Pentru programele și proiectele finanțate nu au fost stabiliți indicatori de performanță, astfel că nu se poate asigura o evaluare obiectivă a rezultatelor și este dificil de cuantificat, în mod obiectiv, performanța acestora.
- o Există un risc de decontare eronată a unor sume din bugetul de stat, întrucât MDLPA efectuează, într-o măsură foarte mică, verificări asupra corectitudinii solicitărilor din partea UAT, iar controalele efectuate de direcția de specialitate sau de corpul de control al MDLPA au fost cvasiinexistente, astfel că plățile către UAT-uri s-au realizat pe baza unei documentații minime.
- o Controalele fizice ale Inspectoratului de Stat în Construcții au fost insuficiente, fiind evidentă subdimensionarea structurii cu atribuții de control din cadrul inspectoratului. Deși cotele ISC aferente programelor de investiții derulate de MDLPA în anul 2022 (aproximativ 50 de milioane lei) ar fi fost suficiente pentru a finanța un corp de control specializat de cel puțin 200 de inspectori, la nivelul ISC nu există o structură specializată în acest sens.
- o Programul de investiții *Programul național de construcții de interes public sau social* nu a fost evaluat de către MDLPA din punct de vedere al progresului sau al performanței Programului, Curtea recomandând îmbunătățirea instrumentelor de coordonare și monitorizare a PNCIPS și organizarea unei evidențe detaliate privind derularea investițiilor.

- *Programul de construcții de locuințe pentru tineri destinate închirierii (ANL)* este afectat de incertitudinea încasării corecte și complete a veniturilor ce finanțează acest program, în condițiile în care ANL nu a luat măsurile legale pentru înregistrarea și încasarea veniturilor de la UAT-uri. ANL a recuperat în semestrul II al anului 2022 creanțe provenite din anii anteriori, de peste 187 milioane lei.
- *Programul național de cadastru și carte funciară (ANCPI)* înregistrează întârzieri semnificative față de calendarul inițial, lucrările de înregistrare sistematică fiind finalizate la mai puțin de 10% din UAT-urile din România.
- La nivelul Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice figurează un număr semnificativ de operatori care nu se licențiază și nu plătesc tarifele de menținere/monitorizare a licențelor/autorizațiilor, aspect ce influențează volumul veniturilor instituției (aceștia achită doar cotele de 0,12%/0,2% din cifra de afaceri). La 31.12.2022, dintre cei 3.516 operatori din aria de competență, erau nelicențiați de către ANRSC un număr de 1.022 de operatori (aproximativ 30% din total).
- La Institutul Național de Administrație s-a constatat prejudicierea bugetului de stat ca urmare a declarării ca neeligibile a unor cheltuieli realizate în cadrul unui program finanțat prin fonduri europene (prejudiciu de cel puțin 6 milioane lei). În anul 2019, Organismul Intermediar Regional pentru Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane (OIR-POSDRU) a constatat nereguli cu privire la procedura de selecție a partenerilor și a declarat ca neeligibile suma de 3.557 mii lei (proiectul POSDRU/96/6.2/S/62487) și 1.893 mii lei (proiectul POSDRU/82/5.1/S/59862).

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

MINISTERUL INVESTIȚIILOR ȘI PROIECTELOR EUROPENE

Ca urmare a misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE) pentru anul 2022, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate, asupra situațiilor financiare. În consecință, Curtea de Conturi a emis o opinie cu rezerve.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

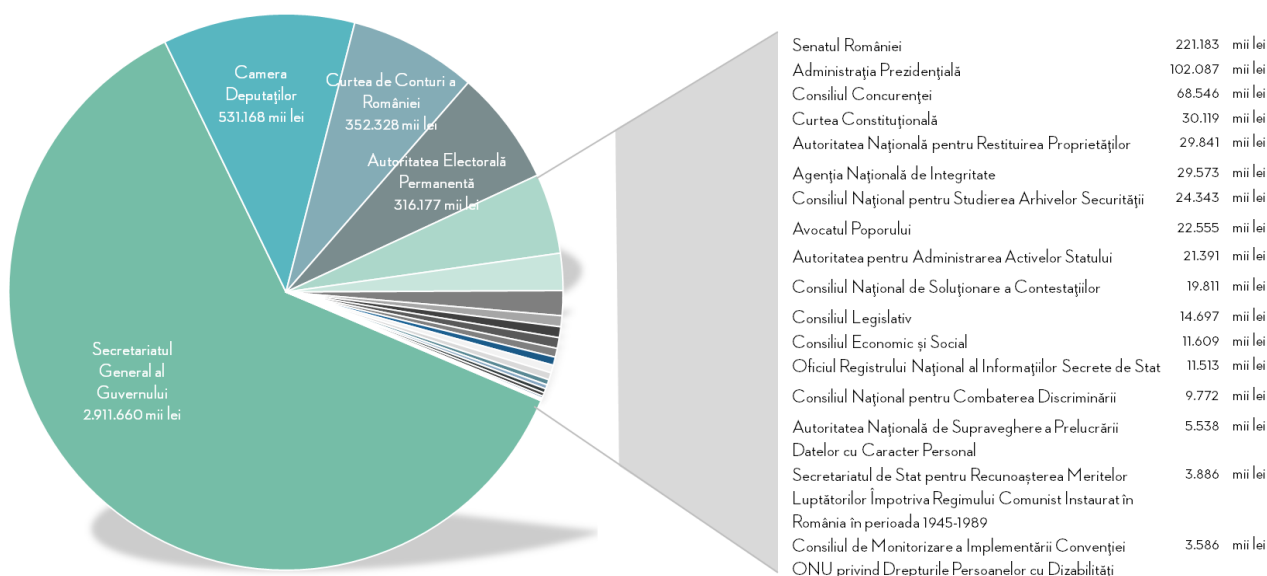
- Activele necurente reflectate în Bilanț au fost influențate cu suma de 533 mii lei, ca urmare a evidențierii în contabilitate doar în echivalent lei a sumei de 227.500 mii euro. Drept urmare, creanțele valutare nu au fost reevaluate la sfârșitul anului 2022, la cursul de schimb comunicat de Banca Națională a României, valabil la data încheierii exercițiului financiar.
- Activele curente reflectate în Bilanț au fost influențate cu suma totală de 61.656 mii lei, ca urmare a majorării cu suma de 364 mii lei a valorii indicatorului bilanțier *Disponibilități și alte valori*, a majorării cu suma de 59.723 mii lei a valorii indicatorului bilanțier *Creanțe din operațiuni cu FEN și fonduri de la buget* și a diminuării cu suma de 1.569 mii lei a valorii indicatorului bilanțier *Creanțe din operațiuni cu FEN și fonduri de la buget*.
- Până la data depunerii bilanțului, procesul verbal de inventariere a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii din patrimoniul aparatului central al MIPE nu a fost definitivat și aprobat, motiv pentru care nu s-a putut realiza corelarea datelor din evidența contabilă cu situația reală a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, stabilită pe baza inventarului, potrivit prevederilor *Legii nr. 82/1991*, republicată și a celorlalte reglementări contabile aflate în vigoare.

AUTORITĂȚI PUBLICE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

ADMINISTRAȚIA PREZIDENȚIALĂ	CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂȚII	CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL
SENATUL ROMÂNIEI	SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI	CONSILIUL NAȚIONAL DE SOLUȚIONARE A CONTESTAȚIILOR
CAMERA DEPUTAȚILOR	AGENȚIA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE	AUTORITATEA PENTRU ADMINISTRAREA ACTIVELOR STATULUI
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ	AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU RESTITUIREA PROPRIETĂȚILOR	CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
CONSILIUL LEGISLATIV	OFICIUL REGISTRULUI NAȚIONAL AL INFORMAȚIILOR SECRETE DE STAT	CONSILIUL DE MONITORIZARE A IMPLEMENTĂRII CONVENȚIEI ONU PRIVIND DREPTURILE PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI
CONSILIUL CONCURENȚEI	AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ	SECRETARIATUL DE STAT PENTRU RECUNOAȘTEREA MERITELOR LUPĂTORILOR ÎMPOTRIVA REGIMULUI COMUNIST INSTAURAT ÎN ROMÂNIA ÎN PERIOADA 1945-1989
CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI	AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE SUPRAVEGHERE A PRELUCRĂRII DATELOR CU CARACTER PERSONAL	
AVOCATUL POPORULUI		

Cheltuieli din fonduri publice pentru
autorități și instituții publice
4.741.383 mii lei

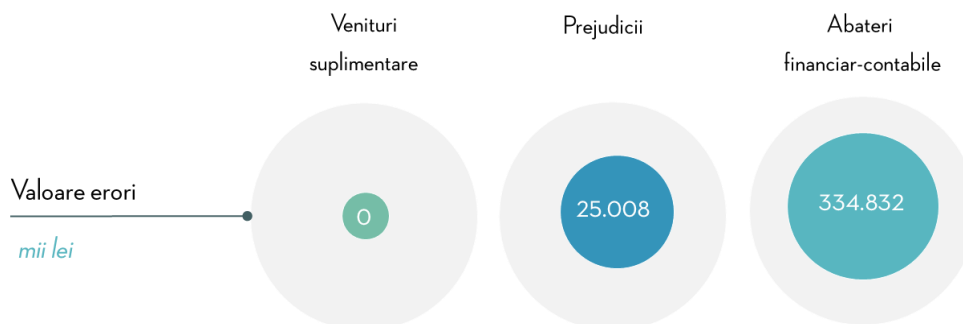
Analiza domeniului auditat relevă:

- La nivelul Agenției Naționale de Integritate au fost identificate erori în activitatea financiar-contabilă, activele necurente nefiind înregistrate corect în bilanț. Aplicarea necorespunzătoare a reglementărilor legale din domeniul financiar-contabil și lipsa unui control adecvat asupra evidențierii în contabilitate a operațiunilor privind amortizarea bunurilor entității au condus la raportarea eronată a cheltuielilor operaționale în contul de rezultat patrimonial și în contul de execuție bugetară.
- Ca urmare a interpretării și a aplicării eronate a cadrului normativ incident, a efectuării formale a controalelor de supraveghere a activităților, a autocontrolului și a neimplementării corespunzătoare a standardelor de control intern managerial, în evidența contabilă a Agenției

Naționale pentru Achizițiile Publice, valoarea de inventar a spațiilor primite cu titlu gratuit spre folosință nu a fost înregistrată în conturile în afara bilanțului. Lipsa proiectării controalelor-cheie a condus la înregistrarea incorectă, din punct de vedere al reglementărilor contabile, a tuturor informațiilor referitoare la obligații, astfel încât provizioanele pentru litigii și pentru concediile de odihnă neefectuate de angajații instituției nu au fost înregistrate în evidența contabilă și nici raportate în situațiile financiare.

- Situațiile financiare ale Autorității pentru Administrarea Activelor Statului, în ansamblul lor, nu au prezentat o imagine fidelă a operațiunilor economice desfășurate de către entitate, din cauza faptului că inventarierea drepturilor de creanță nu a respectat prevederile legale, iar măsurile dispuse de Curtea de Conturi în anii anteriori nu au fost implementate. Acest aspect a condus la existența unor creanțe neîncasate, multe dintre acestea fiind identificate încă din anul 2010.
- În urma evaluării vulnerabilităților și neconformităților în procesul de privatizare și postprivatizare, desfășurat de către Fondul Proprietății de Stat și de succesoarele sale, precum și de alte entități implicate în acest proces, Curtea a recomandat reformarea profundă a întregului sistem de management al privatizării. Sectorul industrial a fost principalul beneficiar al facilităților acordate de Guvernul României pentru privatizare, iar, în totalul valoric al contractelor de vânzare-cumpărare de acțiuni încheiate, domeniul bancar a înregistrat cea mai mare pondere. Referitor la viabilitatea economică a societăților comerciale aflate în curs de privatizare, sectorul Agricultură a avut cel mai scăzut grad de succes în procesul de privatizare, în timp ce sectorul Servicii a înregistrat cel mai mare succes.
- Analiza activității de soluționare a contestațiilor, efectuată de către Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor în perioada 2020-2022, a evidențiat că domeniul auditat este, în general, bine reglementat, iar CNSC a respectat, în mare parte, termenele prevăzute de lege. Totuși, au fost înregistrate întârzieri în procesul de soluționare, acestea fiind cauzate de transmiterea cu întârziere a dosarului achiziției de către autoritățile contractante, de publicarea cu întârziere în SEAP a contestațiilor și de transmiterea sau comunicarea cu întârziere a motivării hotărârilor judecătorești de către instanțele de judecată.

Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat în anul 2023 la entitățile din domeniul *Autorități publice ale administrației publice centrale*

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE

Ca urmare a misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către Agenția Națională de Integritate pentru anul 2022, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate, asupra situațiilor financiare. În consecință, Curtea de Conturi a emis o opinie cu rezerve.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- Activele necurente reflectate în situațiile financiare au fost influențate cu valoarea totală de 3.620 mii lei, astfel:
 - Au fost identificate erori de înregistrare a amortizării unor active fixe în valoare totală de 75 mii lei;
 - Contravaloarea serviciilor de extindere a unui sistem de detecție perimetrală, în sumă de 38 mii lei, nu a fost inclusă în valoarea unor active. Aceste servicii au fost achiziționate în anul 2022, simultan cu achiziția activului, însă au fost înregistrate eronat în contul *Alte cheltuieli cu serviciile executate de terți*, generând, totodată, necalcularea amortizării aferente în valoare de 2 mii lei;
 - Înregistrarea direct pe cheltuieli a unor servicii sau active în cuantum de 2.635 mii lei, care în realitate erau destinate dezvoltării de aplicații și îmbunătățirii performanțelor activelor existente;
 - Servicii privind proiectarea, integrarea și testarea unui produs software în sumă de 647 mii lei și o aplicație de arhivare electronică în sumă de 135 mii lei au fost înregistrate direct pe cheltuieli. Sumele nu au fost incluse în listele de investiții, iar fondurile necesare achitării au provenit din creditele bugetare alocate alineatului bugetar *Materiale și prestări de servicii cu caracter funcțional*;
 - A fost înregistrată eronat în evidența financiar-contabilă contravaloarea unor bunuri achiziționate în anul 2022, constând în diminuarea cu suma de 6 mii lei (ecotichetul de finanțare) a valorii de intrare a unui autoturism achiziționat prin programul Rabla, pentru care s-au luat măsuri corective în timpul auditului financiar. Totodată, s-au raportat eronat în categoria materialelor consumabile și au fost date în consum la momentul achiziției, bunuri cum ar fi un manual de identitate vizuală și o siglă în valoare de 10 mii lei achiziționate în cadrul unui proiect finanțat din fonduri externe nerambursabile;
 - Nu au fost clarificate soldurile unor conturi contabile reflectate în situațiile financiare, precum suma de 7 mii lei în soldul contului *Debitori*, pentru concedii medicale de recuperat vechi de peste cinci ani (2008-2012), și suma de 70 mii lei în soldul contului *Active fixe necorporale în curs de execuție*, reprezentând servicii de consultanță achiziționate din 2012 pentru un program de management al informațiilor.

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

Ca urmare a misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către Secretariatul General al Guvernului pentru anul 2022, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate, asupra situațiilor financiare. În consecință, Curtea de Conturi a emis o opinie cu rezerve.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- Reevaluarea unor active fixe corporale de natura construcțiilor și terenurilor nu a fost efectuată în termenul legal de trei ani.
- Nu au fost înregistrate distinct în evidența contabilă, până la închiderea exercițiului financiar, datoriile în legătură cu personalul, în sumă de 7.021 mii lei, reprezentând contravaloarea indemnizațiilor pentru concediile de odihnă neefectuate.
- Nu au fost constituite la data de 31 decembrie 2022 provizioane sau, după caz, datorii contingente în sumă de 339 mii lei pentru litigii de natura drepturilor salariale și daune morale.

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU ACHIZIȚII PUBLICE

Ca urmare a misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către Agenția Națională pentru Achiziții Publice (ANAP) pentru anul 2022, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate, asupra situațiilor financiare. În consecință, Curtea de Conturi a emis o opinie cu rezerve.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- Provizioane pentru litigii în sumă de 194 mii lei și provizioane pentru concedii de odihnă neefectuate de angajații instituției, în sumă de 4.721 mii lei, nu au fost înregistrate în evidența contabilă și nici raportate în situațiile financiare întocmite la data de 31 decembrie 2022.
- În situațiile financiare întocmite la data de 31 decembrie 2022 nu au fost raportate creanțe în sumă de 176 mii lei rezultate din litigii finalizate.
- S-a constatat înregistrarea eronată în contul *Construcții* a unor terenuri cu valoarea de inventar în sumă de 697 mii lei (cote-părți de teren aferente spațiilor în care ANAP își desfășoară activitatea la nivel central), precum și raportarea eronată a acestora în situațiile financiare la data de 31 decembrie 2022.
- Valoarea de inventar, în sumă de 1.855 mii lei, a spațiului cu suprafața de 445,63 m² primit în folosință temporară (str. Olari nr. 23 din București), precum și valoarea chiriei, în sumă de 117 mii lei, datorate pentru anul 2022, nu au fost înregistrate în evidența contabilă în afara bilanțului. De asemenea, nu s-a înregistrat în evidența contabilă în afara bilanțului nici valoarea de inventar a spațiilor primite cu titlu gratuit spre folosință de la Direcțiile Generale Regionale a Finanțelor Publice (DGRFP) și Direcțiile Regionale Vamale (DRV), spații în care își desfășoară activitatea salariații ANAP din teritoriu. Ca urmare a demersurilor efectuate de reprezentanții ANAP, până la data finalizării auditului financiar au fost obținute valorile de inventar pentru aceste spații în sumă de 9.095 mii lei, cu excepția valorii de inventar aferente spațiului preluat de la DGRFP Craiova pentru sediul ANAP Craiova.
- În contul *Mobilier, aparatură birotică, echipamente de protecție a valorilor umane și materiale și alte active fixe corporale* s-a înregistrat în mod eronat suma de 250 mii lei, reprezentând lucrări de execuție privind proiectarea, instalarea și punerea în funcțiune a unui sistem de supraveghere video și a unui sistem de detectare și alarmare a efracției pentru spațiul în care se gestionează informații clasificate, precum și pentru porțile de intrare în sediul ANAP, respectiv amenajări aduse construcției.

AUTORITATEA PENTRU ADMINISTRAREA ACTIVELOR STATULUI

Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare centralizate raportate de către Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului pentru anul 2022, au fost constatate denaturări, cu influențe semnificative și generalizate asupra situațiilor financiare. În consecință, Curtea de Conturi a emis o opinie contrară.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- Inventarierea drepturilor de creanță ale AAAS nu s-a realizat în conformitate cu prevederile legale, deoarece nu au fost analizate diferențele existente între evidența contabilă și evidența operativă și nici nu

s-a efectuat o analiză a creanțelor din portofoliu după vechimea lor, în urma căreia să se dispună măsurile legale ce se impun.

- Măsurile dispuse în anii anteriori de către Curtea de Conturi nu au fost duse la îndeplinire, rezultând creanțe neîncasate în sumă totală de 134.752 mii lei, acestea fiind identificate, în mare parte, încă din anul 2010.
- În perioada 1.01.2022-31.03.2022, AAAS a efectuat plăți în sumă de 120 mii lei, reprezentând contravaloarea indemnizațiilor membrilor Consiliului de Supraveghere și Îndrumare, în condițiile în care aceștia nu au participat lunar la ședințe, nefiind convocați de către președintele AAAS.

Audit de conformitate

Audit de conformitate privind angajarea cheltuielilor de natură salarială raportat la evidența timpului de muncă, din cadrul Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor în perioada ianuarie 2021 – septembrie 2023

CONSILIUL NAȚIONAL DE SOLUȚIONARE A CONTESTAȚIILOR

Pe baza activității de audit întreprinse, Curtea a constatat că subiectul auditat a fost în conformitate, sub toate aspectele semnificative, cu criteriile de audit aplicabile, cu excepția următoarei neconformități.

Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor (CNSC) a emis acte administrative de majorare a drepturilor salariale ale personalului, fără temei legal, aspect care generează riscul afectării fondurilor bugetare, chiar dacă până la finalizarea misiunii de audit nu a produs efecte prin punerea în aplicare a acestora.

- La nivelul anului 2023 s-a constatat emiterea fără temei legal a unui ordin al președintelui CNSC, potrivit căruia personalul tehnico-administrativ al entității beneficiază de o majorare a salariului de bază de 15% pentru complexitatea muncii, începând cu data de 1.08.2023. În baza acestui ordin au fost emise acte administrative individuale, care au fost comunicate beneficiarilor.

Din verificarea drepturilor salariale acordate personalului în luna august 2023 a rezultat că aceste ordine nu au fost puse în aplicare, astfel că salariul de bază al personalului tehnico-administrativ nu a fost majorat cu 15% pentru complexitatea muncii.

În cadrul ședinței de încheiere a misiunii de audit, conducerea entității a prezentat echipei de audit Ordinul Președintelui CNSC, prin care s-a dispus „revocarea Ordinului președintelui interimar al CNSC..., precum și orice alte acte administrative emise în baza acestuia”.

Cu toate acestea, în contextul în care ordinele emise fără temei legal au intrat în circuitul civil și au produs efecte juridice, se menține riscul de afectare a fondurilor bugetare alocate entității chiar și în situația emiterii ordinului de revocare, existând posibilitatea contestării acestui ordin la instanțele judecătorești competente.

Audit de conformitate

Audit de conformitate privind îndeplinirea de către părți a clauzelor contractuale cuprinse în contractele de vânzare-cumpărare de acțiuni monitorizate de către Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului

AUTORITATEA PENTRU ADMINISTRAREA ACTIVELOR STATULUI

Ca urmare a auditului efectuat la Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului, asupra procesului de monitorizare a modului de îndeplinire de către părți a clauzelor cuprinse în contractele de vânzare-cumpărare de acțiuni, Curtea de Conturi a emis concluzie cu rezerve.

Aspectele de neconformitate identificate au fost, în principal, următoarele:

- În cadrul contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni privind privatizarea SC ROMCIM SA București, încheiat între Fondul Proprietății de Stat, în calitate de vânzător, și Lafarge România, în calitate de cumpărător, acesta din urmă avea obligația, conform prevederilor legale, de a vira o taxă în cuantum de 0,2% din prețul de cumpărare. AAAS nu a prezentat documente din care să rezulte dovada virării de către cumpărător a sumei de 402.137,43 USD, reprezentând cota de 0,2% din prețul de cumpărare, pentru Fondul special de dezvoltare aflat la dispoziția Guvernului.
- Conform contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni ale SC București TURISM SA încheiat între Fondul Proprietății de Stat, în calitate de vânzător, și SC Noni Voiaj Import Export SRL, în calitate de cumpărător, acesta din urmă avea obligația de a asigura plata datoriilor societății privatizate către FPS, în termen de un an de la data semnării contractului. S-a constatat că această clauză nu a fost respectată întocmai și la timp, datoriile (dividende și penalități) au fost achitate de societate eșalonat, într-un interval de aproximativ doi ani de la data semnării contractului. Astfel, penalitățile convenite vânzătorului pentru plata cu întârziere a dividendelor aferente anilor 1996 și 1997 nu au fost calculate până la data plății efective, fiind încasate în cuantum de doar 419 mii lei și nu în sumă de 739 mii lei, valoarea datorată până la momentul plății.
- AAAS nu a efectuat toate demersurile legale în vederea obținerii întregului pachet de acțiuni convenit statului ca urmare a majorării capitalului social a SC Jiul SA cu valoarea terenului pentru care s-a obținut Certificatul de atestare a dreptului de proprietate, ulterior privatizării acestei societăți. În momentul în care APAPS Dolj a solicitat majorarea capitalului social cu diferența dintre valoarea aferentă terenului înscris în certificatul de atestare a dreptului de proprietate și valoarea acestuia rezultată din evaluarea efectuată, instanța a respins acțiunea formulată, constatând pasivitatea APAPS Dolj.
- AAAS, în calitate de instituție publică implicată în procesul de privatizare, nu a urmărit dreptul de obținere a pachetului de acțiuni convenit statului aferent terenurilor a căror situație juridică era incertă la data privatizării, așa cum rezultă din contractul de vânzare-cumpărare de acțiuni ale SC CCCH Constanța SA.
- În cazul contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni ale SC Construcții Hidrotehnice SA Constanța, instituția cu atribuții în domeniul privatizării nu a urmărit încasarea debitului în sumă totală de 21.940 mii lei, reprezentând dobânzi și penalități pentru plata cu întârziere a unei rate, datorat de către cumpărătorul SC Radco Trading SRL.
- AAAS nu a urmărit îndeplinirea obligațiilor asumate de către cumpărătorul acțiunilor SC CNF GIURGIU NAV SA, conform contractului de vânzare-cumpărare de acțiuni încheiat, de a obține certificatul de atestare a dreptului de proprietate asupra unor terenuri, de a majora capitalul social al societății cu valoarea acestora și de a atribui acțiunile suplimentare către vânzător.

Audit al performanței

Auditul performanței managementului general al privatizării

De ce a efectuat Curtea acest audit?

Misiunea a fost inițiată în scopul deservirii interesului legitim al societății românești cu privire la modul de desfășurare și la rezultatul activității de management al privatizării societăților comerciale din România. Principalul *obiectiv al auditului* a fost acela de a *identifica și evalua eventualele vulnerabilități și neconformități în activitatea de privatizare și postprivatizare*, desfășurată de către Fondul Proprietății de Stat/succesoarele sale și de către alte entități implicate în acest proces. Misiunea de audit a vizat perioada 1991-2019.

Misiunea de audit s-a desfășurat la următoarele entități cu competențe în acest domeniu:

- ▶ Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului (AAAS);
- ▶ Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Regionale (MADR);
- ▶ Agenția Domeniilor Statului (ADS);
- ▶ Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA);
- ▶ Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului (MEAT);
- ▶ Ministerul Energiei (ME);
- ▶ Ministerul Transporturilor și Infrastructurii (MTI);
- ▶ Ministerul Culturii (MC);
- ▶ Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării (MCID);
- ▶ Ministerul Tineretului și Sportului (MTS);
- ▶ Societatea de Administrare a Participațiilor în Energie SA (SAPE);
- ▶ Ministerul Finanțelor (MF).

Ce a constatat Curtea de Conturi?

În perioada 1990-2020, în cadrul procesului de privatizare din România au fost adoptate 162 de strategii de privatizare și au fost publicate în Monitorul Oficial peste 1200 de acte normative, cele mai multe modificări legislative privind managementul privatizării fiind aprobate în perioada 2001-2005. În această perioadă au fost înființate, organizate, reorganizate și/sau comasate ori au avut atribuții specifice în domeniul privatizării 31 de instituții publice.

În vederea accelerării procesului de privatizare, Guvernul României a emis o serie de acte normative, prin care au fost aprobate o serie de facilități pentru societățile comerciale preconizate a fi privatizate și care, înainte de privatizare, înregistrau un volum mare de datorii, urmărindu-se mărirea atractivității acestor societăți pentru investitori. Facilitățile acordate societăților comerciale ce urmau a fi privatizate au avut următoarele forme:

- ▶ credite de restructurare pentru efectuarea de investiții necesare pentru restructurarea tehnologică a societăților comerciale supuse privatizării;
- ▶ credite fără dobândă pentru societățile comerciale cu capital majoritar de stat;
- ▶ fonduri de restructurare pentru societățile comerciale cu capital majoritar de stat, destinate plății datoriilor restante către furnizorii de utilități (energie electrică, energie termică, gaze).

Facilitățile au fost acordate în 4.473 de cazuri, valoarea totală a acestora fiind de 8.907.638 mii lei (echivalentul a 4.248.235 mii dolari SUA). Practic, au beneficiat de facilități 4.026 de societăți comerciale, iar 447 de societăți comerciale au beneficiat de două sau de mai multe tipuri de facilități.

Dintre cele 4.026 de societăți comerciale beneficiare de facilități:

- ▶ 3.461 de societăți comerciale (85,97%), care au beneficiat de facilități în sumă totală de 8.722.211 mii lei (97,92%), echivalentul a 3.863.736 mii dolari SUA, au fost privatizate;
- ▶ 565 de societăți comerciale (14,03%), care au beneficiat de facilități în sumă totală de 185.427 mii lei (2,08%), echivalentul a 384.499 mii dolari SUA, nu au fost privatizate.

Principalul sector de activitate beneficiar de facilități, în vederea privatizării, a fost cel industrial. Această ramură a beneficiat, printr-un număr de 1.402 societăți comerciale (34,82% din totalul beneficiarilor), de 94,68% din totalul facilităților acordate.

Din totalul fondurilor de restructurare acordate, reprezentând un debit în sumă de 322.745 mii lei, echivalentul a 901.167 mii dolari SUA, a fost rambursată suma de 85.382 mii lei, iar suma de 148.847 mii lei a fost regularizată, rămânând de recuperat suma de 88.516 mii lei. La acest debit se adaugă dobânzi și majorări în valoare totală de 43.427 mii lei, debitul total fiind de 131.943 mii lei, la data auditului.

Entitățile auditate au încheiat un număr de 11.589 de contracte de vânzare-cumpărare de acțiuni (în principal AAAS și antecesoarele sale – 11.198 de contracte, respectiv 96,62% din total).

Din totalul contractelor încheiate, la data auditului s-au constatat următoarele:

- ▶ 1.794 de contracte de vânzare-cumpărare de acțiuni (15,48% din total) au fost reziliate/anulate/rezoluționate din diverse motive care țin de nerespectarea clauzelor contractuale;
- ▶ 9.772 de contracte de vânzare-cumpărare de acțiuni (84,32% din total) erau valide (contracte care nu au fost reziliate până la data auditului). Acestea s-au aflat/se aflau, după caz, în administrarea și monitorizarea entităților auditate;
- ▶ pentru un număr de 23 de contracte de vânzare-cumpărare de acțiuni, entitățile auditate care le-au încheiat sau care le-au preluat în vederea monitorizării îndeplinirii clauzelor (Ministerul Finanțelor, respectiv ANPA) nu au prezentat informații referitoare la stadiul acestora.

În volumul valoric total al contractelor de vânzare-cumpărare de acțiuni încheiate (18.801.708 mii lei), cea mai mare pondere o deține valoarea contractelor de privatizare din domeniul bancar (9.514.281 în echivalent mii lei), respectiv 50,60% din total.

De menționat că, în volumul total al veniturilor obținute din privatizarea băncilor, veniturile din vânzarea acțiunilor Băncii Comerciale Române însumează 9.003.981 în echivalent mii lei, reprezentând 94,64% din aceste venituri, respectiv 47,89% din valoarea totală a celor 9.795 de contracte de vânzare-cumpărare de acțiuni analizate, încheiate de entitățile auditate.

Totalul veniturilor încasate din procesul de privatizare a atins suma de 25.504.187 mii lei (echivalentul a 10.909.691 mii dolari SUA). Din această sumă, încasările generate de privatizarea instituțiilor bancare au însumat 9.501.280 mii lei (echivalentul a 3.177.550 mii dolari SUA).

Referitor la viabilitatea economică a societăților comerciale aflate în curs de privatizare, analiza a indicat un nivel de succes care nu depășește 37%. Cel mai scăzut grad de succes a fost înregistrat în sectorul Agricultură, cu o rată de 20,49%, iar cel mai ridicat a fost înregistrat în domeniul Servicii, cu o cifră de 47,86%.

Care au fost recomandările auditului performanței?

- ✓ Reformarea profundă a întregului sistem de management al privatizării prin defalcarea instituțională fără echivoc a obligațiilor în atribuții de management executiv/operativ al participațiilor statului, respectiv atribuții de management al controlului executiv/operativ postprivatizare, precum și armonizarea și consolidarea reglementărilor privind politicile publice de privatizare și a cadrului juridic aferent;
- ✓ Inventarierea fondurilor de restructurare de către AAAS, valorificarea rezultatelor acestei operațiuni în conformitate cu prevederile legale, precum și efectuarea unei analize a tuturor cazurilor în care, în urma contractelor de privatizare anulate/reziliate, nu s-au restituit sumele lăsate cu titlu gratuit; dispunerea măsurilor legale de valorificare ce se impun, inclusiv, în eventualitatea constatării de prejudicii, stabilirea întinderii acestora și dispunerea măsurilor legale de recuperare, după caz;

- ✓ Clarificarea situației portofoliului de acțiuni deținut de AAAS și reflectarea acestuia în evidențele instituției, precum și analiza situației diferenței existente între valoarea participațiilor înregistrată în evidența contabilă și valoarea participațiilor înregistrată în evidența operativă și dispunerea de măsuri în consecință. Aceeași recomandare a fost formulată și pentru Ministerul Energiei și, respectiv, pentru Ministerul Culturii;
- ✓ Inventarierea de către AAAS și ADS a creanțelor aferente veniturilor din privatizare, precum și stabilirea situației încasării acestora; valorificarea rezultatelor acestei operațiuni în conformitate cu prevederile legale, iar în situația constatării pierderii acestor drepturi, vor fi întreprinse demersuri în vederea stabilirii prejudiciilor și vor fi dispuse măsuri pentru recuperarea lor, după caz.

Audit al performanței

Procesul de soluționare a contestațiilor pe cale administrativ-jurisdicțională, analizat din perspectiva duratei de timp

De ce a efectuat Curtea acest audit?

Misiunea de audit a vizat activitatea de soluționare a contestațiilor de către Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor (CNSC) din perioada 2020-2022 și a avut drept scop determinarea perioadei de timp alocate efectiv soluționării contestațiilor în materie de achiziții publice, a

factorilor care afectează durata procesului de soluționare a contestațiilor și, după caz, a acțiunilor care ar putea fi întreprinse pentru realizarea cu celeritate a acestui proces.

Ce a constatat Curtea de Conturi?

Curtea de Conturi a constatat că domeniul auditat este, în general, reglementat, iar CNSC s-a încadrat, în cele mai multe situații, în termenul prevăzut de lege, întârzierile înregistrate în procesul de soluționare fiind generate de acțiunea concertată a unor factori externi precum:

- ▶ transmiterea cu întârziere a dosarului achiziției de către autoritățile contractante, determinată de resurse limitate de personal de specialitate în domeniul achizițiilor publice;
- ▶ publicarea cu întârziere în SEAP a contestației și modul deficitar de remediere a neregulilor de către autoritățile contractante;
- ▶ întârzieri în transmiterea/comunicarea motivării hotărârilor judecătorești de către instanțele de judecată.

Transmiterea cu întârziere a dosarului achiziției de către autoritățile contractante

Pentru 31% dintre contestațiile depuse la CNSC (din totalul de 9.627 de contestații), autoritățile contractante au transmis cu întârziere copia dosarului achiziției. Autoritățile contractante intervievate au motivat că întârzierile sunt generate, de regulă, de resurse limitate de personal de specialitate în domeniul achizițiilor publice, în raport cu volumul mare al procedurilor de achiziții derulate simultan.

Publicarea cu întârziere, în SEAP, a contestației de către autoritățile contractante

În unele cazuri, operatorii economici au depus cereri de intervenție într-un interval cuprins între 12 și 35 de zile de la data înregistrării contestației la CNSC. În situația în care autoritatea contractantă nu publică în SEAP contestația, CNSC nu poate emite decizia, deoarece afectează drepturile celorlalți participanți sau persoane interesate, care pot interveni în cauză. *Legea nr. 101/2016* prevede că în termen de o zi de la primirea contestației, autoritatea contractantă are obligația de a o publica în Sistemul Electronic de Achiziții Publice. De asemenea, prevede că până la soluționarea contestației de către CNSC, operatorii economici interesați pot formula cerere de intervenție voluntară în litigiu, în termen de 10 zile de la data publicării în SEAP a

Întârzieri în
transmiterea/comunicarea
motivării hotărârilor
judecătorești de către
instanțele de judecată

contestației. Efectul acestei situații se reflectă asupra duratei de timp alocate pentru soluționarea altor contestații înregistrate la CNSC.

Ca urmare a admiterii unei contestații, autoritățile contractante au pus în aplicare decizia emisă de CNSC pentru a evita o eventuală sancționare contravențională. În perioada de referință analizată au fost identificate situații în care acțiunea de punere în aplicare a deciziei CNSC a generat alte contestații. Conform reglementărilor legale, gestionarea dosarului până la emiterea deciziei trebuie să respecte toți pașii procedurali. Astfel, formularea contestațiilor în cascadă afectează, pe principiul dominoului, activitatea completului, conducând la prelungirea termenelor de soluționare a altor dosare, ca urmare a volumului mare de cauze aflate pe rol într-o anumită perioadă de timp. De asemenea, au fost identificate plângeri formulate împotriva deciziei CNSC, iar motivarea hotărârii instanței privind casarea deciziei CNSC a fost redactată cu întârziere și a avut ca efect depășirea termenului legal de șapte zile.

Legea prevede că deciziile Consiliului privind soluționarea contestației pot fi atacate de către autoritatea contractantă și/sau de către orice persoană care se consideră vătămată de măsurile dispuse de Consiliu cu plângere la instanța de judecată competentă, conducând, astfel, la termene suplimentare.

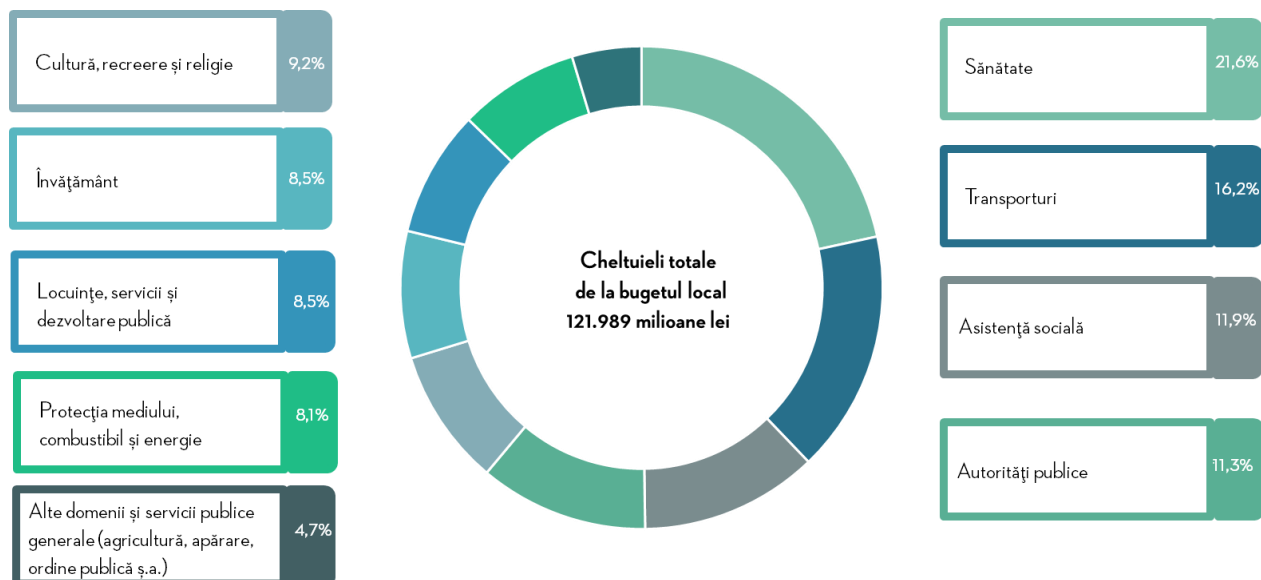
Situațiile identificate au fost cauzate fie de aplicarea de către autoritățile contractante a unor măsuri de remediere de tip formal, fie de lipsa de celeritate sau de redactare și comunicare cu întârziere a motivării hotărârilor judecătorești, de către instanțele de judecată.

Care au fost recomandările auditului performanței?

- ✓ Elaborarea în colaborare cu ANAP a unor îndrumări cu privire la responsabilitatea autorităților contractante privind îndeplinirea obligației de a transmite în termen către CNSC documentația necesară soluționării contestațiilor.
- ✓ Colaborarea CNSC cu ANAP în vederea implementării unui program structurat de formare și perfecționare a pregătirii profesionale a funcționarilor publici cu atribuții în domeniul achizițiilor publice (plan de învățământ, stagii de practică etc.).
- ✓ Colaborarea CNSC cu Comitetul interministerial pentru achiziții publice privind analiza necesității modificării *Legii nr. 101/2016*, în sensul completării cu măsuri sancționatorii, cu scopul de a preveni întârzierea depunerii documentației necesare soluționării contestațiilor pe cale administrativ-jurisdicțională de către autoritățile contractante, precum și în vederea îmbunătățirii echilibrului instituțional.
- ✓ Depunerea diligențelor de colaborare cu Autoritatea pentru Digitalizarea României, entitate care gestionează și operează în Sistemul Electronic de Achiziții Publice, pentru a se asigura interconectarea și interoperabilitatea SEAP cu baza de date a CNSC, vizând contestațiile formulate de operatorii economici, astfel încât sistemul SEAP să facă publică existența contestației de la data înregistrării acesteia la CNSC.
- ✓ Colaborarea CNSC cu completurile specializate în materia achizițiilor publice, nou înființate la nivelul Curții de Apel București - Secția de contencios administrativ și fiscal și pentru achiziții publice, în ceea ce privește metodologia aplicabilă în procesul de soluționare a contestațiilor.

3. ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ

Cât a cheltuit administrația publică locală în exercițiul financiar 2022⁵⁵ pentru fiecare domeniu de interes al comunității locale?

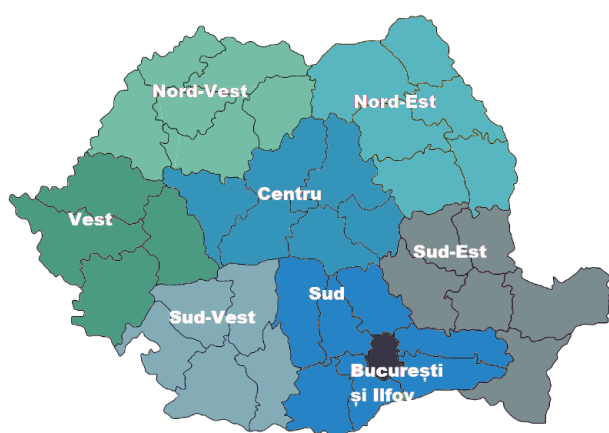

Pe domenii, cheltuielile păstrează aceeași configurație ca și în anul 2021, respectiv domeniul *Sănătate* are ponderea cea mai mare în totalul cheltuielilor (21,6%), urmat de domeniile *Transporturi* (16,2%), *Asistență socială* (11,9%) și *Autorități publice* (11,3%).

Deși și-au menținut aceeași poziție în totalul cheltuielilor, ponderile domeniilor menționate mai sus au scăzut în anul 2022 cu 1,8% la *Sănătate*, 1,7% la *Transporturi*, 0,4% la *Asistență socială* și cu 0,1% la *Autorități publice*.

Pe de altă parte, creșterile cele mai mari față de anul 2021 s-au înregistrat la *Învățământ* (+44,3%) și *Cultură, recreere și religie* (+24,1%), urmate de *Locuințe, servicii și dezvoltare publică* (+17,8%) și *Protecția mediului, combustibil și energie* (+17,7%).

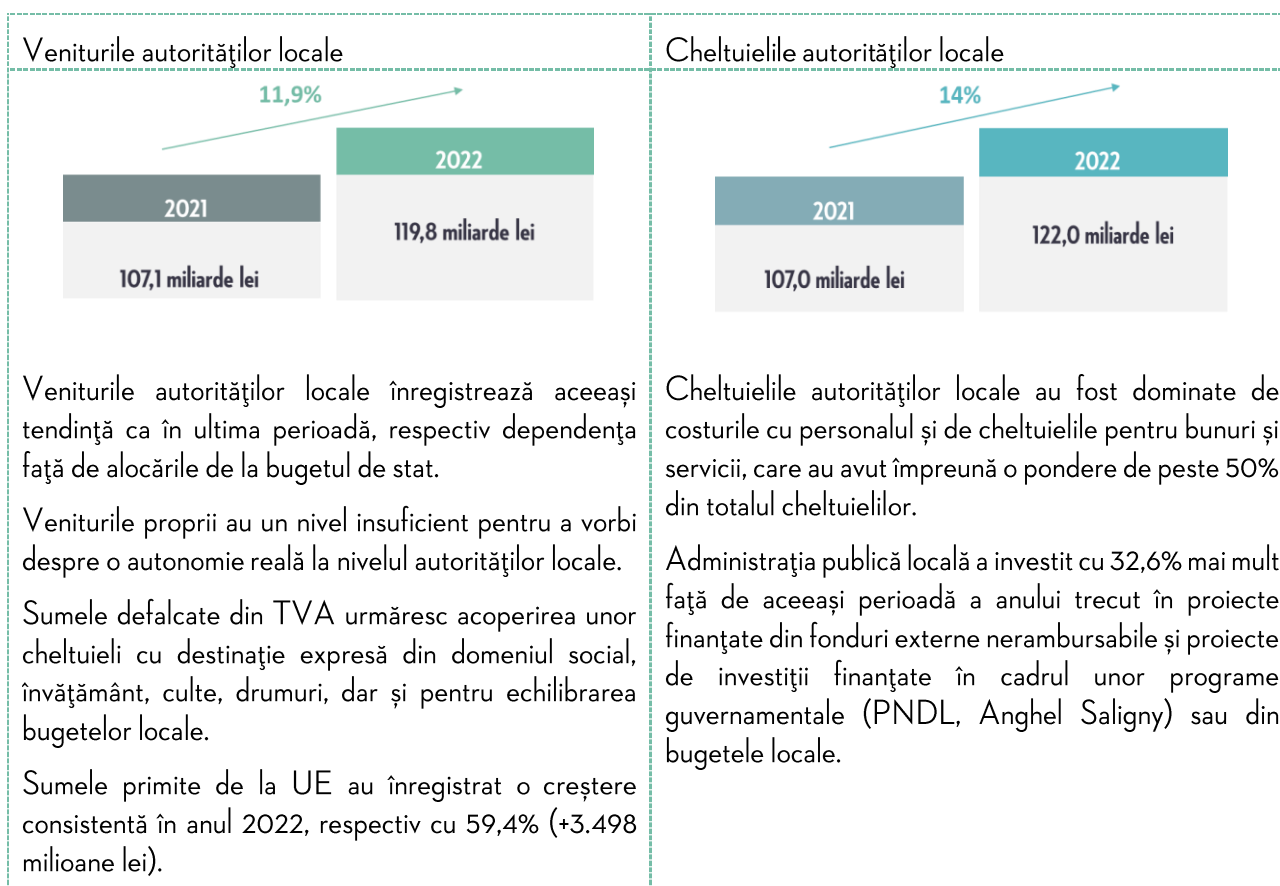
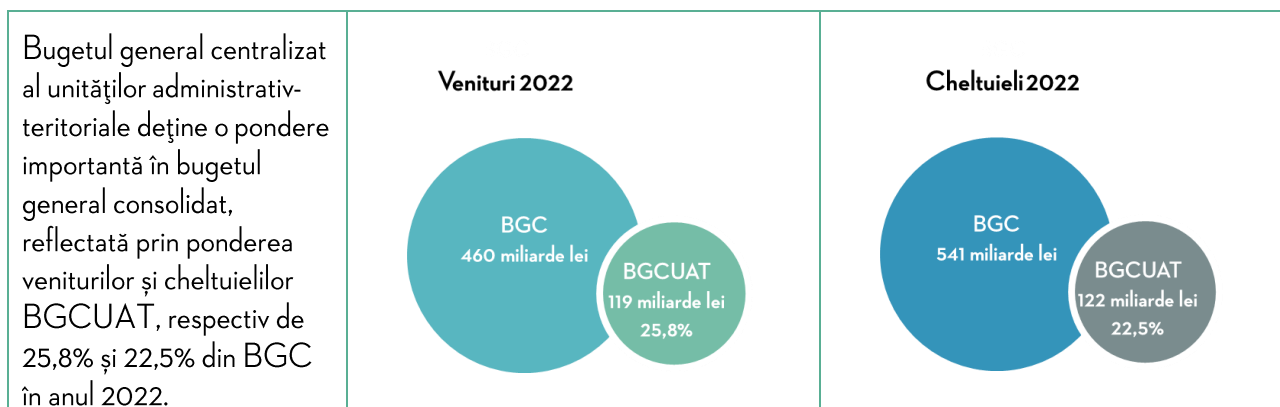
Cât a cheltuit administrația publică locală în exercițiul financiar 2022 pentru fiecare regiune de dezvoltare?

Cheltuieli efectuate din bugetele locale pe cele opt regiuni de dezvoltare (mil. lei)

	Total	milioane lei
		121.989
1.	Regiunea de dezvoltare București și Ilfov	20.872
2.	Regiunea de dezvoltare Nord-Est	17.820
3.	Regiunea de dezvoltare Nord-Vest	16.844
4.	Regiunea de dezvoltare Sud	14.991
5.	Regiunea de dezvoltare Centru	14.926
6.	Regiunea de dezvoltare Sud-Est	14.277
7.	Regiunea de dezvoltare Vest	11.268
8.	Regiunea de dezvoltare Sud-Vest	10.991

⁵⁵ Datele sunt preluate din Conturile anuale de execuție a bugetelor locale; Rapoartele de execuție bugetară COFOG 3 – agregat la nivel de ordonator principal de credite la data de 31 decembrie 2022, rapoarte generate din Sistemul Național de Raportare Forexbug administrat de Ministerul Finanțelor, disponibile online la adresa <https://mfinante.gov.ro/transparenta-bugetara>.

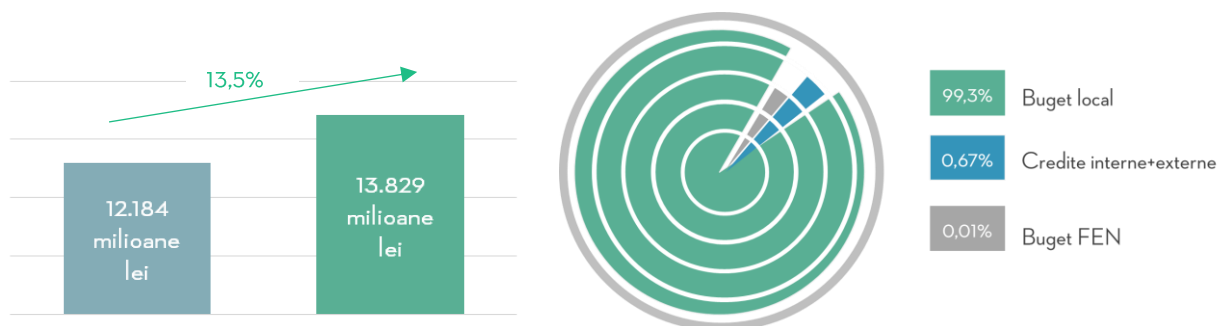

Pe categorii de UAT-uri, ponderea cea mai mare a veniturilor și cheltuielilor este localizată la municipii. Deși sunt preponderente ca număr, la nivelul comunelor, veniturile sunt în proporție de 29,6% în totalul veniturilor administrației publice locale, iar cheltuielile reprezintă 30,1% în totalul cheltuielilor administrației publice locale. Orașele dețin ponderea cea mai mică a veniturilor și cheltuielilor, respectiv 8,5% în totalul bugetului local la nivel național.

AUTORITĂȚI PUBLICE

Finanțarea acestui domeniu a presupus alocarea de fonduri publice pentru asigurarea funcționării aparatului administrativ al unităților administrativ-teritoriale.

Cheltuielile cu aparatul administrativ al unităților administrativ-teritoriale se ridică la 13.829 milioane lei în anul 2022, reprezentând **11,3%** din totalul cheltuielilor de la nivelul administrației publice locale.

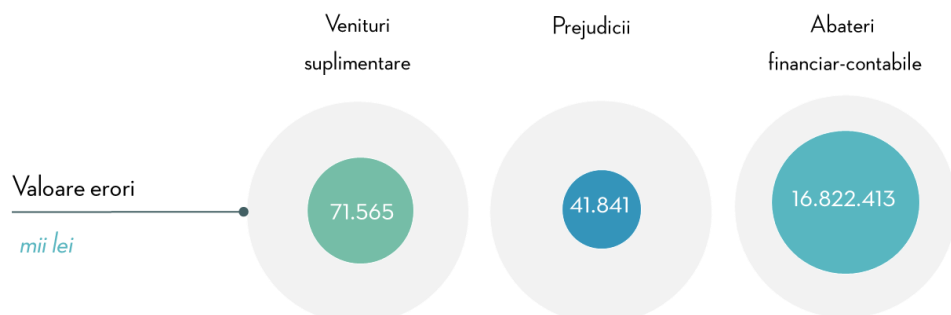

Analiza domeniului auditat relevă:

- o disfuncționalități în ceea ce privește exercitarea competențelor și atribuțiilor autorităților administrației publice locale în elaborarea și execuția bugetelor unităților administrativ-teritoriale;
- o preocuparea reală a managementului entităților pentru proiectarea, implementarea și funcționarea sistemului de control intern este în continuare redusă, fiind privită mai mult ca o obligație legislativă decât ca o necesitate;
- o majoritatea abaterilor identificate la domeniul *Autorități publice* privesc nerespectarea dispozițiilor legale cu privire la modul de stabilire și acordare a drepturilor salariale cuvenite personalului de specialitate, precum și persoanelor care ocupă funcții de demnitate publică, unele entități continuând practica acordării unor sporuri și adaosuri fără a exista bază legală în acest sens;
- o nerespectarea dispozițiilor legale care reglementează salarizarea personalului din unitățile administrativ-teritoriale este favorizată și de exonerările aprobate prin acte normative, ce devin practică la nivelul unităților administrativ-teritoriale în aplicarea neconformă a actelor normative specifice salarizării;
- o lipsa personalului de specialitate, atât numeric, cât și ca pregătire, mai ales în ceea ce privește activitatea de impozite și taxe locale, control intern și investiții;
- o neinventarierea și neevaluarea corectă a materiei impozabile, ca urmare a nerealizării corespondenței datelor din evidența fiscală, cu cele din registrul agricol și din evidențele cadastrale existente la nivelul unităților administrativ-teritoriale;
- o aplicarea neconformă a prevederilor legale cu privire la efectuarea reevaluării/inventarierii anuale a patrimoniului și integritatea elementelor patrimoniale; înregistrarea în evidențele contabile a activelor fixe, a investițiilor în curs, a amortizării, a regularizărilor între bugete, a ajustărilor, a provizioanelor, a fondurilor, a capitalurilor ș.a.;
- o aprobarea efectuării unor operații patrimoniale și înregistrarea acestora în evidența contabilă, fără a avea la bază documente justificative întocmite, avizate și aprobate în conformitate cu reglementările în vigoare;

- o un management neconform cu dispozițiile legale în vigoare, cu regulile bugetare aplicabile și cu disciplina fiscal-bugetară care guvernează angajarea și efectuarea cheltuielilor publice.

Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat asupra situațiilor financiare raportate de unitățile administrativ-teritoriale pentru anul 2022 – domeniul *Autorități publice*

Observații de audit

- ✓ Nerespectarea prevederilor legale privind indexarea anuală a impozitelor și taxelor cuvenite bugetului local și neaplicarea nivelurilor maxime prevăzute de Codul fiscal: UATC Dragoș Vodă, UATC Radovanu și UATC Tămădău Mare din județul Călărași (281 mii lei); UATC Gorgota, județul Prahova (203 mii lei); UATC Vadu Izei, județul Maramureș (153 mii lei);
- ✓ Nestabilirea, neevidențierea și neîncasarea veniturilor din impozite și taxe pe proprietate: UATM Târgoviște, județul Dâmbovița (181 mii lei); UATC Ulmu, județul Brăila (122 mii lei); UATC Cătina, UATC Cozieni și UATC Brădeanu din județul Buzău (119 mii lei);
- ✓ Calcularea eronată a impozitului pe clădirile deținute de persoanele juridice, ca urmare a neactualizării o dată la cinci ani a valorii impozabile a clădirilor, pe baza unui raport de evaluare întocmit de un evaluator autorizat, în conformitate cu standardele de evaluare a bunurilor: UATC Grădiștea și UATC Perișoru din județul Călărași (663 mii lei);
- ✓ Nestabilirea, neevidențierea și neurmărirea încasării impozitului pe mijloacele de transport: UATJ Maramureș (625 mii lei), UATO Seini (56 mii lei) și UATC Recea (91 mii lei) din județul Maramureș;
- ✓ Nestabilirea și neîncasarea taxei pentru eliberarea autorizației de construire sau a unor penalități: UATM Sibiu, județul Sibiu (269 mii lei);
- ✓ Neînregistrarea și neurmărirea încasării redevenței datorate de concesionar, în sumă de 551 mii lei, la UATC Mădăraș, județul Harghita;
- ✓ Nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea creanțelor în valoare de 1.603 mii lei, reprezentând redevență generată de Contractul de delegare a gestiunii serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare la UATC Băcia, UATC Sălașu de Sus și UATC Buceș, județul Hunedoara;
- ✓ Subevaluarea veniturilor cu suma de 169 mii lei, ca urmare a nedeclarării lunare, pe bază de decont, a sumelor colectate de contribuabili persoane juridice de la beneficiarii serviciilor de cazare, reprezentând taxa de salvamont și taxa de promovare turistică a localității, și a neachitării acestora la termenul stabilit prin HCL la UATO Sinaia, județul Prahova;
- ✓ Neînregistrarea și neurmărirea încasării chiriilor pentru bunurile aparținând domeniului public, date în administrarea regiilor autonome și societăților comerciale

din subordine, sau neurmărirea veniturilor cuvenite bugetului local din derularea contractelor încheiate pentru administrarea terenurilor și clădirilor proprietate publică la UATC Bazna (99 mii lei), UATC Iacobenii (529 mii lei), UATC Rășinari (28 mii lei), UATC Râu Sadului (5 mii lei) și la UATC Racovița (62 mii lei), județul Sibiu;

- ✓ Nerespectarea prevederilor legale privind calculul, evidența, comunicarea și încasarea majorărilor de întârziere, pentru neachitarea la termen a obligațiilor bugetare fiind estimate venituri suplimentare de 228 mii lei la UATC Mitrofanii, UATC Vaideeni și UATJ Vâlcea, județul Vâlcea;
- ✓ Diminuarea impozitului pe terenul intravilan aparținând persoanelor fizice, ca urmare a încadrării eronate în altă categorie decât cea de folosință curți construcții, stabilit în sumă de 119 mii lei la UATC Dudeștii Noi, județul Timiș;
- ✓ Nestabilirea, necalcularea, neevidențierea și neurmărirea încasării taxei pentru utilizarea temporară a domeniului public, datorată de persoane juridice care nu au declarat organelor fiscale utilizarea teraselor, ori a căilor suplimentare de acces, în sumă de 660 mii lei, la UAT Sector 6;
- ✓ Nestabilirea, necalcularea, neevidențierea și neurmărirea încasării impozitului și taxei pe clădiri datorate de persoane fizice și persoane juridice care nu au declarat, în termenul legal, spațiile folosite în scop nerezidențial, clădirile dobândite prin cumpărare sau construite în baza autorizației de construire, sau care nu au declarat clădirile în care se desfășoară activitate economică, în valoare totală de 1.600 mii lei, la UAT Sector 1;
- ✓ Efectuarea unor cheltuieli de personal neprevăzute de legislația în vigoare, reprezentând drepturi salariale acordate în cuantum mai mare decât limita maximă legală și care depășesc indemnizația lunară a viceprimarului, precum și indemnizații lunare cuvenite pentru exercitarea funcțiilor de demnitate publică de primar, viceprimar și consilieri locali, acestea fiind majorate nelegal: UATM Beiuș (23 mii lei), UATC Husasău de Tinca (46 mii lei), UATC Hidișelu de Sus (37 mii lei) și UATC Nojorid (27 mii lei) din județul Bihor; UATC Bărganul, județul Brăila (87 mii lei); UATC Luciu, județul Buzău (113 mii lei); UATC Lehliu, județul Călărași (178 mii lei); UATM Giurgiu (47 mii lei); UATC Găujani (110 mii lei) și UATC Mârșa (86 mii lei) din județul Giurgiu; UAT Sector 5, municipiul București (507 mii lei);
- ✓ Acordarea nejustificată a unor sume, sub formă de indemnizații lunare, către membrii Consiliului local, în condițiile în care aceștia nu au participat la ședințele autorității deliberative și ale comisiilor de specialitate: UATJ Mureș și UATC Eremitu din județul Mureș (106 mii lei); UATC Jugureni și UATC Sângeru din județul Prahova (78 mii lei);
- ✓ Acordarea compensațiilor în bani, aferente concediilor de odihnă neefectuate, cu nerespectarea prevederilor legale incidente, și acordarea fără temei legal a indemnizațiilor de ședință pentru unii consilieri locali care au avut și statutul de angajați (aflați în situații de incompatibilitate): UATC Puiești, județul Vaslui (57 mii);
- ✓ Nerespectarea dispozițiilor legale cu privire la modul de stabilire și acordare a drepturilor salariale cuvenite personalului de specialitate, cu titlu de spor de condiții periculoase sau vătămătoare de muncă: UATC Roșiori, județul Brăila (60 mii lei); UATO Covasna, județul Covasna (295 mii lei);
- ✓ Efectuarea unor plăți nelegale reprezentând cheltuieli de personal acordate sub forma sporului pentru activitatea prestată în cadrul proiectelor cu finanțare din fonduri europene, după expirarea perioadei de implementare a proiectului la UATC Băsești, județul Maramureș (41 mii lei);

-
- ✓ Acceptarea la plată și decontarea efectivă a unor servicii de telefonie mobilă, contractate peste necesarul real de consum, respectiv a unor costuri suplimentare pentru servicii neincluse în abonament: UATC Avram Iancu, județul Alba (48 mii lei); UATC Săcel, județul Maramureș (69 mii lei);

 - ✓ Efectuarea de cheltuieli pentru activități care nu au legătură cu scopul, obiectivele și atribuțiile entității, respectiv decontarea unor servicii de telefonie, internet și energie electrică pentru terți: UATO Valea lui Mihai (174 mii lei) și UATO Săcuieni (222 mii lei) din județul Bihor;

 - ✓ Efectuarea de cheltuieli de capital pentru lucrări neexecutate sau articole de deviz neefectuate: UATO Ocna Mureș, județul Alba (19 mii lei); UATC Zimandu Nou, județul Arad (17 mii lei); UATO Aleșd (242 mii lei) și UATC Șuncuiuș (457 mii lei) din județul Bihor; UATO Săveni, județul Botoșani (362 mii lei); UATC Săcuieu (46 mii lei) și UATC Valea Ierii (50 mii lei) din județul Cluj; UATC Niculești, județul Dâmbovița (152 mii lei); UATM Băilești, județul Dolj (131 mii lei); UATC Răchitoasa, județul Hunedoara (20 mii lei); UATC Groșii Țibleșului, județul Maramureș (67 mii lei); UATJ Timiș, județul Timiș (322 mii lei);

 - ✓ Neînregistrarea în conturile corespunzătoare de active fixe a obiectivelor de investiții finalizate și recepționate: UATJ Caraș-Severin (140.981 mii lei), UATC Brebu Nou (316 mii lei), UATC Ciclova Română (544 mii lei), UATC Dalboșeț (175 mii lei), UATC Fârliug (3.187 mii lei), UATC Forotic (83 mii lei), UATC Gârnic (66 mii lei), UATC Lăpușnicu Mare (4.434 mii lei) și UATC Marga (10.837 mii lei) – județul Caraș-Severin;

 - ✓ Neînregistrarea în evidența contabilă și tehnico-operativă a unor terenuri aparținând domeniului public/privat, în sumă de 11.868 mii lei, de către UATO Mihăilești (6.704 mii lei) și UATC Malu (5.164 mii lei) – județul Giurgiu;

 - ✓ Scoaterea nejustificată din funcțiune și casarea unor bunuri în valoare de 567 mii lei, care fac obiectul contractului de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și canalizare al UATC Certeju de Sus – județul Hunedoara;

 - ✓ Neevidențierea în contabilitate a ajustărilor pentru deprecierea creanțelor bugetare în sumă de 22.690 mii lei, în cazul unor contribuabili – persoane juridice aflate în procedura de reorganizare judiciară, insolabilitate sau insolvență, abateri constatate la: UATM Târgu Mureș, UATO Luduș, UATC Acățari, Batoș, Crăciunești, Ernei, Gurghiu, Livezeni și Vânători - județul Mureș;
-

ÎNVĂȚĂMÂNT

Autoritățile locale au alocat resurse financiare pentru sprijinirea sistemului educațional, acestea fiind destinate îmbunătățirii infrastructurii școlare, dezvoltării programei educaționale, furnizării de resurse didactice și asigurării accesului copiilor la o educație de calitate.

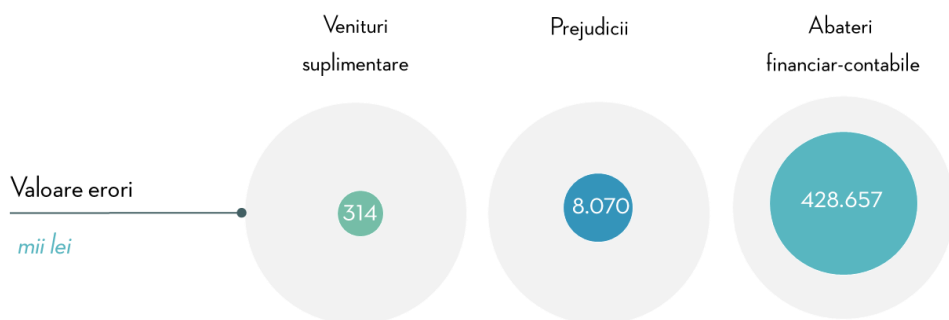
Cheltuielile efectuate în exercițiul bugetar 2022 cu domeniul *Învățământ* au fost în valoare de 10.391 mil. lei, reprezentând **8,5%** din totalul cheltuielilor de la nivelul administrației publice locale.

Analiza domeniului auditat relevă:

- o disfuncționalități în colaborarea dintre ordonatorii terțiari de credite din domeniul *Învățământ* și ordonatorii principali ai bugetelor locale, în special în ceea ce privește slaba coordonare, de către compartimentele din cadrul ordonatorului principal de credite, a unor activități ale unităților de învățământ, cum ar fi: contabilitatea, controlul financiar preventiv și controlul intern;
- o existența riscurilor semnificative în realizarea formală a inventarierii anuale a patrimoniului, ca urmare a lipsei unei analize, la nivelul ordonatorului principal de credite a inventarelor prezentate de entitățile subordonate prin prisma încadrării/apartenenței unor bunuri în domeniul public sau privat, conform legii, a valorii juste a activelor la finele anului bugetar corelat cu prevederile legale, a concordanței evidenței analitice de la nivelul ordonatorilor terțiari de credite cu evidențele de la ordonatorul principal de credite;
- o aplicarea necorespunzătoare a reglementărilor cu privire la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare, inclusiv exercitarea controlului financiar preventiv propriu.

Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat asupra situațiilor financiare raportate de unitățile administrativ-teritoriale pentru anul 2022 – domeniul *Învățământ*

- ✓ Subevaluarea activelor necurente, raportate în situațiile financiare întocmite la 31 decembrie 2022, prin realizarea incompletă a reevaluării unor active fixe, respectiv prin neînregistrarea în evidența tehnic-operativă și contabilă a rezultatelor în valoare estimată de 7.426 mii lei, la Centrul Școlar de Educație Incluzivă „Elisabeta Polihroniade” Vaslui, ordonator terțiar de credite în subordinea UATJ Vaslui;
- ✓ Nerespectarea principiului contabilității de angajamente prin majorarea nejustificată a cheltuielilor aferente exercițiului financiar 2022, de către Sectorul 5, cu suma de 357 mii lei, reprezentând cheltuieli aferente lunii noiembrie 2021 pentru proiectul „Academia Copiilor” și fără ca documentele justificative, în baza cărora s-a efectuat plata să conțină toate elementele care să confirme respectarea metodologiei de implementare, respectiv a condițiilor de regularitate și realitate;
- ✓ Completarea eronată a registrelor contabile privind lucrări de reparații de natura modernizărilor prin înregistrarea acestora pe conturi de cheltuieli, respectiv supradimensionarea veniturilor ca urmare a unor corecții de provizioane la UATC Bălțați, județul Iași (220 mii lei) și UATM Pașcani, județul Iași (9719 mii lei);
- ✓ Denaturarea informațiilor prezentate în situațiile financiare cu privire la valoarea rămasă a activelor fixe cu suma de 196 mii lei, ca urmare a neînregistrării cheltuielilor cu amortizarea, și neefectuarea reevaluării activelor deținute de Școala Gimnazială Fântânele și Școala Gimnazială Solovăstru – ordonatori terțieri de credite ai UATC Fântânele și Solovăstru, județul Mureș;
- ✓ Neevidențierea corespunzătoare în conturi de active a sumei de 101 mii lei, reprezentând contravaloarea unor tablete, licențe și mobilier școlar aflate în folosința Școlii Gimnaziale Cristești, din subordinea UATC Cristești, județul Mureș;
- ✓ Neînregistrarea sau înregistrarea eronată a unor operațiuni de intrare/ieșire a unor elemente patrimoniale de activ la Școala Gimnazială Pietrari, ordonator terțiar de credite al UATC Pietrari, județul Vâlcea, care nu a evidențiat în contabilitate un teren cu vegetație forestieră, pentru care deține titlu de proprietate, în valoare de 227 mii lei;
- ✓ Neînregistrarea în evidența contabilă a dreptului de creanță reprezentând sume de primit aferente proiectului „Construire școală gimnazială”, în sumă de 1.760 mii lei, de către UATO Hațeg, județul Hunedoara;
- ✓ Neînregistrarea în evidența contabilă a Școlii Gimnaziale Ion Buteanu Buceș, județul Hunedoara a unor active de natura terenurilor deținute în proprietate în valoare de 508 mii lei și a unor active de natura stocurilor (masă lemnoasă) în valoare de 16 mii lei;
- ✓ Efectuarea de plăți nelegale, reprezentând servicii de transport al elevilor din localitatea de domiciliu până la unitatea de învățământ – UATO Valea lui Mihai, județul Bihor (23 mii lei);
- ✓ Acordarea de burse elevilor din unitățile școlare fără documentele justificative prevăzute de reglementările aplicabile în vigoare și, respectiv, ca efect al neîndeplinirii condiționalității de frecvență a cursurilor de învățământ, la UATC Țițești, județul Argeș (27 mii lei); Liceul Tehnologic Administrativ și de Servicii „Victor Slăvescu” Ploiești, județul Prahova (21 mii lei);
- ✓ Plata unor servicii de catering ce au depășit valoarea serviciilor efectiv prestate la Școala Gimnazială <Aristotel Crâșmaru> Drăgușeni, județul Botoșani (104 mii lei);
- ✓ Supraevaluarea cheltuielilor de capital ca efect al înregistrării în evidența contabilă și a preluării în situațiile financiare de raportare consolidate a sumelor decontate

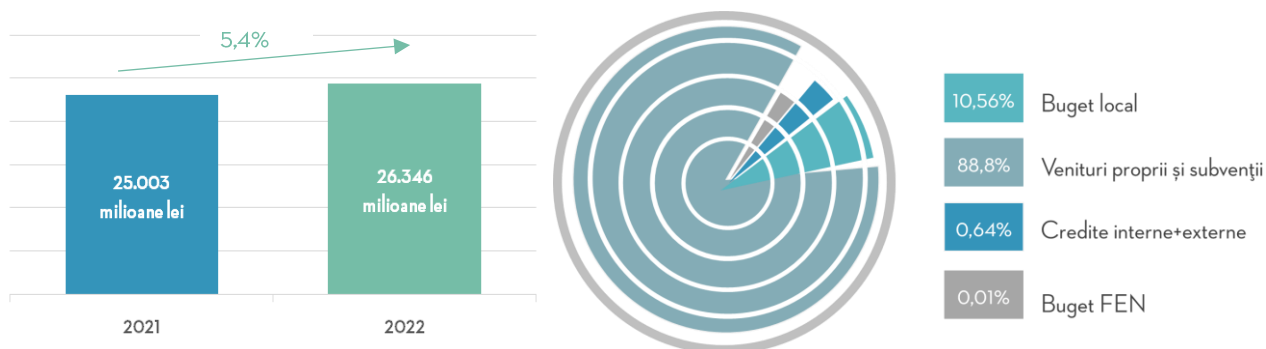
necuvenit, reprezentând contravaloarea cantităților de lucrări facturate, acceptate la plată, dar neexecutate la obiectivele de investiție: „Modernizare, consolidare și extindere școala cu clasele I-VIII Tigveni” și „Amenajarea grupurilor sanitare și asigurarea cu utilități a acestora la Școala Gimnazială „Gheorghe I.C. Brătianu” – UATC Rătești, județul Argeș (39 mii lei);

- ✓ Efectuarea de plăți pentru lucrări neexecutate la obiectivele de investiții „Construire Școală cu 2 clase și grădiniță în sat Magheru” – UATC Breznița Ocol, județul Mehedinți (53 mii lei); Modernizare Școala Gimnazială Spiru C. Haret, sat Viișoara, comuna Viișoara, județul Vaslui, corp P+1E” și „Construire Grădiniță în sat Viișoara, comuna Viișoara” la UATC Viișoara, județul Vaslui (244 mii lei); „Înființare grup sanitar Școala gimnazială cu clasele I-VIII Puiești” și „Înființare grup sanitar Liceul Tehnologic Puiești”, la UATC Puiești, județul Vaslui (99 mii lei); „Împrejmuire bază sportivă localitatea Cârja” la UATO Murgeni, județul Vaslui (79 mii lei); „Reabilitare și modernizare Școala cu clasele I-IV, sat Siliștea, comuna Iana, județul Vaslui” la UATC Iana, județul Vaslui (28 mii lei); „Construire Școala Gimnazială în localitatea Balș, județul Iași” – UATC Balș, județul Iași (211 mii lei); obiectivul de investiții „Extindere, reabilitare, modernizare și dotare Grădinița din satul Negreni”, județul Botoșani (47 mii lei);
 - ✓ Efectuarea unor plăți nejustificate ca urmare a aplicării eronate a formulei de ajustare a prețurilor contractului, respectiv majorarea manoperei, a cheltuielilor directe și a profitului cuvenit executantului, după caz, la obiectivele: „Modernizare, extindere și dotare Școala Gimnazială Sat Potigrafu, comuna Gorgota, județul Prahova” (124 mii lei); „Reabilitare și modernizare Școala cu clasele I-VIII Sat Podenii Vechi, comuna Bălțești, județul Prahova” (74 mii lei); „Execuție lucrări Grădinița Codrescu” – UATM Iași, județul Iași (58 mii lei); Școala Gimnazială nr. 24 București (356 mii lei); „Construire campus școlar în cadrul Grupului Școlar Industrial Însurăței”, UATO Însurăței, județul Brăila;
 - ✓ Nerecuperarea avansului nejustificat prin bunuri livrate sau servicii prestate până la sfârșitul anului 2022, la Școala Gimnazială „Petru Mușat” Siret, UATC Siret, județul Suceava (160 mii lei); Colegiul Tehnic Gheorghe Balș, municipiul Adjud, județul Vrancea (150 mii lei);
 - ✓ Efectuarea de cheltuieli pentru bunuri și servicii fără contraprestație sau fără respectarea clauzelor contractuale: Școala Gimnazială nr. 12 Tulcea (30 mii lei); Școala Gimnazială Uivar, Școala Primară Răuți și Școala Primară Pustiniș, județul Timiș (37 mii lei); Colegiul Național de Muzică „George Enescu” și Liceul Teoretic „Constantin Brâncoveanu” București (306 mii lei).
-

SĂNĂTATE

Finanțarea unităților sanitare aflate în subordinea/sub coordonarea autorităților locale a fost asigurată preponderent din venituri proprii, realizate din decontarea serviciilor medicale prestate către pacienți, de la casele județene de asigurări de sănătate, precum și din subvenții de la bugetul de stat. Pentru susținerea cheltuielilor din acest domeniu, autoritățile locale au alocat resurse financiare și din bugetele locale către unitățile sanitare din subordine, la nivelul comunelor fiind utilizate fonduri publice (parțial) pentru constituirea de dispensare/centre medicale în mediul rural.

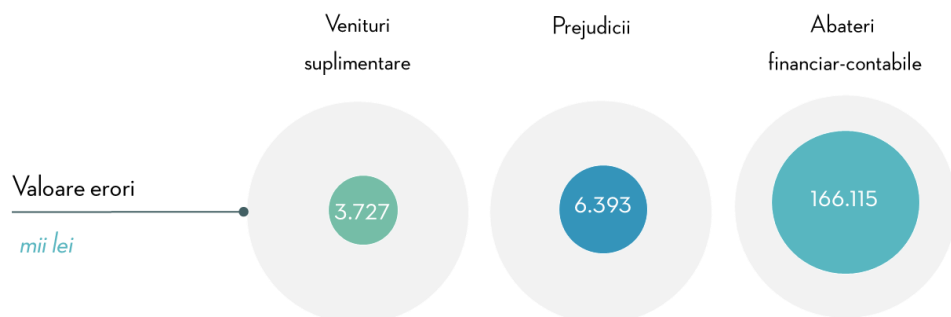
Domeniul Sănătate a consumat fonduri publice în valoare de 26.346 mil. lei, reprezentând **21,6%** din totalul cheltuielilor de la nivelul administrației publice locale.

Analiza domeniului auditat relevă:

- o legislație cu caracter complex, cu frecvente modificări care determină interpretări diferite și o aplicare inconsecventă a acestora;
- erorile identificate s-au produs tocmai în contextul luării unor decizii neconforme cu dispozițiile legale de către managementul instituțiilor sanitare, al efectuării formale a controalelor de supraveghere a activităților și a autocontrolului, al nerespectării procedurilor operaționale elaborate în domeniile auditate și a dispozițiilor legale aplicabile;
- abaterile identificate s-au înregistrat cu precădere pe fondul neaplicării reglementărilor legale și procedurale referitoare la stabilirea drepturilor salariale acordate și a lipsei de pregătire a personalului care asigură monitorizarea achizițiilor publice și urmărirea contractelor.

Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat asupra situațiilor financiare raportate de unitățile administrative teritoriale pentru anul 2022 – domeniul Sănătate

Observații de audit

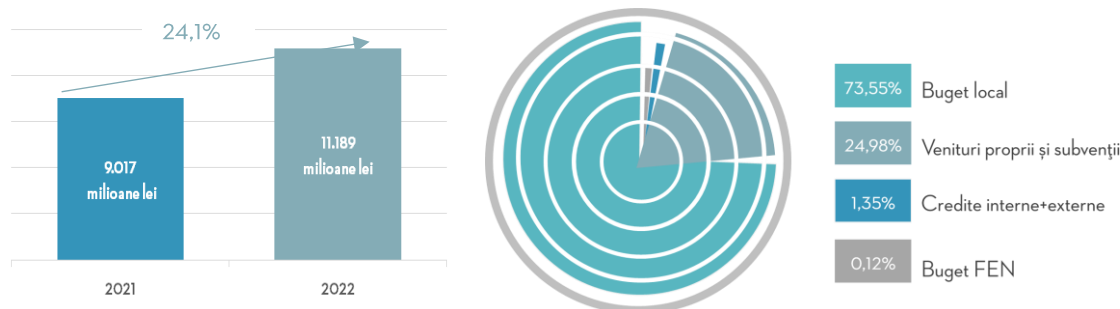
Acordarea sporului pentru condiții periculoase fără a avea la bază determinări sau expertizări întocmite de organele abilitate în acest sens: Spitalul Municipal Câmpulung, entitate aflată în coordonarea UATM Câmpulung, județul Argeș (35 mii lei);

- ✓ Acordarea unui spor de 15% pentru condiții de muncă pentru membrii comitetului director, contrar prevederilor actelor normative care reglementează drepturile salariale și alte drepturi cuvenite personalului care ocupă funcții de conducere în unități spitalicești (spitale cu peste 400 de paturi): Spitalul Orășenesc Baia de Aramă, entitate aflată în coordonarea UATO Baia de Aramă, județul Mehedinți (145 mii lei);
- ✓ Plata unor drepturi de natură salarială, reprezentând indemnizații lunare pentru mobilitate și confidențialitate de 25%, acordate salariaților TESA, contrar prevederilor legale, și plata orelor aferente muncii prestate în zilele de repaus săptămânal personalului care nu lucrează în posturi cu activitate continuă: Spitalul Orășenesc Turceni, entitate aflată în coordonarea UATO Turceni, județul Gorj (225 mii lei);
- ✓ Efectuarea unor cheltuieli de personal neprevăzute de legislația în vigoare/peste baremurile legal aprobate/fără documente justificative legal întocmite: Spitalul Orășenesc Găești, entitate aflată în coordonarea UATO Găești, județul Dâmbovița (1.253 mii lei);
- ✓ Decontarea unor sporuri în cuantum mai mare decât cel stabilit de lege pentru personalul medical care își desfășoară activitatea, atât în bloc operator, cât și în secții: Spitalul Județean de Urgență Târgu Jiu, entitate aflată în coordonarea UATJ Gorj (513 mii lei);
- ✓ Acordarea nejustificată către un angajat a sumei brute de 305 mii lei, la care s-a adăugat suma de 7 mii lei, reprezentând contribuția asiguratorie pentru muncă a unității: Spitalul de Pneumoftiziologie Leamna, ordonator terțiar de credite al UATJ Dolj;
- ✓ Efectuarea, în mod nejustificat, de plăți mai mari decât obligațiile de plată către unii furnizori: Spitalul Județean de Urgență Reșița, județul Caraș-Severin (201 mii lei);
- ✓ Efectuarea unor transferuri de stocuri de medicamente, materiale sanitare și de laborator fără documente justificative din gestiuni administrate de personalul medical din secții, către o gestiune creată doar informatic, în fapt, stocurile respective neexistând: Spitalul Județean de Urgență Târgu Jiu, entitate aflată în coordonarea UATJ Gorj (2.128 mii lei);
- ✓ Nerespectarea prevederilor legale privind modul de înregistrare și încasare a serviciilor de analize medicale efectuate la cerere către diverși beneficiari, eroare identificată la Spitalul Municipal Turda, județul Cluj (140 mii lei);
- ✓ Neconstituirea provizioanelor pentru drepturile salariale obținute de salariați prin hotărâri judecătorești definitive, a căror plată se efectuează eşalonat: Spitalul Județean de Urgență Reșița, județul Caraș-Severin (2.021 mii lei); Spitalul Județean de Urgență Alexandria, județul Teleorman (437 mii lei);
- ✓ Neevidențierea și neraportarea corectă în situațiile financiare a drepturilor salariale datorate personalului, precum și neînregistrarea în evidența contabilă a majorărilor și penalităților de întârziere datorate în contul bugetului de stat pentru obligații fiscale neachitate la termen – Spitalul Județean de Urgență „Fogolyán Kristóf” Sfântu Gheorghe (4.506 mii lei);
- ✓ Neefectuarea operațiunii de reevaluare a activelor fixe corporale de natura construcțiilor și terenurilor, cel puțin o dată la trei ani, în vederea aducerii bunurilor la costul curent sau la valoarea de intrare actualizată, în corelare cu utilitatea bunurilor și cu valoarea de piață – Spitalul Clinic de Urgență „Prof. Dr. N. Obu” Iași, județul Iași (21.284 mii lei).

CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE

Domeniul *Cultură, recreere și religie* joacă un rol esențial în viața cetățenilor, contribuind la dezvoltarea personală, coeziunea socială și prosperitatea comunității. Autoritățile locale au alocat fonduri pentru asigurarea și promovarea acestor componente în viața societății, în funcție de resursele disponibile.

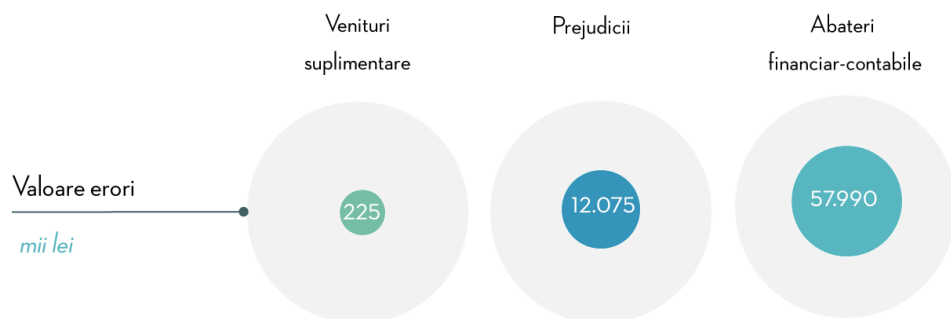
Cheltuielile efectuate în exercițiul bugetar 2022 cu domeniul *Cultură, recreere și religie* au fost în valoare de 11.189 mil. lei, reprezentând 9,2% din totalul cheltuielilor de la nivelul administrației publice locale.

Analiza domeniului auditat relevă:

- o riscuri ce derivă din organizarea activităților/acțiunilor care au ca obiect acordarea sprijinului financiar nerambursabil pentru finanțarea cultelor și a unor activități sportive;
- o insuficientă preocupare pentru verificarea corespunzătoare a documentelor care justifică utilizarea sprijinului financiar acordat unităților de cult și pentru susținerea activităților sportive;
- o lipsa unor controale interne sau insuficiente asupra activităților cu caracter financiar-contabil;
- o lipsa unor politici contabile/proceduri operaționale ori necesitatea revizuirii acestora cu privire la înregistrarea contabilă a rezultatelor reevaluării/evaluării bunurilor culturale;
- o urmărirea necorespunzătoare a modului de derulare a contractelor în ceea ce privește realitatea cantităților de lucrări executate și efectuarea operațiunii de lichidare a cheltuielilor fără o verificare corespunzătoare a documentelor justificative din care rezultă obligațiile de plată.

Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat asupra situațiilor financiare raportate de unitățile administrativ-teritoriale pentru anul 2022 – domeniul *Cultură, recreere și religie*

Observații de audit

Acordarea unor drepturi de natură salarială cu încălcarea prevederilor legale care reglementează sistemul de stabilire a salariilor pentru personalul din sistemul bugetar: Opera Română Craiova (878 mii lei) și Filarmonica Oltenia Craiova (772 mii lei), instituții publice aflate în coordonarea UATM Craiova, județul Dolj; Filarmonica „Paul Constantinescu” Ploiești din subordinea UATM Ploiești, județul Prahova

(144 mii lei); Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Caraș-Severin din subordinea UATJ Caraș-Severin, județul Caraș-Severin (17 mii lei);

- ✓ Nevirarea la bugetul de stat a sumelor reținute prin stopaj la sursă în scopul sustragerii acestora de către persoana cu atribuții privind conducerea activității financiar-contabile: Clubul Sportiv Orășenesc Tricolorul Breaza (93 mii lei) și Centrul Cultural Orășenesc „Ion Manolescu” Breaza (22 mii lei) din subordinea UATO Breaza, județul Prahova;
- ✓ Majorarea artificială a obligațiilor de plată față de terți în scopul sustragerii unor sume de bani din bugetul local de către persoana cu atribuții privind conducerea activității financiar-contabile prin efectuarea unor viramente succesive, fracționate, pentru plata persoanelor cu care au fost încheiate contracte de activitate sportivă, la valori majorate față de cele datorate: Clubului Sportiv Orășenesc Tricolorul Breaza din subordinea UATO Breaza, județul Prahova (48 mii lei);
- ✓ Efectuarea de plăți nelegale cu titlu de sprijin financiar acordat de UATM Târgu Mureș unei asociații sportive în vederea realizării în parteneriat a Festivalului Transilvania Triatlon, ca urmare a decontării de cheltuieli reprezentând premii, în condițiile în care acestea trebuiau suportate de către organizatorul competiției (58 mii lei);
- ✓ Efectuarea de plăți în sumă de 53 mii lei către cluburi sportive de drept privat, înființate pe raza unității administrativ-teritoriale, constituite ca persoane juridice fără scop patrimonial, în condițiile în care respectivele cluburi sportive nu dețineau certificat de identitate sportivă (UATC Perișoru și UATC Tămădău Mare, județul Călărași);
- ✓ Nerespectarea cadrului legal privind acordarea și justificarea sprijinului financiar pentru finanțarea activităților sportive și fără aprobarea autorității deliberative și depunerea de documente justificative privind utilizarea finanțării la UATC Ciclova Română (11 mii lei) și UATC Forotic (10 mii lei) din județul Caraș-Severin; UATC Buzescu (60 mii lei), UATC Conțești (29 mii lei) și UATC Drăgănești de Vede (25 mii lei) din județul Teleorman; UATO Dumbrăveni (32 mii lei) și UATO Cislădie (51 mii lei) din județul Sibiu; UATC Tomșani, județul Vâlcea (45 mii lei);
- ✓ Nerespectarea cadrului legal privind acordarea și justificarea sprijinului financiar pentru unitățile de cult aparținând cultelor religioase recunoscute din România: UATC Șuncuiș (37 mii lei), UATC Roșiori (12 mii lei), UATC Vadu Crișului (12 mii lei) și UATC Uileacu de Beiuș (10 mii lei) din județul Bihor; UATC Crevedia Mare, județul Giurgiu (56 mii lei); UATC Drăgănești de Vede (11 mii lei) și UATC Traian (26 mii lei) din județul Teleorman;
- ✓ Efectuarea de plăți nelegale, reprezentând lucrări neexecutate sau executate necorespunzător la obiectivul de investiții „Reparații capitale la clădire bibliotecă interior și exterior” (56,5 mii lei) și la obiectivul de investiții „Sistem de supraveghere video Lacul cu nuferi” Memorialul Ipotești, ordonator terțiar din subordinea UATJ Botoșani, județul Botoșani (74 mii lei);
- ✓ Efectuarea de plăți pentru servicii de proiectare neefectuate la obiectivul de investiții „Realizare învelitoare din tablă tip țigla la Căminul cultural Frumușica”, UATC Frumușica, județul Botoșani (94 mii lei);
- ✓ Efectuarea de cheltuieli cu bunuri și servicii fără contraprestație, prin acceptarea la

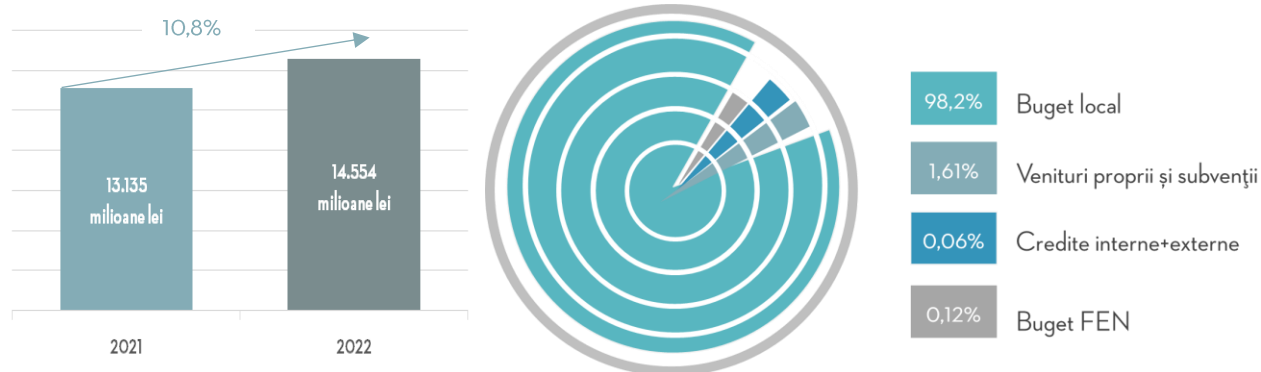
decontare a unor cantități de servicii de reparații și întreținere tehnică a zonelor de recreere și sedii administrative, amenajare și întreținere spații verzi, precum și lucrări de reparații străzi neexecutate/neefectuate de către Administrația Domeniului Public Sector 1 din subordinea UAT Sector 1 a Municipiului București (125 mii lei);

- ✓ Efectuarea de plăți nejustificate prin acceptarea la decontare a unor cantități de servicii de întreținere spații verzi neprestate, generate de faptul că, în cazul unui număr total de patru subzone din Parcul Orașelul Copiilor, accesul era obstrucționat de un gard din tablă, având drept rol acela de a proteja/delimita organizarea de șantier a unui obiectiv de investiții în Sectorul 4 al Municipiului București: UAT Sector 4 – Municipiul București (92 mii lei);
- ✓ Plata nelegală a unor cheltuieli de capital ca urmare a ajustării prețurilor contractului de achiziție publică, fără respectarea prevederilor legale, în cazul obiectivului de investiții „Reabilitare și modernizare Stadionul Municipal Eugen Popescu din Târgoviște”, UATM Târgoviște, județul Dâmbovița (323 mii lei).

ASISTENȚĂ SOCIALĂ

Administrația publică locală joacă un rol esențial în furnizarea și gestionarea serviciilor de asigurări și asistență socială în comunitățile locale, materializat prin implementarea politicilor guvernamentale la nivel local și prin oferirea suportului necesar cetățenilor care se confruntă cu diverse provocări sociale și economice, contribuind la îmbunătățirea calității vieții în ansamblu.

Domeniul *Asistență socială* a consumat fonduri publice în valoare de 14.554 mil. lei, reprezentând 11,9% din totalul cheltuielilor de la nivelul administrației publice locale.

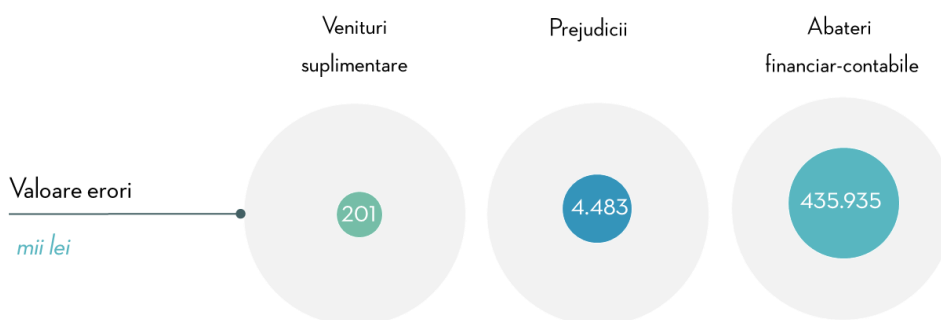

Analiza domeniului auditat relevă:

- o existența unor disfuncționalități în ceea ce privește exercitarea competențelor și atribuțiilor autorităților administrației publice locale în stabilirea măsurilor de protecție socială pentru beneficiarii vulnerabili;
- o lipsa unei monitorizări a modului de conformare a datelor și informațiilor din cererile depuse de beneficiari cu datele deținute de alte instituții, care să confirme îndeplinirea condițiilor și cerințelor legale de eligibilitate;
- o insuficientă documentare a personalului cu atribuții din cadrul entităților în privința modului de constituire a dosarelor în baza cărora se acordă prestațiile sociale persoanelor solicitante;

- o efectuarea cu superficialitate a anchetelor sociale de către persoanele cu atribuții din cadrul entităților;
- o neîndeplinirea corespunzătoare de către beneficiarul prestației sociale a obligației de declarare corectă a situației patrimoniale;
- o înregistrarea eronată a unor operațiuni economico-financiare.

Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat asupra situațiilor financiare raportate de unitățile administrativ-teritoriale pentru anul 2022 - domeniul *Asistență socială*

Observații de audit

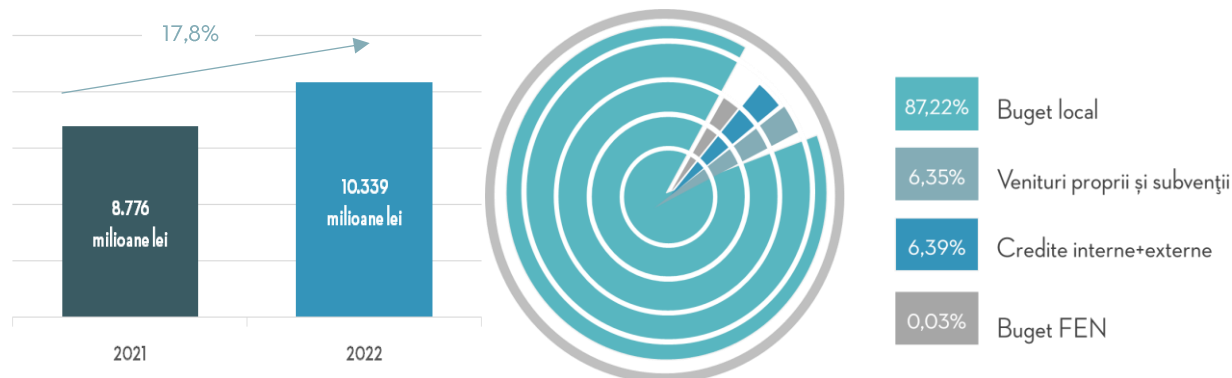
- ✓ Acordarea unor drepturi de natură salarială cu încălcarea prevederilor legale care reglementează sistemul de stabilire a salariilor pentru personalul din domeniu: UATC Scorțoasa, județul Buzău (109 mii lei); UATC Sita Buzăului, județul Covasna (12 mii lei); UATC Malu Mare, județul Dolj (160 mii lei); UATC Alunu, UATC Sutești și UATO Bălcești din județul Vâlcea (75 mii lei);
- ✓ Decontarea nelegală a unor indemnizații acordate persoanelor cu handicap, inclusiv a indemnizațiilor de însoțitori pentru persoanele cu handicap grav: UATC Moșoaia (73 mii lei) și UATC Țițești (32 mii lei) din județul Argeș; UATO Aleșd (30 mii lei), UATC Husasău de Tinca (97 mii lei) și UATC Vadu Crișului (13 mii lei) din județul Bihor; UATC Lozna, județul Botoșani (23,7 mii lei); UATC Frumușani, județul Călărași (12 mii lei); UATM Moreni, județul Dâmbovița (138 mii lei); UATC Stănești, județul Gorj (37 mii lei); UATC Jugureni, județul Prahova (16 mii lei);
- ✓ Acordarea unor ajutoare de încălzire a locuinței pentru persoane care nu îndeplineau condițiile de eligibilitate: Direcția de Asistență Socială Giurgiu (18 mii lei) și UATC Găujani (3 mii lei) din județul Giurgiu; UATM Baia Mare (13 mii lei), UATC Bistra (20 mii lei) și UATC Botiza (23 mii lei) din județul Maramureș; UATC Frumosu, UATC Hârtop, UATC Horodniceni, UATC Șcheia, UATC Todirești și UATC Vadu Moldovei din județul Suceava (în sumă totală de 34 mii lei);
- ✓ Deficiențe privind modul de aplicare a prevederilor legale cu privire la acordarea unor facilități/gratuități pentru transportul public local: UATM Cluj-Napoca, județul Cluj (2.777 mii lei);
- ✓ Decontarea la o valoare mai mare decât cea reală, aferentă pieselor de schimb înlocuite pentru șase centrale termice aflate în dotarea a cinci instituții/centre din subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 4 (78 mii lei);
- ✓ Neconstituirea și neraportarea unor provizioane pentru obligații de plată constând în diferențe de drepturi salariale câștigate în instanță de salariați: DGASPC Sector 2 (2.911 mii lei); DGASPC Sector 6 (4.373 mii lei); DGASPC Brașov (180 mii lei);

- ✓ Neînregistrarea în evidența contabilă la finele anului 2022 a unor obligații de plată neachitate, reprezentând stimulentele pentru integrarea socială a persoanelor adulte cu handicap aferente perioadei noiembrie 2021 – decembrie 2022 și neaprobarea prin bugetul de venituri și cheltuieli al anului 2022 a surselor de finanțare necesare plății acestora: Municipiul București (371.000 mii lei);
- ✓ Nerespectarea principiului contabilității pe bază de angajamente prin înregistrarea eronată, la data de 31 decembrie 2022, a unor indemnizații lunare acordate persoanelor cu handicap și/sau stimulente financiare pentru copii cu handicap, nou născuți, pentru prevenirea abandonului școlar și pentru familiile monoparentale, în valoare totală de 15.356 mii lei, aferente lunii decembrie 2021 și înregistrate eronat în luna ianuarie 2022, precum și a celor aferente lunii decembrie 2022, neînregistrate decât în luna ianuarie 2023, după cum urmează: Direcția Generală de Asistență Socială a Municipiului București (9.840 mii lei); DGASPC Sector 2 (682 mii lei); DGASPC Sector 3 (898 mii lei); DGASPC Sector 4 (928 mii lei); DGASPC Sector 5 (3.008 mii lei).

LOCUINȚE, SERVICII ȘI DEZVOLTARE PUBLICĂ

Serviciile și utilitățile publice constituie o categorie distinctă de activități economice, care necesită infrastructuri tehnice extinse și costisitoare. Crearea și operaționalizarea acestor infrastructuri este posibilă numai pe baza unor investiții adecvate și printr-o gestiune eficientă.

Cheltuielile efectuate în exercițiul bugetar 2022 în domeniul *Locuințe, servicii și dezvoltare publică*, au fost în valoare de 10.339 mil. lei, reprezentând 8,5% din totalul cheltuielilor de la nivelul administrației publice locale.

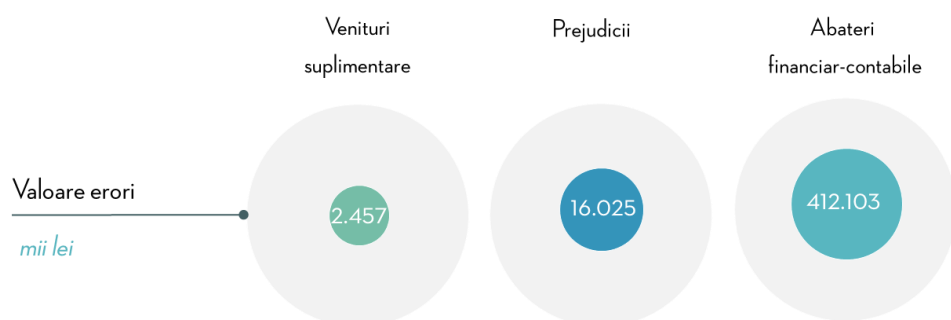

Analiza domeniului auditat relevă:

- implicare insuficientă a factorilor de decizie din unitățile administrativ-teritoriale în ceea ce privește organizarea și desfășurarea serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare;
- lipsa unor proceduri operaționale care să reglementeze modul de realizare a serviciilor publice; parcurgerea defectuoasă a etapelor de lichidare și ordonanțare a cheltuielilor entităților;
- subevaluarea creanțelor bugetare, reprezentând venituri colectate din taxe/tarife instituite pentru activitatea de furnizare a apei potabile;
- unele abateri, prin natura sau valoarea acestora, sunt legate de gestionarea patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale;

- o majoritatea neconformităților în ceea ce privește furnizarea serviciilor vizează: neemiterea lunară a facturilor reprezentând contravaloarea serviciului de alimentare cu apă; lipsa documentelor justificative care atestă realitatea consumurilor; necalcularea și neînregistrarea de penalități pentru neplata în termen a acestora; neinventarierea tuturor beneficiarilor serviciilor publice furnizate; fundamentarea eronată a tarifului; decalaje între cantitatea de apă intrată în sistemele de alimentare și cantitatea de apă facturată, inclusiv între cheltuieli de funcționare a serviciului și veniturile încasate, ce nu sunt analizate și corectate;
- o auditarea investițiilor în rețele edilitare (rețele de canalizare și alimentare cu apă) realizate de unitățile administrativ-teritoriale a relevat o serie de observații de audit privind plăți nejustificate semnificative din perspectivă valorică, rezultate din formalismul procesului de recepție de către beneficiari, precum și din lipsa de diligență a responsabililor cu dirigenția de șantier.

Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat asupra situațiilor financiare raportate de unitățile administrativ-teritoriale pentru anul 2022 – domeniul *Locuințe, servicii și dezvoltare publică*

Observații de audit

- ✓ Efectuarea unor plăți nelegale prin decontarea unor situații de lucrări privind reabilitarea sistemului de termoficare al Municipiului București (șapte obiective însumând o lungime de traseu de 31,621 km), ce cuprind majorări și actualizări de prețuri unitare la materiale, suplimentar celor prevăzute de *OG nr. 15/31.08.2021* și *OUG nr. 47/14.04.2022* – Municipiul București (2.986 mii lei);
- ✓ Efectuarea unor plăți nelegale pentru lucrări supradimensionate prin înscrierea unor cantități mai mari decât cele real executate, rezultate din măsurători, la obiectivul de investiții „Înființare rețea canalizare și stație epurare în comuna Ciorani, județul Prahova, satele: Cioranii de Jos și Cioranii de Sus”, județul Prahova (367 mii lei);
- ✓ Majorarea cheltuielilor aferente contractului sectorial „Modernizare CET Grivița – Achiziția de echipamente și lucrări de amplasare și instalare pentru proiectul Realizarea instalației de producere energie clasică și ORC și integrarea acesteia în centrala existentă”, reprezentând penalități pentru neplata la termen a unor facturi – CET Grivița, Municipiul București (260 mii lei);
- ✓ Efectuarea de cheltuieli de capital fără contraprestație, prin decontarea unor lucrări neexecutate în sumă de 217 mii lei, la obiectivul de investiții „Înființare rețea de canalizare, satele Boroșești și Verdeș, comuna Sutești, județul Vâlcea – tronson DN 67B” – UATC Sutești, județul Vâlcea;
- ✓ Efectuarea unor plăți nelegale pentru lucrări de investiții neexecutate, materiale nepuse în operă, în sumă totală de 92 mii lei, constatate la UATC Frumosu, la obiectivul de investiții „Înființare sistem de alimentare cu apă și apă uzată în localitatea Frumosu,

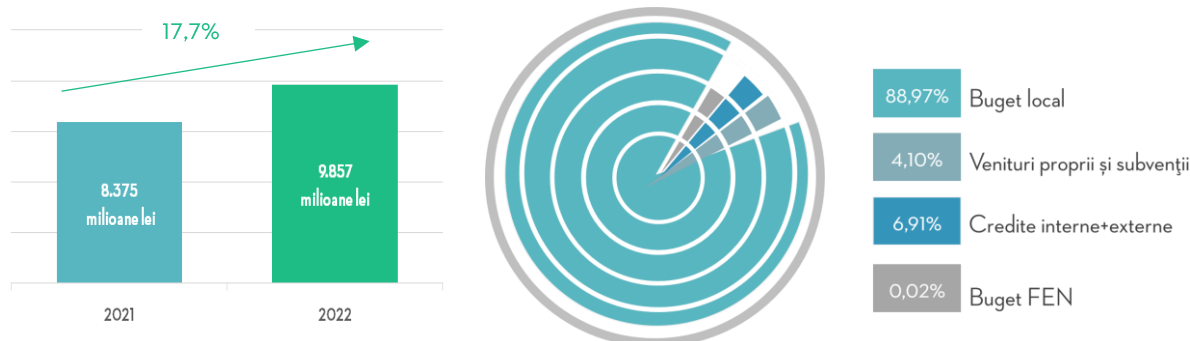
județul Suceava” și la UATC Hâncești, la obiectivul „Îmbrăcăminte bituminoasă ușoară pe drumul de acces la cimitir” – județul Suceava;

- ✓ Efectuarea unor plăți nejustificate către constructor, în sumă de 80 mii lei, ca urmare a decontării contravalorii unor cantități de materiale nepuse în operă și a unor lucrări neexecutate, contrar prevederilor legale, în cazul derulării unui contract de lucrări având ca obiect execuția lucrărilor la obiectivul de investiții „Înlocuire conductă de alimentare cu apă pe o lungime de 5 km în satele Cocorăștii Mislii și Goruna, comuna Cocorăștii Mislii” – UATC Cocorăștii Mislii, județul Prahova;
 - ✓ Efectuarea unor plăți nelegale, în sumă de 71 mii lei, la obiectivul „Extindere rețea alimentare apă și canalizare în comuna Grințieș, județul Neamț”, reprezentând cămine de bransament și cămine de racord, fără ca acestea să fie identificate în urma inspecției pe teren – UATC Grințieș, județul Neamț;
 - ✓ Nerecuperarea în contul bugetului local, a sumelor achitate cu titlu de „amenajament pastoral” (68 mii lei), plătite în contul unor persoane fizice și juridice proprietari/utilizatori de terenuri cu pășuni – UATC Malnaș, județul Covasna;
 - ✓ Necalcularea și nevirarea, în contul Agenției Naționale pentru Locuințe, a valorii de recuperare a investiției în sumă de 47 mii lei, determinată din cuantumul veniturilor din chirile încasate în anul 2022, pentru construcțiile ANL – UATO Zlatna, județul Alba;
 - ✓ Nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea veniturilor bugetului local, reprezentând contravaloarea chiriilor și a sumelor rezultate din contractele de vânzare-cumpărare de apartamente în valoare de 40 mii lei, în cazul Serviciului Public de Alimentare cu Apă, Canalizare, Lucrări Edilitare, UATC Ghelari, județul Hunedoara;
 - ✓ Neconstituirea fondului de întreținere, înlocuire și dezvoltare de către UATM Turda cu sumele încasate în bugetul local, în cuantum de 639 mii lei, reprezentând impozitul pe profit plătit de operatorul unității administrativ-teritoriale, la Compania de Apă „Arieș” SA Turda, județul Cluj;
 - ✓ Neîncasarea de la utilizatori a contravalorii serviciilor de apă-canal furnizate/prestate, prin tariful practicat, aprobat potrivit prevederilor legale aplicabile, astfel încât nivelul acestuia să acopere costul justificat economic al furnizării/prestării acestui serviciu (UATC Lisa – 452 mii lei și UATC Vârtoape – 470 mii lei, județul Teleorman);
 - ✓ Neînregistrarea și neraportarea în situațiile financiare a unor creanțe în valoare totală de 34.818 mii lei, din care 11.623 mii lei reprezintă valoarea garanțiilor de bună execuție care urmează a fi recuperată de Administrația Municipală pentru Consolidarea Clădirilor cu Risc Seismic, iar 23.195 mii lei reprezintă creanțe provenite din concesiunea locurilor de veci neînregistrate la Administrația Cimitirelor și Crematoriilor Umane, Municipiul București;
 - ✓ Menținerea eronată, la 31 decembrie 2022, în contul *Active fixe corporale în curs de execuție*, a sumei totale de 118.280 mii lei, din care 5.434 mii lei, reprezintă contravaloarea unor lucrări efectuate la obiective de investiții, recepționate până la data de 31 decembrie 2022 de Sectorul 3 al Municipiului București, iar 112.846 mii lei reprezintă contravaloarea unor lucrări de reabilitare termică a blocurilor de locuințe din Sectorul 4 al Municipiului București, finalizate și recepționate anterior datei de 31 decembrie 2022.
-

PROTECȚIA MEDIULUI, COMBUSTIBIL ȘI ENERGIE

Autoritățile locale au alocat resurse financiare pentru sprijinirea producției și a distribuției eficiente a energiei termice, având ca scop asigurarea accesului cetățenilor la surse sustenabile de încălzire și promovarea utilizării responsabile a combustibililor, contribuind astfel la dezvoltarea durabilă și reducerea impactului asupra mediului.

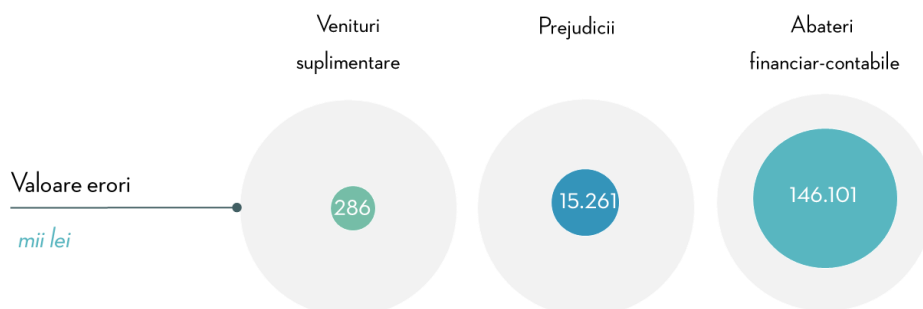
Domeniul *Protecția mediului, combustibil și energie* a consumat fonduri publice în valoare de 9.857 milioane lei, reprezentând **8%** din totalul cheltuielilor de la nivelul administrației publice locale.

Analiza domeniului auditat relevă:

- conștientizarea redusă asupra importanței serviciului de salubritate, care generează, pe lângă facilități, și o serie de obligații (inclusiv financiare, dar mai ales de colectare selectivă a deșeurilor) pentru toți utilizatorii;
- conștientizarea redusă a utilizatorilor de servicii de salubritate din mediul rural asupra obligațiilor derivate din acestea (serviciul prestat trebuie achitat, iar colectarea deșeurilor trebuie să se realizeze selectiv);
- activitatea de salubritate nu este reglementată prin proceduri operaționale, nu sunt stabilite atribuții, funcții, sarcini prin regulamente/norme interne și nici fișe de post;
- un management neperformant prin efectuarea de cheltuieli din bugetul local și nerecuperarea sumelor astfel avansate de la beneficiarii serviciului; aprobarea de tarife neadaptate la analiza indicatorilor reali ai activității de salubritate;
- neanalizarea cauzelor care generează dezechilibre în furnizarea serviciului și luarea de măsuri corective, în interesul colectivităților;
- necesitatea inventarierii și încasării taxei de salubritate de la toți beneficiarii serviciului;
- efectuarea de plăți nelegale pentru lucrări neefectuate, servicii neprestate sau pentru cantități mai mari decât cele prevăzute în contract.

Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat asupra situațiilor financiare raportate de unitățile administrativ-teritoriale pentru anul 2022 – domeniul *Protecția mediului, combustibil și energie*

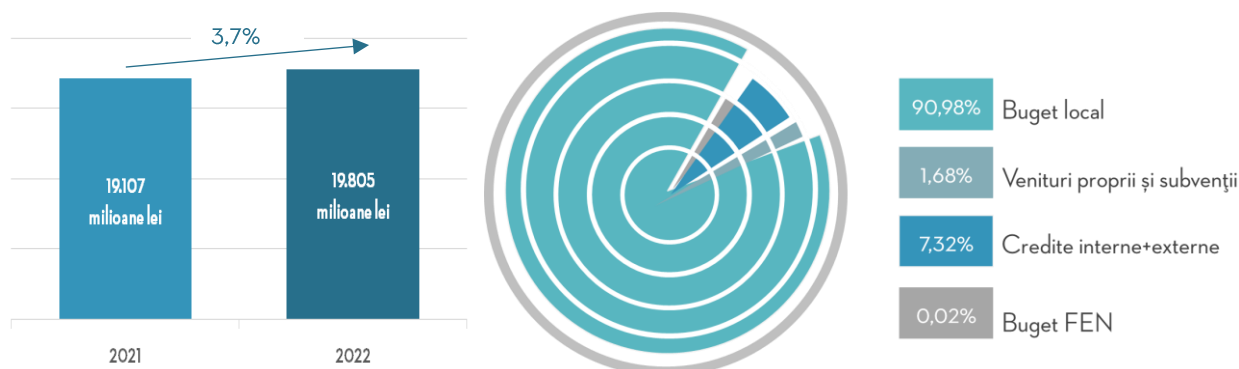

Observații
de audit

- ✓ Decontarea sumei de 434 mii lei, reprezentând contravaloarea unor servicii de salubritate stradală neprestate în perioada în care pe străzile respective s-au efectuat lucrări de reabilitare la Sectorul 6 al Municipiului București;
- ✓ Decontarea sumei de 422 mii lei, în condițiile în care serviciile de salubritate cuprind cantități de servicii mai mari decât cele real executate la Sectorul 2 al Municipiului București;
- ✓ Neînregistrarea în evidența contabilă a Sectorului 2 al Municipiului București, a creanței de 2.892 mii lei, reprezentând diferența de regularizat cu operatorul de salubritate între sumele plătite pentru servicii de colectare, transport și depozitare a deșeurilor menajere și asimilate acestora, facturate pentru anul 2021, și sumele efectiv datorate, aferente numărului real de beneficiari comunicat de Direcția Generală Venituri Buget Local Sector 2 București, cu consecința diminuării, cu aceeași sumă, a creanțelor;
- ✓ Neînregistrarea în evidența contabilă a două obiective de investiții în valoare totală de 77.136 mii lei, respectiv „Reabilitarea și extinderea rețelelor de apă și canalizare Moreni” și „Reabilitarea și extinderea rezervoarelor Bana și a stației de epurare Moreni”, investiții realizate de către operatorul serviciului public de alimentare cu apă și canalizare în cadrul Proiectului Major Extinderea și reabilitarea infrastructurii de apă și apă uzată în județul Dâmbovița, finanțat prin POS Mediu, finalizate, recepționate și transmise entității în baza protocolului de predare-primire, la UATO Moreni, județul Dâmbovița;
- ✓ Decontarea unor servicii de salubritate în cantități mai mari decât cele prevăzute în Caietul de sarcini anexă a Contractului de concesiune a serviciului de salubritate cu suma de 1.190 mii lei, la UATM Lupeni, județul Hunedoara;
- ✓ Acceptarea la plată a unor situații de lucrări a căror valoare a fost majorată nejustificat, cu suma de 162 mii lei, ca urmare a creșterii valorii cheltuielilor indirecte și profit față de oferta financiară ce a stat la baza încheierii contractului de lucrări la obiectivul de investiții „Extindere rețea de alimentare cu apă și rețea de canalizare” – UATC Movileni, județul Iași;
- ✓ Plata sumei de 1.727 mii lei către Administrația Fondului pentru Mediu ca urmare a nerespectării obligațiilor de diminuare a cantităților de deșeuri eliminate prin depozitare de către operatorul de salubritate care acționează pe raza municipiului Ploiești în baza contractului de delegare a gestiunii prin concesiune, încheiat cu UATM Ploiești prin Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Parteneriatul pentru Managementul Deșeurilor Prahova” – UATM Ploiești, județul Prahova;
- ✓ Supraevaluarea subvențiilor acordate din bugetul local în anul curent și regularizarea acestora în exercițiul financiar următor (5.174 mii lei), pentru acoperirea cheltuielilor și a cotei de profit rezonabil, stabilite în baza Contractului de delegare a gestiunii serviciului public de alimentare cu energie termică în sistem centralizat la UATM Cluj-Napoca, județul Cluj.

TRANSPORTURI

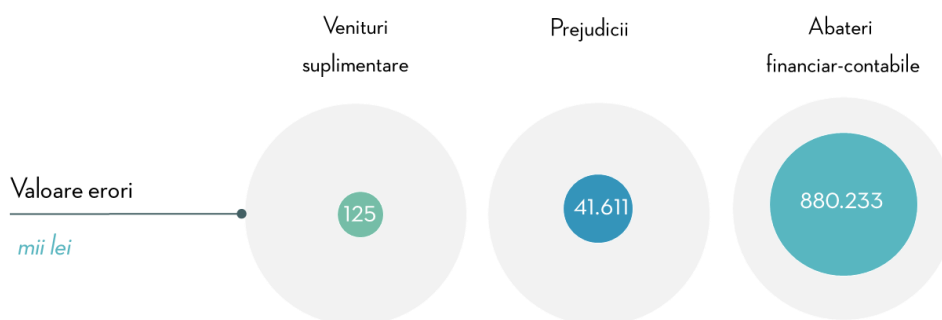
Domeniul *Transporturi* a consumat fonduri publice în valoare de 19.805 milioane lei, reprezentând **16,2%** din totalul cheltuielilor de la nivelul administrației publice locale.

Analiza domeniului auditat relevă:

- o lipsa de pregătire a personalului care asigură monitorizarea achizițiilor publice și urmărirea contractelor, inclusiv urmărirea contractelor de prestări servicii încheiate cu diriginții de șantier;
- o realizarea investițiilor publice în baza unor proiecte care conțin date eronate și supraevaluate;
- o verificarea superficială a situațiilor de plată în ceea ce privește concordanța dintre cantitățile confirmate în caietele de sarcini, cantitățile din devizele oferite și cele real executate;
- o neurmărirea, prin contractele încheiate, a responsabilizării diriginților de șantier pentru atestarea unor lucrări de investiții nerealizate de executanți potrivit cerințelor cantitative și /sau calitative din documentația tehnică;
- o cu referire la programele de interes național: lipsa unor indicatori de performanță pentru determinarea gradului de îndeplinire a țăintelor programelor derulate prin MDLPA; lipsa monitorizării ex-post, a indicatorilor economico-financiari asumați prin programe, astfel încât să ofere o imagine a impactului realizării acestora și să existe certitudinea utilizării în condiții de eficiență ridicată a fondurilor de la bugetul de stat;
- o depășiri semnificative ale termenelor de recepție și punere în funcțiune a investițiilor și imobilizarea de fonduri importante din bugetul de stat, pe perioade lungi (fără a se realiza impactul estimat al investițiilor);
- o lipsa unor standarde de cost pentru reparațiile curente (pietruiri) pe segmente de drumuri și cerințele minimale de ordin tehnic a fi îndeplinite, corelat cu viabilitatea acestora;
- o efectuarea formală a operațiunii de inventariere a unor elemente patrimoniale (în special active fixe în curs de execuție).

Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat asupra situațiilor financiare raportate de unitățile administrativ-teritoriale pentru anul 2022 – domeniul *Transporturi*

Observații de audit

- ✓ Acordarea nejustificată, din bugetul local, a unor subvenții operatorului serviciului de transport public urban de călători pentru facilități/compensații, reprezentând diferențe de preț/tarif pentru abonamentele lunare de călătorie pentru unele persoane care nu îndeplinesc condițiile legale – UATM Botoșani, județul Botoșani (73,8 mii lei);
- ✓ Efectuarea de plăți nelegale, aferente obiectivului „Refacere drumuri de interes local prin împietruire afectate de fenomene hidrologice periculoase din luna mai 2021”, fără existența documentelor justificative care să ateste efectuarea lucrărilor - UATC Frumușica, județul Botoșani (225,9 mii lei);
- ✓ Lipsa documentelor justificative (situații de lucrări) în cazul efectuării unor plăți reprezentând lucrări de estetică rutieră (625 mii lei), respectiv lucrări de întreținere curentă pe timp de vară a drumurilor județene (7.858 mii lei) la Direcția de Drumuri Județene Caraș-Severin – județul Caraș-Severin;
- ✓ Supraevaluarea cheltuielilor, cu 6.526 mii lei, prin efectuarea de plăți nelegale, reprezentând dobânzi penalizatoare și cheltuieli de executare silită, generate de nepunerea în aplicare a sentințelor rămase definitive, pronunțate de instanțele de judecată – UATM Turda, județul Cluj;
- ✓ Efectuarea de plăți nelegale la obiectivul de investiții „Modernizare drumuri de interes local în Comuna Malu Mare, județul Dolj, LOT2”, provenind, în principal, din decontarea suplimentară a unei cantități de balast recuperat, din nerespectarea prevederilor legale, privind modificarea substanțială a contractului de achiziție publică prin înlocuirea soluției tehnice și prin utilizarea unor prețuri supraevaluate la materialul rigolă carosabilă, precum și din calculul eronat al valorii ajustate a contractului – UATC Malu Mare, județul Dolj (853 mii lei);
- ✓ Efectuarea de plăți nelegale la obiectivul de investiții „Asfaltare drumuri comunale, în comuna Întorsura, județul Dolj”, pentru care au fost calculate majorări de întârziere, reprezentând lucrări neexecutate privind transport materiale, asfaltare drumuri laterale, beton decontat în plus pentru construcție podețe, semnalizare rutieră, precum și decontarea unor materiale la un preț nejustificat de mare – UATC Întorsura, județul Dolj (441 mii lei);
- ✓ Neînregistrarea în evidența contabilă analitică și sintetică, precum și neraportarea în bilanțul contabil de la 31.12.2022 a valorii unor bunuri de natura activelor fixe în valoare de 8.449.mii lei (trei troleibuze, mobilier urban, stâlpi iluminat, terenuri), bunuri ce nu au fost inventariate și nici constatate plusuri de inventar – UATM Târgu Jiu, județul Gorj;
- ✓ Nerecuperarea în totalitate a avansului acordat constructorului pentru obiectivul de investiții „Modernizare rețea stradală în comuna Rona de Sus, județul Maramureș” – UATC Rona de Sus, județul Maramureș (238 mii lei).

-
- ✓ Neconstituirea și neevidențierea garanțiilor de bună execuție în sumă de 461 mii lei, în scopul asigurării realizării cantitative și calitative a obiectivelor de investiții „Reabilitare și construire poduri, podețe și punți pietonale în comuna Daneș” și „Amenajări treceri de pietoni supraînălțate”, potrivit prevederilor înscrise în cadrul contractelor încheiate de UATC Daneș și UATC Sânpaul, județul Mureș;

 - ✓ Denaturarea valorii patrimoniului UATJ Neamț sub aspectul integrității obiectivului de investiții în curs de derulare „Reabilitare pod pe DJ 207A, km 6+591, peste râul Siret, la Luțca, județul Neamț” (care a suferit un accident tehnic major la data de 9.06.2022, soldat cu prăbușirea sa), cu suma de 9.097 mii lei, compusă din 1.983 mii lei, valoarea de inventar a podului existent, supus reabilitării, și suma de 7.114 mii lei, reprezentând contravaloarea lucrărilor de reabilitare a podului existent, conform situațiilor de plată acceptate la decontare, lucrări ce au fost și ele distruse în integralitate la momentul prăbușirii podului – UATJ Neamț, județul Neamț;

 - ✓ Efectuarea unor plăți necuvenite în cadrul derulării contractelor având ca obiect „Servicii și lucrări de întreținere a drumurilor, podurilor și anexelor acestora – Drumuri Județene”, prin aplicarea eronată a formulelor de calcul a valorii de ajustare a valorii situațiilor de lucrări – UATJ Prahova, județul Prahova (849 mii lei);

 - ✓ Acceptarea la plată a unor situații de lucrări în care au fost incluse lucrări neexecutate și materiale nepuse în operă, în sumă de 234 mii lei, în cadrul derulării contractului de proiectare și execuție lucrări încheiat prin procedură simplificată pentru realizarea obiectivului de investiții „Modernizare străzi de pământ în orașul Mizil, județul Prahova”, finanțat din fonduri derulate prin Programul Național de Dezvoltare Locală - UATO Mizil, județul Prahova;

 - ✓ Nerespectarea prevederilor legale referitoare la regularizarea cu bugetul de stat a alocațiilor din Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului pentru lucrări de consolidare și refacere a infrastructurii locale afectate de calamități în anul 2019, rămase neutilizate până la încheierea exercițiului bugetar 2022, în valoare de 161 mii lei, de către UATO Bălcești, județul Vâlcea;

 - ✓ Actualizarea contractelor de execuție lucrări prin utilizarea unor indici de cost eronați, precum și neregularizarea, cu indicele de cost în construcții definitiv, a sumelor plătite în cadrul contractelor de execuție lucrări, contrar prevederilor OUG nr. 15/2021 și OUG nr. 47/2022: UATJ Covasna (129 mii lei), UATO Siret, județul Suceava (277 mii lei); UATC Banloc, județul Timiș (161 mii lei); UATC Racovița, județul Sibiu (156 mii lei).
-

4. EVALUAREA SISTEMULUI DE CONTROL INTERN MANAGERIAL

Codul controlului intern managerial al entităților publice, aprobat prin OSGG nr. 600/2018, stabilește că fiecare entitate publică dispune, prin conducătorul ei, măsurile necesare pentru implementarea și dezvoltarea sistemului de control intern managerial.

În contextul principiilor generale de bună practică, controlul intern este privit ca o funcție managerială și nu ca o operațiune de verificare. Prin exercitarea funcției de control, conducerea entității constată abaterile rezultatelor de la țintele stabilite, analizează cauzele care le-au determinat și dispune măsurile corective sau preventive care se impun.

În anul 2023, Curtea de Conturi și-a desfășurat activitatea specifică după un nou *Regulament privind activitatea de audit public extern* care prevede, printre atribuții, evaluarea sistemului de control intern managerial, inclusiv a auditului intern, al persoanelor juridice auditate, prevăzute la art. 23 din *Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi*, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

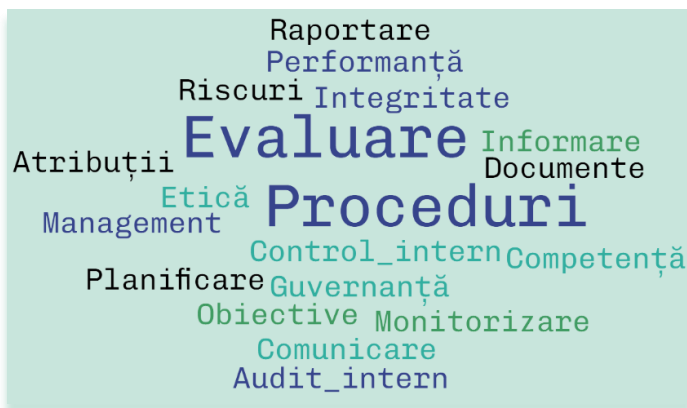
Noile manuale de audit prezintă evaluarea sistemului de control intern conform Standardelor Internaționale de Audit. Astfel, conform ISSAI 2315, obiectivul auditorului într-un audit financiar este acela de a identifica și evalua riscurile de denaturări semnificative la nivelul situațiilor financiare și la nivel de afirmații, prin înțelegerea entității și a mediului în care activează, inclusiv a controalelor interne ale acesteia.

În cazul misiunilor de audit financiar, după ce se obține o înțelegere a controalelor interne, este transmisă o *Scrisoare către conducere la finalizarea planificării*, în care sunt prezentate vulnerabilitățile sistemului de control intern de la nivelul entității, riscurile generalizate de eroare identificate cu impact asupra situațiilor financiare în ansamblu, precum și riscurile specifice, pentru anumite componente ale situațiilor financiare. O atenție deosebită se acordă riscului de fraudă conform ISSAI 2240 *Responsabilitățile auditorului privind fraudă într-un audit al situațiilor financiare*.

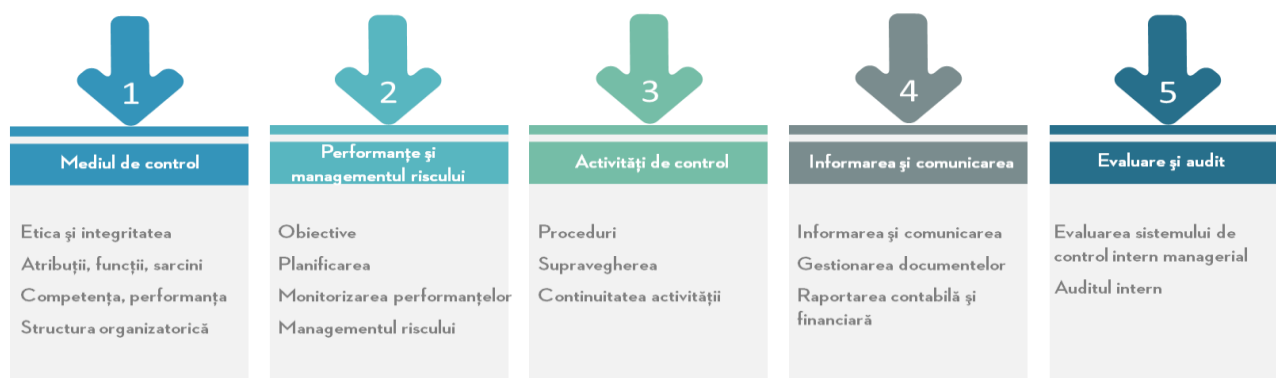
De asemenea, se prezintă și eventualele slăbiciuni identificate în proiectarea și funcționarea sistemului de control intern managerial, alături de un set de recomandări pe care echipa de audit le formulează în scopul reducerii riscurilor identificate și al îmbunătățirii sistemului de control intern managerial, atât la nivelul ordonatorului principal de credite, cât și la nivelul subordonatelor acestuia.

În scopul remedierii erorilor identificate și al prevenirii propagării acestora la întocmirea situațiilor financiare aferente exercițiului bugetar al anului următor, echipa de audit formulează și un set de propuneri de soluții.

În procesul de evaluare a modului de implementare a sistemului de control intern managerial al entităților verificate, auditorii publici externi analizează formele de control exercitate la nivelul entității publice, inclusiv auditul intern, stabilite de conducere în concordanță cu obiectivele acesteia și cu reglementările legale, precum și implementarea celor 16 standarde de control intern, grupate pe cele cinci componente ale controlului intern managerial.

CONTROL INTERN MANAGERIAL

Din verificările efectuate de către Curtea de Conturi, prin misiunile de audit, au fost reliefate aspecte relevante, referitoare la evaluarea implementării sistemului de control intern managerial, pe care le prezentăm în continuare.

EVALUAREA SISTEMULUI DE CONTROL INTERN MANAGERIAL LA NIVELUL ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

Subliniem faptul că la nivelul ordonatorilor principali de credite nu există suficiente informații centralizate cu privire la controalele implementate la entitățile subordonate, fapt care poate avea repercusiuni asupra actului managerial sau asupra bugetului și a patrimoniului entității, întrucât nu este organizat un sistem de monitorizare pe verticală a modului de implementare și funcționare a sistemelor de control intern managerial la entitățile aflate în subordine.

Mediul de control

- ✓ O parte dintre entitățile auditate nu au implementat un sistem de semnalare a neregulilor sau acesta nu funcționează corespunzător.
- ✓ În fișele de post nu au fost prevăzute, în mod expres, atribuții în vederea asigurării separării funcțiilor de aprobare, control, înregistrare și plată pentru fiecare operațiune în parte.
- ✓ La unele entități nu a fost implementată o metodologie/procedură de sistem privind evaluarea performanțelor angajaților sau performanțele profesionale ale salariaților nu au fost evaluate cel puțin o dată pe an.
- ✓ Programul de pregătire profesională nu a fost elaborat sau a fost elaborat fără a ține cont de rezultatele evaluării performanțelor salariaților. Au fost și cazuri în care ducerea la îndeplinire a programului nu a fost realizată conform planificării, întrucât nu s-au organizat cursuri de pregătire profesională pentru toți salariații.
- ✓ La nivelul unei entități nu s-a prevăzut o structură IT proprie și personal specializat în acest domeniu, unele activități specifice fiind externalizate. De asemenea, nu s-a prevăzut o structură funcțională, specializată, cu atribuții de efectuare a activităților de cercetare administrativă și având ca scop stabilirea răspunderii conform prevederilor Codului administrativ și inițierea, după caz, a demersurilor de recuperare a sumelor achitate din bugetul instituției, în baza unor hotărâri judecătorești.
- ✓ Funcțiile sensibile nu au fost identificate pe baza unor factori de risc și nu s-au stabilit politici adecvate de gestionare a acestora prin elaborarea unui plan de măsuri în acest sens.
- ✓ La nivelul misiunilor diplomatice au fost identificate potențiale riscuri de eroare în activitatea financiar-contabilă, dat fiind faptul că există lucrători implicați în aceste activități, care nu au studii în domeniul financiar-contabil.
- ✓ La nivelul unor direcții economice nu sunt ocupate integral posturile de conducere și

de execuție, ceea ce poate conduce la neîndeplinirea obiectivelor financiar-contabile ale entităților.

Performanțe și managementul riscului

- ✓ Mecanismele de management al riscului, proiectate și aplicate la nivelul entităților, nu au asigurat identificarea riscurilor aferente procesului financiar-contabil, evaluarea, prioritizarea și controlul acestora.
- ✓ Riscurile legate de procesul de centralizare a situațiilor financiare nu au fost descrise în registrul de riscuri, cu specificarea măsurilor de gestionare și atenuare a riscurilor identificate.
- ✓ Nu a fost actualizat Registrul general al riscurilor, astfel încât acesta să cuprindă riscurile curente aferente activităților desfășurate la nivelul direcțiilor implicate în utilizarea de fonduri publice, și, implicit, nu au fost documentate răspunsurile adecvate la riscuri.
- ✓ A fost declarat ca implementat standardul de managementul riscului la nivelul entității, în condițiile în care unele compartimente nu aveau completat Registrul riscurilor.
- ✓ Nu au fost identificate riscurile specifice activității la nivelul unui minister și nu a fost întocmit Registrul riscurilor, procesul de management al riscului fiind nefuncțional.
- ✓ Sistemul de monitorizare și raportare a performanței obiectivelor și activităților nu este implementat, iar conducerea entității publice nu este informată cu privire la realizarea obiectivelor propuse. În unele cazuri, nu sunt elaborați indicatori de performanță pentru obiectivele stabilite și activitățile desfășurate, cu ajutorul cărora să se monitorizeze și să se raporteze gradul de îndeplinire.

Activități de control

- ✓ Referitor la activitatea de centralizare a situațiilor financiare, nu au fost implementate proceduri operaționale care să detalieze termenele, personalul responsabil, sarcinile cheie, punctele cheie ale procesului sau acestea nu sunt actualizate.
- ✓ Există proceduri în baza cărora sunt derulate diverse activități, cu o vechime destul de mare, care fac referire în cuprinsul lor la acte normative abrogate, precum și proceduri a căror aplicare nu a fost eficientă în toate cazurile și nu a prevenit existența unor denaturări semnificative în situațiile financiare.
- ✓ Angajarea, lichidarea și ordonanțarea cheltuielilor din fonduri publice nu a fost întotdeauna organizată conform prevederilor legale. Astfel, au fost identificate situații în care întocmirea documentelor specifice angajării cheltuielilor s-a realizat ulterior semnării unui contract de achiziție, în faza de lichidare, anterior acordării vizei Bun de plată, iar documentele nu au fost certificate în privința realității, regularității și legalității de către conducătorii compartimentelor de specialitate emitente. De asemenea, unele state de plată/recapitulații nu au fost vizate pentru Bun de plată, iar unele avansuri acordate nu au fost justificate până la finalul anului.
- ✓ Procedurile de lucru aferente separării atribuțiilor persoanelor implicate în ALOP nu au fost actualizate ca urmare a aprobării normelor metodologice privind ALOP-ul din anul 2022 sau, în unele cazuri, nu au fost elaborate proceduri operaționale care să vizeze activitatea privind ALOP.
- ✓ A fost identificat un risc de aplicare eronată și neunitară a metodologiilor transmise pentru activitatea financiar-contabilă, întrucât nu sunt procedurate procese importante,

din cauza faptului că s-a instituit practica de a se lucra în baza unor circulare recurente/subsecvente.

- ✓ Procedurile operaționale elaborate și aprobate, atât la nivelul ordonatorului principal de credite, cât și la nivelul entităților subordonate, nu oferă managementului un nivel rezonabil de asigurare cu privire la reducerea riscului de apariție a erorilor, fraudelor, încălcării legislației, precum și a riscului de nedetectare a problemelor pe fluxul unui proces sau al unei activități. Sunt cazuri în care nu se procedează la diseminarea procedurilor operaționale aprobate către salariații entității, în scopul aplicării acestora.
- ✓ Nu au fost implementate mecanisme eficiente de control și monitorizare, inclusiv un sistem de semnalare a neregulilor, menit să asigure conducerii informații relevante, în timp util, pe fluxul procesului de preluare a informațiilor de la entitățile subordonate, informații cuprinse în situațiile financiare consolidate, întocmite și raportate de către ministere, având drept consecință preluarea unor informații eronate din situațiile financiare cuprinse în procesul de consolidare la nivelul ordonatorului principal.
- ✓ Nu există procese aplicate pentru validarea informațiilor furnizate de instituțiile subordonate, nefiind efectuate proceduri de revizuire analitică critică a valorilor raportate de acestea.
- ✓ Nu a fost elaborat și aprobat un Plan de continuitate a activității, care să conțină o inventariere a situațiilor care pot conduce la întreruperi în derularea principalelor activități, măsurile stabilite pentru asigurarea continuității activității și salariații care au stabilite sarcini și responsabilități în implementarea acestuia.
- ✓ La nivelul unei entități nu au fost identificate principalele amenințări cu privire la continuitatea derulării proceselor și activităților financiar-contabile și nu au fost luate măsurile corespunzătoare pentru ca aceste activități să poată continua în orice moment, indiferent de natura amenințării. Există un risc de discontinuitate a activității financiar-contabile, având în vedere că persoana care a creat programele informatice, care asigură mentenanța și actualizarea acestora, nu are înlocuitor și îndeplinește condițiile de pensionare la limită de vârstă.
- ✓ La o instituție publică s-a constatat neactualizarea procedurilor specifice managementului salarizării, precum și lipsa unui mecanism de control care să ofere o asigurare rezonabilă privind monitorizarea prezenței la serviciu a personalului, generând erori de preluare a informațiilor atât în format letric (pontaj), cât și în aplicația informatică (state de plată).

Informarea și comunicarea

- ✓ Sistemul informațional al unor entități nu este adaptat nevoilor de informații ale conducerii și ale angajaților și nu permite o circulație adecvată a informațiilor pentru desfășurarea activităților specifice.
- ✓ Unele sisteme și procese de raportare se bazează intens pe intervenția manuală pentru colectarea, verificarea și validarea informațiilor financiare, limitând raportarea și analiza operațională operativă a acestora.
- ✓ Există programe de contabilitate care nu reprezintă un instrument de lucru eficient și nu permit generarea situațiilor financiare trimestriale și anuale, contrar prevederilor legale. În unele cazuri, situațiile financiare sunt întocmite utilizând formulare realizate

în programul de calcul tabelar Microsoft Excel.

✓ Activitatea de inventariere a patrimoniului este, deseori, efectuată necorespunzător, nefiind, astfel, stabilită situația reală a tuturor elementelor de activ și de pasiv, precum și a bunurilor și valorilor deținute cu orice titlu. Această abatere are un caracter de continuitate și este des evidențiată de constatările Curții de Conturi.

✓ În cadrul unei entități publice din aparatul central, centralizarea situațiilor financiare este realizată printr-o platformă informatică comună, destinată tuturor instituțiilor subordonate. Aceste instituții completează manual anexele componente ale situațiilor financiare, fără ca ministerul să efectueze verificări pentru validarea informațiilor raportate de către acestea. De asemenea, la nivelul unui minister nu se elaborează o balanță de verificare consolidată, care să servească drept instrument de control pentru a asigura concordanța dintre evidența contabilă și situațiile financiare consolidate.

Evaluare și audit

✓ Procesul de autoevaluare a sistemului de control intern managerial nu are o bază obiectivă și nu recunoaște punctele slabe, ceea ce creează condiții favorabile pentru apariția și manifestarea riscului de nerealizare a obiectivelor generale și specifice ale entității în termeni de legalitate, regularitate, eficacitate, eficiență și economicitate. Această situație are loc în contextul funcționării unui sistem de control intern managerial care nu este conform sau este doar parțial conform cu standardele în vigoare.

✓ Au fost câteva cazuri în care procesul de autoevaluare a sistemului de control intern managerial nu s-a realizat în anul 2022, necompletându-se *Chestionarele de autoevaluare* și nici *Raportul asupra sistemului de control intern managerial*.

✓ Au fost identificate deficiențe în autoevaluarea controlului intern, întrucât rezultatele evaluării nu corespund cu starea de fapt, constatându-se o anumită doză de subiectivism.

Concluzii

Conducerea entităților este responsabilă de instituirea și menținerea unui sistem eficient de control intern și, prin Comisia de monitorizare, are sarcina de a superviza aceste controale și de a evalua eficacitatea sistemului în ansamblu. Eficiența unui sistem de control intern depinde de tonul adecvat stabilit la nivelul conducerii care transmite un mesaj clar că responsabilitățile de control intern trebuie tratate cu seriozitate de toți cei implicați.

Comisia de monitorizare, deși constituită la nivelul instituțiilor din administrația publică centrală, nu desfășoară o activitate la un nivel satisfăcător în vederea implementării și dezvoltării SCIM, deficiențele constatate de CCR arătând că nu există un grad suficient de asigurare că procedurile și activitățile de control au fost stabilite și funcționează.

Programul de dezvoltare a sistemului de control intern managerial nu este în totalitate implementat la nivelul instituțiilor, iar implementarea acestuia nu este monitorizată. Orice deficiențe sau puncte slabe semnificative identificate în cadrul sistemului de control ar trebui discutate în cadrul ședințelor Comisiei de monitorizare, inclusiv impactul pe care l-au avut sau ar putea să-l aibă în viitor asupra organizației, precum și ce acțiuni ar fi necesare pentru remediere.

Performanța sistemului de control intern ar trebui evaluată printr-o monitorizare continuă, iar procedurile de monitorizare a adecvării și eficacității controalelor identificate ar trebui să fie integrate în activitățile curente ale instituțiilor.

Raportările anuale ale conducătorilor ordonatorilor principali de credite și autoevaluările realizate trebuie să ofere o evaluare echilibrată și obiectivă a eficacității sistemului de control intern.

AUDITUL PUBLIC INTERN LA NIVELUL ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

Conform Declarației de la Lima, „în calitate de instituție de audit extern, instituția supremă de audit are sarcina de a examina eficacitatea auditului intern.” În acest sens, Curtea de Conturi a României este interesată de promovarea unei funcții puternice de audit intern în cadrul instituțiilor din sectorul public.

La nivelul Organizației Internaționale a Instituțiilor Supreme de Audit (INTOSAI) își desfășoară activitatea Subcomitetul INTOSAI pentru standarde de control intern, care a elaborat, în anul 2022, împreună cu Asociația Auditorilor Interni (the IIA), documentul comun: *Aplicarea modelului celor Trei Linii în sectorul public*⁵⁶.

Documentul comun subliniază *Modelul celor trei linii* ca instrument de îmbunătățire a bunei guvernări în sectorul public, care „încurajează excelența operațională printr-o transparență sporită ce ajută top managementul și organele de conducere să mențină o supraveghere eficientă și să ia decizii bine informate. Transparența oferă, de asemenea, părților externe interesate o perspectivă fiabilă asupra acțiunilor întreprinse și a rezultatelor obținute. Conștientizarea interesului părților terțe și a cetățenilor încurajează comportamente și performanțe mai bune din partea managerilor”. Prima și a doua linie – responsabile pentru acțiune și management – sunt susținute de auditul intern (a treia linie): „buna guvernare este dusă la îndeplinire prin furnizarea de asigurări și consiliere independentă conducerii superioare și organismelor de conducere – bazate pe revizuire obiectivă, sistematică și disciplinată (adică auditare)”.

La nivel național, prin *OG nr. 29/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern*, un reprezentant al Curții de Conturi a României a fost adăugat membrilor Comitetului pentru Audit Public Intern (CAPI) pe lângă Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern (UCAAPI), organism cu caracter consultativ, care acționează în vederea definirii strategiei și îmbunătățirii activității de audit public intern în sectorul public.

De asemenea, la art. 15 din ordonanța mai sus menționată se prevede ca asigurarea acoperirii sferei auditabile să se realizeze cel puțin o dată la patru ani, inclusiv asupra activităților entităților aflate în subordinea, în coordonarea sau sub autoritatea unei entități publice, după caz, iar prioritizarea misiunilor de audit intern să se facă pe baza analizei de risc și a solicitărilor Curții de Conturi a României. O altă modificare a constat în includerea reprezentanților CCR la art. 24 lit. d) pentru constatarea contravențiilor prevăzute la art. 23 lit. a), f) și g) și aplicarea sancțiunilor prevăzute de *Legea nr. 672/2002*, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Funcția de audit intern joacă un rol important în monitorizarea implementării controalelor interne în cadrul unei entități, întrucât este un instrument de management, iar eficacitatea sa depinde de cât de independent este situat în structura entității, cui raportează și ce acțiuni sunt luate de conducere și de cei însărcinați cu guvernarea în urma rapoartelor întocmite de auditorii interni.

Curtea de Conturi susține cooperarea dintre auditul extern și intern, care poate avea beneficii prin promovarea bunei guvernări, sprijin reciproc pentru implementarea recomandărilor de audit, precum și creșterea nivelului de conștientizare cu privire la importanța sistemului de control intern managerial și a funcției de audit intern.

Prezentăm, în continuare, principalele aspecte desprinse din evaluarea funcției de audit intern la nivelul instituțiilor publice de la nivelul administrației publice centrale, cu ocazia misiunilor efectuate de către Curtea de Conturi.

- ✓ Ca și în anii precedenți, se constată subdimensionarea numărului de posturi în cadrul structurilor de audit intern, precum și neasigurarea ocupării acestora, funcționarea realizându-se cu un număr insuficient de auditori, fapt ce conduce la imposibilitatea acoperirii întregii sfere a activităților.
- ✓ Curtea de Conturi semnalează, astfel, un risc ce poate afecta buna guvernare, ca urmare a nefuncționării structurii de audit intern cu numărul de auditori prevăzut în statul de funcții. Această

⁵⁶ <https://www.theiaa.org/en/content/articles/2022/applying-the-three-lines-model-in-the-public-sector>.

situație conduce la imposibilitatea furnizării de informații cu privire la riscurile existente în ministere și la îmbunătățirea proceselor desfășurate.

- ✓ Situația devine și mai critică în cazul entităților subordonate, la care auditul public intern a fost înființat prin asigurarea acestei funcții de către organul ierarhic superior, în condițiile în care resursele umane alocate sunt insuficiente.
- ✓ Astfel, spre exemplificare, la un ordonator principal de credite, potrivit *Planului anual de audit public intern 2022* și *Raportului privind activitatea de audit public intern* aferentă anului 2022, biroul de audit public intern a efectuat doar două misiuni de asigurare în cadrul unităților subordonate care nu au structură proprie de audit intern (104 unități subordonate).
- ✓ La nivelul unui alt ordonator principal de credite, deși a fost organizată activitatea de audit public intern, aceasta nu a vizat toate activitățile desfășurate în cadrul entității publice și în cadrul entităților subordonate. La momentul efectuării auditului, structura de audit public intern era subdimensionată, gradul de acoperire al sferei auditabile în trei ani fiind de 42%.
- ✓ Se constată dificultatea atragerii, la nivelul structurilor teritoriale subordonate, a personalului cu experiență, în special în domeniile informatică, administrarea patrimoniului imobiliar, financiar-contabil și al achizițiilor publice. Există riscul migrației auditorilor în afara structurii de audit, îndeosebi a celor tineri, cu experiență și pregătire deosebită, ca urmare a atragerii spre posturi cu un nivel de salarizare superior, în condițiile în care pregătirea și formarea unui auditor durează minim cinci ani.
- ✓ De asemenea, prioritizarea misiunilor de audit intern la unele subordonate nu s-a făcut în baza unei analize de risc, fapt care a condus la formularea unor recomandări care nu vizează în mod concret eliminarea cauzelor. În vederea asigurării complementarității între auditul public extern și auditul intern ar fi benefic ca mai multe misiuni de audit intern să aibă ca obiectiv auditarea informațiilor din situațiile financiare, ceea ce în prezent se întâmplă într-un procent nesemnificativ.
- ✓ La nivel central nu au fost aduse operativ la cunoștința conducerii ministerului deficiențele consemnate în rapoartele de audit intern întocmite la nivelul structurilor de audit intern subordonate și nu s-a efectuat o analiză asupra deficiențelor consemnate în rapoartele acestora pentru luarea unor decizii optime și în timp util, în concordanță cu principiul bunei guvernanțe.
- ✓ La nivelul a trei entități subordonate unui minister, auditorii interni au fost implicați în exercitarea activităților auditabile, invocându-se insuficiența resurselor umane. Menționăm faptul că implicarea auditorilor în exercitarea activităților auditabile aduce atingere scopului pentru care este înființată structura de audit, respectiv în a furniza o evaluare independentă și obiectivă a activităților auditate.
- ✓ S-au întâlnit și cazuri în care dosarele aferente unor misiuni de audit intern nu conțin toate documentele obligatorii prevăzute de reglementările legale în vigoare (ex.: declarații de independență, minutele ședințelor de deschidere/închidere etc.).

Concluzii

Structurile de audit înființate în cadrul instituțiilor publice de la nivelul administrației publice centrale nu reușesc să îndeplinească cerințele stipulate de *Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern*, cauzele fiind aproximativ aceleași care se repetă de mai mulți ani:

- Dimensionarea numărului de posturi sub necesar și neocuparea posturilor vacante duce la imposibilitatea de a se asigura auditarea la patru ani a întregii sfere auditabile, atât la nivelul ordonatorului principal de credite, cât și la nivelul entităților subordonate, acolo unde este cazul;
- Insuficienta preocupare a conducerii entităților de a organiza concursuri și de a atrage resursă umană calificată în vederea ocupării posturilor vacante de auditori publici interni.

Trebuie acordată o mai mare atenție pregătirii profesionale în sensul unei mai eficiente organizări a acestei activități, în condițiile în care studiul individual este principalul instrument utilizat.

Planificarea multianuală și anuală a activității de audit public intern trebuie să aibă la bază evaluarea riscurilor aferente activităților desfășurate și luarea în considerație a solicitărilor și recomandărilor formulate de Curte.

Misiunile de audit intern vizează mai puțin activitatea financiar-contabilă sau evaluarea sistemului de control intern managerial, ceea ce conduce la numeroase deficiențe în aceste zone.

Activitate de audit intern are rol în evaluarea și îmbunătățirea managementului riscului, controlului și proceselor de guvernanță, ceea ce necesită o mai mare competență și profesionalism din partea auditorilor interni. În acest sens, un rol esențial îl are conducerea entităților care trebuie să asigure cadrul organizatoric și funcțional necesar desfășurării activității de audit public intern, cât și independența acestei funcții. De asemenea, comunicând activ cu auditorii interni, managementul poate beneficia de plusvaloarea adusă de auditul intern.

Curtea de Conturi a recomandat dispunerea măsurilor necesare pentru ocuparea posturilor de auditori interni și includerea cu prioritate, în planul anual de audit intern, a misiunilor care să aibă ca obiectiv domeniile cu riscuri identificate cu ocazia misiunilor de audit extern.

EVALUAREA SISTEMULUI DE CONTROL INTERN MANAGERIAL LA NIVELUL ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE

Prin autoevaluarea sistemului de control intern managerial, conducerile entităților publice auditate nu au identificat punctele slabe ale controlului intern, concluziile preliminare ale auditorilor publici externi indicând anumite deficiențe în funcționarea controalelor interne.

Pentru evaluarea mediului de control intern și a funcționării eficace a controalelor-cheie din cadrul unităților administrativ-teritoriale, auditorii publici externi au efectuat o serie de teste de parcurgere pentru domeniile semnificative și au constatat că, în unele cazuri, activitățile de control sunt proiectate eficient și sunt îndreptate pentru a preveni și detecta erori, însă implementarea acestor activități de control s-a constatat a fi ineficientă în cazul anumitor componente, cum ar fi, de exemplu, cheltuielile de personal, cu bunuri și servicii și de capital, la care au fost identificate cele mai multe neconformități.

Funcția de audit public intern nu are asigurat cadrul organizatoric și funcțional în cazul unor entități publice, fie prin înființarea unei structuri de audit public intern constituită din minimum două posturi de auditori interni, cu normă întreagă și cu asigurarea resurselor financiare, fie prin aderarea la sistemul de cooperare pentru asigurarea funcției de audit public intern.

Încă nu s-a înțeles pe deplin rolul și necesitatea auditului public intern, respectiv că acesta este o pârgă a managementului, de asigurare și de consiliere, prin care pot fi identificate și evaluate riscurile semnificative și care „asistă” conducerea entității publice pentru realizarea obiectivelor, evaluarea și îmbunătățirea proceselor de management al riscului, de control și de guvernanță, precum și pentru atingerea nivelurilor de calitate în îndeplinirea responsabilităților individuale.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI PRIVIND EVALUAREA SISTEMULUI DE CONTROL INTERN MANAGERIAL

Constatările Curții sunt semnificative an de an și evidențiază lacune în aplicarea corespunzătoare a cadrului de reglementare legală, nereguli în gestionarea patrimoniului sau nerespectarea principiilor de eficiență, economicitate și eficacitate, care au afectat acuratețea datelor din situațiile financiare, astfel că întărirea sistemului de control intern managerial reprezintă o prioritate, cu accent pe asigurarea acurateții raportărilor prin situațiile financiare anuale. De asemenea, creșterea gradului de conștientizare cu privire la rolul și importanța SCIM poate fi atinsă printr-o implicare crescută a top managementului. Pentru aceasta se impune:

- ▶ Asigurarea unui sistem de monitorizare pe verticală a modului de implementare și funcționare a sistemelor de control intern managerial la entitățile aflate în subordonare;
- ▶ Consolidarea capacității de a sprijini activitățile entității și obiectivele de conformare cu legile și regulamentele aplicabile;
- ▶ Îmbunătățirea standardelor de calitate, utilitate și fiabilitate a datelor în scopul furnizării informațiilor adecvate pentru raportările financiare în sectorul public și pentru întărirea procesului decizional în cadrul acestuia;
- ▶ Managementul trebuie să ia decizii pe baza informațiilor relevante și să promoveze un nivel crescut de transparență;
- ▶ Un mai bun management al riscurilor, stabilirea unei strategii de gestionare a acestora și monitorizarea implementării măsurilor de control.

În conformitate cu dispozițiile art. 4 alin. (3) din *OG nr. 119/1999 privind controlul intern/manAGERIAL și controlul financiar preventiv*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, conducătorul fiecărei entități publice elaborează anual un raport asupra sistemului de control intern managerial, care se transmite Secretariatului General al Guvernului.

Direcția Control Intern Managerial și Relații Interinstituționale din cadrul SGG a elaborat *Raportul privind controlul intern managerial pentru anul 2022*⁵⁷ privind stadiul implementării SCIM la nivelul instituțiilor publice la care se exercită funcția de ordonator principal de credite al bugetului de stat, al bugetului asigurărilor sociale de stat și al bugetului oricărui fond special. Conform acestui raport, gradul mediu de implementare a standardelor la nivelul ordonatorilor principali de credite care au raportat este de 84%, iar, la nivelul entităților publice subordonate, de 92%.

Procentele raportate sunt foarte bune, dar deficiențele/abaterile constatate și consemnate în rapoartele de audit întocmite la nivelul Curții de Conturi arată că, în realitate, implementarea standardelor nu este la nivelul declarat, iar autoevaluările realizate prin completarea de către fiecare compartiment din organigrama entității publice a *Chestionarului de autoevaluare a stadiului de implementare a standardelor de control intern managerial* par să aibă o doză de subiectivism și trebuie tratate cu prudență. Este necesară o analiză din punct de vedere calitativ și o asumare a realității datelor și informațiilor înscrise în acesta de către conducătorul de compartiment.

Curtea de Conturi subliniază necesitatea ca procesul de autoevaluare a controlului intern prin care eficacitatea acestuia este examinată și evaluată în scopul furnizării unei asigurări rezonabile că toate obiectivele entității publice sunt atinse, să fie realizat cu mai multă obiectivitate și asumare a responsabilității manageriale. Reamintim că răspunderea managerială derivă din responsabilitatea conducătorului pentru toate cele cinci componente ale controlului intern managerial în sectorul public: mediul de control, performanțe și managementul riscului, activități de control, informarea și comunicarea, evaluare și audit.

De asemenea, este subliniat în permanență rolul pe care funcția de audit intern îl are în asigurarea că sistemele de control intern managerial implementate sunt adecvate și contribuie la managementul riscurilor și la buna guvernare.

⁵⁷ https://sgg.gov.ro/1/rapoarte_cim/

Recomandările formulate de către Curtea de Conturi în domeniul sistemului de control intern managerial, prin intermediul *Scrisorilor către management*, au ca scop o creștere calitativă a gradului de implementare a acestuia la nivelul entităților publice din România, urmărindu-se, în principal:

- ▶ Conștientizarea rolului controlului intern managerial: Curtea de Conturi promovează înțelegerea importanței controlului intern managerial în asigurarea bunei funcționări a entităților și în atingerea obiectivelor stabilite. Este important ca fiecare instituție să-și adapteze planurile și procesele în funcție de specificul său și de cerințele legale și de reglementare aplicabile.
- ▶ Continuarea procesului de implementare a standardelor de control intern managerial: Recomandările au vizat punctual zonele unde entitățile trebuie să amplifice eforturile în vederea implementării standardelor și să fie mai responsabile în evaluarea stadiului implementării acestora.
- ▶ Respectarea valorilor etice și a conformității cu reglementările legale: A fost subliniată importanța respectării Codului de conduită, a integrității și a conformității cu legile și regulamentele în vigoare.
- ▶ Implementarea managementului riscului: Recomandările au încurajat implementarea unor mecanisme eficiente pentru a asigura măsurile de control aferente riscurilor semnificative.
- ▶ Asigurarea fiabilității datelor raportate prin situațiile financiare: Curtea de Conturi a recomandat luarea măsurilor necesare pentru a se asigura caracteristicile calitative ale situațiilor financiare întocmite în cadrul entităților publice.
- ▶ Programul de formare și pregătire profesională: Recomandările au accentuat importanța stabilirii unui program de formare și pregătire profesională a angajaților pentru a sprijini implementarea eficientă a sistemului de control intern managerial.
- ▶ Funcționarea și valorificarea auditului intern: A fost recomandată luarea măsurilor necesare pentru asigurarea funcționării și valorificării funcției de audit intern în cadrul entităților publice.
- ▶ Monitorizarea și evaluarea constantă: Instituțiile publice trebuie să efectueze monitorizarea și evaluarea constantă a sistemului de control intern pentru a asigura eficacitatea acestuia și pentru a identifica și aborda rapid orice deficiențe sau probleme care ar putea să apară.

Curtea de Conturi recomandă consolidarea mediului de control în cadrul instituțiilor publice, eficientizarea managementului organizațional, precum și adaptarea acestuia la un mediu în permanentă schimbare. Controlul intern trebuie să fie integrat în procesul de transformare și nu o linie secundară sau ceva aplicat ad-hoc, după un eveniment. Acest lucru necesită atât o atitudine proactivă, cât și deținerea de abilități și cunoștințe necesare pentru a interveni la timp și la obiect, pentru a fi relevant și pentru a contribui la transformare și la atingerea obiectivelor.

Curtea de Conturi este un promotor activ al procesului de implementare și bună funcționare a sistemului de control intern la nivelul entităților publice, având ca rezultat întărirea mecanismului de răspundere pentru actul de gestiune a resurselor bugetare și îmbunătățirea procesului de luare a deciziilor, utilizarea eficientă a resurselor și atingerea obiectivelor stabilite de către entitățile publice din România. De asemenea, Curtea de Conturi încurajează relațiile interinstituționale, în mod deosebit cu cele două structuri responsabile de îndrumarea, coordonarea, supravegherea și implementarea principiilor și a standardelor de control intern managerial și a celor de audit public intern, respectiv Direcția Control Intern Managerial și Relații Interinstituționale din cadrul Secretariatului General al Guvernului și Unitatea Centrală de Armonizare pentru Auditul Public Intern din cadrul Ministerului Finanțelor Publice.

5. ACTIVITATEA DE FOLLOW-UP

Conform principiului 7 al standardului INTOSAI-P 10 – *Declarația din Mexic privind independența SAI*, instituțiile supreme de audit dispun de un sistem intern propriu de follow-up prin care se asigură că entitățile auditate iau în considerare observațiile și recomandările formulate de acestea. În același timp, ISSAI 100 – *Principii fundamentale ale auditului în sectorul public* recunoaște rolul esențial al instituțiilor supreme de audit în monitorizarea măsurilor luate de către partea responsabilă ca răspuns la problemele semnalate în cadrul unui raport de audit.

Prin recomandările formulate în urma auditurilor efectuate, Curtea de Conturi urmărește în mod constant promovarea unei culturi a calității managementului și îmbunătățirea performanței economico-financiare a entităților aflate în competența sa de auditare, având ca suport respectarea cadrului normativ de reglementare specific fiecărui domeniu de activitate.

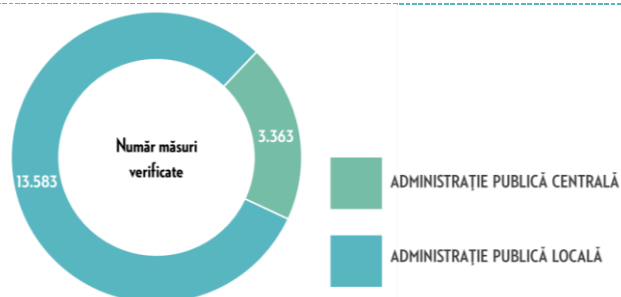
Activitatea de follow-up constă în realizarea de misiuni de verificare a modului de implementare a recomandărilor, prin monitorizarea activităților întreprinse de entitățile auditate pentru a remedia aspectele, deficiențele identificate și comunicate conducerii entităților ca urmare a misiunilor desfășurate de Curtea de Conturi a României. Prin misiunile de follow-up, Curtea analizează, totodată, impactul efectiv al măsurilor luate de entitate asupra activității acesteia în ceea ce privește îmbunătățirea managementului pentru realizarea obiectivelor entității, îmbunătățirea activității entității auditate din punct de vedere al evidenței financiar-contabile, fiscale, al sistemului informațional, al resurselor umane, precum și obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune, inclusiv prin reducerea cheltuielilor.

Rapoartele încheiate în urma misiunilor de follow-up efectuate arată gradul în care managementul entităților publice auditate dispune măsuri și este preocupat de remedierea deficiențelor, de stabilirea întinderii și de recuperarea prejudiciilor, de respectarea reglementărilor legale din domeniul financiar-contabil și de stabilirea și urmărirea colectării unor venituri suplimentare la buget.

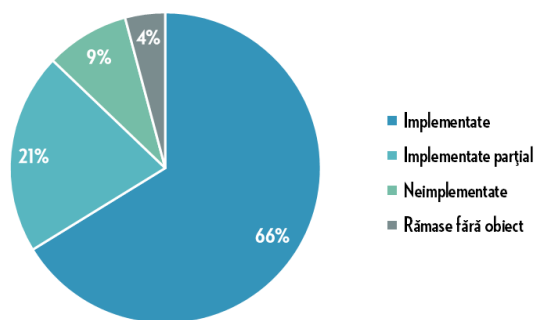
Începând din anul 2023, Curtea a implementat o nouă metodologie de audit care reconsideră, printre altele și modul de realizare a misiunilor de follow-up. Astfel, misiunea de follow-up este realizată o singură dată, după împlinirea termenelor stabilite pentru implementarea recomandărilor Curții de Conturi și, numai prin excepție, în cazul în care o recomandare a fost implementată parțial, Curtea de Conturi mai poate iniția o singură misiune de follow-up.

În anul 2023, Curtea a realizat 3.585 de misiuni de follow-up dintre care 3.249 de misiuni au fost realizate de către camerele de conturi și 336 de misiuni de către structurile de la nivel central.

Prin misiunile de follow-up realizate pe parcursul anului 2023 au fost verificate 16.946 de măsuri. Dintre acestea, aproximativ 80% au vizat entități din administrația publică locală.

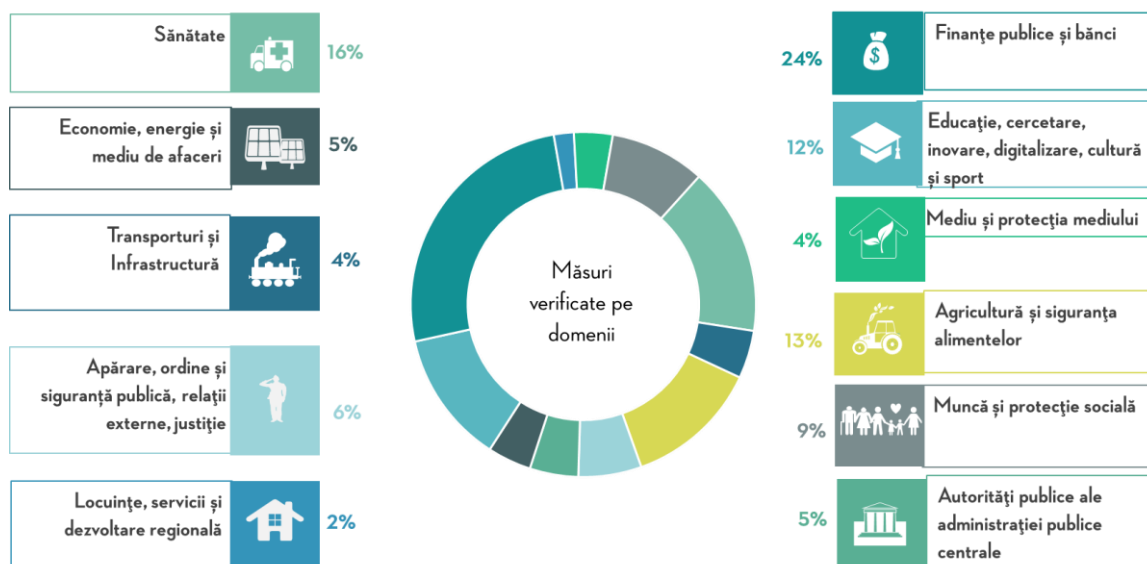

În urma misiunilor de follow-up realizate în anul 2023 de către Curtea de Conturi a rezultat faptul că 66% dintre măsurile/recomandările auditurilor au fost implementate de către entitățile auditate.

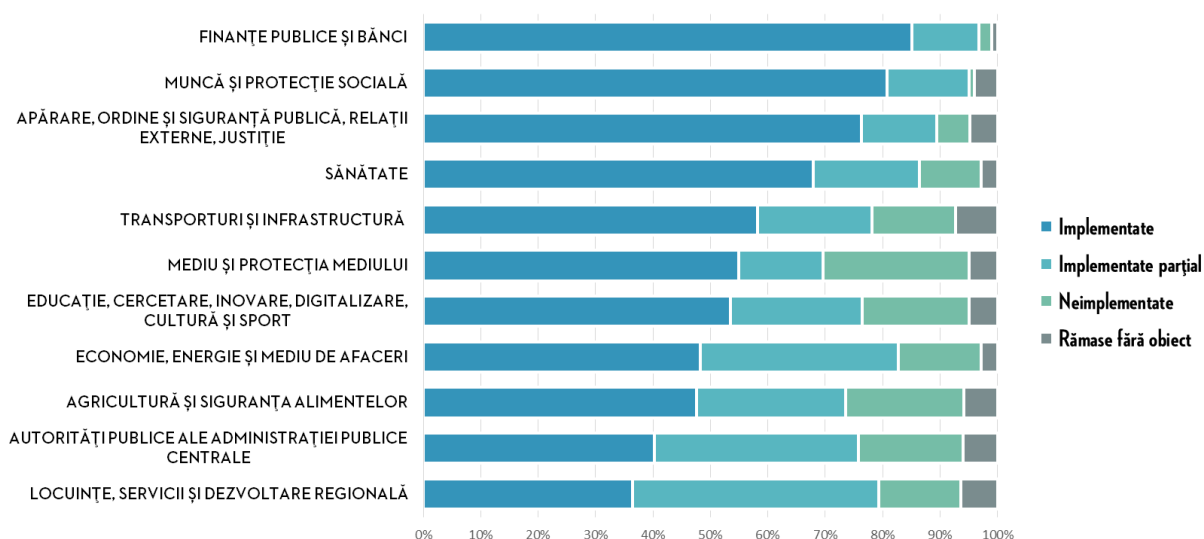

ACTIVITATEA DE FOLLOW-UP LA NIVELUL ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

La nivelul administrației publice centrale, o analiză pe domenii relevă faptul că, în anul 2023, cele mai multe măsuri/recomandări au făcut obiectul misiunilor de follow-up desfășurate în domeniul *Finanțe publice și bănci*, urmate de cele din domeniul *Sănătate*.

Rezultatele verificării modului de implementare a măsurilor/recomandărilor au arătat tendințe diferite în funcție de domeniu. Cel mai mare grad de implementare a fost înregistrat în cazul măsurilor din domeniul *Finanțe publice și bănci* (85%), urmat de cel din domeniul *Muncă și protecție socială* (81%).

Impactul implementării măsurilor/recomandărilor Curții de Conturi asupra activității entităților auditate pe domenii de activitate la nivelul administrației publice centrale

Analiza impactului implementării măsurilor dispuse de Curtea de Conturi arată o serie de aspecte pozitive, care se răsfrâng asupra întregii activități a entităților auditate, de la fundamentarea realistă a proiectului de buget anual, efectuarea corespunzătoare a cheltuielilor pe parcursul execuției bugetare, înregistrarea tuturor operațiunilor în evidențele contabile și fiscale și administrarea patrimoniului în condiții legale până la creșterea calității gestiunii economico-financiare și propuneri de amendare a cadrului legal și de reglementare, care guvernează activitatea entităților auditate.

La nivelul administrației publice centrale, impactul implementării măsurilor/recomandărilor Curții de Conturi asupra activității entităților auditate, rezultat din concluziile înscrise în rapoartele de follow-up întocmite în anul 2023, este prezentat pe domenii de activitate. În acest sens, exemplificăm:

FINANȚE PUBLICE ȘI BĂNCI

Creșterea gradului de colectare a veniturilor cuvenite bugetului general consolidat

Autoritățile fiscale verificate au realizat analiza de risc la contribuabilii care au raportat pierderi semnificative în situațiile financiare, iar prin inspecțiile fiscale realizate au fost identificate și recuperate sumele nedeclarate reprezentând impozite, taxe, contribuții și alte sume care constituie venituri ale bugetului general consolidat. De asemenea, autoritățile fiscale au identificat și au impus din oficiu contribuabilii care nu și-au îndeplinit obligațiile declarative. Sumele au provenit de la contribuabilii (alți profesioniști, avocați și titulari de drepturi de autor) care au beneficiat necuvenit de facilități fiscale în timpul pandemiei de COVID-19.

Cunoașterea situației reale a obligațiilor fiscale datorate bugetului de stat de către contribuabili

Prin inspecțiile fiscale efectuate ca urmare a recomandărilor Curții de Conturi au fost stabilite corect obligațiile fiscale ale contribuabililor. De asemenea, în acțiunile de inspecție fiscală au fost incluși contribuabilii la care s-au identificat diferențe între sumele declarate în Declarația 100 – *Declarație privind obligațiile de plată la bugetul de stat* și cele din Declarația 205 – *Declarație informativă privind impozitul reținut la sursă și câștigurile/pierderile din investiții, pe beneficiari de venit*.

Creșterea gradului de recuperare a creanțelor fiscale restante

Au fost luate măsuri pentru executarea silită, identificarea și poprirea noilor terți ai debitorilor, precum și pentru înființarea și administrarea sechestrelor asupra bunurilor mobile și imobile.

Îmbunătățirea colectării veniturilor bugetare prin înființarea de popriri asupra surselor de venit ale debitorilor

La nivelul ANAF au fost luate măsuri pentru executarea silită a debitorilor prin identificarea contribuabililor persoane fizice și juridice declarați în stare de insolvență, dar care realizează venituri, pentru trecerea acestora în evidența curentă și aplicarea măsurilor de executare silită pentru recuperarea debitelor.

Creșterea gradului de conformare a contribuabililor

ANAF a identificat și a notificat contribuabilii care au declarat sume mai mici decât cele datorate, precum și pe aceia care nu au respectat termenele de depunere a declarațiilor fiscale. Pentru contribuabilii care nu au depus declarațiile fiscale în urma notificărilor primite, au fost emise decizii de impunere din oficiu pentru a asigura respectarea obligațiilor fiscale. Contribuabilii care nu au remediat diferențele semnalate de ANAF au fost incluși în analiza de risc și în programul de control pentru realizarea inspecției fiscale.

Cunoașterea situației
creanțelor fiscale
accesorii

ANAF a întreprins acțiuni pentru stabilirea corectă a obligațiilor de plată accesorii sub forma de dobânzi și penalități de întârziere, aferente impozitelor, taxelor, contribuțiilor și altor sume datorate bugetului general consolidat, neachitate conform termenelor legale de plată.

Monitorizarea raportării
în legătură cu
livrările/achizițiile/prestă-
rile intracomunitare a
persoanelor înregistrate
în scopuri TVA

ANAF a luat măsuri pentru includerea în programele lunare de control a contribuabililor care au realizat achiziții intracomunitare de bunuri și servicii, fără a le raporta în Declarația recapitulativă 390 VIES – *Sistemul de schimb de informații privind TVA în cadrul Uniunii Europene*.

Acordarea sumelor
achitate în plus către
autoritățile fiscale de
către unii contribuabili

La nivelul autorităților fiscale verificate s-a realizat clarificarea suprasolvirilor cu o vechime de peste cinci ani, pentru care a intervenit prescripția dreptului contribuabilului de a cere restituirea. În cazul sumelor achitate în plus care au o vechime de până la cinci ani, autoritățile fiscale au notificat contribuabilii în vederea recuperării acestora.

Asigurarea respectării
condițiilor legale în cazul
eșalonărilor la plată

Organele fiscale monitorizează lunar respectarea condițiilor pentru menținerea facilităților acordate debitorilor cărora li s-au acordat eșalonări la plată. Pentru contribuabilii care nu au respectat condițiile de menținere a eșalonării la plată au fost instituite diverse măsuri de executare silită.

SĂNĂTATE

Recuperarea la bugetul
Fondului național unic de
asigurări sociale de
sănătate a sumelor
decontate în mod
necuenvenit

Prin acțiunile întreprinse de casele de asigurări de sănătate județene au fost recuperate sume decontate nelegal din bugetul FNUASS, reprezentând servicii medicale, medicamente și dispozitive medicale în baza contractelor încheiate cu furnizorii de servicii medicale și produse farmaceutice.

Îmbunătățirea activității
de validare și decontare a
serviciilor medicale

Prin implementarea recomandărilor Curții au fost îmbunătățite activitățile de validare și decontare a contravalorii rețetelor compensate de medicamente și a serviciilor medicale prestate.

Stabilirea și recuperarea
sumelor acordate
necuenvenit unităților
sanitare

Casele teritoriale de sănătate au luat măsuri pentru stabilirea diferențelor și pentru recuperarea sumelor acordate necuenvenit unităților sanitare. Aceste acțiuni au condus la o gestionare mai eficientă a cheltuielilor cu influențele salariale și la o mai bună realizare a veniturilor din serviciile medicale spitalicești.

Reflectarea corectă a
creanțelor în situațiile
financiare consolidate ale
Ministerului Sănătății

La nivelul entităților subordonate Ministerului Sănătății s-a procedat la clarificarea componenței soldurilor conturilor de creanțe prin dispunerea de măsuri prevăzute de cadrul legal în vigoare, în vederea clarificării și încasării creanțelor, astfel încât să fie evitate situațiile de nerecuperare la bugetul de stat a creanțelor prescise.

Încasarea veniturilor
cuenvenite bugetului de stat
din activitatea specifică
Institutului Național de
Hematologie

Institutul Național de Hematologie Transfuzională a procedat la extinderea verificărilor la centrele teritoriale de transfuzie sanguină în vederea facturării, încasării și virării la bugetul de stat a contravalorii sângelui și a componentelor sanguine către centrele medicale private. Totodată, Institutul a elaborat procedura operațională privind livrarea, facturarea, încasarea și virarea la bugetul de stat a contravalorii

Transfuzională
„Prof.dr.C.T. Nicolau”

sângelui și a componentelor sanguine, la solicitarea instituțiilor de asistență medicală de stat cu unități de transfuzie autorizate, precum și procedura operațională privind livrarea, facturarea, încasarea și virarea la bugetul de stat a contravalorii sângelui și a componentelor sanguine, la solicitarea instituțiilor medicale din sistemul privat.

Utilizarea eficientă a
fondurilor publice în
domeniul serviciilor
medicale și a
infrastructurii

Ministerul Sănătății a inclus în programul anual de control unitățile sanitare care primesc fonduri pentru achiziționarea de echipamente și pentru efectuarea de lucrări sau reparații capitale. Prin această monitorizare se asigură utilizarea eficientă a resurselor și garantarea că investițiile în domeniul sănătății sunt orientate către îmbunătățirea calității serviciilor medicale și a infrastructurii.

Îmbunătățirea cadrului
legal în domeniul
medicinii de urgență

Modificarea și adaptarea cadrului legal la cerințele de funcționare a Unităților Primiri Urgențe/Compartimentelor Primiri Urgențe prin *OG nr. 18/2021 pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății și pentru modificarea unor acte normative în domeniul sănătății, precum și pentru abrogarea art. 4 din Legea nr. 584/2002 privind măsurile de prevenire a răspândirii maladiei SIDA în România și de protecție a persoanelor infectate cu HIV sau bolnave de SIDA*. Prin intermediul acestei ordonanțe, *Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății* – articolul 100, alineatul (7) din titlul IV, capitolul I a fost modificată și completată. În consecință, procesul de avizare a solicitărilor de finanțare lunară se desfășoară pe baza documentelor justificative, iar verificările sunt efectuate de către un reprezentant al Serviciului Medicină de Urgență din cadrul Ministerului Sănătății.

EDUCAȚIE, CERCETARE, INOVARE, DIGITALIZARE, CULTURĂ ȘI SPORT

Recuperarea unor sume
acordate necuvenit în
baza unor programe

Conducerea inspectoratelor școlare a întreprins măsuri de stabilire și recuperare a prejudiciului cauzat de plata nelegală a sprijinului financiar acordat prin Programul național, *Bani de liceu*, precum și prin Programul național *Bursa profesională*.

Gestionarea eficientă a
taxelor de școlarizare și a
burselor

La nivelul universităților verificate au fost luate măsuri pentru stabilirea, urmărirea, încasarea și evidențierea taxelor de școlarizare în contabilitate.

Organizarea și
înregistrarea corectă a
mijloacelor fixe și a
amortizării mijloacelor fixe

Conducerea inspectoratelor a luat măsuri pentru a organiza evidența analitică a fiecărui mijloc fix și pentru a înregistra corespunzător amortizarea acestora. Astfel că, în prezent, pentru mijloacele fixe achiziționate a fost întocmită fișa mijlocului fix și s-a înregistrat lunar amortizarea acestora prin intermediul programului de contabilitate.

Recuperarea unor
drepturi salariale acordate
necuvenit

Entitățile auditate au procedat la inițierea demersurilor privind recuperarea prejudiciului, respectiv au deschis acțiune în instanță, având ca obiect litigii de muncă – drepturi bănești.

Gestionarea eficientă a
stocurilor de
medicamente și materiale
sanitare

Conducerea Centrului Medical de Diagnostic, Tratament Ambulator și Medicină Preventivă a dispus inventarierea și, după caz, casarea stocurilor expirate de medicamente, materiale sanitare, reactivi și dezinfectanți.

Reîntregirea veniturilor
cuenite bugetului de stat

Conducerea SRR a înregistrat, în conturile de venituri, suma reprezentând taxa pentru serviciul public de radiodifuziune facturată de mandatarii săi și a virat suma

	datorată bugetului de stat sub formă de vărsăminte/dividende – 50% din profitul contabil suplimentar stabilit de organul fiscal.
Evaluarea patrimoniului cultural mobil al statului, la valoarea justă	Conducerea Ministerului Culturii a efectuat reevaluarea Colecției „Vasile Grigore-pictor și colecționar” pentru stabilirea corectă a valorii acestora și pentru înregistrarea în patrimoniul cultural mobil al statului.
Îmbunătățirea procesului de finanțare și susținere a revistelor și publicațiilor culturale în România	Ministerul Culturii a întreprins măsuri pentru asigurarea transparenței în procesul repartizării fondurilor bugetare pentru susținerea editării revistelor și publicațiilor uniunilor de creatori membre ale Alianței Naționale a Uniunilor de Creatori. În acest sens, în urma consultărilor cu uniunile de creatori a fost aprobat <i>Ordinul ministrului culturii nr. 2675/2022 pentru aprobarea sumelor alocate finanțării nerambursabile a revistelor și publicațiilor culturale ale uniunilor de creatori din România, membre ale Alianței Naționale a Uniunilor de Creatori</i> . Totodată, a fost aprobată Schema de ajutor de minimis pentru susținerea editării revistelor și publicațiilor culturale, altele decât cele propuse de Uniunile Creatorilor din România, membre ale Alianței Uniunilor de Creatori, conform <i>Legii nr. 136/2015, pentru finanțarea revistelor de cultură reprezentative din România</i> .
Promovarea culturii românești	Conducerea Institutului Cultural Român a aprobat Planul editorial al Centrului Național al Cărții. De asemenea, Institutul a reluat activitatea de distribuire și promovare a cărților și publicațiilor prin încheierea de parteneriate cu biblioteci, ambasade și diferite festivaluri de literatură.
Utilizarea eficientă a fondurilor în procesul de recrutare și ocupare a posturilor vacante în instituțiile culturale	La nivelul Teatrului Național București „I.L. Caragiale” au fost luate măsuri de renunțare la modalitatea de recrutare prin intermediul firmelor de recrutare care percepeau un comision de 5%. Astfel, posturile vacante au fost ocupate, în principal, prin încheierea de contracte pe perioadă determinată (pe stagii ori pe producție artistică), în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.
Managementul eficient al contractelor de finanțare a proiectelor	Au fost luate măsuri pentru ca derularea contractelor de finanțare să fie realizată de către persoane cu competențele necesare pentru a asigura corelarea acțiunilor și activităților culturale desfășurate conform scopului stabilit prin <i>Legea nr. 95/1997 privind declararea complexului „Memorialul victimelor comunismului și al rezistenței Sighet” ca ansamblu de interes național</i> . Contractul de finanțare a fost revizuit pentru a include prevederi referitoare la condițiile și criteriile cheltuielilor decontabile și documentele justificative necesare. Revizuirea contractului a facilitat monitorizarea și raportarea activităților, contribuind la un management eficient al proiectului <i>Memorialul victimelor comunismului și al rezistenței Sighet</i> .
Regularizarea subvențiilor primite de la bugetul de stat	Conducerea Centrului Național al Cinematografiei a luat măsuri privind transferul sumelor din contul Fondului cinematografic în contul veniturilor proprii, în conformitate cu prevederile legale. De asemenea, a fost restituită integral Ministerului Culturii subvenția neutilizată, primită pentru finanțarea cheltuielilor de personal.
Monitorizarea realizării veniturilor provenite din sponsorizări și a celor din cotizații	O federație sportivă a extins verificările asupra modului de înregistrare în evidența contabilă a veniturilor provenite din sponsorizări, precum și a celor din cotizații. De asemenea, au fost efectuate înregistrările contabile corespunzătoare pentru a încasa sumele restante.

MEDIU ȘI PROTECȚIA MEDIULUI

Monitorizarea Planului de gestionare a deșeurilor din Municipiul București

A fost constituit Grupul de lucru pentru monitorizarea Planului de gestionare a deșeurilor din Municipiul București, constituit din reprezentanți ai Agenției pentru Protecția Mediului București, ai Primăriei Municipiului București, ai Primăriilor Sectoarelor 1 - 6, ai Gărzii Naționale de Mediu – Comisariatul Municipiului București și ai Direcției de Sănătate Publică București. A fost elaborat și aprobat raportul de monitorizare a Planului de gestionare a deșeurilor din Municipiul București, care a cuprins indicatorii monitorizați pentru deșeurile municipale, indicatorii monitorizați pentru deșeurile de echipamente electrice și electronice, indicatorii monitorizați pentru deșeurile din construcții și desființări. De asemenea, au fost stabilite și țintele în atingerea obiectivelor din programul de prevenire a generării deșeurilor.

Prevenirea și sancționarea activității de depozitare neconformă a deșeurilor de către operatorii economici de salubritate

A fost implementată procedura operațională privind analiza datelor referitoare la depozitarea finală declarată de către operatorii economici de salubritate în scopul asigurării concordanței acestora cu datele declarate de depozitar, în vederea validării și prelucrării datelor în domeniul gestionării deșeurilor. Procedurarea activității de sesizare a Agenției Naționale pentru Protecția Mediului și/sau a Gărzii Naționale de Mediu în vederea efectuării de controale pentru a determina cantitățile de deșeurii real depozitate și eventualele depozitări neconforme a deșeurilor.

Îmbunătățirea monitorizării calității aerului

Pentru funcționarea în bune condiții a rețelei naționale de monitorizare a calității aerului, Agenția pentru Protecția Mediului Alba a luat măsuri pentru asigurarea fondurilor necesare funcționării acestei rețele și achiziției echipamentelor și serviciilor. De asemenea, au fost încheiate contracte subsecvente pentru serviciile de dezvoltare și optimizare a rețelei.

Clarificarea situației juridice a unor drumuri forestiere

La nivelul entităților verificate au fost inițiate măsuri pentru trecerea unor drumuri din patrimoniul public administrat de RNP-Romsilva în administrarea consiliilor locale, în scopul evitării dublei înregistrări.

Identificarea și monitorizarea investițiilor în curs

Conducerea RNP-Romsilva a întreprins acțiuni pentru inventarierea tuturor obiectivelor de investiții în curs de execuție, pentru analiza stadiului acestora, costurile inițiale, beneficiile investițiilor și decizia de a continua sau de a sista investițiile. Prin hotărâri ale Consiliului de Administrație a fost aprobată casarea sau scoaterea din evidență a investițiilor al căror termen de finalizare a fost depășit.

ECONOMIE, ENERGIE ȘI MEDIU DE AFACERI

Prezentarea fidelă a activelor în situațiile financiare

Operatorii economici care desfășoară activități de producție cu termen lung de fabricație au efectuat acțiunea de inventariere prin constituirea comisiilor de inventariere a producției în curs de execuție, a activelor imobilizate, precum și a obiectelor de inventar, întocmind liste de inventariere distincte.

Stabilirea, urmărirea și încasarea unor venituri

Salina Cacica a încheiat contracte de furnizare a sării cu clienții și a recuperat debitele provenite din vânzarea producției realizate, inclusiv penalitățile de întârziere.

CN CAF Minvest SA Deva a stabilit veniturile din chirii, inclusiv penalitățile de întârziere datorate pentru neplata la termen de către persoanele fizice beneficiare de locuințe în localitatea Altân Tepe, iar pentru sumele neîncasate la termen au fost efectuate demersuri de urmărire a încasării veniturilor, atât prin emiterea de somații de plată, cât și prin acțiuni de chemare în judecată a persoanelor ce figurează cu chirie restantă.

Stabilirea situației reale a obligațiilor bugetare restante

Operatorul economic SC Băița SA Ștei din domeniul resurselor minerale, la care statul este acționar unic, datora acestuia sume reprezentând obligații bugetare neachitate la scadență. În cadrul Programului de Restructurare, a efectuat conversia în acțiuni a obligațiilor bugetare, fapt ce a condus la o majorare a capitalului social al companiei.

Consolidarea managementului financiar

Recuperarea de către entitatea auditată a contravalorii bunului de utilitate publică „Rețelele de alimentare cu apă potabilă”, aflat în capitalul social, și înregistrat în evidențele contabile proprii și predat în folosința comunității locale, cu efectuarea operațiunilor financiar-contabile de compensare a datoriilor reciproce.

Stabilirea și achitarea datoriilor de funcționare

Filiala Roșiamin Roșia Montană SA a stabilit și înregistrat în evidențele contabile totalitatea datoriilor către bugetul local, inclusiv accesoriile aferente debitelor și au fost luate măsuri pentru achitarea acestora prin compensare.

TRANSPORTURI ȘI INFRASTRUCTURĂ

Optimizarea interoperabilității sistemelor de ticketing

A fost implementat *Sistemul integrat, bază de date unică și furnizare de informații privind sistemul de ticketing al operatorilor de transport feroviar de călători*, care contribuie la colectarea și verificarea datelor cu privire la serviciul public de transport feroviar de călători. Aceasta duce la o gestionare mai eficientă a informațiilor și la o reducere a timpului necesar pentru raportare și analiză. De asemenea, lansarea platformei de emisie electronică de bilete și implementarea ghișeului unic online oferă călătorilor o opțiune modernă și convenabilă pentru achiziționarea билетelor de călătorie.

Eficientizarea alocării subvențiilor pentru serviciul public de transport de călători

La Autoritatea pentru Reformă Feroviară s-au înregistrat îmbunătățiri în gestionarea și monitorizarea contractelor de servicii publice pentru transportul feroviar de călători, asigurându-se o abordare unitară a raportării și verificării indicatorilor pentru determinarea și acordarea subvențiilor. Având acces la date centralizate și actualizate cu privire la indicatorii serviciului public, autoritățile feroviare pot monitoriza mai bine performanța operatorilor de transport feroviar și pot lua decizii cu privire la alocarea subvențiilor.

Creșterea veniturilor cuvenite bugetului de stat

Spitalul Clinic Căi Ferate Iași a luat măsuri în vederea stabilirii, a înregistrării în contabilitate și a virării la bugetul de stat a cotei părți din sumele încasate din închirierea/concesionarea bunurilor proprietate publică a statului, aflate în administrarea spitalului.

Abordarea integrată și eficientă a îngrijirii

Spitalul Clinic Căi Ferate Timișoara a asigurat cuprinderea în contractul încheiat cu CJAS Timiș a clauzelor referitoare la obligativitatea tuturor medicilor de specialitate

bolnavilor din rețeaua spitalelor Căi Ferate

Îmbunătățirea eficienței în gestionarea resurselor umane

Optimizarea activității privind achiziții publice

încadrați în spital de a desfășura activitate și în ambulatoriul integrat, în cadrul programului normal de lucru, asigurând, astfel, asistența medicală continuă în regim de spitalizare de zi și ambulatorie.

La CNAIR SA a fost aprobată o strategie de dezvoltare a resurselor umane prin care s-a stabilizat și optimizat structura organizațională, conducând și la reducerea litigiilor de muncă.

CENAFER și CNAIR SA au îmbunătățit procedurile privind achizițiile publice, asigurându-se că sunt respectate prevederile legale în angajarea cheltuielilor.

AGRICULTURĂ ȘI SIGURANȚA ALIMENTELOR

Recuperarea unor sume necuvenite, în sectorul agricol

Unele entități au efectuat verificări și au întreprins acțiuni de recuperare care au avut ca rezultat identificarea și corectarea erorilor în acordarea diferitelor tipuri de ajutor de stat în agricultură sau a altor forme de sprijin pentru agricultori. În majoritatea cazurilor, au fost dispuse măsuri pentru recuperarea contravalorii ajutoarelor de stat sau formelor de sprijin acordate cu încălcarea prevederilor legale și a accesoriile aferente, ceea ce a condus la gestionarea eficientă și responsabilă a fondurilor publice.

Acuratețea datelor raportate

Conducerea unei DSVSA a constituit o comisie pentru efectuarea unor verificări încrucișate între datele raportate în Sistemul Național de Identificare și Înregistrare a Animalelor și deonturile justificative întocmite de medicii concesionari. Neconformitățile constatate în documentele atașate deonturilor au fost corectate conform datelor cuprinse în baza națională de date.

Identificarea și remedierea neconformităților

La nivelul unui centru județean al Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură au fost întreprinse acțiuni care au condus la identificarea și remedierea neconformităților în ceea ce privește plata ajutorului de stat pentru susținerea sectorului agricol în contextul pandemiei de COVID-19.

Optimizarea proceselor interne

Unele DSVSA-uri au luat măsuri pentru calcularea, facturarea, înregistrarea în evidența contabilă și încasarea penalităților de întârziere datorate de beneficiarii serviciilor prestate, în cadrul controlului oficial sanitar-veterinar și al controlului oficial efectuat în unitățile de prelucrare, procesare, depozitare, transport, valorificare și de comercializare a produselor și subproduselor alimentare de origine non-animală.

APĂRARE, ORDINE ȘI SIGURANȚĂ PUBLICĂ, RELAȚII EXTERNE, JUSTIȚIE

Reîntregirea veniturilor fondurilor bugetare

Statul Major al Forțelor Terestre a recuperat creanțe în valută, reprezentând contravaloarea unor bunuri materiale și servicii asigurate cu ocazia desfășurării unor exerciții militare internaționale.

Asigurarea respectării legislației muncii la nivelul misiunilor diplomatice

Au fost remediate deficiențe referitoare la raporturile de muncă de la nivelul misiunilor diplomatice, care nu erau încheiate conform legislației de drept al muncii din alte state. S-a procedat la contractarea directă a angajaților prin încheierea unor contracte de muncă pe termen nedeterminat și prin plata contribuțiilor și a impozitelor datorate de angajați/angajatori, conform legislației existente în statul respectiv.

Identificarea și
remediarea deficiențelor
în derularea contractelor

Protejarea patrimoniului
cultural național mobil

Institutul European din România a demarat acțiuni pentru identificarea și remedierea deficiențelor în derularea contractelor de prestări servicii, inclusiv prin actualizarea procedurilor operaționale și prin clarificarea atribuțiilor și a responsabilităților.

La nivelul Ministerului Afacerilor Externe au fost reevaluate bunuri culturale mobile care erau înregistrate în contabilitate la o valoare nesemnificativă, iar în urma reevaluării, acestea au fost reflectate în evidența contabilă la valoarea justă. De asemenea, au fost întocmite rapoartele de expertiză necesare pentru dosarele de înscriere a acestor bunuri în patrimoniul cultural național mobil.

MUNCĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ

Recuperarea plăților
necuenite din
programele sociale și
beneficiile de asistență
socială

La nivelul AJPIS au fost întreprinse acțiuni pentru extinderea, verificarea, identificarea și recuperarea plăților necuenite din programele sociale și de asistență socială, precum venitul minim garantat, alocația pentru susținerea familiei, stimulentele de inserție, drepturile de asistență socială, indemnizația pentru creșterea copilului, ajutorul pentru încălzirea locuinței etc. Pentru o parte din sumele nerecuperate au fost emise decizii de debit și au fost transmise către ANAF pentru recuperare în baza titlurilor executorii.

Eficientizarea proceselor
în domeniul acordării unor
beneficii de asistență
socială

AJPIS a luat măsuri privind plățile efectuate către diverse categorii de beneficiari de drepturi de asistență socială, care au primit sume necuenite ca urmare a unor declarații eronate și a demarat proceduri de recuperare a acestora. De asemenea, au fost instituite mecanisme de control pentru asigurarea respectării legii în ceea ce privește acordarea beneficiilor de asistență socială. Aceste mecanisme includ verificarea veridicității și legalității datelor din adeverințele completate de angajatori sau din alte documente privind veniturile declarate, în concordanță cu informațiile provenite de la ANAF.

Recuperarea sumelor
acordate necuenit în
perioada pandemiei de
COVID-19

La nivelul agențiilor județene pentru ocuparea forței de muncă s-au luat măsuri pentru recuperarea prejudiciilor provenite din acordarea necorespunzătoare de drepturi din bugetul asigurărilor pentru șomaj. Măsurile luate au inclus identificarea și somația angajatorilor pentru recuperarea sumelor necuenite, analiza detaliată a situațiilor individuale pentru verificarea legalității indemnizațiilor acordate, calcularea și recuperarea accesoriilor aferente sumelor acordate necuenit, stabilirea întinderii prejudiciului și înregistrarea acestuia în evidența contabilă, precum și virarea sumelor recuperate pe destinațiile legale.

Reevaluarea imobilelor

Inspekția Muncii, inspectoratele teritoriale de muncă și Centrul de Pregătire și Perfecționare Profesională al Inspekției Muncii au întreprins acțiuni pentru reevaluarea și înregistrarea imobilelor în evidențele financiar-contabile. Această acțiune a determinat actualizarea și clarificarea situației juridice pentru imobilele evidențiate în contabilitate, inclusiv pentru construcții și terenuri.

LOCUINȚE, SERVICII ȘI DEZVOLTARE REGIONALĂ

Asigurarea concordanței datelor raportate

La Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene s-au luat măsuri în scopul organizării evidenței angajamentelor bugetare, astfel încât să se asigure concordanța între valoarea angajamentelor înregistrate în evidența contabilă, valorile raportate în situațiile financiare și cele din Sistemul național de verificare, monitorizare, raportare și control al situațiilor financiare, angajamentelor legale și bugetelor entităților publice din România – Forexebug.

Creșterea veniturilor colectate de ANL prin Programul construcții locuințe pentru tineri destinate închirierii

ANL a procedat la solicitarea de informații de la nivelul UAT-urilor pentru constituirea evidenței necesare determinării cuantumului corect al veniturilor din chirii și vânzare de locuințe. În urma acestor demersuri, ANL a încasat sume mult mai mari, reprezentând venituri din chirii și vânzare de locuințe. De asemenea, cu sprijinul MDLPA, ANL a inițiat modificarea și completarea prevederilor legale pentru a crea premisele unei raportări mai corecte și ale creșterii colectării veniturilor din chirii și vânzări de locuințe.

Urmărirea situației litigiilor și constituirea datoriilor contingente

Conducerea entităților verificate a dispus măsuri pentru inventarierea tuturor drepturilor și obligațiilor stabilite de instanțele judecătorești prin hotărâri definitive, astfel încât să se asigure respectarea principiului contabilității de angajamente, precum și înregistrarea datoriilor contingente în contul contabil corespunzător, și prezentarea acestora în notele explicative la situațiile financiare.

Eficientizarea procesului de întocmire a situațiilor financiare

Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene a adoptat procedura de întocmire a situațiilor financiare trimestriale și anuale pe baza unei balanțe de verificare centralizate cuprinzând informațiile din aparatul propriu al MIPE, și a situațiilor financiare aferente organismelor intermediare regionale. Astfel, la data de 31.12.2022, MIPE a întocmit un singur set de situații financiare pe baza balanței de verificare consolidate – activitatea proprie și a autorităților de management.

AUTORITĂȚI PUBLICE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

Monitorizarea adecvată a portofoliului de societăți

S-au efectuat analize pentru eliminarea neconcordanțelor existente între datele din evidența Autorității pentru Administrarea Activelor Statului și datele înregistrate la nivelul Oficiului Național al Registrului Comerțului privind portofoliul de societăți la care statul român este acționar, în vederea stabilirii situației reale a datelor de identificare ale acționarilor și a cotei de participare a acestora la capitalul social. În urma colaborării dintre AAAS și ONRC, s-a asigurat monitorizarea zilnică a listelor cu societățile din portofoliul autorității.

Reîntregirea sumelor la bugetul de stat

Autoritatea Electorală Permanentă a virat la bugetul de stat o sumă constituită prin acumularea subvențiilor de la bugetul de stat din perioada 2016-2020, calculate și nevirate în contul a două partide.

Optimizarea proceselor financiar-contabile

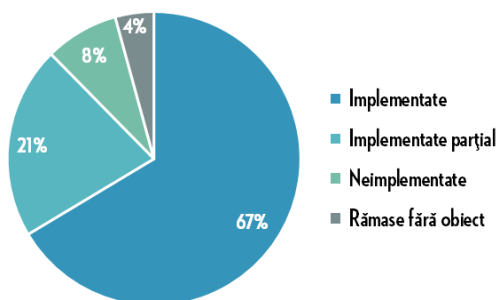
La nivelul autorităților verificate s-au luat măsuri pentru optimizarea proceselor financiar-contabile și a gestionării resurselor. Aceste măsuri au avut ca rezultat îmbunătățirea evidenței contabile și a raportării corecte a situației financiare, actualizarea monografiilor contabile și utilizarea acestora conform reglementărilor contabile, precum și îmbunătățirea procesului de inventariere a patrimoniului.

Consolidarea managementului pentru realizarea obiectivelor entităților

Au fost luate măsuri pentru dezvoltarea sistemului de control intern managerial prin implementarea standardelor, prin elaborarea procedurilor de sistem și operaționale, prin exercitarea controlului financiar preventiv propriu conform prevederilor legale în vigoare și prin organizarea funcției de audit intern.

ACTIVITATEA DE FOLLOW-UP LA NIVELUL ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE

În urma misiunilor de follow-up realizate, în anul 2023, la nivelul entităților administrației publice locale, a rezultat faptul că **67%** dintre măsurile/recomandările auditurilor au fost implementate.

Analiza modului de implementare de către autoritățile locale a măsurilor/recomandărilor formulate de către structurile teritoriale de audit ale Curții de Conturi relevă că impactul acestor măsuri/recomandări asupra entităților verificate s-a concretizat în următoarele direcții:

Impactul implementării măsurilor/recomandărilor Curții de Conturi asupra activității entităților auditate la nivelul administrației publice locale

Îmbunătățirea activității de administrare a impozitelor și taxelor locale

Impozitele și taxele constatate suplimentar în urma acțiunilor de audit au fost înregistrate în evidența fiscală și financiar-contabilă a entităților.

Organele fiscale locale au întreprins acțiuni de verificare a realității datelor din declarațiile de impunere depuse de contribuabili.

Entitățile verificate au luat o serie de măsuri pentru consilierea contribuabililor cu privire la plata la timp a taxelor și impozitelor, precum și completarea corectă a declarațiilor fiscale.

Au fost inițiate acțiuni de îndrumare a contribuabililor pentru accesarea plății eşalonate a obligațiilor fiscale în cazul în care nu își pot plăti la timp impozitele și taxele locale.

Au fost ajustate valorile impozabile ale clădirilor și terenurilor în funcție de zona localității în care sunt situate acestea și în funcție de rangul localității.

Compartimentele fiscale de la nivelul primăriilor au inițiat și au aplicat măsuri de executare silită.

Au fost aplicate cotele corespunzătoare de impunere prevăzute de Codul fiscal.

Consiliile locale au aprobat indexarea impozitelor și a taxelor locale.

Au fost dispuse acțiuni de control pentru identificarea contribuabililor care dețin în proprietate bunuri impozabile.

	<p>Au fost implementate sisteme informatice care să faciliteze evidența și urmărirea veniturilor fiscale.</p> <p>Au fost efectuate controale cu privire la regularizarea taxei pentru eliberarea autorizației de construire.</p> <p>Drepturile constatate și rămase de încasat de la contribuabili persoane fizice și juridice, reprezentând taxe și impozite, au fost evidențiate în contabilitate în contul de creanțe al bugetului local.</p>
Dinamizarea activității de valorificare a patrimoniului public și privat	<p>Au fost luate măsuri pentru ca exploatarea unor bunuri din domeniul public al entităților (clădiri și terenuri) de către agenți economici privați să se realizeze pe bază de contracte încheiate.</p> <p>Au fost stabilite veniturile neîncasate, aferente contractelor de asociere încheiate, și s-a procedat la încasarea acestora.</p> <p>Valoarea chiriilor datorate a fost calculată și actualizată în conformitate cu rata inflației, iar sumele aferente au fost urmărite și încasate.</p> <p>Au fost întreprinse măsuri pentru evidențierea, încasarea și virarea la bugetul local a cotelor – părți din chiria încasată de agenții economici care își desfășoară activitatea în spațiile închiriate în incinta unităților școlare/medicale.</p> <p>Au fost luate măsuri pentru stabilirea rezultatelor financiare aferente activității tehnico-economice de administrare a fondului forestier, pentru stabilirea sumelor datorate de către ocoalele silvice, pentru înregistrarea veniturilor de încasat și pentru luarea măsurilor legale de încasare.</p>
Optimizarea activității financiar-contabile și de gestiune a patrimoniului	<p>La nivelul entităților verificate s-a procedat la înregistrarea corectă și completă a tranzacțiilor financiare și economice în conturile corespunzătoare, în conformitate cu principiile contabile și normele legale în vigoare.</p> <p>Au fost dispuse acțiuni pentru rectificarea evidenței domeniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale, pentru reîntregirea patrimoniului privat, pentru efectuarea reevaluării patrimoniale a unităților administrativ-teritoriale și pentru reflectarea în contabilitate a rezultatelor acestora.</p> <p>Conducerile entităților au dispus măsuri pentru completarea registrelor contabile conform prevederilor legale, refacerea lucrărilor de inventariere și de reevaluare, pentru rezolvarea neconcordanțelor între activele fixe din evidența contabilă scriptică și cele inventariate faptic.</p> <p>Au fost raportate angajamentele bugetare și legale prin contul de execuție, conform normelor de închidere aprobate prin ordin al ministrului finanțelor.</p>
Eficiențizarea activității de furnizare a serviciilor publice de interes local	<p>În unele regulamente de organizare și contracte de delegare a gestiunii serviciilor publice (de exemplu: serviciul public de salubritate al localităților, transport public, apă și canalizare) au fost prevăzuți indicatori de performanță, inclusiv modalitatea de monitorizare a acestora, în vederea asigurării unui nivel corespunzător al calității serviciilor la nivelul utilizatorilor (populație, agenți economici și instituții publice).</p>

	<p>Au fost implementate măsuri pentru eliminarea pierderilor de apă din rețea, prin elaborarea unor planuri de întreținere și reparații pentru rețeaua de distribuție a apei, analiza situației clienților rău-platnici, prin urmărirea și încasarea sumelor restante.</p> <p>Au fost întreprinse demersuri pentru ajustarea tarifelor de transport public, a tarifelor pentru activitatea de salubritate, pentru ajustarea procentului de penalități pentru întârzierea plății apei consumate, pentru actualizarea chiriei pentru locuințele ANL.</p> <p>Unele autorități publice locale au implementat diverse inițiative pentru îmbunătățirea procesului de colectare selectivă a deșeurilor.</p>
Consolidarea managementului pentru realizarea obiectivelor entităților	<p>Au fost încheiate Acorduri de cooperare privind organizarea și exercitarea funcției de audit public intern prin Asociația Comunelor din România sau prin Agenții de dezvoltare intercomunitară.</p> <p>Au fost inițiate și elaborate reglementări interne vizând activități specifice, regulamente de organizare și desfășurare a unor activități, precum și completarea sau modificarea unor norme interne.</p> <p>Au fost luate măsuri pentru dezvoltarea sistemului de control intern managerial la nivelul entităților verificate prin emiterea procedurilor operaționale aferente activităților entităților. De asemenea, s-a procedat la actualizarea fișelor de post și la monitorizarea performanțelor.</p> <p>Au fost luate unele măsuri pentru înlăturarea unor abateri identificate, cum ar fi includerea operațiunilor privind veniturile bugetare în proiectele de operațiuni supuse controlului financiar preventiv.</p> <p>Au fost desemnate persoane responsabile pentru exercitarea controlului financiar preventiv și au fost remediate deficiențele privind separarea atribuțiilor și exercitarea controlului financiar preventiv.</p> <p>Au fost organizate compartimente specializate în domeniul achizițiilor publice, potrivit prevederilor legale, și au fost elaborate programe anuale privind achizițiile publice.</p>
Creșterea economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice	<p>Au fost întreprinse acțiuni pentru stoparea acordării unor drepturi salariale care exced prevederile legale.</p> <p>Au fost constituite comisii pentru analiza și evaluarea modului de stabilire și acordare a sporurilor sau stimulentei salariale.</p> <p>Au fost luate măsuri de executare silită pentru recuperarea creanțelor bugetare restante, și au fost inițiate cereri de deschidere a procedurii generale a insolvenței împotriva debitorilor pentru recuperarea unor creanțe civile.</p> <p>Au fost inițiate proceduri prin care să se asigure corelarea informațiilor gestionate de compartimentul cu atribuții în domeniul autorizării lucrărilor de construcții și cel cu atribuții în stabilirea și urmărirea impozitelor și taxelor locale.</p> <p>Au fost dispuse măsuri asiguratorii prin constituirea garanției de bună execuție pentru lucrările de investiții în derulare, astfel încât efectuarea de plăți din fondurile publice să fie precedată de garantarea recuperării sumelor acordate și a reparării</p>

eventualelor prejudicii ce ar putea fi aduse ca urmare a neîndeplinirii obligațiilor prevăzute în contractele de execuție încheiate.

Au fost notificați prestatorii de servicii/executanții lucrărilor cu privire la sumele nedatorate pentru serviciile neprestate/lucrările neefectuate sau neprezentarea documentelor justificative.

Curtea de Conturi subliniază rolul decisiv, în acest proces, al funcției manageriale și necesitatea de creștere a gradului de implicare a managerilor pentru găsirea soluțiilor de implementare a recomandărilor, precum și asumarea responsabilității în privința bunei gestionări a fondurilor publice, astfel încât fondurile publice să fie utilizate în mod economic, eficient și eficace și în conformitate cu legile în vigoare.

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

Str. Lev Tolstoi nr. 22-24, Sector 1, Cod 011948, București, +4021.30.78.818, www.curteadeconturi.ro, office@rcc.ro

ISSN 2821 - 4560

Tipărit la C.N. „Imprimeria Națională” S.A.